

PHARMACOPOEIAE
MEDICO-CHYMICÆ,
LIBER II.
DE OFFICINA.

CAPUT I.

De definitione & distributione Officinae.

OFFICINA est pars pharmacologiæ quæ seriem rerum medicinalium secundum classes officinales describit.

N. Subjunctis classibus preparatorum composita quæque famosiora ac celebriora, utpote quæ non modo non patiuntur ad specialiores libros referri, sed & visa sunt regularum illustrationi inseruire.

Classes officinales voco quæ officinis sunt usuales, sive extemporaneo usui eæ destinantur, sive asservationi usuique futuro. Suntque classes hæc tum Nativorum, tum Præparatorum.

Nativa sunt triplicis sortis: vel enim sunt naturæ macrocosmicæ, vel vegetabilis, vel animalis.

E regno macrocosmico sunt minera-

lia vulgò dicta: Terræ, Aquæ, Lapides, Metallica seu mercurialia, salia, & sulphura.

Ex familia *Vegetabilium* sunt: 1. Aromata. Cortices, Flores, Folia seu herbarum, Fructus, Fungi, Ligna & Visca, Radices, Semina. 2. Succis, Olea, Resinæ, Gummi-resinæ, Gummi.

Ex *animalium* profapia sunt: 1. Animalia integra; Partes carnosæ, membranosæ, Cornua, Ossa, crustacea seu testacea, Lapilli, Lac, Fella, Medullæ, Pinguedines seu axungie, Sanguis, Seva, Stercora, Urina, Ungues & Ungulæ, Coagula.

Et hæc singula generatim hoc libro describuntur, serie suorum præparatorum subjuncta.

Præparata sunt: Aceta, Aquæ, Balsami, Boli, Calces, Cataplasmata, Clysteres, Condita, Confectiones, Conservæ, Decocta, Electuaria, Eli-

xyria, Emplastra (cerota) Emulsiones. Errhina, Epithemata, Extracta, Farinæ, Feculæ, Flores. Gargarismi (collutiones) Galatinæ, Infusiones, Julepi, Lapides, Liquores (per deliq.) Magisteria, Masticatoria, Morselli,

(Rotulæ) Moreti, Olea, Potiones, Pillulæ, Poma ambra, Præparata, Pulveres (Trageæ) Species, Salia, Spiritus, Succa, Syrupi, Tincturæ. Trochisci, Unguenta (Balsami Unguentarii, Linimenta.)

CAP. II.

De Terris.

TERRA Officinales sunt solum quas experientia medicinalibus viribus imprægnatas edocuit. Tales sunt terræ minerales dictæ.

Terra Armena, bolus armena, vera seu orientalis.

Bolus vulgaris, Bohemica, Brundusiaca, &c.

Terra Lemnia. T. sigillata Turcica. T. Silesiaca. T. sigillata Silesiaca Lignicensis, Strigensis.

Creta, Kreid.

Gypsum, Gyps.

Marga, Mergell.

Lithomarga, medulla saxorum, Steinmarck.

Ochra, Ochergeel.

Rubrica fabrilis, Rörthe, Röselstein. Tripolis. Terra tripolitana.

Vires: De Viribus terrarum, quia generali penicillo depingi nequeunt, l. 3. sigillatim agemus.

Præparata communiora sunt. 1. Præparata in specie sic dicta. 2. Destillatæ aquæ, spiritus. &c. Vide partim infra in classibus præparatorum, partim lib. 3.

CAP. III.

De Aquis.

AQUAS officinales tum nativas esse, tum artificiales seu præparatas, libro superiore diximus.

In classe nativarum sunt:

Aqua fontana, Springwasser.

putealis Brunnenvasser.

fluvialis, stießend Wasser.

Glaciei Martiæ, Merkeniswasser.

Lacustris, stehend Wasser.

Pluvia, nivea, Regen und Schneewasser.

Tonitrualis, Donnerregenwasser.

Ros majalis, Rosenwasser.

His adjungi possent aquæ minerales, quales sunt acidulæ ac thermæ, verum quia officinis peregrinæ sunt, eas hic loci prætermitto.

N. Unicum quod hic moneam est, quædam aqua simpliciter mentio fit, fontanam intelligi, eamque puram, limpidam, levem. Levitas enim uti spirituum copiosorum nota est. E. g. in Vino, cerevisia, &c.

ita & in aqua bonu atq; indicium non ultimum existit.

Preparata usitata ex aquis præ-

rer pluviam destillatam rarissima sunt, nisi scilicet decocta, &c. quæ aque ope fiunt huc referre velis.

CAP. IV.

De Lapidibus.

Lapidis vox tum inter nativa locum obtinuit, tum inter præparata. In nativorum numero sunt. 1. Minerale lapides, de quibus hic. 2. crustacei lapides, quales in capitibus quorundam piscium: de quibus in animalibus. 3. cortices lapidei nucum. 4. acini duriusculi, &c.

Lapides minerales officinales

sunt:

1. Lapidis præciosi, seu Gemme.

Amethystrus.

Carneolus, Sarda.

Chrysolithus, Chrysolith/Gold-oder grünger Stein.

Granatus orientalis, Granat.

Hyacinthus.

Rubinus orientalis.

Sapphyrus.

Smaragdus.

Quibus addi possunt. Margaritæ.

Corallia.

Lapis Bezoar Orientalis & Occidentalis.

Ex his quinque καὶ ἑξῆς præciosi dicuntur.

Granatus, Hyacinthus, Sapphyrus, Sarda, Smaragdus.

2. Lapidis minus præciosi.

Lapis Ætites, Aquilæ, Adlerstein,

Alabastrum, alabastrites, Alabastrer.

Amiantus, alumen plumosum, Seideweiß.

L. Armenus, Armenierstein.

L. Calaminaris, Galmeystein.

Crystallus, Crystall.

Hematites, Blutstein.

L. Judaicus, Judenstein.

L. Lazuli, Cyanus, caruleus, Isaurstein.

L. Lyncis, Lyneurius, Belemnites, Luchsstein/Donnerkeil.

Magnes, Magnetstein.

Marmor, Marmelstein.

L. Nephriticus, Nierstein.

Osteocollus, Sabulosus, Wellstein/Steinbeinwelle/Beinbruch.

Pumex, Bimbsstein.

L. Scithilis, Schieferstein.

L. Serpentinus, Ophites, Serpentinstein.

Silex, Kieselstein.

Smiris, Smirgel.

L. Specularis, Selenites, Aphrodelinus, Frauenstein.

Spongites, Spögię lapis, Schwammstein.

Talcum, Talc.

Huc calculus humanus,

Vires,

Vires. Lapidosa omnia teste Galeo 1. 9. simpl. desiccatoria vs pollent, tum exiccatoria sunt.

Preparationes pro diversa sua natura lapidum diversæ quoque sunt. Unde & diversa præparata: Videlicet 1. Præparata in specie sic dicta, 2. Sal

(improprie sic dictum.) 3. Magisterium. 4. Liquor seu oleum. 5. Elyxir. 6. Essentia. 7. Flores. 8. Syrupi. 9. Ingreduuntur quoq; alias medicamentorum compositorum formulas. De quibus plenius lib. 3. ut & infra præparatis.

CAP. V.

De Metallis, & quæ eis affinia sunt.

Metalla sunt.

Aurum foliatum finum, geschlagen sein Gold/ Blattgold/ duplicatum, halbgeschlagen Gold.

Vilius, mistum, bicolor, Zwischgold.

N. Est aurum alcoholicum ad scribendum, Muschelgold.

Argentum foliatum finum, Blattsilber/ geschlagen Silber.

duplicatum, halbgeschlagen Silber.

Æs, Cuprum, Kupffer.

Æris squamæ crassiores, Kupffer-Hammerschlag.

Æris flos, Viride æris, Spangrün.

Ferrum, Eisen.

Ferri banturg, squamæ, Hammerschlag.

Limature, Feilsach.

Scoriæ, Schlacken,

Plumbum, Bley.

ustum, calcinatū, gebrand Bley.

Stannum, Zinn.

Metallorum præparationes. Vid.

lib. 3.

Metallis affinia sunt.

Mercurius, Quecksilber.

Cinnabaris, Zinnober.

Antimonium, Speisglas.

Huc. Excrementa à Metallis segregata.

Bismuthum, Wismuth.

Cadmia nativa metallica, Cobaltum, Muckenpulver.

C. Facitia,

Lithargyros Auri.

Argenti,

Pompholyx, Nihili album, Tutia.

Præparata singulorum dabuntur,

lib. 3.

CAP. VI.

De Salibus,

Alia in Officinis nativa sunt & præparata seu artificialia.

Nativa sunt.

Alumen rupeum, Roche, Alaun,

Saccharinum. N. Præparatum est, Scissile, Spaltalaun.

Sal. ammoniacum, Salmiar.

commune, gemein Salz/ Speisgem.

Salz.

Gemmeum, Steinsalz. Cœruleum, cypreum, Eypriſch
 Nitri. Sal petræ. Salpeter. Vitriol.
 Vitriolum album, Salzenſtein / Viride. Gemein Vitriol.
 Augſtein / Weißvitriol.

CAP. VII.

De Sulphureis.

Sulphur Caballinum. Caſſſchwebel. Naphtha.
 Citrinum, gelber Schwefel. Petroleum. Steinöhl.
 Vivum, lebendiger Schwefel. Sperma ceti. Wollraht.
 Ambra. Ambra Grisea, Amber / Succinum. Carabe. 1. Candidum,
 rechter Ambar. Agſtein / Bornſtein / Weiß.
 Bitumina. 2. Citrinum, gelber Bornſtein.
 Asphaltos. Bitumen Judaicum. De ſingulis his agetur plenius
 Judenpech / Brillenpech. lib. 3.
 Carbo petræ, Steinſolen. N. Crustacea, E.g. concha, &c. in a-
 Gagates, nimalibus deſcribentur.

CAP. VIII.

De Aromatibus.

Inter vegetabilia primum locum Caſſia lignea. Mutterzimmt.
 merito ſibi vendicant aromata, Cinnamomum. Canella, Zimmt /
 quippe quæ uti reliquis communio- Canell.
 ra ſunt, ita & in præſcriptionibus Coſtus Arabicus Verus, Cinamo-
 (receptis ut vocant) ſimpliciter præ- mum album, weiß Zimmt.
 ſcribuntur, non facta mentione ali- Crocus Orientalis, Orientaliſch
 quâ ſive ex radicum numero illa ſint Safran.
 ſive ex fructuum, ſorum, corticum- Auſtriacus, ſ. Ungaricus, Deſter-
 ve. Talia ſunt. reichlicher oder Ungariſch Safran.
 Antophylli, Mutternäglein. Cubebæ. Cubeben.
 Calamus aromaticus, Calmus / Folium Indum, Malabathrum,
 Wurgrohr. Indiſchblat.
 Cardamomum majus. Großcardo- Galanga major, groſſer Galgan.
 mômlein. Minor Galgan.
 Minus, klein Cardomômlein. Grana paradisi, Cardamomum
 Caryophylli, Näglein. Arabum, Paradiskörner.

N

Macis,

Macis, Muscatbluet.
 Nuces moschatae, myristicae, Nucis, Muscatnusse.
 Piper album, Weißpfeffer.
 longum, langer Pfeffer.
 nigrum, schwarzer Pfeffer.
 Schænanthum, Camelsheu.
 Spica Celtica, Romana, salianca,
 Celtsch Sytel.
 Zedoaria, Zitwan.
 Zingiber finum album belletinum,
 Belladin Ingwer / guter weißer Thron
 Ingwer.
 — de buli vel rubei, geel oder roth-
 ter Ingwer.
 Vires: Aromata in genere sunt ca-

lida & evidenter sicca, paruum tenuior,
 hinc incidunt, attenuant, aperunt, &c.
 Vide in singulis plenus.

Preparata ex aromatis fieri pos-
 sunt formularum variarum. Apta se-
 nata sunt subire infusionem, deco-
 ctionem, confectionem, pulverisa-
 tionem, adeoque immisceri possunt
 Eleuariis, Trochiscis, &c. Potiones
 tamen & minus vulgaria quæ inde
 conficiuntur sunt: Extracta, Aqua,
 Olea, Salia, Magisteria.

N. Vis aromatica quia in parte vola-
 tili potissimum consistit, præstat inde con-
 ficere preparata volatilioris natura, &
 sunt destillata, &c.

C A P. IX.

De Corticibus.

1. Cortices officinis usitiores sunt.
Fructibus: cort. Aurantium, Po-
 meranschen oder Rinde.
 Castaneorum, Castantenschälffen.
 Citri, Citronenschalen.
 Glandium, Cupulæ glandium, Ei-
 chen Hütten.
 Granatorum, Malicorium, Gra-
 nat Apffel Rinde.
 Juglandis viridis, grüne Nußscha-
 len.
 Limonum, Limonenrinde.
 2. Ex arboribus & radicibus.
 Cort. Acaciae, pruni sylvestris,
 Schledornrinde.
 Radie Cappari Capparinde.
 Fraagulae, alni nigri, Faulbaums-
 rinden.

Fraxini (interiores,) Escherrinde.
 Guajaci, die Rinde vom Frangosent-
 baum.
 Laureolar, Mezerei, Coccognidii,
 Rad. Lauri, die Rinde vom Lorbeer-
 baum.
 Rad. Mandragoræ,
 Quercus, Eichene Rinde.
 Sambuci, ex frutice ac radice (me-
 dii,) Holderrinde.
 Tamarisci, Tamar. Rinde.
 Thuris.
 Tilia (interiores,) die Rinde vom
 Lindenbaum.
 Preparata: Ut cortices substantia
 differunt, alii nimirum conveniunt
 cum fructibus, alii cum herbis, qui-
 dam

dam cum lignis; ita & diversis infer-
viunt preparatis. *Communiora tamen* sunt, conditi cortices (fructuum
quorundam) item Extracta, &c.

CAP. X.

De Floribus.

Flores Officinales sunt.

Flores Acaciae, pruni sylvestris,
Schlehdornenblüt.
Amaranti purpurei, Floramor.
Anethi, i. e. coma seu Umbellæ,
Dillenblüt.
Anthos, seu Rorismarini, Rosmar-
rienblüt.
Aquilegiae, Aegleyblüt.
Basilici, Basiltenblumen.
Betonice, Beronick.
Borraginis, Borragenbl.
Buglossæ, Dohsenjungbl.
Calcatrippe, seu consolidæ rega-
lis, Rittersporenbl.
Calendule, Calche, Kängelbl.
Caprifolii, Periclymeni, Speck-
lilien.
Cartami, Cnici, Flor / Waldsaff-
fran.
Centaurii minoris, Taufengul-
denbl.
Cerasorum, Rirschenbl.
Chamemeli seu Camomillæ vul-
garis, Camillenbl.
Romanæ, Römisch Camillenbl.
Cheiri, gelbe Bielen.
Cichorei, Wegweisbl.
Cyani s. Bapti seculæ, blau Korn-
blumen.

Fabarum, Bienenblüt.
Geniste, Ginstern / Psrimmenblüt.
Flor. Granatorum, Balauftia, Gra-
natenbl.
Hepaticæ albæ nobilis, Leberkraut-
blüt.
Hyperici, Johannisblüt.
Juglandis, Nußbl. Juli Juglandis.
Lavendulæ, Lavendelbl.
Ligustri, Hartriegel.
Liliorum alborum, weiß Lillenbl.
Antheræ liliorum alborum.
Liliorum convallium, Meyenbl.
Malvæ hortensis, Winter Rosen.
Meliloti, Steinflechl.
Nymphaeæ albæ, weiße Seebl.
Luteæ, gelbe Seebl.
Pæoniae, Peonienbl.
Papaveris erratici, Rhæadis, Klap-
perrosen.
hortensis, Magsamenbl.
Persici, Pfersigbl.
Populi, i. e. gemmæ seu oculi, Pap-
pelnospen.
Primulæ veris, paralytis,
Rosarum albarum seu potius pal-
lidarum, weiß Rosen.
Damascenarum.
Rubeorum.
Salviæ, Salbeyblüt.

Sambuci, Holberbl.
 Saxifragia alba, Steimbrechbl.
 Scabiosa, Apostembl.
 Schoenanthi, Camelschwerc.
 Siliginis, Kernbl.
 Spicænardi, Spicanardi.
 Stoechados arabica, Stechasbl.
 Tanaceti, Reimsarnbl.
 Tilia, Lindenblüt.
 Tunica, Grafnäglein.
 Tussilaginis, HufflattiChlüt.
 Verbasci, Wultraubl.
 Violarum martiarum, Biolen.

Ex his famosiores sunt. 4. qui peculiari nomine cordiales dicuntur: Borriginis, buglossæ, rosarum, violarum.

Preparata ferè omnis generis ex

floribus compilari queunt, Decocta, Destillata, Electuaria, Infusiones, Unguenta, Emplastra, &c. minus vulgaria tamen sunt: Succii inspissati, Extracta, Tincturæ, Essentiæ seu spiritus ac olea, &c.

N. Flores qui constant ex parte volatili, vix quicquam, vel parum salis exhibebunt, aptioresque sunt ad medicamentata, que sine diutina exhalatione parari possunt.

Vires: Vires florum etsi in genere describi nequeant, cum pro diversitate herbarum varient: attamen hoc loci non expedit, recentes esse humidiores, adcoque fere vi lenitiva seu laxativa pollere, & marcescentibus cum tempore admittuntur.

CAP. XI.

De Foliis seu Herbis.

Foliorum & herbarum nomina in praxi seu receptis sæpissimè confunduntur, notantque folia à caulibus separata. Hæc si minutiora fuerint, summitates dici solent.

Herba usitatioris in officinis sunt:

Abrotanum mas, Stabwurq.
 N. Femina cyparissus est
 Absinthium ponticum, Römisch
 Wermuht.
 Vulgare f. rusticum, gemein Wermuht.
 Acetosa, Sawrampff
 Acetosella, Alleluja, Duchampffer/
 Hasentee.

Agrimonia, Odermenig.
 Alchimilla, Sinnaw.
 Alkekengi, Halicacabus, Juden
 Kirschbletter.
 Alfine, Morfus gallinæ, Hühner
 darm.
 Althea, Bismalva, Ibisus, Eibisch/
 kraut.
 Anagallis, Gauchheil.
 Anethum, Dill.
 Antirrhinum, Hundskopff, Dorane
 Aristolochia longa, lange Disti-
 lucey.
 Arnica, Mutterwurq.
 Artemisia, Deyfuß.

Asarum,

- Alarum, Haselwurckkraut.
 Auricula muris, Pilosella, Maus-
 Ohrllein.
 Balsamita sisimbrium aquaticum,
 Bachmünge.
 Basilicum, Basilien.
 Becabunga, Bachbungen.
 Betonica, Betonien.
 Borrago, Borresch.
 Beancaurlina, Beerenklaw.
 Buglossum, Dohsenzunge.
 Bursa pastoris, Feschelkraut.
 Calamintha, Kormmünge.
 montana, Bergmünge.
 Capillus Veneris, adianthum ni-
 grum, Frauenhaar.
 Caprifolium, matrisylvæ, pericy-
 menum, Weltwinde/Specklilien.
 Cardiaca, Herzzespann.
 Carduus benedictus, Cardobene-
 dickkraut.
 Mariæ, Mariendistel.
 Cerefolium, Körbelkraut.
 Ceterach, Asplenium, Wiltzkraut.
 Chamædrys, Iva moschata, Ga-
 manderkraut.
 Chamæpitys, Iva arthetica, Ni-
 drigpin.
 Chamæmelum, Romanum, Ca-
 momilla, Römisch Camillen.
 Vulgare, gemein Camillen.
 Chelidonium majus, Schöllkraut.
 Cichorium, Wegwart.
 Cicuta, Wüerich.
 Cochlearia, Löffelkraut.
 Consolida regalis, Nittersporn.
 Cuscuta, Callutha, Flachsseyde,
 Cynoglossum, Hundstung.
 Cyparissus hortulana, Garench-
 press.
 Dictamnus creticus, Cretischer Di-
 ctamn.
 Ebulus, Aetich.
 Endivia sativa, Endivien.
 Sylvestris, Sonchus.
 Epithymus, Thymfelde.
 Equisetum, cauda equina, Ross-
 schwanz/Schaffstehew.
 Eupatorium Arabum, Ageratum,
 Eberkraut.
 Euphrasia, Augeneroff.
 Farfara, Tulsilago, Hufflattich.
 Foeniculum, Fenchelkraut.
 Filipendula, Saxifraga rubra, roht
 Steinbrech.
 Fragaria, Erdbeerkraut.
 Fraxini folia, Eschenlaub.
 Fumaria, Erdrauch.
 Galega, ruta capraria, Geisraute.
 Geranium, Herba Ruperti, Storch-
 schnabel.
 Gratiola, Erdgalle.
 Hedera arborea, Eybew/Eypich.
 Terrestris, Gundermann.
 Hepatica alba, Gramen Parnassi,
 weiß Eberkraut.
 Aurea nobilis, gulden Eberkraut.
 Fontana, Lichen, Brunneneber-
 kraut.
 H. Stellaris, matris sylvæ, Sternles-
 berkraut/Waldmeister.
 Herniaria, millegrana, Harnkraut/
 Bruchkraut.
 Horminum, vulgare Scarlea,
 Scharley.

- Hyoscyamus albus, weiß Dilsentr.
 Hypericum, S. Johanniskr.
 Hyslopus, Ysop.
 Illecebra, fabaria, Donnerkraut.
 Lactuca, Lattich.
 Laurifolia, Lorbeerblätter.
 Lentepalustres, Wasserlinsen.
 Levisticum, Liebstöckel.
 Ligustrum, Hartriegel.
 Linaria, wilder Flachs, Harnkr.
 Lotus urbana, trifolium odoratum, Siebengezeit.
 Lupuli Juli, Hopfensproßlein.
 Majorana, Meyran.
 Malva vulgaris, Hasenpappeln.
 Marrubium album, Prallium, weißer Andorn.
 Marum.
 Matricaria, Peterkraut.
 Melilotus, Steinklee/gelb Steinklee.
 Melissa, Melissenkr.
 Menta, Spitzbalsam.
 Crispa, Krausbalsam.
 Saracenic, Frauenminze.
 Menthastrum, menta equina, Rosminze/Waldminze.
 Mercurialis, Bingelkr.
 Mezereum, Seidelbast/Kellershalskraut.
 Millefolium, Schafgarbe.
 Mororum folia, Maulbeerblätter.
 Morsus Diaboli, Succisa, Abbiß.
 Myrti folia, Myrtenblätter.
 Nasturtium aquaticum, Brunnenkreß.
 hortense, Gartenkreß.
 Nepeta, Cattaria, Katzenkraut/Katzenminze.
 Nicotiana nostras, Toback/Nicotian.
 Peruviana seu Indica, Indisch Toback.
 Nummularia, Pfennigkraut/Egelkraut.
 Nymphaea alba, weiß Seebiumkraut.
 Lutea, gelb Seebiumkraut.
 Origanum vulgare, Doffen.
 Creticum, Cretisch Doffen.
 Papaveris folia, Mohnblätter/Mohnsamen.
 Parietaria, Helxine, Tag vñ Nacht S. Peterskraut.
 Paris, Embekkraut.
 Passinaca sylvestris, Vogelstreck.
 Pentaphyllum, quinquifolium, Fünffingerkraut.
 Perfoliata, Durchwachs.
 Persicaria, Pulicaria, Stöck.
 Persici folia, Pflanzblätter.
 Petroselinum vulgare, apium hortenense, Petersilien.
 Pimpinella Germanica, Teufel Bibenell/Dockspeterlein.
 P. Italica, Sanguisorba, weiß Pimpinell.
 Plantago major, breit Wegerich.
 minor, spitz Wegerich.
 Polygonum, Centumnodia, Wegweiser/Weggras.
 Polium Creticum, Cretischer Poley.
 Portulaca, Burckkraut.
 Pontentilla, Anserina, Genseric.
 Primula veris, Schlüsselblumenkraut.

- Prunella. Braunnellen.
 Pulegium. Polcy.
 Pulmonaria arborea. muscosa,
 Eichlingen-moß.
   vera maculosa. Lungenkraut.
 Pyrola. Wintergrün.
 Quercus folia. Eichenlaub bletter.
 Rosmarinus, Rosmarin.
 Rubi Cimæ, comæ seu summitates, Drumbergipffel.
 Ruta. Weinrauten.
 Ruta muraria, adianthum album, Mourrauten.
   Sabina. Savina, Sebenbaum.
   Salicis folia. Weydenbletter.
 Salvia hortensis major, große Salbey.
   minor, cruciata, nobilis. Kreuzsalben.
   sylvestris, wilde Salbey.
 Sambuci cyme, seu summitates. Holderkeimen.
 Sanicula, Sanctel.
 Saponaria, Seiffenkr.
 Satureja, Thymbra sativa. Pfefferkr.
 Sadanch/ Himerfäll.
 Saxifragia alba, weiß Steinbrech.
 Scabiola, Apostemenkr.
 Scolopendria, lingua cervina, Hirschzunge.
 Scordium, Lächentnoblauch.
 Sedum majus, semper-vivum., Hauswurze.
   min. Vermicularis, Marwpfeffer.
   Senæ folia.

- Senecio; Kreuzweiffkr.
 Serpillum. Quendel.
 Solanum. solastrum nigrum., Nachschoten.
 Tamariscus, Tamariscenbletter.
 Tanacetum, Kettsabrn.
 Taraxacum, Dens Leonis, Pfaffenrehrlein.
 Thymus, Thymgen / Thym / Thymian.
 Tormentilla, Tormentill / Nabelkr.
 Valeriana, Phu majus, groß Valdran.
   minor, phu minus, Valdran.
 Verbascum, thapsus barbatus, Wullkr. Königsfery.
 Verbena, Eifenkraut.
 Veronica. Ehrenpreis.
 Vinca pervinca. Singrün / Ingrün.
 Violaria, blatw Violkr.
 Virga aurea, consolidida Saracenicæ, Heydnisch Wundkraut.
 Vitis folia, Weinrebenlaub.
 Urtica mortua, taube Dessel.
   urens. Brennessel.
 Huc muscus arborum.
 N. Ex his peculiariter numerantur.
   5. Herba emollientes: malva, althæa, violaria, mercurialis, branca ursina; quibus alii quoque betam, parietariam & atriplicem adjiciunt.
   5. Herba capillares: capillus veneris, ruta muraria, polytrichon aureum, trichomanes, ceterach, scolopendria.

Preparata non omnes eadem exhibent, sed pro diversitate substantiæ diversa; adeoque fere præparatis omnibus generis inservire possunt.

CAP. XII.

De Fructibus.

FRUCTUS in genere denotat omne quod plantę ultimo proferunt, adeoque & semina, grana, &c. In specie tamen id nominis sibi reservant, fructus majores, quales pyra, poma, pruna, cerasa & his similia.

Fructus usitatiores sunt.

Fructus: Acaciarum, prunorum sylvestrium, i.e. Pruna, Schlehen.

Alchermes. Grana tindorum grana kermes, Serberförner / Scharlachbeeren.

Alkekengi, Bacce Halicacabi, Judenfirschen / Boborellen.

Amygdalę amare, bitter Mandel.

Dulces, süß Mandel.

Anacardia, Elephanten Lauf.

Avellanę, Haselnüsse.

Aurantia acida sawre Pomeranzen.

Dulcia, süsse Pomeranzen.

Been, grana, Beenförner.

Cappares, Kappern.

Cassia fistula in cannis, Cassien in Röhrlein.

Cerasa acida passa, seu exiccata, gedörre Kirfchen.

Citri poma, Citronen Apffel.

Cocculę, Kockelförner.

Colocynthidis poma, Coloquintapffel.

Cidonia poma exiccata, Quitten schnitten.

Cynosbati exacinati, Hagebotten. Dactyli, Dattelforn.

Ebulibacce, Atrich Beerlein.

Ficus communes, Carice hispanice, Laubseigen / grosse Korbseigen.

Marsilianę, carice marsil. Korbleinseigen, kleine Marsilienseigen.

Fraga exiccata, gedörre Erdbeeren.

Gallę communes, gemeine Gallapffel.

Turcicę, Türckische Gallapffel.

Granata mala, punica mala, Granatapffel.

Hederę bacce, Ephewbeeren.

Jujubę, Zizypha, rothe Brustbeerelein.

Juniperi bacce, Lorberbeeren.

Limonę, Limonia mala, Limonien.

Mespila siccata, gedörre Mespel.

Myrobalani, belliricę.

Chebulę.

Citrinę.

Emblicę.

Indę, seu nigrę.

Nux aquatica, Tribuli aquatici, Wassernüsse.

Cupressi, Cupressnüsse.

Indica, Indische Nüsse.

Moschata, Muschnüsse.

Vomica, Kränzunglein.

Juglans, Welsche Nüsse.

Olivę, Oliven.

Fructus, Papaveris capita sine semini-

seminibus, Magfamen Köpff.
 Passulæ majores, grosse Rosinen.
 Minores, Corinthiacæ, kleine
 Rosinen/ Corinthen.
 Pineæ nuces, Pinien.
 Pistacia, Fistici, Pistacien.
 Prunella, WeinPflaumlein / Pru-
 nellen.
 Prunæ acida sicca, saure Pflaumen/
 Zwetschen.
 Citrina, gelbe Spilling.
 Hispanica, Spanische Pflaumen.
 Ungarica, Ungrische Pflaumen.
 Rubi idæi bacca exiccata, Him-
 beeren.
 Sambuci bacca, Hollinderbeeren.
 Sebesten, Myxæ, schwarze Brust-
 beeren.

Siliquæ ceratiorum, Xyloceratio-
 rum, Johannisbrode.
 Sorba exiccata, gedörte Speyer-
 ling.
 Sumach, Rhus, Grubertörner.
 Tamarindi, saure Datteln.
 Uvæ seu bacca paridis, uvæ lupi-
 næ, Einbeer / Wolfsbeer.
Preparata. Fructus aridiores, soli-
 diores, & minus succulenti nihil pe-
 culiare habent ab herbis, eapropter
 & easdem suppeditant præparato-
 rum formulas. Fructuum succulen-
 torum vero partus præcipui sunt:
 Succi inspissati seu Extracta, Succi
 fermentati seu vina, Spiritus s. Quin-
 tæ Essentiæ, Olea & Tartara.

CAP. XIII.

De Fungis.

Fungi Officinales sunt.

Fungus, Agarici, Eerschenschwamm.
 Cynosbati, Spongiolæ & Rosis
 siccis, Schlaßkautz, Rosenschwamm.
 Juniperi, Wacholderschwamm.
 Sambuci, Holderschwamm.

Huc Boletus cervi, Hirschbrunst.
Preparata. Communem ut natu-
 ram habent cum herbis: ita & com-
 munem aptitudinem, qua præpara-
 tionem subire possint.

CAP. XIV.

De Lignis & Viscis.

Sunt Officinis usitatoria.

Lignum Aloes, Xylo-aloes, Agal-
 lochum, Paradißholz.
 Aspalatus, Rhodier Dorn.
 Brasilium, Brasilenholz.
 Buxi, Buchsbaumholz.
 Colubrinum, serpentinum, Biff-
 holz.

Coryli, Haselholz.
 Cupressi, Cypressenholz.
 Ebenum, Ebenholz.
 Guajacum sanctum, Frankosenholz.
 Juniperi, Wacholderholz.
 Nephriticum, Briesholz.
 Rhodium, Rosenholz.

○ Santa-

Santalum album, weiß Sandelh.
 citrinum, gelb Sandelh.
 rubrum, roth Sandelholtz.
 Sassafras, Zenchelholz / Sassafras.
 Suber, Pantoffelholz.
 Tamariscus, Tamariskenholz.
 Viscum Corylinum, Haselnistel.
 Quercinum, Eichenmistel.
 Tiliaceum, Lindenmistel.

Preparata. Ligna & visca præter
 vulgariore medicamentorum for-
 mulas. V.g. decoctionem, infusionem
 & inde resultantes alias, quibus po-
 tissimum adaptari apta nata sunt, ex-
 hibent minus vulgariter Extracta, A-
 quas, Spiritus, Olea, Salia. His fulig-
 nem adungere licet cum suis præpa-
 ratis, de quibus peculiariter, l. 4.

CAP. XV.

De Radicibus.

Radix est pars ima vegetabilium,
 quasi primæ concoctionis officina.
 Eapropter cum concoctio sit nutri-
 trimenti fixioris volatilifatio & spiri-
 tuisatio (*περὶ τῶν*) radixque nu-
 triatur nutrimento minus elaborato,
 quam partes reliquæ, sequitur
 substantiam radicem esse naturæ præ
 reliquis fixioris.

*Usitatiores radices Officinales
 sunt.*

Radix Acetosæ (excorticatæ,) Saure-
 ampffwurzel.
 Acori vulgaris, Pseudo-acori,
 Schwertelw.
 veri, calami aromatici, Calmus.
 Allii, Knoblauch.
 Althææ, bismalvæ, ibisci, Eibisch-
 wurzel.
 Angelicæ, Angelicw.
 Anthonæ veræ, Heilgiffel / Giffheil-
 wurzel.
 Apii (vulgaris,) Eppichw.
 Ari. Aaronwurzel / Fickew. Teusch
 Ingwer.

Arisari, Klein Aaronw.
 Aristochiæ longæ, lang welsch
 sterlucen.
 veræ rotundæ, welsch rund
 sterlucen.
 vulgaris, gemein lang Osterlucen-
 fabaceæ, runde gemeine Oster-
 lucen.
 Armoraciæ, raphani sylvestris,
 Meerrettig.
 Asari, Haselwurzel.
 Asparagi, Spargentw.
 Bardanæ, Personatæ, grosse Klee-
 tentw.
 Bistortæ, Serpentariæ, Mattertw.
 Borraginis (excorticatæ,) Dore-
 restwurzel.
 Brusci, Rusci, Mausdornw.
 Bryoniæ, Stickw. Zaunruben.
 Buglossæ, Döhsenzungentw.
 Cardopatii, Carlinæ nigre, Ebertw.
 Caryophyllatæ, Benedicentw.
 Centaurei majoris, Rhapontici
 Offic.

- Chelidonii majoris, Schöllw.
 Chinæ, Chinew.
 Cichorei, Wegwartw.
 Consolidæ majoris, Symphyti,
 Beinwelle / Wallwurç.
 Cucumeris asinini, Eselsüßw.
 Curcumæ, Geßfuchtw.
 Cyclaminis, Arthanitæ, Schwein-
 brotw.
 Cynoglossæ, Hundszungenw.
 Cyperi longi, langer wilder Gal-
 gan.
 rotundi, rund wild Galgan / Cy-
 perw.
 Dictamni albi, Fraxinellæ, weißer
 Dipsamw.
 Doronici, Gemsew.
 Ebuli, Atrichw.
 Ellebori albi, weiß Niesw.
 nigri veri Stiriaci, schwarç Nies-
 wurç / præp.
 nigri vulgaris, gemein Christ-
 wurç.
 Endiviæ, Endivienw.
 Enulæ Campanæ, Helenii, Alant-
 wurç.
 Eryngii, Mannstrew.
 Esulæ minoris, klein Wolffs-
 milchw.
 præparatæ.
 Filicis, Farnw.
 Filipendulæ, Saxifragiæ rubæ,
 roth Steinbrechw.
 Foeniculi, Fenchelw.
 Gentianæ, Enzianw.
 Glycyrrhiæ, Liquiritiæ, Süßholç.
 Graminis, Queckengrasw.
 Hermodactyli, weißer Zeitlosen.
 Hirundinariæ, Vincetoxici,
 Schwalbenw.
 Hyoscyami (excorticati,) Bil-
 samw.
 Imperatoriæ, Ostrutii, Mei-
 sterw.
 Iridis Florentinæ, wolriechend Biol-
 wurç.
 Nostratis, Gladioli, Schwertel-
 wurç.
 Juniperi, Wacholderw.
 Lapathi acuti, Oxylap. Mengel-
 wurç.
 Levistici, Eßstöckelw.
 Liliorum alborum, weiß Liliens-
 zwibel.
 Malvæ, Pappelw.
 Mandragoræ, Albrannw.
 Mechoacannæ, Mechoacæ albæ,
 weißer Rhabarbara.
 nigra, Gelapæ, Chelapæ, Chio-
 lappa, schwarç Rhabarb.
 Meu, Behrw.
 Mezerei, Laureolæ, Seidelbast /
 Kellershals.
 Morfus Diaboli, Succisæ, Abbis-
 wurç.
 Nymphææ albæ, Nenupharis, weiß
 Seeblumenw.
 luteæ, gelbe Seeblumenw.
 Ononidis seu restæ bovis, Hets-
 hechelw.
 Pastinacæ sylv. Pastinackw. Vo-
 gelnestw.
 Pentaphylli, quinquefolii, Fünff-
 fingerkrautw.

Petasitis, Pestilenzwurz, Neunkräfft-
wurz.
 Petroselini, Peterfaltenw.
 Peucedani, Haarstrangw.
 Pœonię, Pœonienwurz / fœminę,
 Masculæ.
 Pimpinellę Germanicę, Wibenel-
 wurz.
 Italicę, sanguisorbę, Blut-
 krautw. welsch Wibenell.
 Plantaginis, Wegbreitw. Wegerich-
 wurz.
 Polypodii quercini, Filiculæ, En-
 gelsfisch.
 Pyrethri, Bertramw.
 Rapa, Ruben.
 Raphani domestici, Kettich.
 Marini, Meerrettich.
 Rhabarbari veri, Rhabarbar.
 Monachorum, Münch Rha-
 barbar.
 Rhapontici veri, Rhapontick.
 Rhodia, Rosenwurz.
 Rubię tinctorum, Serberrohze.
 Rusci, Brusci, Mäusdornw.
 Sarsę pariglię, Salsaparilla, Sarsa-
 parill.
 Saryrij, Stendelw. Knabenkrautw.
 Saxifragę, semę saxifragię, Stein-
 brechwurz.
 Scabiosę, Apossemwurz.
 Scyllę, crudę & preparat. Meer-
 zwibel.
 Scorzonere, Giffwurz.
 Scrofularię, Scrophularię, Braun-
 wurz.

Sigilli Salomonis, Polygonati,
 Weiswurz.
 Siferis, Secacul, Zuckermohren, Zu-
 ckerwurz.
 Taraxaci, Pfaffenrohleinw.
 Tormentillę, Tormentillw.
 Turpethi albi, Turbith.
 Tussilaginis, Farfare, Brandblattich,
 Hufflattichw.
 Valerianę majoris, Phu magni,
 groß Baldrianw.
 Minoris, klein Baldrianw.
 Verbasci, Wollkrautwurz.
 Verbena, Eisenkrautwurz.
 Urticę, Nesseltwurz.
 N. Ex his usu crebriori famosior
 sunt.

5. Radices aperientes majores: apii,
 fœniculi, asparagi, petroselini, rusci.
 5---minores: graminis, rubię, e-
 ryngii, capparidis, Ononidis.

Preparata: Quod de herbis dixi-
 mus & similibus nativis, idem de ra-
 dicibus dicendum: promptuarium
 nimirum radices esse unde ad omni-
 generis medicamenta, tam interna
 quàm externa depromi potest. Hoc
 tamen de radicibus notare expedii
 partes fixiores præ reliquis in radici-
 bus contineri, aptiores itaque eas
 esse ad exhibenda medicamenta
 parte fixiori celebria, veluti
 sunt: Extracta, Salia, De-
 cocta, &c.

CAPUT XVI.

De Seminibus.

- S**emen Acetose, Sawrampfferfamen.
 Agni casti, viticis, Schaffmullen-
 körner.
 Althee, Eibischfamen.
 Ammeos veri cretici, Ammens.
 vulgaris, gemein Ammens.
 Amomi.
 Anethi, Dillsfamen.
 Anisi, Anisfamen.
 Apii, Eppichfamen.
 Aquilegie, Aglessfamen.
 Asparagi, Spargenfamen.
 Atriplicis, Möstensfamen.
 Aurantiorum, Pomerangentern.
 excorticatum.
 Bardane, Großklettensfamen.
 Basilici, ozymi, Basilienfamen.
 Bombacis, Gossypii, Cotti, Xyli,
Baumwollensfamen.
 excorticatum.
 Brusci, Brustenförner/Mäusedorn-
 famen.
 Burse pastoris, Teschelkraus.
 Calendularum, Ringelblumf.
 Cannabis, Hanfffamen.
 Cardui benedicti, Cardobenedictens.
 Mariae, Mariendistelf.
 Carthami vel enici, Feldsaffranf.
Blor famen.
 excorticat, pulpa carthami.
 conquassatum.
 Carvi, Carveos, Wiesentümmel/
 Feldtümmel.
 Cataputie majoris, Ricium, groß
 Treibkörner.
 minoris, Esule vulpine, Treib-
 springkörner.
 Cerefolii, Körbelsfamen.
 Cicera alba, weiß Richern / weisse
 Ziesererbsen.
 rubra, rothe Richern.
 Cichorii, Wegwartf. Wegweißf.
 Cine, Santonici, Wurms.
 Citri, citrei mali, Citronentern.
 excorticatum.
 Coccognidii, klein Kellerhalsf.
 Colocynthidis, Coloquintef.
 Coriandri, Coriander.
 preparatum.
 Cucumeris, Cucumertern.
 excorticatum.
 Cucurbite, Kürbessfamen.
 excortic.
 Cydoniorum, Quittenentern.
 Cymini, Cumini, Römisch Kümmel.
 Dactylorum, Ossa dactylor. Dat-
 telfern.
 Dauci communis, Wildmöhrenf.
Bogelnestfamen.
 Cretici.
 Ebuli, acini ebuli, Artichfamen.
 Endivie, Scariole, Endivienf.
 Eruce, weißer Senff / gelber Senff.
 vulgò.
 Fabarum, Fabæ, Bonen.
 Foeniculi, Fenchelsfamen.
 Foenigræci, Voetshornf.
 Fraxini, lingue avis, Eschbaumsf.
 Fumarie, Eudrauchfamen.
 O 3 Geni-

- Genistæ, Pflimmsamen.
 Granatorum, Granatkörn.
 Halicacabi. Alkekengi, Juden-
 firschs.
 Hordei electi, Gersten.
 excortic.
 Hyoscyami albi, Wilsens.
 Hyperici, Johannskrauts.
 Hyssopi, Eisops.
 Lactucæ, Lattichs.
 Lapathii acuti, Mengelwurts.
 Lentium, Lenten, Einsen.
 Levistici, Liebstock.
 Limonum, Limonenkern.
 excorticat.
 Lini, Leinsamen.
 Loti sativæ, Siebengezeits.
 Lupinorum, Lupini, Fenchbonen.
 Majoranæ, Majorans.
 Malvæ, Papels.
 Melissæ, Melissens.
 Melonum, Melonenkern.
 excortic.
 Milii, Hirse.
 Solis lithospermon, Meerhirschs.
 Myrti, Myrtens.
 Napi, Buniadis, Steckrubens.
 Nasturtii (hortensis), Gartenkress.
 Nigellæ, Melanthii, Nigellæ Ro-
 manæ, schwarze Kimmel / schwarze Co-
 riander.
 præparat.
 Nuclei ceraforum excortic. Kir-
 schenkern.
 Mespilorum, Nespels.
 Morellorum seu persicorum ar-
 meniacor, Morellenkörn.
 Persicorum, Pflersingkörn.
 Orobis, Erva, Erbens.
 Oryzæ, Reiss.
 Peconia, Peconienkern / foeminae ac
 masculæ.
 excortic.
 Papaveris albi, weißer Mags.
 nigri, schwarzer Mags.
 Pastinacæ sativæ, Pastinacs.
 sylvestris, Bogelness.
 Perfoliatæ, Durchwachts.
 Petroselinæ Macedonici, Massilien-
 sis, Macedonisch Peterlein.
 vulgaris, apii veri, Peterfiliens.
 Pimpinellæ Germanicæ, Dibe-
 nell.
 Italicæ, Sanguisorbæ, welsch
 Pimpinell.
 Pisorum, Pissa, Erbsen.
 Plantaginis, Begetichs.
 Porri, Lauchs, Schitlauch.
 Portulacæ, Durgelkrauts.
 Pseudo-melanthii, Kornrathels.
 Psyllii, Flöhs.
 Raparum, Rubens.
 Raphani, Rettichs.
 Rorismarini, Rosmarins.
 Rusci, Küstentörner.
 Rutæ, Weinrautens.
 Sambuci, i.e. acini.
 Satureiæ, Sadaneis.
 Saxifragiæ albæ, weißer Steinbrechs.
 Selami vulgaris, Flachsdorster.
 Selios Cretici, Massiliensis, Cre-
 tischer Sesels.
 vulgaris, Sileris montani, Si-
 termontans.

Sinapis, Senffsamens rohrer Senff.

Spicæ nostratis. Spicanardf.

Staphidis agræ. Käustörner.

Sumach. Vide fructus.

Thlaspi, Bawrensenff. Wegkress.

Thymi, welsch Quendel.

Trifolii odorati, Edelkees.

Violarum martiarum, blau Blöf.

Urticæ majoris, Nessel.

Romanæ. Römisches Nessel.

N. Ex his sunt nonnulla in praxi famosiora; adeoque peculiariter calida vel frigida sunt. Sic sunt.

Semina 4. calida majora; anisi, fœniculi, carvi, cumini.

minora; ammeos, amomi, apii, dauci.

Semina 4. frigida majora; Cucumeris, cucurbitæ, citrulli, melonum.

minora; Endivię, scariolæ, lactucæ, portulacæ.

Præparata ex seminibus, præparata fiunt infusiones, decoctiones, emulsiones, &c.

CAP. XVII.

De Succis.

Sanguini animalium respondet succus nutritivus in vegetabilibus. Eapropter ut è sanguinis elaboratione & incorporatione, peritotomata diversa resultant, stercus, scil. urina, fel humor vitriolatus seu melancholicus, sudor, axungia, mucilago, lapilli; quinimo & sanguis ipsemet quandoque erumpit: Ita in vegetabilibus analogicè correspondent succi diversorum saporum, olea, resinæ, gummata viscosa & resinosa, tartari, salia, &c. Hac tamen diversitate, quod animalia excretoriis sunt dotata, quibus fere peritotomata excernuntur, vegetabilia vero raro, nisi velis. 1. Quod gaudeant poris inservientibus exhalationi subtiliori. 2. Quod cum floribus tum moschina seu zibetina, i. e.

beneolens prorumpat melligo, tum quoque nonnunquam graveolens quidam succus. Hinc fit ut crassiora intra ipsum vegetabile fere maneant, arteque opus habeant, qua sequestrantur. Accidit nihilominus in quibusdã, quod ex nimia redundantia ipsamet sibi exitum querant, eodemque dato, (V. g. incisione, &c.) promptius effluant. Sunt hujusce generis peritotomata. 1. Aquea; succi. 2. Terrestria. Gummi. 3. Sulphurea; Olea, Balsama, Resinæ, Gummi resinæ. 4. Salina, Saccharum, Tartarus.

N. Succis qui sponte vel trunci incisione profluunt, etsi plures dari possint, V. g. succus betula, qui in Finlandia & Suecia verno tempore ex vulnerata betula copiose extrahitur, postmodumque potest

potius vice à mulierculis etiam nobilioribus habetur, item succus seu lacryma vitis, &c. attamen, nos non nisi officinales hic damus, è quibus inter nativa recensentur;

Succi alterantes.

Vinum.

Acetum.

Succus, acaciæ.

Glycyrrhizæ.

Hypocisthid.

Opium.

Præparationes horum. Vide infra de succis, & speciatim lib. 4.

Purgantes.

Manna.

Aloe.

Elaterium.

De his vide itidem lib. 4.

CAP. XVIII.

De Oleis & Balsamis.

Olea, & balsama in Officinis pro nativis habitis sunt:

Oleum olivarum.

Omphacinum.

Balsamus de Tolu.

de Mecha, s. balsamus verus.

Peruvianus.

Liquidambar.

Styrax liquida.

Vires: Vide singularim, lib. 4.

CAP. XIX.

De Resinis.

Resina, ῥηξίνη lacryma seu liquor est pinguis ac oleaginosus tum sponte ex arboribus profluens, tum interdum accedente vulneratione. Estque duplicis consistentiæ; liquidiuscula aut duriuscula.

Resina liquidiuscule sunt.

Terebinthina Cypria seu Veneta,

Vulgaris,

Pix liquida:

Resina duriuscule sunt.

Resina anime. Offic. Gummi anime.

Caranna.

Coopal.

Elemi. Offic. Gum, Elemi,

Lacca.

Pix græca. Colophonia.

Tacamahaca.

Thus.

Vires: Resina omnis calefacit, siccatur, digerit, mollit, tenuium est partium, magis minus, discutit, ruffi, ac tabis convenit, anodyna est & vulneraria. Usus resinarum tum internus est tum præcipue externus in unguentis, Emplastris, &c.

Præparata, 1. Vexamen chymicum resinarum in destillatione præcipue consistit, quam non incongruè rectificationem dixeris, quippe qua non secus ac in rectificatione oleorum, primum Δ leniori, pars oleosa purior

rior subtilior & clarior elicitur: igne dein fortiori, pars crassior & coloratior, coloris scilicet flavi: igne tandem magis validiori, oleum coloris rubei propellitur. Hæc si seorsim excipere libet, triplicis generis nancisceris olea, quorum primum quod clarum, spiritus dici solet; subsequens flavum, olei nomen retinet; ultimum, rubrum balsamum appellatur. Denique quia resinæ crassioris sunt substantiæ, relinquunt & crassiorem tementiam, cui colophonix nomen

imposuere, à Colophone regione, unde olim advehi consuevit. Modum destillandi vide sis in oleis.

2. Præter destillationem subjiciuntur nonnunquam & Extractioni, quæ tamen potius depuratio quam Extractio dicenda erit.

3. Fit & lotio resinarum, dum in ∇ m puram demerguntur & agitantur, cujus rei gratia non abs re erit, resinas ad ignem fundere & hinc in ∇ m conijcere.

CAP. XX.

De Gummi-Resinis.

Gummi-resinas voco, concretas arborum lacrymas in oleo quidem promptius attamen & in aqua licet difficulter solubiles. Tales sunt.

Caphura.
Mastiche.

Styrax calamita.

Huc. Myrrha &
Bdellium.

Vires & preparata quia fere discrepant. Vide lib. 4.

CAP. XXI.

De Gummatibus.

Gummi seu gummata sunt concreti liquores, aqueis faciles solutu, profusi tum è stirpibus ferulaceis, tum ex fruticibus, tum ex arboribus excelsis. Ex his sunt quæ ferulacea vulgo dicuntur, à ferulaceis arboribus, unde stillant. Suntque

Gummi Ammoniacum,
Galbanum,
Euphorbium,
Opopanax.
Sagapenum,

Sarcocolla.

Vires, calida sunt, emolliunt, discutunt, tartaream mucilaginem resolvunt. Usus internus vide speciatim, lib. 4.

Preparata. I. Gummi depuratum. Nimirum quia gummi pleraque heterogeneis (arena, sabulo, &c.) conspurcata afferuntur, expedit illa depurare. Hoc fit solvendo in liquore aqueo (calido) solutum colando, exprimendo, & denique lento calore inspissando.

P

2. Ex-

2. Extractum Viscosum seu viscus, Vide infra in Extractis.

Vires conveniunt cum gummatis mucilaginosis: quia non est nisi pars mucilaginosa à parte resinosa sequestrata.

3. Extractum resinofum. Vide item infra in Extractis.

Vires. Virtutes quæ integro gummi adscribuntur, latitant præcipue in resina, unde & resina in medicamentis tam internis quam externis, successu feliciore adhibentur. Ex iisdem destillatur quoque

felicius oleum, quàm ex integro gummi.

4. Oleum stillatitium. Vide infra in Oleis.

Gummata mucilaginosa sunt.

Gummi Arabicum,

Ceraforum,

Sandaracha.

Tragacanthum.

Vires. Sunt Emplastica, in crassam, erimoniam hebetant, asperitates leniunt, &c

CAP. XXII.

De Animalibus Officinalibus integris.

A Pes sicca, gedörre Bienen.

Bufo exiccatus, gedörre Kröten.

Cantharides sicca, Spanische Wüstenkäfer.

Cicadæ sicca, Heuschrecken.

Lumbrici siccati, gedörre Regenwürm.

Millepedæ sicca, aselli, Eselkäfer.

chen.

Seinci.

Scarabæi pilares.

Serpens exiccatus.

Huc Mumia.

CAP. XXIII.

De partibus Carnosis Usitatoribus.

COr Galeritæ.

Lupi.

Epar Lupi.

Porci.

Ranarum.

Tauri.

Lien Bovis.

Pulmo Agni.

Suis.

Ursi.

Vulpis.

Vires: Partes carnosæ ut & ipsamet animalia carnosæ integræ sive vivæ, sive discerptæ & adhuc calentiæ easint, si extrinsecus membro alicui imponuntur, vim habent fomentativam, paregoricam, discutientem. Hinc usus maximè in phrenitide, cephalalgia, vigiliis. Applicari nimirum possunt capiti, cervici, plantis pedum. Imposita tumoribus pestilentialibus.

bus uti & ictibus animalium venenatorum, præmissa tamen ventosarum applicatione, eliciunt vires: Attritus à calceamentis attractos, ab inflammationibus tumentur. In specie pars qualibet suum simile respicit, Epar epata, Lien, Lienos, &c. Specialiora dabuntur lib. 5.

Preparata usitatiora ex partibus carnosis sunt, Decocta, Extracta, Destillata, &c. Vide suis locis,

CAP. XXIV.

De Partibus Membranosis.

Intestina Lupi.	Tauri.
Vulpis.	Secundina cervina.
Testiculi Apri.	Umbilicus Infantis.
Castoris seu Castorium,	Rete ex animalibus.
Sibergeil.	De singulis. Vide lib. 5.
Priapus cervi.	

CAP. XXV.

De Cornibus.

Cornu Alcis.	diversa tamen natura animalium, de qua sigillatim lib. 5.
Bovis.	Preparata. 1. Cornu preparatum (in specie sic dictum.) 2. Cornu ustum. Vide calcinat. c. 43. 3. C. philosophicè calcinat. Vide ibid. 4. Magisterium. 5. Galreda, Gelatina. 6. Liqueur seu spiritus. 7. Oleum. 8. Sal volatile. 9. Extractum. 10. Quinimò vires suas denegant.
Bubali.	
Cervi.	
Hirci.	
Rhinocerotis.	
Tauri.	
Huc Unicornu.	
Vires. Frigida & sicca habentur, discutunt, incidunt, ut plurimum sudorem movent, atque alexipharmaca sunt, pro	

CAP. XXVI.

De Ossibus.

Cranium, humanum (non inhumatum,)	Dens Apri.	
	Elephantis. Ebur.	
	P 2	Lupi

Lupi.
Os de Corde cervi.
Ossa Hominis.
Lupi.
Tauri.
Talus Leporis,
Porci.

Vires. Ossa in genere vim habent exiccandi discutiendi, adstringendi seu fluxiones sistendi, ossa, ligamentaque corroborandi. Calcanei combusti ut scribit

Rhases summe pollent adversus colicos cruciatu. Specialiora vide l. 5.

Prepar. Ossa ut Cornibus fere cognata sunt substantia: ita & preparationibus. Hinc sunt. 1. Os preparatum (in specie sic dictum.) 2. Galreda seu Gelatina. 3. Magisterium. 4. Liquor seu spiritus acidulus. 5. Oleum. 6. Sal volatile. 7. Spiritus effentificatus. Vide infra suis locis.

C A P. XXVII.

De Crustaceis seu Testaceis.

L Apides cancrorum seu Oculi cancrorum, Krebsaugen.
Carpionis, Karpffenstein.
Percarum,
Trutarum.
Mandibula Lucii.
Conchæ, concharum testæ oblongæ.
Entalium.
Dentalium.
Mater perlarum.
Testæ ovorum.
strutionis.

Vires. Crustacea omnia, quia natura sunt salina & tartarea, medicamenta suppeditant excellentissima ad resolvendum tartarum seu calculum, ad stranguriam, dysuriam, Ischuriam, difficultates

& suppressiones urine, ad colicas passiones, ad tartareos morbos pulmonum, &c. Extrinsecus usus sunt creberrimi in dentifricis, præcipue si cremata fuerint, hinc & in rimis cuis solidandis, exiccandis, &c.

N. Omnia genera lapidum, qui in capitibus piscium reperiuntur, trita & cum vino exhibita, colicum dolorem compescunt & calculum qui in renibus defixus jacet, atterunt & comminuunt. Wecker ex Galeno & Avicenna, &c.

Preparata nihil ferè peculiare habent à preparationibus lapidum mineralium, de quibus lib. 3. Hinc fieri possunt. 1. Calcinata, Vide c. 43. 2. preparata (strictè dicta) 3. Sal (improprie ita dictum.) 4. Magisterium. 5. Liquor seu oleum per del.

C A P. XXVIII.

De Lapillis.

L Apilli quamvis in animalibus plurimis, plurimisque animalium ca-

viratibus reperiuntur; attamen sunt rari ac præter lapidem Bezoar (de quo

quo lib. 5.) fere nulli, qui in officinis prostant. E re foret nihilominus, ob insignem vim, quam in calculo resolvendo obtinent, in promptu non illos habere. Quales sunt;

Lapilli in Ventriculo & Vesica fellic tauri.

Calculus humanus, Ludus Paracelso dictus, &c.

Lapilli hirundinum.

Preparata eadem exhibere possunt, quæ alii lapides.

CAP. XXIX.

De Lacte & sero Lactis.

Lac est sanguis vi mammarum pro foetus nutrimento elaboratione redditus. Ex variis lactis generibus præ reliquis inserviunt medicinæ:

Lac Asininum, (quod tamen nostratibus minus usitatum,)

Caprinum.

Humanum,

Ovillum.

Vaccinum.

Optimum est ex animali sano non nimis pingui, ætatis mediæ, recens multum, colore candidum, quod ungui instillatum cogitur.

Vires. Refrigerat, humectat, mollit, paregoricum est, acrimoniam mitigat. Hinc usus insignis in dysenteria (clysmatizatum) in phibisi, &c. Extrinsecus in oculorum desillationibus, capitis dolore (excellit cremor.)

N. Lac est optime nutriat, tamen non omnibus æque commodum est: Nocet enim in visceris intemperie & febris, quia facile corrumpitur, malumque adaugere aptum est. Capiti in idem & nervoso generi minus convenit.

Preparata ex lacte, Butyrum, scil.

Lac coagulatum, Serum & Caseus, inter nativa merito recensentur.

Butyrum convenit, ut, consistentia, ita & viribus generalibus, cum axungiis.

Lac coagulatum vim habet refrigerantem ac anodynam.

Caseus in medicina rarissimi est usus. Recentem imponunt nonnulli Epatici ad æstum febrilem comprimendum, vetustum sunt qui commendant ad resolvendos tophos podagricos.

Serum lactis, seu Aqua lactis, fit duplici modo, per se & per admistionem rei separationem Juvantis. Per se secernitur caseosa substantia à serosa, si lac (non nimis recens) calori exponatur. Admiscetur, quæ separationem Juvant. coagulatum v.g. vituli, agni, &c. liquor acidulus, herba acidula, v. g. acetum, Spir. Vitr. acetosa.

N. Sunt qui serum cum petroselino factum posteam stalicam appellant.

Vires. Calfac, & siccant, abstergit, album subducit, urinam ciet. Hinc usus.

crebri in Infusionibus purgantibus, abstergentibus, &c. Extrinsecus extergit scabiem. datur per se ab ℥j. ad ℥j.

N. Integrum tractatum, de facili medicina per seri & lactis usum conscripsit Ioannes Costam.

CAP. XXX.

De Felle.

FEL est portio chymi excrementitia. flava, amarissima, acerrima, in epate ab utiliore parte separata, inque vesiculam propriam collecta, unde per alvum subducitur, & transfundo alvum sollicitat.

Usitatoria sunt.

Fel Bovis seu Tauri.

Capræ.

Ovis.

Suis.

Ursi.

Fel omne desumendum est ex animalibus mediæ ætatis, quæ neque famem neque sitim passa sunt, neque exercitio nimium defatigata neque ira percita: intellige nisi exaltatum fel desideraveris.

Vires. Fel omne calefacit, siccatur, inci-

dit, terget, discutit, expultricem stimulat, lumbricos amaritudine fugat. Hinc medetur (extrinsecus,) hebetudini ac albedini oculorum, purulentiæ aurium, &c.

N. Differunt autem inter se non modo secundum magis & minus, sed & rebus peculiaribus, tum à natura alimentis, quò animal pascitur, tum à naturâ ipsiusmet animalis dependentibus. Inter quadrupedum fella efficacissimum est taurinum: Inter avium, præstantissimum habetur fel perdicis & gallinæ. In genere tamen avium fella fortiorum virtutes censentur, quam terrestrium.

Preparata. Fieri quidem possunt Extracta cum V. ex fellibus siccatis. Verum præter Tincturam illam Cosmeticam ex felle taurino cõfectam nullum in praxi vidisse memini.

CAP. XXXI.

De Medullis.

MÉL. Medulla est pinguedo ossium cavitatibus, velut nutrimentum insita.

Suntque Officinales.

Medulla Bubula seu bovina.

Canina.

Cervina.

Equina.

Hircina.

Hædina.

Ovilla.

Vitulina.

Vires. Calfacit, emollit, rarefacit, ulcera explet. Hinc proficuum medullarum usus in tumoribus induratis & scirrhis, &c.

N. Optima habetur cervina, dein vitulina: Medulla Hircina & bubularum

acrior est, tum siccor, ideoque ad molliendum minus idonea.

Est & medulla spinæ dorsalis cerebrique id est, substantia molliuscula in cavitatibus eorum collocata. Ve-

rum excepto cerebro leporino, reliquæ usus sunt rarissimi.

Preparata exinde fieri possunt præcipua, Aqua still. & Oleum.

CAP. XXII.

De Pinguedinibus seu Axungijs vel adipibus.

Axūgia. A Gnina, Eammerschmatz/
Adeps. oder Fett.
Pinguedo. Anatina.
Anserina.
Aprugna.
Ardez.
Aschii s. Thymalli piscis.
Canina.
Caponis.
Castoris.
Cati sylvestr.
Ciconiæ.
Cuniculi.
Erinacei.
Gallinæ.
Humana.
Leporis.
Lucii piscis.
Lupi.
Muris montani.
Ovis ex lana. OEsypus.
Porcina seu suilla.

Serpentum.
Taxi seu Melis.
Ursi, foeminae & masculi.
Vulpis.
Vulturis.

Huc. Butyrum & præcipuè majale;

Vires. Calfaciunt, humectant, emolliunt, abstergunt, digerunt, pus movent, anodyna sunt plus minus. Nimirum quia pinguedo vires quadantenus secundum naturam animalis sui sortitur, prout hujus natura fuerit, ita & illius. Imbecillior est suilla (quia sus frigidior & humidior,) hac paulo fortior vitulina; hinc gallinaea; efficacissima omnium est anserina.

N. Quoties adipis absolute fit mentio, recipe suillam, recentem, sine sale candidam.

Preparat. Oleum stillatitium.

N. Quomodo axungia lavetur & aservetur. Vide lib. I. cap. 29. ○

CAP. XXXIII.

De Sanguine.

A Nimæ. Hebr. Dam. Arab. Dem. trimentum ex chylo in Venis & E-
ER proximum animalium nu- pate elaboratum, adeoque de natura anima-

animalis magis participans quam ipse chylus. In Officinis quidem nulli prostant, adhiberi tamen nonnunquam solent maximè recentes.

Sanguis. Anatis.
Anseris.
Asini.
Canis.
Columbæ.
Equi.
Hirci.
Hœdi.
Hominis.
Muliebris menstruus.
Leporis.
Perdicis.
Tauri.

Turturis.

Vires. *Calefacit, adstringit, sanguinis fluxus cohibet, magis minus pro natura diversa animalium, nutrimentique, quæ ratione & viribus peculiaribus inter se differunt. Avium sanguis, quia viscosa plerunque scatur facultate, incidit, abstergit, calculum avertit, oculorum suffusioni confert, ut columbæ, milvi, turturis.*

Preparata. Anatomia sanguinis exhibet. 1. ∇ m seu spiritum. 2. Oleum. 3. Sal volatile. 4. Sal fixum. His adjunge balsamum antipodagricum & magisterium, cujus formulas vide lib. 5, de homine.

CAP. XXXIV.

De Seris.

SEVUM. Cervinum.
Damæ.
Equinum.
Hircinum.
Hœdinum.
Ovillum.
Taurinum.
Vitulinum.
Huc. Cera.

Vires. *Sunt calida & humida mode-*

ratè vel gr. 1. molliunt, discutiunt, aliquantulumque adstringunt.

Preparata rara per se exhibent. ut plurimum emplastris aliisque inungendorum formulis inserviunt. Si quis tamen ea destillationi submittere velit, poterit id probè ad modum, quo Gummi-resinæ destillantur.

CAP. XXXV.

De Stercore & Urina.

STERCUS nihil est aliud, quam nutrimenti assumpti pars inutilior. crassior, feculentior, à parte utiliori in ventriculo & intestinis virtute chylifica aliquantulum immutata & hinc per anum excreta,

N. Constat 1. spiritu volatili fatente flagrabili (⊕ foetidum vocant.) 2. Sale fixiori (quo agri fecundantur) tum quoque 3. terreis ac 4. aqueis portionibus quæ prioribus illis subiectum præbent.

Stercora in Medicina usitata sunt.

Stercus Anserinum.

Asininum.

Aprinum.

Bovinum s. vaccinum.

Caninum seu Album-græcum Officinarum.

Ciconiæ.

Columbinum.

Equinum.

Gallinaceum.

Humanum.

Lupinum.

Muris. Muscerda.

Ovillum.

Passerculi.

Pavonum.

Suillum.

Vires. Virtutes stercorum eruenda sunt, tum ex natura rei alimentaria, tum ex natura animalis, cujus vi chylifica aliquid tantulum eas immutari diximus. Avium excrementa (qua harum natura plurimum calidissima est) tota sunt

nitrosa, unde & mirificam vim habent, discutendi, incidendi, attenuandi, dissolvendi, aperiendi, abstergendi, (scil. maculas cutis) diversimode, tamen prout se, diverse aves sunt, diversisque vivunt alimentis. Tumentorum stercora vim obtinent anodynæ, refrigerantem, discutientem, exhibenturque intus & extra.

Præparata præcipua quæ inde exhiberi possunt sunt.

1. Aquæ stillatiæ. 2. Olea stillat. 3. Salia.

N. Præter ∇ m ex stercore vaccino (omnium stirum dictam) non memini alias esse usitatas.

De Urinis.

Urina est veluti colamen chymi & sanguinis, constans ex Sale viscosaque terra humiditati phlegmaticæ immixta.

Raræ etsi sint quæ in usum medicum veniunt, tamen viribus non carent insignibus præcipuè.

Urina humana,

Caprina.

Vires. Calfaciunt, siccant, abstergunt, &c.

Præparata. Spiritus Salque volatiles, vide l. 5. de homine.

CAP. XXXVI.

De Unguibus & Ungulis Officinalibus & de Coagulâ.

Ungula usitatiores sunt.

Ungula Alcis.

Asini.

Bovis.

Canis.

Equi.

Lyncis

Lyncis.

His addere licet Unguem odoratum seu blattam byzantium,

Vires. *Vide seorsim lib. 5.*

Preparata. Preparata in specie sic dicta, Magisterium, quibus addi quoque potest oleum stillatitium.

Coagulum nihil aliud est, quam lactis in Ventriculo quadrupedum, quæ adhuc sugunt, concretio & condensatio. Sic sunt

Coagulum Agni.

Equi, Hippacæ.

Hædi.

Leporis.

Vituli.

Excipiendum coagulum antequam ipsa animalia aliud quippiam præter lac maternum degustaverint.

Vires. *Coagulum omne, teste Gale. no, aeris & digerentis est facultatis, adeoque exiccatoria.*

CAP. XXXVII.

De Acetis.

A Ceta quæ in Officinis prostant, vel mera sunt, vel qualitatibus medicinalibus aliunde imprægnata.

De meris, horumque præparationibus agetur peculiariter lib. 4. cl. 2.

Aceta qualitatibus aliunde imprægnata (præter pauca alia de quibus d. l.) fiunt ex Aceto vini optimo, ac vegetabilibus, suntque vel insolata sive infusa saltem, vel quoque, quæ paucissima tamen sunt, destillata.

Modus fiendi: ꝑ. Materiam insolendam puram atque exiccata, præpara ad infusionem, (*ut fit in decoctionibus incidendo sc. quæ incidenda sunt, contundendo quæ contundenda, &c.*) Hinc imple lagenam vel vitrum ac affunde acetum vini acerr. donec ad lagenæ cervicem pertingat: Orificio bene clauso colloca in locum tepidum, vel temperatum & acetum viribus rerū infusarū impregnabitur.

N. *Vegetabilia aliquantulum arefa-*

cta recipere oportet, ne squalore suo acetum corrumpant.

Modus destillandi non discrepat a destillatione aceti simplicis de quolib. 4. class. 2.

--- Aceta Officinalia simpliciora fiunt per solam insolationem: suntque usitatiora.

Acetum Anthosatum ex inf. flor. anthos

Calendulatum ex floribus,

Caryophyllatum ex flor.

Cort. citr.

Fragor. è fructibus,

Lavendul. è flor.

Menthæ: ex foliis,

Papav. rhæad. è fl.

Rosat. ex flor.

Rub. Idæi: è fructibus;

Rutæ, è fol.

Sambuci: ex floribus.

Scordii: è fol.

Scylliticum.

Violar. purpur. è floribus.

Aceta

Aceta composita sunt.

Acetum Alexicacum s. Destillatum alexic. F.F. v. infra, No. 1.

Bezoardicum. 2.

Prophylacticum FF. 3.

Rutaceum. F.F. 4.

Theriacle August.

1. Acetum Alexicacum seu Destillatum alexic. F.F. i.e. Francofurtense.

℞. Rad. Tormentill.

Zedoar.

Bistort. ā. ℥ij.

Angelic.

Imperator.

Hirundinar. ā. ℥i℔.

Pimpinell.

Dictamn. alb.

Aristoloch. rot. verę. ā. ℥ij.

Herb. Card. bened.

Galeg.

Scord. ā. Mi℔.

Sed. maj.

Endiv. ā. Mij.

Fl. Calendul. Mi℔.

Rosar. rub.

Nymph.

Borrag.

Tunic.

Sambuc. ā. M. j.

Poma citria recentia minimeque putrida N. viij.

Incisis incidendis, ac contusis contundendis affunde ℞. acerr. ℔. X. Rent in infusione & (3) postea destillentur per ℞ vitreum.

2. Acetum Bezoardicum. F.F. Cl. Dn. D. de Spina.

℞. Rad. Enul. camp. ℥ij.

Angelic.

Ostrut.

Valerian.

Vincetoxic.

Chelidon.

Pimpinell. ā. ℥vj.

Gentian.

Diptamn. alb.

Aristoloch. rot.

Tormentill.

Scabios.

Succis.

Petasit.

Zedoar. ā. ℥℔.

Bacc. Junip. M. iij.

Myrrh. elect. ℥℔.

Fol. Rut.

Chelidon. maj.

Scord.

Chamædr.

Card. bened. ā. Mij.

Incidentur & contundantur ut est moris, dein affunde.

Aceti vini acerr. ℔. viij.

Spir. Vini ℔. iij.

Theriac. Androm. ℥ij.

Spir. ☿i. ℥℔.

Camphor. ℥ij.

Digerantur per dies aliquot (14.) dein exprimantur, filtrenturque per chartam.

3. Acetum Prophylacticum F. F. Cl. Dn. D. Arnoldi VVeickard.

℞. Rad. Angelic.

Zedoar.

Levistic.

℞ 2

Pimpi-

Pimpinell, germanæ,
Rut. ā. Mj.
Turbitih, cl. ʒij.
Cort. citr. recent. ʒiij.
Baccar. Juniper, bene matur,
ʒiʒ.
Laur. ʒj.

Incisa & contusa, ut moris, macerentur cum acet. acerr. Mens. ij. postea destilletur per χ vitreum. Seruetur pro usu.

Vires. *Insignes vires bezoardicas acet. hac recensita tria obtinent, quibus non modo contagiosos morbos praeavere, sed*

& per sudorem, urinamve expellere polent.

4. Acetum rutaceum, F. F.
ʒ. Fol. Rut.
Scord.
Card. bened.
Tanacet. ā. Mj.
Bacc. Juniper.
Rad. Angelic. ā. ʒij.
Zedoar.
Cort. citr. ā. ʒʒ.

Incidentur minutim, ac infundantur in $\ddagger$ optimi lb. vj. Viribus convenit cum prioribus.

CAP. XXXVIII

De Aquis destillatis.

Aque, in Officinis, diversimodè paratæ prostant, simulac diversæ naturæ: aqueæ scil. i. e. ad naturam aqueam accedentes, vel spirituosæ, i. e. spirituum naturam referentes.

Modus parandi vel destillatio est vel infusio, decoctiove, vel commixtio.

N. *Modos destillandi Vide lib. 1.*

Destillatio aquarum pro diversitate materiarum diversimodè paratur, idque non modo ratione caloris diversi, verum etiam ratione instrumentorum variantium.

In regno MACROCOSMICO aque ferè singulæ peculiare destillandi modos obtinent, ideoque specialiter describendæ erunt lib. 3.

In R. VEGETABILI destillantur

aque ex herbis, floribus, fructibus, radicibus, lignis & aromatibus,

Ex herbis & floribus viridibus.

1. *ʒ. Herb. vel Flores q. v. inciduntur minutim conquassave, ac affunduntur in ∇ m (ne empyreuma contrahat) destillaque per $\mathcal{M}$.*

N. 1. *Ex herbis floribusve virentibus tenerioribus (quorum vis facile evanescit) ut & frigidioribus, destillantur aque per $\mathcal{M}$: Ex aromaticis autem ut & calidioribus, quorum vis non ita volatilis, profundiusque inhaeret, commodius per vesicam eliciuntur.*

N. 2. *Herba odor quò facilius expirat, eò tepidior $\mathcal{M}$. utendum.*

N. 3. *Si nobiliores expetis aquas, affunde destillatã super materiam novam, ac destilla denovo,*

N. 4. Non abs re fuerit præmittere macerationem diei unius ac alterius, vel & fermentationem, addito, si libet, tantillo *Qis* vel secum cerevisia, præcipue si olea expetuntur.

N. 5. Si colorem nativum spiritibus & aquis destillatis conciliare volueris, impone eos in *XX* ut transeat ∇ extillans: Verum enim vero, minus durabilis ∇ illa futura est.

2. *R.* Succum ex herbis expressis ac destilla.

Ex herbis siccis. *R.* Herbam quamcunque vis, incide & affusa aqua calida macera aliquandiu; hinc destilla.

N. Ex herbis calidis & odoratis melioris nota ∇ & olea destillantur, si sicca destillationi subjiciantur.

Ex Fructibus. *R.* Fructus maturos, e.g. poma, scinde minutim vel conquassa ac destilla per *MB*.

N. Ex mollioribus exprimi potest succus ac destillari.

Ex Seminibus. *R.* Semina grossè contusa, macera cum ∇ hinc destilla per vesicam.

Ex Radicibus. *R.* Radic. conquassa, macera cum ∇ ac destilla per Vesic.

N. Rara sunt ∇ a ex solis radicibus destillata.

Ex Lignis. Ex lignis quæ eliciuntur, spirituosè imprimis sunt, ideoque ad spiritus referendæ. Videri quoque possunt earum destillationes in oleis destillatis.

Ex Aromatibus. *R.* Aromata grossè contusa, macera cum menstruo ido-

neo per aliquot dies (4. 5. 6.) deim destillentur per vesicam. Sic stillat ∇ & oleum. Hæc separa & si opus rectificata. Vide de oleis stillat. quia uno & eodem actu ∇ & olea ex aromatibus proliciuntur.

N. 1. Menstruum in singulis dabitur.

N. 2. Aquæ hæc spirituosæ sunt.

In Regno ANIMALI eliciuntur aquæ 1. ex animalibus integris molliusculis, mucilaginosisque 2. ex partibus molliusculis, v.g. Cerebro spinalive medulla. 3. E sanguine. 4. E novellis cornibus. 5. E stercore.

1. Ex animalibus integris mucilaginosis: *R.* Animalia (lota si placuerit) scinde minutissimè, conquassa; hinc destilla ex *MB* vel *VB*, affusa, si placuerit, ∇ convenienti: Sic paratur ∇ lumbricorum, cochlearum, ut & spermatis ranarum.

2. Ex Medulla Cerebri, paratur eodem modo, addita ∇ cephalica v. g. tiliæ, pœoniæ, &c.

3. Sanguinis destillatio etsi itidem è *MB* perfici queat: præfertur tamen quæ fit igne nudo ex cucurbita fictili. Vide de oleis c. 70. & spiritibus c. 81:

4. E Cornibus quomodo liquor stillat. Vide de oleis. E novellis cornibus, e.g. cervorum fit ∇ per Retortam vel Cucurbitam humilem è *MB* aut *VB* affuso paucò Vino vel & sine additione. Vide lib. 5. de Cervo.

5. E Stercore, fit itidem per *MB*. vel cineres, proditque primum ∇ . hinc oleum.

Sunt itaque:

*Aqua Officinarum Simples ac
Phlegmatica.*

Aqua Abrotani.

Absynthii.

Acaciae flor.

Acetosae.

Acetosellae.

Adianti.

Agrimoniae.

Albuminis ovorum.

Alchimillae.

Alkekengi ex baccis.

Althaeae.

Alfines.

Anethi.

Angelicae.

Anguriae.

Anisi.

Apii.

Aquilegiae.

Artemisiae.

Asparagorum.

Aurantium ex florib. dici-
tur ∇ Naphae, &c.

Auriculae muris, ex cortice.

Bardanae simpl.

Basilici.

Betonicae.

Betulae succi.

Bistortae.

Borraginis ex flor.

ex toto.

Buglossae ex flor.

ex tot.

Bursae pastoris.

Calamentae.

Calami officinarum.

Calcatrippae.

Calendulae.

Capillorum Veneris.

Caprifolii flor.

Cardui benedicti.

Mariae.

Carvi.

Cariophyllatae.

Centaurii minoris.

Centumnodiae.

Ceraforum nigr.

Cerafolii.

Chamaemeli.

Chamaepityos.

Cheyri fl.

Chelidonii major.

Cichor.

Cinamom communis.

Citri ex cortice.

Consolidae med.

Coriandri.

Crassulae.

Cuscutae.

Cyani fl.

Cydoniorum.

Cymini.

Ebuli e flor.

Endiviae.

Enulae.

Eupatorii Avicen.

Euphrasiae.

Fabarum fl.

Foeniculi.

Florum omniu, lactaminis.

Fragariae.

Fragorum.

Fuma-

Fumariz.	Nummulariz.
Genistæ.	Origan.
Graminis ex rad.	Ononidis.
Geranii.	Pœonia.
Hederæ terr.	Papaveris albi.
Hepaticæ nob.	Parietariæ.
Herniariæ.	Pentaphylli.
Hyoscyami.	Persicariæ maculosæ.
Hyperici.	Persicorum florum.
Hyssop.	Petalitidis ex toto.
Imperatoriz.	Pimpinellæ.
Lactucæ.	Plantaginis.
Lapatii acuti.	Pluvialis.
Lavandulæ.	Portulacæ.
Levistici.	Præstii.
Ligustri fl.	Primulæ veris.
Lilior. alborum.	Pulegii.
Convall.	Pyrolæ.
Linariæ.	Querc. fol.
Lumbricorum.	Raphani Rustic.
Lupulorum.	Vulgaris.
Majoranæ.	Rorellæ.
Malvæ.	Roris majalis.
Matricariæ.	Rosarum pallid.
Matris-sylvæ.	rubear.
Meliloti.	Rorismarini.
Melissæ.	Rubi idæi ex bacc.
Mellis.	Rutæ.
Mentæ crispæ.	Salviæ.
Mentastri.	Sambuc. flor.
Mercurialis.	Saniculæ.
Millefolii.	Savinæ.
Morsus Di.	Satyrii.
Nasturtii aquatici.	Saxifragiæ alb.
Nicotianæ.	Scabiosæ.
Nuclum Jugland. immatur.	Scolopendrii.
Nymphææ alb.	Scordii.

- Scorzonere.
 Scrophularie.
 Sempervivi.
 Senecionis.
 Serpilli.
 Sigilli Salom.
 Siliginis fl.
 Solatri.
 Spermatis ranarum.
 Tanaceti.
 Taraxaci.
 Thymi.
 Tilię flor.
 Tormentillę.
 Trifolii.
 Trinitatis.
 Tunicę fl.
 Tusfilaginis.
 Valerianę.
 Verbasci.
 Verbenę.
 Veronicę.
 Violarum ex fl. ex toto.
 Vitium lacrymę.
 Urticę.
 Zedoarię.
Aqua fortiores cum Vino atque
▽ a composita.
 Aqua Anhaltina. *infra*. N°. 1.
 Anisi cum Vino adusto.
 cum Malvatico.
 Antidotalis, (Alexipharmaca
 Matthioli Aug.)
 Aperitiva. 2.
 Apoplectica Sennerti. 3.
 Apoplect. *Crollii*, *infra* 4.
 Arthritica. *Aug.*
 Asthmatica. 5.
 Bardanę composita. *A.*
 Caponis composita. *A.*
 Carbunculi. 6.
 Carminativa. 7.
 Cephalica aromatica. 8.
 Cephalica F. F. 9.
 Cinamom, c. Malvat.
 c. ▽ rofarum.
 Communitatis ophthalmica. 10.
 Cordialis Herc. Saxon. cal. 11.
 frigida. 12.
 Damalcena odorifera. 13.
 Diuretica ex nucleis F. F. 14.
 Embryonum S. Balsamus puer-
 rorum. *A.*
 Epileptica Langii. *A.*
 Febrifuga. 15.
 Fortis. *A.* vide & l. 3. c. 23.
 Hirundinum. *A.*
 Hysterica. 16.
 Juniperi c. Spir. vini.
 Lavendulę compos. 17.
 Magnanimitatis. 18.
 Mirabilis. *A.*
 Nephritica. 19.
 Ophthalmica. *vide collyr.*
 Philosophorum. 20.
 Pectoralis. 21. 22.
 Picarum. 23.
 Regia. *vide in* ○ 13. c. 23.
 Salvię compos. 24.
 Splenetic. 25.
 contra Tremorem. 26.
 Theriacalis Bezoardica. *A.*
 Theriacalis contra pestem. 27.
 Theriacalis Croll. seu Spir. the-
 riac.

riac. camphorat. 28.
 de Trib. Mixtura simplex, 29.
 Tristantis. 30.
 Vitæ aurea Langii. A.
 Vitæ Matthioli. A.
 Vitæ comm. A.
 Vitæ mulierum. 31.
 Virtutum 32.
 Vomitiva Plateri. 33.

N. Non possum, quin in limine, aquarum compositarum Pharmacopœia tyronem erroris commonesciam, quem in nonnullarum destillatione comperio. Videlicet admisceri destillandis ejusce farinae materiis, quarum vis contumacior est, quam ut destillationis opere elevari cum ceteris queat. Tales sunt Gemma, Margaritæ, Corallia, ossa, cornua, aurum, &c. Eapropter si qua talia occurrerint, ne frustra sumptus impendant, præstat eadem destillatio admiscere, siue sub formula præparatorum id fiat, siue, quod melius sub forma Magisterii siue quod adhuc aptius sub forma liquoris.

1. Aqua Anhaltina.

℞. Terebinth. cl. lb. ℞.
 Thur. masc. ʒj.
 Lign. Aloës pulv. ʒiij.
 Gran. Mastich.
 Garyophyll. (aliis fl. anthos.
 Nucist.
 Cubeb. (aliis Galang.
 Cinamom. a. ʒvj.
 Croc. or. integr. ʒiib.
 Sem. Fœnic.
 Bacc. Laur. a. ʒb.
 Pulverisata infundantur in ℥ lb.

v. digerantur per ♂ (6.) additis Moschi in petia ligati g. xv. Hinc destillentur lentissimo NB. Quod clarum est separetur à turbido.

N. Præstat Moschum rostro alembici imponere.

Vires: Galf. sic. discutit, stomachum, cor, & reliqua viscera corroborat. Hinc efficax est in animi deliquiis. Extrinsicis crebrior ejus usus est, confert in catarribus atque doloribus à causa frigida subortis, in Atribritide quam Fagam vocant, in Paralyti, Epilepsia, Apoplexia, Vertigine, Tremore, Lethargo, &c. sc. membrum affectum ea bene fricetur.

2. Aqua Aperitiva.

℞. Rad. Eryng.
 Scorzonæ.
 Filic.
 Centaur. maj.
 Brusç. a. ʒb.
 Fœnic.
 Cort. Cappar.
 Tamarisc.
 Fraxin. ā. ʒiij.
 Citri odorat. ʒiib.
 Sem. Vitic.
 Card. bened.
 Cichor. ā. ʒb.
 Endiv.
 Scariol.
 Nasturt.
 Citr. ā. ʒij.
 Herb. Polytrich.
 Adianth.
 Ceterach.
 Cuscut.

R

Scolo-

Scolopendr.
 Betonic.
 Endiv. ā. Miß.
 Sum, Thym.
 Epuhym.
 Lupul.
 Flor. Hyperic.
 Genist.
 Borrag.
 Meliis, ā. Mj.
 Passular. min. ʒj.
 Infundantur in ∇. Lupul.,
 Scolopendr.
 Card. bened.
 Veronic. ā. ℥ij.
 Vin. Rhenan. ℔iij.
 Additis. Cinam. ʒiβ.
 Spec. Dialacc. ʒβ.
 Stent in loco calido per ♂ ♀ (2)
 probe clausa, postea & lentur in MB.
 Δ. lento.
 Vires. *Maximarum est virium in
 referendis obstructionibus totius corporis,
 maxime vero Lienis, Epatis & Mesen-
 teris, adeoque commendabilis in affectu
 hypochondriaco, aliisque affectibus affini-
 bus. Dosis cochl. i.*
 3. *Aqua apoplectica Crollii.*
 ℞. Lil. Convall.
 Fl. Tilia.
 Poronia.
 Primul. veris.
 Majoran.
 Lavandul.
 Salvia.
 Betonic.
 Korismar.

Cerasor. nigrot. & duicium. ∇
 crescente decerptorum, q. p.

Tritis omnibus & mixtis (vel seorsim flores, seorsim cerasa destillentur) adde farinę sinapi ℔ i vel ij affusaque ∇ comm. q. s. fermententur ac destillentur in MB. Spiritui elicitato adde Elixyr. Epilept. Croll. ā. cucul. aliquandiu.

N. *Ad fermentationem promovendam in ∇ illa communi tantillum lupuli ac fermenti coqui potest, vel & fermentum addere licet sine coctione.*

Dos. cochl. s.

4. ∇. *Apoplectica Sennerti.*

℞. Fl. lil. convall. q. v. infunde in Vini optimi Mens. ij. ♂. (14.) postea destilletur ac serva. In destillato infunde postmodum.

Fl. Lavand. recent. q. placet.

Cubebat.

Cinamom.

Nuc. Mosch.

Macis.

Galang. a. ʒβ.

Visc. quern.

Rad. Pæon. a. ʒvj.

Stent in maceratione vase clauso ♂ (14.) Hinc destilla.

N. *Possunt & flores tilie addi.*

5. ∇. *Asthmatica F. F. Susswasser.*

℞. Rad. Enul. Camp.

Ungul. Caball. a ʒβ.

Gentian. ʒiij.

Garyophyllat.

Zinzib. alb. a ʒij ʒj.

Baccar. Laur.

Juniper.

Juniper. a. ʒij. ʒj.
 Cinamom. acerr.
 Cardamomi a. ʒij.
 Fol. Salv.
 Majoran.
 Hyssop.
 Marrub. a. Mf.

Irid. fl.
 Polypod. q.
 Liquirit.
 Jujub.
 Sebest.
 Uvar. passul. min.
 Dactyl.
 Pinear.
 Amygd. d. à ʒiij.
 Squill. præp.
 Sem. urtic. rom.

Fœnic.
 Ocym. à ʒiij. ʒj.
 Fic. ping. ʒj.
 Mellis despumat ʒib.
 Vini Malvat. lbiiij.
 Spir. Vini lbiiij.

Stent simul in infusione dies aliquot (8.) dein destillentur per XX. addantur Sacchari ʒxviij.

N. 1. Alii addunt & pulmonem Vulpis.

N. 2. Sunt qui Spiritum Vini omitunt, atque solum Vinum Malvaticum, pondere sc. lbviij. recipiunt.

N. 3. Destillato addunt Moschi, gr. vij.

Vires. Aqua hæc, licet vi tituli pulmonibus solis dicata videatur, utpote quibus specificè opitulatur, crassam ac tartaream mucilaginem attenuando, aspe-

ritatem leniendo, respirationem facilitando, &c. nihilominus tamen nec insipientibus caret viribus, quibus insuper debili ventriculo subvenire potis est, cruditates ejus emendando, frigiditatem corrigendo, &c.

Dosis prout spirituosâ fuerit à cochl. ʒ. ad ʒ.

6. ▽. Carbunculi.

R. Flor. Rorismar.
 Lilior. convall.
 Violar.
 Borrag. à ʒvj.
 Herb. Majoran.
 Salv. min.
 Lavandul.
 Endiv.
 Spic. à ʒj.

Nucis moschat.
 Zinzib.
 Macis.
 Garyophyll.
 Cinamom.
 Cardomom.
 Gran. Paradis.
 Cubebar.
 Galang.
 Visc. querc.
 Avellanar.
 Sem. Pœon.
 Raf. c. c. à ʒj.

Incidantur & infundantur in Vini Malvat.

▽. ▽. Lavand.
 Spic.
 Rosar.
 Fragor. à lbiiij.

R. 2.

Vini

Vini alb. generos. ℥ij.

Postea adde

Auri foliat.

Margarit.

Ols. de c. c.

Lap. percar. à ʒß.

Mofchi. q. v.

F. f. a. destillatio in MB.

N. *Olem margarit. as. & c. minus re-
Et subjeti destillationi, rectius destillato
admisceri.*

Vires. *Usus hujus aqua spirituose in-
ternus frequens est, in aquis cordialibus
ac cephalicis: miram enim vim habet
spiritus vitales, animales ac naturales su-
scitandi, calfaciendi, viscera omnia ac
precipue nervosum genus corroborandi,
extrinsecus ibidem usus ejus creber est
in Epithematibus cordialib. ac pulsuum,
in Catarrhis frigidioribus, Paralyticis
membris, cephalalgia, & c.*

7. ▽. *Carminativa Grimmen-
wasser.*

℞. Flor. Chamomill. Rom. M. xxx.

Incidantur & contundantur, in-
fundanturque per horas 24. in

Aq. Chamomill. ℥. x. (alii xv.)

Vini generosi ℥. vj.

Hinc exprime fortissime, in cola-
tura iterum infundantur hor. 24. alii
flores Chamomill. com. (M. xxiv.)
exprimantur, colentur. In colatura
macera.

Fl. Chamomill. M. xij.

Flaved. cort. arant. ʒiß.

Herb. Absynth. pont. M. ij.

Centaur. min.

Puleg.

Ori. gan. à Miß.

Sem. Aneth. ʒij.

Anif.

Fœnic. à ʒjß.

Carv.

Cumin.

Card. bened.

Mariç à ʒjß.

Bacc. Juniperi.

Lauri à ʒß.

Stent hor. 24. tunc MB lento de-
stillat.

Vires. *Magnarum est virium in
morbis, à flatibus subortis, e. g. passio-
colica, inflatione ventriculi & sim. Pre-
terquam enim quod status discutit, vim
quoque obrinet paregoricam.*

8. *Aqua Cephalica aromatica.*

℞. Nuc. moschat. ʒj.

Galang. *

Calam. aromat. ana. ʒß.

Macis.

Garyophyllor.

Cinamom. ana. ʒj.

Flor. Lavand. M. iß.

Vini Rhenani mensur ij. stent in
infusione, postea destillentur.

Vires. *Non capiti solum, sed & ven-
triculo maximopere convenit, imbecilli-
tati eorum succurrendo, cruditates inde
ortas corrigendo, & discutendo. Sen-
nert. in institut.*

9. ▽. *Cephalica F. F. vel Epileptica
Schwindelwasser.*

℞. Flor. Lilior. convall. ℥. jß.

Pæon.

Laven-

Lavandul,
Betonic,
Til.

Primul. Veris ana. ʒiij.
Herb. Botryos. cum flor. Mj.

Rad. Pæon. ʒij.
Aristoloch. ʒib.
Diptamn. alb. ʒj.

Sem. Pæon. ʒij.
Cubebæ. ʒj.

Piper nigr. ʒb.
Visc. quern. ʒj. ʒij.

Coryl. ʒiij.

Macerentur in Vini malvat. Men-
sur. ij. per septimanas 3. Dein destil-
lentur in MB.

N.1. Duplici modo ▽ hæc in officinis
nostris parata prostat, 1. uti jam descripta
est. 2. cum castorei ʒb. quod vel simplici
infusione vel repetita destillatione ▽ m
cephalicâ cum castoreo dictam constituit.

N.2. Quoniam ▽ a hujus ingredien-
tia, eodem tempore recentia haberi ne-
queunt. ne exiccando quid virium pereat,
singula, prout collecta fuerunt infundun-
tur, seorsim destillantur, destillatumque
loco menstrui reliquis affunditur.

Vires. Non immerito Apoplecticam
nominaveris, utpote cui morbo præcipue
consecrata est. Succurrere tamen apta
est, & reliquis capitis affectibus, catar-
rhorum statuumque nequitia introductis.
Quales sunt Vertigo, Gravedo capitis, E-
pilepsia.

10. Aqua communis ophthal-
mica.

ʒ. Herb. Euphrag. Mij.

Chelidon.
Fœnic.
Verben.

Siler. mont. ana. Mij.
Rut.

Meliss. ana. Mj.

Caryophyllor.

Macis.

Piper. long. ana. ʒb.

Macerentur per noctem in ▽ ro-
sar. alb. Vini alb. ana.

Destilla l. Δ. in MB.

Vires. Acuit visum, sordes oculorum
detergit, maculas aufert, ulcera sanat,
&c. scil. instillata.

▽ communis paulo aliter.

ʒ. Sum. Euphrag. Mij.

Chelidon.

Verben.

Betonic.

Chamepit.

Aneth.

Hormin.

Anagall. flor. rub. ā. Mj.

Sem. Ameos. ʒf.

Rad. Caryophyllat. ʒj.

Fl. Anthos. MB.

Piper long. ʒij.

Macerentur in Vini albi q. s. per
♂ integrum & destillentur.

Vires easdem obtinet cum priori.

11. Aqua cordialis Herculis Sa-
xonie calida.

ʒ. Cort. citri.

Fol. Meliss.

Ocym.

Vincetoxic.

R 3

Fl. Ca-

Fl. Caryophyll.
Rosmar.
Saturejæ.
Sum, Diptamn.
Scord.
Petrosel.
Fœnic, ana. Mj.
Infundantur in f. q. Vini odorati
aut malvatici, per σ (3.) postea de-
stillentur : in destillato iterum in-
fundantur.
Caryophyllor.
Macis.
Nucist.
Lign, Aloës, ana. $\mathfrak{z}$ ij.
Destillentur denuo.
N. *Addi possunt grana aliquot Mo-
schi & Ambra.*
Dosis à $\mathfrak{z}$ ij. ad $\mathfrak{z}$ ß. &c.
12. *Aqua Cordialis ejusdem
frigida.*
 $\mathfrak{R}$. Succ. Borrag.
Buglos.
Meliss.
Acetos.
Oxylapath.
Trinitat.
Bistort.
Cyan. cerul.
Calendul.
Limon.
Citr, ana. lib. j.
Acet, lib. j. (alii lib.ß. alii lib. j.ß.)
Sem, citr.
Portulac.
Flor. Nymph. alb.
Violar.

Rosar. à $\mathfrak{z}$ j.
Terr. sigillat. strig.
Bol. armen. or.
Terr. Lemn. ana. $\mathfrak{z}$ ij.
Spec. Diatr. Santal. $\mathfrak{z}$ ij. (alii o-
mittunt.
Camphor. $\mathfrak{z}$ j.
Infundantur species in succis, ma-
cerenturque σ (3.) Hinc destillentur
per $\mathfrak{X}$. vitreum in MB.
Dosis $\mathfrak{z}$ j. ad $\mathfrak{z}$ ij. &c.
13. ∇ . *Damascena odorifera.*
 $\mathfrak{R}$. Ireos. Fl.
Caryophyll.
Cubebar.
Cinamom, acerr.
Gran. Paradis.
Calam. arom. à $\mathfrak{z}$ j.
Majoran.
Thym.
Fol. laur.
Fl. Anthos.
Rosar. rubr, ana. Mj.
Lavandul. $\mathfrak{z}$ ij.
Vini optimi Mens. iij. Macerentur
ac destillentur : Destillato liquori
addantur
Moschi $\mathfrak{z}$ ß.
Zibeth. gr. vj. M.
Vires. *Calfacit, siccat, incidit, dissecu-
tit, cor ac caput imprimis roborat.*
14. ∇ . *Diuretica ex nucleis F.F. seu Li-
quor diureticus. Kernwasser.*
 $\mathfrak{R}$. Flor. Sambuc. siccat. $\mathfrak{z}$ vj.
Amygd. amar. $\mathfrak{z}$ v.
Nucl. persic. $\mathfrak{z}$ xij.
Cerasar.

Incisa ac grossè contusa macera
in Vini malvat. mens. iib. hinc destil-
la in MB.

Vires. *Insignium virium in atere-
ndo calculo, abstergendis ureteribus, uri-
naque cienda,*

Dosis cochl. j.

15. ▽. *Febrifuga.*

✱. Rad. Scorzoner.

Pentaphyll.

Tormentill.

Dictamn. ana. ʒvj.

Sem. Citr. excort.

Card. bened.

Mariç.

Acetos ana. ʒß.

Santalor. omn. ana. ʒj.

Galeg. Mj.

Fl. cordial. ana. Mß.

Raf. c. c. ʒß.

Contusis affundantur.

▽. Tormentill.

Cichor.

Card. bened.

Mariæ.

Pap. errat. ana. q. s.

Macerentur in vitro clauso ♂ (3.)

postea adde

Pomor. citri contus. N°. vj.

Succ. Endiv.

Acetos.

Card. bened.

Plantag. ana. lib. j.

Borrag.

Scord. ana. lib. f.

Destillentur in MB.

Vires. *Conuenit in febris præcipuè*

*malignis; malignitatem quippe discutit,
putredini resistit.*

Dosis ʒj. vel ʒij. iij.

16. ▽. *Hysterica Crollii.*

✱. Rad. Diptamn.

Sem. Dauçi, ana. ʒj.

Cinamom. ac.

Cass. lign.

Meliss. ana. ʒij.

Croc. or. ʒj.

Castor. rec. ʒjß.

Ex omnibus mixtis F. pulvis, cui
affundantur ▽. Rutæ lib. ij. ß. stent
dies (4.) in in fufione. Hinc destilla
in MB.

Conuenit utero pravis humori-
bus moleftato. Discutit, suffocationi
succurrit.

16. *Aqua Lavandula com-
posita.*

✱. Nucist.

Cubegar.

Zingib.

Cinamom. opt.

Galang.

Calam. ar.

Macis.

Caryophyll.

Visc. quern. ana. ʒiſ.

Rad. Pæon.

Eruc. à ʒjß.

Flor. Til.

Pæon.

Anthos.

Salv. ana. Mß.

Lavandul.

Lil. conuall. ana. M. xxiv.

Vini

Vini optimi q. s. F. infusio & destillatio in MB.

Vires. *Calfacit, exiccat, cephalica est & arthritica, intrinsecus & extrinsecus adhiberi apta.*

18. *Aqua Magnanimitatis.*

℞. Formic. (prestant majores, acidulum odorem exhibentes) Mij.

Spirit. Vini Mensur. i. vel q. s.

Digere vase clauso donec putrefactione in liquorem abierint. Hinc destilla per MB. aromatizaque tantillo cinamomi.

Vires. *Calfacit intense, incidit. Usus ejus praeipuus est in atrophiam sive intrinsecus, sive extrinsecus adhibere velis.*

N. 1. *Si species anacard. infuderis, insigne conficies extractum, ad memoriam roborandam.*

N. 2. *Sunt qui animositatem ejus potu excitari volunt, unde & nomen accepit; fides sit penes expertum. De collectione sunt qui monent, praefendas esse formicas, quae plenitudo cum ovibus simul colliguntur, hasque ad plenitudinem usque subsequens digerere jubent.*

N. 3. *Nonnulli ℞. lib. ij. aqua magnanimitatis descripta, addunt.*

Confect. Anacard. ℥ij.

Castor. recent. ℥j.

Fl. Bugloss.

Anthos. ana Mj.

Cinamom. opt. ℥j.

Digeruntque per aliquot dies, hinc destillant.

Alia aqua magnanimitatis, descriptio.

℞. Formicar. major. (Majo vel Janio collect.) q. v.

Spir. Vini rectificat ad eminentem digit. 3.

Digestis adde

Fl. Anthos.

Ros. rubr.

Bugloss.

Meliss.

Majoran. ana. Mj.

Castorei el. ℥ij.

Spec. Diamolch. dulc. ℥ss.

Confect. Anacard. ℥j.

Aqu Bugloss.

Betonic.

Tiliæ ana. lib j.

Tritis terendis misce ac mensuram digerantur, deinde destillantur in MB & cum proprio sale rectificentur.

Vires. *Cordialis est & cephalica priorum magnarumque virium ad memoriam roborandam.*

19. *∇. Nephritica.*

℞. Rad. Enul. Camp.

Ononid.

Pimpinell.

Raphan. ana. ℥j.

Petrosel.

Levistic. ana. ℥vij.

Fol. Levistic.

Petroselin. ana. Mj.

Saxifrag. c. toto ℥ij.

Nucl. persic. No, xxx.

Fl. Genist.

Meliss.

Anthos

Anthos ana M̄ß.
Sambuc. Mj.

Bacc. Junip.
Myrtill.
Halicacab.

Sem. anif. ʒij.

Incidantur & infundantur in Vi-
ni alb. opt. lib. xij. per ♂ (8.) dein
destillentur.

Vires. *Diuretica ac lithontriptica*
eſt. Doſis cochl. ʒ.

20. ▽. *Philosophorum.*

ꝛ. Flor. Sambuc. rec. lib. ij.
Nymph. lib. iß.

Herb. Lactuc.
Portulac.

Solan. c. toto ana. lib. j.
Hyofcyami alb. lib. f.

Fl. Papav. errat.

domestic. ana. lib. ß.

Rofar.

Violar. ana. ʒiiij.

Succ. Semperviv. lib. iiij.

Plantag.

Acetof. ana ʒij.

Endiv. lib. i.

Omnia recentia contusa & incisa
ſtent in infuſione in cella frigida ♂
(17.) poſtea deſtilla in M̄ß. vel cine-
re ad ſiccitatem ſexies reiterando
ſemperque deſtillatum affundendo
ſuper novas herbas, omiſſis ſuccis,
tandemque reſtificata. reſtificato ad-
de ſal ex fecibus extractum, depura-
tumque ſepeli in terram frigidissi-
mam per menſem.

Vires. *Omnibus morbis calidis con-
venit, &c.*

21. ▽. *Pectoralis Clarif.*

D. D. Lud.

von Hornigt.

ꝛ. Hepat. Vitul. N. i.

Pulmon. Vulp. N. i.

Herb. Pulmonar.

Hepat. ſtellar.

Salvia.

Rutæ.

Hyſſop. ana. Mj.

Rad. Enul. c.

Gladiol. à ʒß.

Sem. Anif.

Carv.

Fœnic. à ʒß.

Fl. Borrage.

Buglofs. ana. ʒij.

Infundantur per hor. 24. in

Vini veteris generoſ. M. ij.

Aqu. Scabioſ.

Card. bened. à ʒiv.

Hyſſop. ʒij.

Dein deſtilla in M̄ß.

Vires. *Confortat Pulmones ac E-
par, crassam mucilaginem attenuat, ex-
pectorat, flatuſ diſcutit, obſtructiones re-
ſerat, &c.*

22. ▽. *Pectoralis, F. F.*

ꝛ. Fol. Scabioſ.

Veronic. ana. M. ij.

Capill. ♀.

Salv.

Hyſſop.

Marrub.

Epatic. ana. Mj.
 M. Borrag.
 Buglofs.
 Violar. à Mf.
 Rad. Enul.
 Ireos fl.
 Petrosel.
 Liquirit. ana. ʒʒ.
 Sem. Anif.
 Fœnic.
 Urtic.
 Cinamom. el.
 Croc. or. añ. ʒʒ.
 Incif. & contufa digerantur in
 Aq. Scabios.
 Veronic. ana. lib. j.
 Hyffop. lib. ʒ.
 Vini alb. lib. iij.
 Digerantur per σ (2) deſtill. per
 MB. adde Sacchari cand. q. ſ.
 Vires. *Eaſdem cum prioribus obſinet.*
 23. ∇ . *Picarum compoſita.*
 Sem. Pœon.
 Rad. Pœon.
 Pyrethri. ana. ʒj.
 Ariſtoloeh. l. ʒiij.
 Viſc. quern. ʒʒ.
 Caſtorei. ʒj.
 Fl. Stœchad. ar. ʒj.
 Lil. convall. ʒiʒ.
 Paralyſ.
 Pœon. ana. ʒvj.
 Lavendul.
 Roriſmar. ana. ʒʒ.
 Salv.
 Majoran.
 Betlonic.

Hyffop. ana. ʒʒ.
 Cinamom.
 Caryophyllor.
 Cardamom.
 Nucif.
 Cubebar. ana. ʒiʒ.
 Singulis groſſo modo contuſis &
 incifis infundantur
 in Aq. Lil. convall. lib. iij.
 Flor. Tilia. lib. iʒ.
 Primul. Veris. lib. j.

Deinde adde pullos picarum, N.
 xij. qui pennis majuſculis abjectis
 conquaſſentur & addantur infuſioni
 prædictæ; poſt macerationem F.
 Deſtillato in MB.

*N. Sunt qui picas in ∇ . liliorum lib.
 iʒ. ad conſumptionem medietatis antea
 coquant, infuſioni que poſt modum addunt.
 Verum quia coctione illa volatilis pars
 præſens evaneſcit, quid poſtmodum ele-
 vetur non video.*

Vires. *Cephalica & antepileptica in-
 ſignis eſt. Diſſis cochl. 1. vel. 2.*

24. ∇ . *Salvia compoſita. F, F.*

Sem. Salv.
 Majoran.
 Thym.
 Lavendul.
 Epithym.
 Betonic. ana. Mj.
 Nucif.
 Cinamom. ana. ʒʒ.
 Rad. irid.
 Cyper. rot.
 Calam. ar. ana. ʒj.
 Storac. cal.

Benz. ana. ℥i℥.

Infunde in lib. ℥iij. Spir. Vini. rec.

℥. 4. dein destill per MB.

Vires. Calefacit & siccit. Cephalica & arthritica est penetrantissima usui conveniens, tam interne, quam externe.

25. Aqua Splenetica, F. F.

℞. Rad. Filic. ℥ij.

Polypod.

Apij ana. ℥i℥.

Aristol. rot.

Levistic.

Acor. aq. (pseudoac.

Cal. arom. ana. ℥j.

Cort. Cappar.

Tamarisc.

Lign. fraxini.

Rhabarb. elect. ana. ℥℥.

Sem. Levistic.

Carv.

Anif.

Cym. ana ℥ij.

Sum. Absynth.

Fumar.

Cuscut.

Fl. Agrimon.

Fol. Ceterach.

Scolopendr. à Mis.

Vini generos. lib. viij. stent in digestionem (℥. 2.) Hinc destillentur per MB.

Vires. Lienem roborat, aperit, urinam promovet, &c.

26. ▽. Contra Terrorem. Schreck. Wasser.

℞. Flor. Lil. convall. Mijf. (vel plur.

Superfunde Vini albi generos.

Mensur. iij. stent simul in loco frido, ℥ (14.) postea destilla per MB.

Destillato iterum adde

Cinamom. ℥i℥.

Cubebat. ℥℥.

Caryophyll. ℥iij.

Macis.

Galang.

Zinz.

Zedoar.

Croc. or. ana ℥ij.

M. Stent bene obturata aliquan-

diu. Hinc adde

Flor. Lavendul. recent. Mj.

Spic. nostrat. M℥.

Stent iterum aliquot dies.

Hinc destilla in MB. Ex fecibus ex-

trahe ☉ destillatoque adde.

N. Sunt qui destillarum ante Salis admixtionem super ocul. 69. preparat. ℥j. destillant. Verum ut supra monui, re-
Eius destillato admiscetur.

Vires. Convenit gravidis terrorem passis, praecavet abortum, fatumque confortat.

27. ▽. Theriacalis s. contra Pestem.

℞. Succi Galeg.

Acetos.

Scord.

Citri. ana. lib. ℥.

Theriac. opt. ℥ij.

Mista digerantur aliquandiu, postea destillentur, Dosis cochl. i. ad ij. &c.

6 2

28. ▽.

28. ▽. *Theriacaalis Croll. s. Spiritus Theriacalis camphoratus.*

℞. Theriac. Andromach. ℥v.

Myrrh. rubr. ℥iij.

Croc. orient. ℥b.

Camphor. ℥ij.

Mixtis superfunde ∇ rectificatis. ℥x. stent in loco tepido, cucurbita, imposito alembico, bene clausa. ζ . (24.) Hinc destilla in MB. à lentissimo calore gradatim ascendendo. Sic Spiritus prodit elegans, quem reasfunde materiae in cucurbita, digere, atque denuo destilla idque vice tertiâ.

N. Sunt qui Camphoram in $\times$ ponunt, alii contra Camphoram omittunt, Spiritumque Theriacalem simplicem vocant.

Vires. Egregius ejus usus est in Pestis, ciet sudorem, resistitque veneno. Sennert. in Institut. Hartmannus in Croll. Einck. in Enchirid. &c. Dosis ζ i.

29. ▽. *De Tribus. Mixtura de tribus. Mixtura simplex, Diaphoreticum in peracutis.*

℞. Spirit. ζ i rectif. ℥iij.

ζ i. ℥j.

Aq. Theriacal. Camphorat. ℥v. M.

Vires. Ciet sudorem, resistit putredini, magnarumque virium censetur in febris malignis.

Dosis ζ j. plus minus.

30. ▽. *Trisantis.*

℞. Nuc. Mosch. lib. i.

Macer.

Zinzib.

Granor. paradif.

Caryophyll. ana. ℥iij.

Rhabarb. opt. ℥j.

Castor.

Spicæ nard. à ℥b.

Ol laurini, ℥ij.

M. & fac ut aromata maneant integra, infunde Vini optimi lib. xiiij. maceraque in vitro clauso septimanâ. 4. Dein cola, speciesque omnes contunde ad pulmenti formam, addaturque postea liquori colato, ite stent per ζ . 3. sæpius agitando. Denique destilla in MB.

Vires. Cephalica & uterina est, crassos status discuit.

31. ▽. *Vite Mulierum, Weibter Aqua Vit.*

℞. Cinamon. acerr.

Nucist.

Macis

Zinzib.

Garyophyllor.

Gran. paradif.

Cubebar.

Cardamom. à ℥ij. (alij ℥iij.

Piper long ℥j. (alij rectius ℥b.

Galang. ℥i (alij rectius ℥j.

Zedoar. ℥j (alij omittunt.

Pulverulentur singula seorsim permisceanturque. Hinc adde

Fol. Salv. min.

Menth. crisp.

Fœnic. ana. Mj. (alij Melissæ & melius.

Affunde Vini generosi Mens. iij. mace-

maceraque vase clauso σ (14) postea destilla in MB. vel vesica stano oblita.

Vires. Uterum corroborat, suffocationes ejus compefcit, status discutit, idque adeo feliciter, ut generosis ac nobilibus mulieribus Palatinatus, instar Panacae in morbis uterinis habeatur. Corroborat insuper ac calfacit ventriculum, caput, ac reliqua viscera. Exsiccat catarrh. s.

Dosis à cochl. ℞ ad 1. &c.

Medull. destillatoria, Clar. D. D. V. Veickhard. in Tract. Pharmac.

32. ∇ Virtutum.

℞. Cinamom. el.

Gran. Paradisi ana, ℞j.

Nuciss.

Caryophyll.

Zinzib. ana. ℞℞.

Macis.

Galang. à ℞ij.

Salv. ℞vj.

Vini Rhenani lib. vj.

Incisa & contusa infundantur per

σ 24. F. destillatio.

Vires easdem obtinet cum precedenti.

33. *Agua vomitrua Plateri.*

℞. Nuc. jugland. virid.

Rad. raphan. ana. part. ij.

Acet. Vini part. iij.

Conquassatis nucibus & raphano, F. digestio leni calore, dies (5. vel 6.) postea destilla ex MB.

Dosis ab ℞℞. ad ℞ij.

N. Nonnulli fortiozem red lunt addendo nonnihil aqua benedicta.

CAP. XII.

De Aquis reliquis.

PRæter aquas destillatas sunt & alia officinales, ex destillatitiis sc. simplicive fontana, &c. accedente rerum aliarum incoctione, infusione, admixtione, resultantes.

Modus parandi nihil discrepat à modo decoctionis, infusionisve, alias tradito.

Usitatiores hujus formulae sunt.

1. ∇ . Ophthalmica, F.F.

Ophthalm. Brun. 2.

Ophib. Quercet. 3.

Saphirea. 4.

Viridis. Collyr. Virid. 5.

Perlarum. 6.

Lac virginis. 7.

Caustica. 8.

1. ∇ . Ophthalmica, F.F.

℞. σ 1 alb. ℞ij.

Baccar. Laur. excort. ℞iij.

Aq. rosar. alb.

fenic. ana. ℞. j.

Bulliant l. ∇ in cucurbita vitrea ad consumptionem medietatis, hinc adde Camphoræ ℞iij. M. Filtra per chartam.

2. ∇ . Ophthalm. Brun. Collyrium Brun.

℞. Vini albi.

∇ . Rosar. alb. ana. ℞℞.

Aloës Hepatic. subtiliter pulv. ℞j.

F. Collyrium.

S 3

Vires.

Vires. Commendatur ad palpebrarum scabiem pruriginosam.

3. ▽. Ophthalmica Quercetani.

℞. Croc. metall. ʒj vel ʒij.

Infunde in ▽ Euphrag. fœnic. aut simil. ʒv. vel vj.

Vires. Virtutis mira est contra amblyopiam, amaurosim & suffusionem.

4. ▽. Saphirea ad oculos.

℞. Lixivij Ψ cum ▽ fontan.

facti. & filtrati. q. v.

In hoc solve * parum.

Id ubi exacte solutum fuerit, aquam hanc in æneam pelvim conjice per noctem & Saphiri acquirat colorem, &c. estque diaphana in vitro seposita.

Vires. Ad omnia ferè oculorum vitia imò ad ulcera quavis mundanda utilissima, cancrum, ambustionem, aliisque multa vitia, sanare perhibetur. Oculis aliquot gutte tantùm imponuntur, prout scil. multum parumve salis arisve continuerit. Efficax item est ad pelles oculorum auferendas. Podest dilui ▽ still. fœniculi Euphrag. &c.

N. Est usitatissima Agrytis.

5. ▽. Viridis. Collyrium viride.

℞. Erug. aris ʒij.

Auripigment. citrini. ʒj.

Aq. ros. alb.

Plantag.

Vini alb. ana. ʒiij.

M. Bulliant simul, maneatque liquor super materiam.

Vires. Utile est in Pterygio, si oculo instillatur.

Huc pertinent Aqua Cordiales, Raffenwasser / qua si lac colore emulsetur, lac, emulsiove dicuntur, sicutque ex ▽ stillaritiis, pulveribus, aliisque cordialibus.

6. Aqua perlarum, in Officina usualis.

℞. Aqu. Rosar.

Borrag.

Bugloss. ana. ʒiij.

Manus Christi perlat. ʒj.

Sacchar. cand. ʒß. M.

Alia.

℞. Aqu. acetos.

Borrag.

Bugloss.

Rosar. ana. ʒiij.

Manus Christi perlat. ʒiij.

Margarit. preparat. ʒß.

Syrup. Granat. ʒj. M.

Vires. Vulgo notissima sunt, utpote ad quas in extremis, tanquam ad ultimum locum confugitur, cochli. subinde propriam.

Hujus quoque loci sunt & alij liquores Aquæ. ut

7. Lac Virginis.

℞. Aqu. solan.

nymph.

lactuc.

Acet. ʒij.

Dissolvantur in hâ

Lithargyr argent. ʒj.

Ceruf. candid. ʒiij.

Camphor. ʒj.

Stent aliquot horis dum resederint, quæ crassa sunt, tum transcolentur per filtrum aut cibrum setaceum.

Vfus magnus lactis huius est, non solum in decorandis Virginitibus, acquirendoque nitore faciei, sed & in scabie emendanda sanguineque sistendo; tum ad passam frontem, id e. passarum more rugatam explanandam, exporrigendamque.

N. Aliud vide apud August.

8. Aqua caustica, F. F.

℞. Spirit. Vini rectific. ℥iij.

Pulv. Garyophyll. ℥j.

Zinzib.

Cinamom.

Pulv. Ceruss.

Alum. roch. ana. gr. viij.

℞. ti ℥i℥.

Misceantur optime & serventur in vase optime clauso.

Vires, Mundificat vulnera inveterata, excrescentias exodit.

CAP. XL.

De Balsamis Odoriferis.

Balsami significationes varias dedimus libr. 1. Earum tres sunt, quæ peculiarem sibi in Officina vendicant locum. Balsami scilicet, odoriferi, Balsami destillati, & Balsami unguentarij: de prioribus hic loci agere convenit, de posterioribus infra.

Balsami odoriferi sunt medicamenta, cum unguentis crassitie certantia, imo plerunque duriora: parata ut olea odorifera corpore crassiori retineantur, quo minus exhalent.

Corpora, quib. olea illa incorporantur, sunt 1. Cera alba depurata. 2. Oleum nucis muschatae expressum, tum per se, id est, non depuratum, tum depuratum. 3. Medulla vituli lota. 4. Manna depurata.

N. *Quercetani Caelestem Mannam, quam in Pharmacop. Resit. cap. 26. maxime deprædicat, alij Saccharum depuratum interpretantur, alij aliter. Ve-*

rum enimvero nihil aliud à Quercetano intelligi, quam ceram depuratam, ex scriptis ejus parallelis liquet. Nimirum in teirade, acetum Philosophicum ex acido liquore Manna Caelestis parare docet, id quod de melle intelligi, cera scilicet germano fratre, demonstratur in enodatione menstruorum, cap. 57. infra.

Depuratio ceræ & olei Nucistæ fit per Ψ , inprimis Ψ risatum, ejus beneficio color & odor s. a. extrahitur, relicto corpore albo, hujus loci idoneo.

N. *Alj ℞. Cera alb. p. vj. Ol. amygdal. d. recent. p. 1. Ψ , ad emmentiam utriusque, digerunt dies (3.) hinc abjecta humiditate in MB. Corpus reliquum balsamis conficiendis adhibent.*

Modus vulgaris. ℞. Corpus requisitum, admisce olei q. s. ut f. instar linimenti, quod tingunt colore debito.

Modus præstantior. ℞. Corpus (Ol. Nucist. depurat.) adde extractum

rum rei, cujus Balsamus expetitur, hinc admisce quoque oleum.

N. Proportio inter extractum & oleum est fere tripla, Olei scil. $\frac{2}{3}$ Extracti. $\frac{1}{3}$

Balsama usitatiores sunt.

Balsam. Angelicæ.

Anisi.

Apoplecticum.

vide infra 1.2.3.

Arantiorum

Caryophyllorum

Cinnamomi

Citri

Cubebæ

Lavendulæ

Maceris

Majoranæ

Menthæ

Nucis moschatæ

Rorismarini

Rosarum

Rutæ

Succini.

Zedoariæ.

De his vide suis locis, libr. 4.

1. Balsamum apoplecticum Crollij secundum F. F.

2. Ol. Nucist. expr. ʒij.

Ambr. nigr. ʒijß.

gris. ʒij

Mosch. opt. ʒij.

Zibeth. ʒij.

Ol. Cinam. ʒf.

Majoran.

Lavend. ana. ʒf.

Caryophyll. gr. vj.

Succin. ʒß.

Cum Balsamo Indico, q. s. F. Balsamum.

2. *Aliter.*

3. Confect. anacard. ʒij.

Ol. succin.

Lavendul. ana. gran. iij. vel plures

Zibets. ʒij.

M. F. Balsam.

Vires. Consortat caput, frigidat humores discutit, adeoque in Apoplexia, Syncope, Paralyti. & similibus affectibus convenit, naribus inditus, vel quoque modo applicatus.

N. Mulieribus ob suavitatem minus commode adhibetur.

3. Aliud, Cl. D. D. Arn. Veickhardi.

2. Ol. mastich. vulg. ʒj.

stillat. garyophyll. gran. vj.

Succin. alb. gran. iij.

Lil. convall. gran. iij.

Cum pauca cera virginea, F. Balsamum.

Vires. Confert ad affectus capitis frigidus, Veickhard, Theaur. Pharmaceutic. libr. 6.

CAP. XLI.

De Balsamis destillatis.

Balsami destillati nihil sunt aliud quam destillati Spiritus. cum Olei Vini Spiritu prolecti. portione ex resinis, gummatibus & similibus interveniente. *Usitatores sunt.*

Balsamum

Balsamus vitæ, vide infr. 1. 1.

nervinus, 2.

anti-arthriticus, 3.

Petri de Ebano, v. in dispensar. August. Oleum Balsami.

Huc pertinet & Liquor seu Balsamus Saponis, v. infr. 4.

1. Balsamus vitæ.

℞. Myrrh. el.
Aloësepat.
Oliban.
Balsam. indic.
Bdell.
Ammoniac.
Sarcocoll.
Mastich.
Gum. arabic.
Storac.
Ladan.
Baccar. laur.
Axung. Castor. à ʒvj.
Croc. ʒiſ.
Nucist.
Cinamom.
Caryophyll.
Gum. anime.
Zedoar.
Galang.
Spic. roman.
Cardamom.
Cubeb. ana. ʒij.

Pulverifata & mixta infundantur in Vrectific. ad eminent. digiti 1. digeranturque aliquandiu. Hinc destillentur per Retortam (vitream)

in cineribus: Δ que lentissimo, lampadis rectificentur.

Dein adde

℞. Ol. Anthos

Majoran.

Chamomill.

Puleg.

Hyslop.

Salv.

Rut.

Spic.

Lavendul. à ʒj.

Thymi

Saturejæ.

Cubeb.

Zedoar.

Nucist. expr. à ʒβ

Cinamom.

Caryophyllor.

Rosar.

Citri

Arantior.

Fœnic.

Anis.

Carvi ana. ʒij.

M. F. Balsamus digerendo aliquandiu.

Vires. Cordiale est insigne, balsamumque nostrum mirabiliter recreat, putredinem arcet, sopitos spiritus vitales & animales excitat, cerebrum humidum ac debile confortat, status discutit, adeoque commendatur in Apoplexia, uterinis affectibus, hypothyria, &c. Quinimo adeo celebre hinc in oris audit ut instar Panacæ in omnibus fere mor-

T bis

bis magnatibus expetatur; usus ejus tam externus, quam internus est.

Dosis gutt. iij. iij. & plur.

2. Balsamus nervinus.

℞. Ol. Terebinth. ℔. j.

Lauri ℥ij. Misce.

Hinc adde Gum. Galban.

Elem. ana. ℥vj.

Heder.

Oliban. ana. ℥ij.

Mastich. ℥j.

Myrrh.

Aloës epat.

Laudan.

Castor. ana. ℥ij.

Pulverisata admisce oleis, stent-
que & aliquot (3.) Dein

℞. Galang.

Caryophyllor.

Cinamom. ana. ℥℔.

Nucist.

Zedoar.

Cubeban. ana. ℥℔.

Diptamn. alb.

Consol. maj. ana. ℥iij.

Pulverisata infunde in ℔℔℔, vel q.
f. V. Hinc misce cum prioribus,
ac destilla per XX vel 6 vitream in
∴ primo prodibit Spiritus, dein
oleum flavum ultimo nigricans,
collige simul oleum flavum ac spi-
ritum pro balsamo.

Vires. Calfacit, confortat nervos.

*Paralysin & Contracturam sanat. extrin-
secus illius.*

3. Balsamus anti-arthriticus.

℞. Mumia.

Mastich.

Thur.

Myrrh. à ℥ij.

G. ammoniac.

bdellij

opopanac.

Tartari. ana. ℥℔.

Mellis

℞. i roman. ana. ℔. ij.

Spir. Vini ℔. vj.

Destillentur per alembicum in
receptaculum amplum, cum quin-
tuplici cohobatione.

*Corroborat articulos, eorumque de-
fluxiones exsiccat, dolores arthriticos
lenit.*

N. Paulo aliter habet VVeickhard,
Thes. Pharmac. libr. 6.

4. Liquor seu Balsamus
Saponis.

℞. Saponem Venetum incisum,
affunde Spiritum Vini, atque semel
ac iterum destilla, affunde denuo
eundem, & relinque in loco calido.
postea per chartam filtra; est instat
olei brunnei, seu spadicei coloris.

*Vires. Subleuat podagricos dolores,
si locus affectus eo illinatur.*

De Bolis.

Boli in officinis pro usu nulli extant, sed ex præscriptione usui extemperaneo parantur, idque vel miscendo solum, vel inspissando, &c.

Fiunt ex Electuariis, pulpis, conservis, pulveribus in consistentiam minus fluidam deglutibilemque redactis.

N. Cavendum ne sapore ingrato abominabilis evadat.

Exempla.

I.

℞. Rhabarb. pulverif. ℥j.
Conserv. Rosar. rec. ℥ss.
Cum Syr. rosar. solv. F. Bolus.

II.

℞. Elect. lenitiv. de manna, ℥ss.
diaphænic.
diacatholic. à ℥ij.
Cum saccharo alb. F. Bolus pro vice una.

N. Addi potest & pulvis conveniens.

Vires. Purgat humorem serosum ac biliosum.

III.

℞. Conserv. rosar. antiqu. ℥ij.
Laudan. opiat. gran. ijss.
F. Bolus.

Confert in fluxu alvi & sim. dolorem sedat, somnum inducit.

IV.

℞. Cassiæ rec. extract. ℥j.
Sem. anif. ℥j.
Cum Oleo amygdal. dulc. rec.
F. Bolus in nephritide.

V.

℞. Prunor. damasc. num. x.
Sebesten. num. vij.
Passul. enucl. ℥ss.

Coquantur cum aqua colenturque fortiter. Hinc adde Pulp. cass. ℥ij. coquantur denuo ad spissitudinem mellis. Tum adde Pulv. sen. ℥iij.

Cum Sacchar. F. Bolus pro 2. vicibus, &c.

CAP. XLIII.

De Calcibus seu Calcinatiis.

Calcinationem sex fieri modis diximus libr. i. Ex his duo, non nisi ignem requirunt, reliqui aliud aliquid (Δ potentialem vocant) insuper expetunt, cujus beneficio calcinatio peragatur.

Mineralium calcinationes dabimus sigillatim, libr. 3.

Vegetabilia, v. gr. herbae, radices, ligna, cortices, aliaque φλόγισα igne comburuntur luculento, donec cinerem fuerint redacta,

T 2

N. Si-

N. Simili modo incinerari possunt, & capita mortua ex distillationibus residua, si super laminam ferream vel in fictili comburuntur.

Animalia, horumque partes molliores comburuntur ut plurimum in fictilibus (clausis & lutatis) ad nigredinem usque. Sic aves comburuntur cum pennis, lepus cum pelle, &c.

Cornua, triplici exponuntur calcinationi: Ustioni, vaporationi & corrosioni; quam precipitationem alij vocant.

Ustione comburuntur cornua, donec per nigredinem albida facta sint. Idque plerunque in fornace figulina fieri solet. Hinc cornua usta dicta.

Vaporosæ calcinationis modus hic est: Cornua suspenduntur ponunturvè in capitello, partevè superiore Vesicæ, quæ aliquota liquoris portione adimpleta sit: hinc subitus acenditur ignis, ut vapor vi caloris elevatus, cornua penetrando friabilia paulatim candidaque reddat.

N. Opus hoc est fere 3. diciturque philosophice calcinari.

Liquor adhiberi poterit vel ▽ simplex, distillatave appropriata, vel succus decoctumvè medicæ intentioni respondens. Liquor autem ne qua penitus exhalet, recentem subinde affundere oportet.

Corrosiva calcinatio fit affusis li-

quoribus acidis, v. gr. aceto spiritu Di. Di, & sim, quibus scilicet ossa vel cornua grosse contusa, rasave solvuntur, corroduuntur, postmodumque in calcem (quam magisterium vocant) precipitantur. Vide c. 67.

N. Simili modo calcinantur & crustacea.

Modus porro calcinationis ut diversus est; ita calcinata diversorum sunt nominum. Hinc calces, cineres, croci, salia, usta.

Sic sunt:

-- Calx ☉ is, vide libr. 3.

☽ a, vide libr. 3.

Cineres plurimi è quibus tamen officinis 4. usitatiores, adeoque

καλ ἐξοχῆν. 4. Cineres dicti

Absynthii

Fabarum è stramine

Genistæ

Sarmentorum Juniperi

Crocus Metallorum

Martis aperitivus } vide
adstrictivus } libr. 3.

Veneris

Ustis, combusti Cancris

Cervorum pulli

Cuculus.

Erinaceus

Hirundo

Lepus

Passer troglotides

Serpens

Cornu cervi ustum
alcis

Ungula equi.

CAP. XLIV.

De Cataplasmatibus.

Cataplasmata sunt ex rebus medicinalibus, quæ vel pulverifata vel quoquo modo in pulvis consistentiam, sive per se, sive adhibita humiditate redigi possunt: præcipue tamen parantur ex herbis (viridibus siccisve) radicibus, floribus, feminibus, oleis, fructibus, axungis, farinis, micis panis, & similibus.

Modus fiendi adhibetur pro re nata; cum vel sine igne. Sine igne fit ex herbis viridibus, contusis aut earum succis expressis aliisque liquoribus convenientibus, quibus reliqua admiscuntur ut fiat pulcicula instar. Ignis beneficio coquuntur res cum liquore conveniente in cataplasma: vel fructus succulenti ut mollescant elixantur, hinc exprimitur pulpa per setaceum, eique reliqua admiscuntur.

N. 1. Liqueor pro rei necessitate varius est, aqua, lac, vinum, & simil.

N. 2. Sicca præstat optimè pulverificare, viridia conquassare, & ad putrilaginem coquere.

Officina nulla extant.

Exemplo ergo sint:

Cataplasma resolutivum Foresti. 1.
contra cruorem, Terbad 2,
de nido hirundinis. 3.
Anacollema. 4.
Sinapismus, 5.
Vesicatorium, 6.

1. Cataplasma resolutivum Foresti.

℞. Flor. Chamomill.
Stoechad.
Sum. Absynth.
Rut.
Caulium & stipitum eorum,
Salv.
Sabin. à Mj.

Coque omnia simul in lixivio ex cinere quercus vel sambuci, vel vitis albæ; deinde pistentur addendo pulverem qui.

℞. Alumin.
Sulphur.
Gallar.
Cypres.
Sal. comun. à ʒβ
Aloës
Bacar. Laur.
Pyrethr.
Sem. caul. à ʒij.

In fine addatur stercus recens columbarum vel caprarum.

Vires. Resolvit crassos humores ac tumores inde ortos, ut varices, elephantiam Arabum. Forest. lib. XXIX. observat. 25.

2. Cataplasma contra Cruorem, vulgo Terband.

℞. Boliarmen. ʒiij.
Cretæ ʒj.
Prunor. Sylvestr. sic. ʒj.
Pulverisa quam minutissimè & coq; cū aceto acerrimo, hinc admisce.
T 3 Radic.

Radic. symphyt. pulverifat. parum.

In fine adde Farinæ avenac. q. s. ad consistentiam cataplasmatum, subinde instillando nonnihil olei myrtillorum.

Vires. Cruorem ex casu vel contusione collectum resolvit & siccat. Felix VViz. in Chirurgia.

N. Ejusce farine cataplasmata inter Chirugos usitatissima sunt, fiuntque ex terra sigillata, bolo armeno, sanguine draconis, cerusa, pice, resina, succino, lapid. calamin. succo acacie & similibus adstringentibus & exiccantibus.

3. Cataplasma de nido hirundinis
Mynsicht.

¶ Nidi hirundinis num. 1.

Alb. græci. ℥ij.

Rad. Alth.

Lil. alb. à ℥j.

Caricar. ping.

Dactylor. ana. num. iij.

Coque in ▽ ad remanentiam pulvis, postea adde

Ol. Violar.

Farin. Chamæmel.

Fænigr.

Sem. Lin.

Tritic. ana. ℥vj.

Cerebr. cati. ℥℥.

Pulv. noct. combust.

hirund. combust. ana. ℥ij.

Vitell. ovar. num. ij.

Croc. orient. ℥j. M. F. Catapl.

Commendatur in angina desperata sollo sepius repidè (id quod de omnibus

Cataplasmatum notandum,) applicatum.

Huc pertinent & Anacollemata, quæ nihil aliud sunt quam Cataplasmata frontalia, intercipientia defluxioni consecrata, adeoque fiunt ex adstringentibus quæ ut plurimum albumine ovi subiguntur, E. gr.

¶ Mastich.

Thur.

Myrrh. ana. ℥ij.

Bol. arm.

Pulv. later. à ℥℥.

Croci ℥j.

Cum Albumin. ovi, Ol. rosac. & paxillo acet. F. Frontale.

Vires. Prodest in lippitudine aliisque affectibus oculorum fronti impositum.

Aliud.

¶ Argillæ ustæ.

Farinæ volatil. Staubmehl.

Boli armen. à ℥℥.

Suc. Acac.

Hypocist. à ℥ij.

Cum Album. ovi & modico aceto F. Frontale.

Vires. Convenit in Hamorrhagia narium.

Huc referendi sunt & Sinapismi vesicatoriaque in forma

Cataplasmatum.

Hæc fiunt ex sem. Sinapi, nasturtii, urticæ, radic. thapsiæ, cyclamin, bryon, scyllæ, allii, Euphorb. cantharid. & similibus, susceptis pulpa ficuum, fermento, melle, oxymelite.

lite, sapone & similibus.

5. E. gr. *Sinapisinus*.

℞. Pulpæ caricæ, (in † coctar.)

ʒij.

Sem. sinap. ʒj. M.

Ruborem cuti inducit.

6. *Vesicatorium.*

℞. Cantharid. præparat. (i. e. alis
& capitibus abscessis, num. xxx.

Fermenti acris. ʒj

Cantharides pulverisatæ suscipi-
antur fermento, humectando si o-
pus sit aceto acri.

CAP. XLV.

De Clysteribus.

Clysmus, Clyisma, 'Enema est li-
quor imprægnatus facultate me-
dicamentali, per syphonem in inte-
stina intromittendus.

Duo ergò continet, 1. Liquo-
rem, 2. Facultates, quibus liquor
imprægnatur.

Liquor is, est decoctum (plantarum,
pisorum, carnis, &c.) vel si-
milis humor Medici intentioni com-
modus. E. gr. Urina, lac, serum la-
ctis, oleum, & similib.

Facultates Clysterum variæ esse
possunt, purgantes, alterantes, ano-
dynæ, lithontripticæ, carminativæ,
abstergentes, adstringentes, & cæt.
Inter cæteros tamen usitatiores sunt
clysteres purgantes, qui ut pluri-
mum compositi sunt, fiuntque ex
partibus (4. 5.) decocti alicujus e-
mollientis, partib. (1. 2.) olei, ad-
ditis insuper purgantibus ac stimu-
lantibus, aliis v. grat. Electuariis, spe-
ciebus & similib.

N. *Purgantium, dosis duplo major
esse potest in clysteribus, quam in assu-
mendis, oleum additur ubi emolliendum*

*erit, omittitur ubi fortiter purgandum
& revellendum.*

Dosis est ab ʒij. in infantibus, ad
xij. vel xv. in adultis.

Modus parandi liquecet uno ac
altero exemplo:

℞. Urinæ h. 1. F. Clyisma in Hy-
drope.

℞. Oleum Olivar. ʒv. vj. viij. F.
Clyisma ad leniendam alvum.

℞. Herb. emoll. ana. M. ij.

Rad. Alth. ʒj.

Fl. Chamomill. M. ʒ.

Fic. ping. N. v.

Vitell. ovi, num. 1.

Coque in f. q. aquæ ad ʒb. 1.

In colatura dissolv. cas. pro Cly-
steribus ʒvj. Bened. laxat. ʒb. Ol.
Chamæmel. ʒij. Sal gemmæ. ʒj vel
Sacchar. rubr. ʒb. ad ʒj. F. Cly-
sma.

N. *Sunt qui sal commun. vel gem-
mæ ad ʒj. usque injiciunt. Verum quia
podex locus maxime sensibilis est, præ-
stat dosin hanc imminuere.*

Huc referendi quoque sunt Cly-
steres uterini (*υτρίγγυτα*) qui
itidem

itidem sunt liquores medicamenta-
les per syphonem (*μυτρεγχύτην*)
in uterum fundendi. Liquor itidem
hic varius adhiberi potest, aqua stil-
latitia, decoctum, succus vel simile
quid, cui pro rei exigentia admiscen-
tur pulveres, Electuaria, olea & simil.

Dosis pro vice una sufficiens est
℥iij. vel v. vj. præter propter,

Exemplo sint.

1. R. Decocti Equiseti & Tormen-
till. ℥iij. Oleum Myrtin. ℥iβ. Tro-
chisc. de spod. ℥j. M. F. Clyster, in
mensium fluxu.

2. R. Hydromel. ℥iij. v. mell. ℥iβ.
F. Clyster ad eluendum uterum.

3. R. Succ. mercurialis depurati,
vel decoct. rubiæ tinct. Eryng aut
cyclaminis, vel radic. aper. vel sal-
viæ, matricariæ, nepetæ ℥iij. Pulv.
myrrhæ ℥ij. F. Clyster ad promovenda
menstrua.

Ad hunc locum pertinent & In-
jectiones penis, quæ itidem ex liquo-
re conveniente fiunt, sive decoctum
is sit, sive aqua stillatitia, vel simi-
lis.

CAP. XLVI.

De Conditis.

Conditorum constitutionem ab-
solvunt res condienda ac liquor
condiens, quibus pro libitu aroma-
tizans accedit.

Res condiri aptæ sunt, *radices, cor-
tices, caules, fructus, nuges, & flores a-
liquot.*

Duo in rebus condiendis præci-
puè consideranda occurrunt.

1. Quia res condienda vi liquo-
ris intus ac extus perfundi postulat,
mollem illam esse nec nimis crassam
oportet.

2. Quia esui condita præcipuè
destinantur, haut ingrata ac gustu
abominabilia ea sint, fas est. Hinc
si durior & amarior res condienda
fuerit, maceretur antea in ▽ frigi-
da dies (5, 6, 7, 8, pro re nata) sin-
gulis diebus aquam deplendo, recen-

temque dando, vel coquatur insuper
donec mollescat, amarorq; quodam-
modo extrahatur. Cave autem ne
nimia extractione solum cadaver
condiendum relinquatur. His adde,
sin crassior, major, solidior res con-
dienda foret, secundam eam esse pro
exigentia, secundum longitudinem,
latitudinem, tessulatum, &c.

N. 1. *Loco aque nonnunquam lixi-
vio macerare expedit, hinc aqua simpli-
ci dulcorare.*

N. 2. *Quod si libuerit condita aromati-
zare, aromata condiendis insigi poterunt.*

Liquor, quo res condiuntur est
Saccharum clarificatum & syrapi-
satum, id est, in aqueo liquore dis-
solutum ad syrapi consistentiam,
nonnunquam mel depuratum, ali-
quando muria.

Sic condiuntur:

I. Radices.

Radices benè purgatas (integras si teneræ fuerint, vel sectas, sin crassiores) exemptis si opus sit lignosis partibus, redige ad mollitiem & si opus sit, ad saporem gratiorem, ut docui, hinc sicca & cum Sacchari ana. circiter, tantilloque decocti proprii, vel aquæ, coque ad consumptionem humiditatis, consistentiamque Syrupi.

II. Cortices.

Cortices nihil à radicibus peculiare habent.

III. Caules.

Caules (à pellicula exteriori purgatos) reduc ad mollitiem, hinc coque cum ana Sacchari in decocto soluti, ad consistentiam.

IV. Fructus.

Fructus molliores (e. gr. cerasa, baccas, ribes, berberes, mala persica, & simil.) affunde Sacchari Syrupisati vel mellis part. dimidiam, coque ad consumptionem humiditatis. (alias situm contrahit.)

Duriore, ut poma citria, cytonia, & simil. prius ad mollitiem redigendi sunt, amariore ad saporem gratiorem. Limonia & olive mure imponuntur.

V. Noces.

Noces virides, perfora stylo, macera dies (9. 10.) in ▽ frigida l. a, hinc coque ut mollescant; siccatas aromatila, configendo cina-

momo aut caryophyllis, cumque sacchariana, ac aquæ q. s. coque.

VI. Flores.

Flores condiuntur affusione Sacchari syrupisati. Sunt autem pauci qui hac ratione integri condiuntur, scilicet flores citri, arantiorum, & interdum rosarum. Ex reliquis fiunt potius conservæ. Capparum flores sale, genistæ sale & aceto condiuntur.

N. Sunt qui flores albumine ovi conquassato illios saccharo pulverisato aspergunt, solis calori exponunt, floresque hac ratione integros coloratosque conservant.

Condita officinalia usitiora sunt.

Condita Aurantia poma integra ac in partes dissecta.

Aurantiorum flores cortic.

Berberes

Borragin rad.

Calamitaromat, radie.

Callia

Cerasa amarena

Cichor, rad.

Citria poma integra, in taleolis.

Citria maxima cum Carne

Syrinae.

Citria sicca, truckener Syrinae,

Citri cortices, stagemache Citronis Schalen.

flores.

Consolid. maj. rad.

Corna.

V

Cydonia

Cydonia, eingemachte Quitzin.	ckerbierlein / oder Muscateller
Cynosbati bacca, eingemachte Han-	Bieren.
butten.	Rhabarbarum
Enula rad.	Ribes,
Eryngii rad.	Satyrii rad.
Lactuca Hisp. caules ficci, truckne	Scorzoneræ rad.
Lactuc.	Sorba, eingemachte Speyerling.
Mala armeniaca præcocia, ein-	Zedoariæ rad.
gemachte Mellelen / oder	Zingiber, Chinense,
Wammelseucken.	commune.
Mespila integra.	Huc & passula laxativæ.
Mirobalani Belliric.	Sunt & que conduntur aceto; sale, &
Chebulæ } afferun-	simil, ut
Citrinæ } tur con-	Modus condiendi est.
Emblicæ } dita ex	I. Consperge cum sale ac com-
	prime, ut sal in exudante humiditate
Nuces Indicæ, scilicet moschata,	liquefeat.
cum involucris, ganze Mus-	N. Si res condienda minus succulen-
carniß mit den Schelffen.	ta fuerit, affundi poterit modicum ∇ .
Nuces moschata, scilicet sine invo-	2. Affunde $\ddagger$ stentque ut pene-
lucris, eingemachte Muscates	rent, vel si nimium liquoris sit, ex-
niß ohne Schelffen.	halet aliquantulum.
Nuces Juglandes.	Sic prostant.
Persica.	Condit. Cappares,
Pimpinellæ rad.	Cucumeres.
Piper nigr. in racemis ex India	Oculigenistæ,
affertur.	Limonia poma,
Pruna sylvestria, eingemachte	Olivæ,
Schlehen.	Portulacæ summitates.
Pruna citrina, eingemachte Spelling	
Pyra muscatella, eingemachte Zus	

CAP. XLVII.

De Confectionibus Saccharatis.

Confectiones Saccharatæ;
id est;

Rēs Saccharo obductæ sunt.
1. Saccharatæ sc. seu Saccha-

ratæ simpliciter ita dictæ. 2. Con-
fectiones Saccharo candi seu candi-
fato incrustatæ. His 3. subungere
licet Sacchara succis florum cerro-
sum

rum sub colore horundem imprægnata. Sacchara insuccata non immerito vocaveris.

Modus conficiendi confectiones Saccharatas.

℞. Rem conficiendam, inde pelvi euphræ (Confect Kessel) saccharumque syrupisatum paulatim instillando, continuo supra calorem versa, ut humiditate absumpta Saccharum rei conficiendæ adhæreat, ac tandem instar crustæ eandem obducatur.

Res quæ hoc modo conficiuntur sunt semina, nucleis excorticatis, aromata, radices, cortices, ut & flores ac summitates sed raro.

N. 1. Semina si opus sit preparantur prius macerando in ✕, ut semen Coriandri.

N. 2. Si amariora conficienda fuerint, corrigi volunt antea, ad modum, quem in conditis docuimus.

Res qua confectiones confiuntur est Saccharum Canariense, interdum Saccharum candisatum.

Plerunque primum amylo res conficiendæ obducuntur, hinc Saccharum superducitur. Unde duplicis generis confectiones proficere solent; siquæ scilicet ex mero saccharo, & minus siquæ ex amylo & saccharo uti dictum præparata.

Modus conficiendi confectiones saccharo candisato incrustatas non differt ferè à modo condiendi, nisi sola brodii condientis saccharati consistentia, nimirum hoc si cralli-

us fuerit, saccharum in crystallos concrevit, resque injectas quæ crusta obducit.

Confectiones usitatiores Saccharate sunt.

Confectio Amygdalarum dulcium
überzogene süsse Mandeln.

Amygd. amarar.

Anisi, überzogen Anis Samen.

Laxativi, Purgier Anis Zucker
Calami aromatici, überzogen Kalmus.

Cardamomi minoris, Cardamomen Confect.

Carvi, id est, seminis, überzogen Kümmel.

Caryophyllorum, überzogen Neger
Cichorei rad. überzogen Cichorens.
Cinz. Santonici sem. lumbricorū
überzogen Wurmsamen.

Cinamomi, Zimmer Confect / überzogen Zimmet.

Coriandri, überzogen Coriander.
magni, mit grosser Crispatur.

Corporis sine anima, confectio
Moschardina, moschata, Bisem Z.
Cubeborum, überzogen Cubeben.

Dauci communis, überzogen wild
Möhrensamen.

Fœniculi

Lavendulæ florum.

Macis

Majoranæ sem.

Pimpinellæ rad.

Pinearum

Zedoariæ

Zingiberis.

V 2

Confe-

Confectiones Candisate scilicet Saccharo
candi incrustata.

Confectio Acori, Candisaten Calmus
Aurantior. cort.
Caryophyllorum
Cinnamomi
Citronata i. e. cort. citri
major.

Citri cort. i. e. minor,
Macis
Nucis moschat.
Zingiberis.
Sacchara insuccata
Saccharum rosaceum
violaceum, &c.

CAP. XLVIII

De Conservis.

RES conservisandæ conservandæ
ut plurimum flores sunt. raro her-
bæ, rarius radices, rarissimè caro
fructuum.

Modus.

℞. Quod conservisare volueris,
conquassa (mortario præcipuè lapi-
deo pistilloque ligneo) atque inter
quassandum admisce Saccharum.

Proportio Sacchari variat: In re-
bus humidioribus ac mucilaginosi-
s conservisandis, recipitur duplum;
in siccoribus, ad triplum usque a-
scenditur, additurque nonnihil ∇ æ
stillatitiæ.

Flores & herbas recentes conser-
visare oportet, attamen si nimia hu-
miditate scateant, in umbra exicca-
ri aliquantulum expetunt.

N. 1. Sunt qui ex floribus ac sac-
charo S.S.S. faciunt, solique idipsum ex-
ponunt. Alii Iulepum conficiunt, eum-
que admiscendo conservisationem absol-
vunt.

N. 2. Poteris itidem, si volueris,
flores vel herbas conservisandas in mi-

nutissimas antea incidere partes, hinc
addito Saccharo conservisare ut dictum.

Radices prius coquendæ sunt, dein
conquassandæ, vel & per setaceum
trajiciendæ, hinc conservisandæ.

Caro fructuum omnino setace-
um trajici expetit.

Conservansitates
sunt.

Conserv. Absynthii romani è sum-
mitatibus.

Acaciæ flor.

Acetosæ fol.

Acetosellæ fol.

Anthos, id est, flor, rorismar.

Betonic. fl.

Borragin. fl.

Buglossæ. fl.

Calendular. fl.

Cardui bened, summ.

Cichorii ex fl.

Citri pulpæ s. medullæ,

Cochleariæ fol.

Consolidæ major. flor.

Euphragiæ summit.

Fumariæ summit.

Galegæ summ.
 Genistæ flor.
 Heder. terr. compos. Aug.
 Liliorum alb. fl.
 Lavendulæ fl.
 Liliorum convall.
 Majoranæ summit.
 Maly. fl.
 Meliss. fl.
 Menthæ fol.
 Nymphæ alb. fl.
 Papav. errat. fl.
 Portulacæ fol.
 Pœoniæ fl.
 Persicorum fl.

Primulæ veris fl.
 Prunellæ fl.
 Pulegii summit.
 Rosarum albar.
 rubrarum recens & antiq.
 ♂-lata.

Salviæ fl.
 Sambuci fl.
 Scabiosæ
 Scordii
 Tiliæ fl.
 Tunicæ fl. i. e. caryophyll. hort.
 Tussilaginis fl.
 Veronicæ summit.
 Violarum martiarum.

CAP. II.

De Decoctis.

Decocta fieri possunt ex rebus omnibus, quæ pronæ sunt, vires elixatione brodio suo communicare, adeoque ex mineralibus, vegetabilibus, & animalibus.

Ex Mineralibus non respuunt decoctionem Terræ crudæ calcinatæve. Lapidés calcinati, Metalla calcinata. Antimonium crudum & calcinatum, Sūs crudus, cinnabaris, Lithargyrium, &c. Nimirum aquæ etiam simplici incoctæ vires quædam impertunt, maximè tamen, si adhibitus fuerit liquor facultate penetrante gravidus, qualis Vinum, Acetum, Aquæve stillatitiæ. Quin & Metalla ignobiliora, potissimum si calcinata ea fuerint, verbi gratia, minimum, cerusa, limatura ferri calcinatæ,

& sim. decoctioni apta sunt. Decoquuntur autem hæc omnia in pulveres redacta.

Ex Animalibus decoctioni parent partes carnosæ, membranosæ, cornua tum cruda raspata, tum calcinata, & simil.

Verum enimvero, hic loci de Decoctis potissimum agemus potentis, in praxi usitatoribus, quæ Apozemata communiter dicuntur. Hæc parantur imprimis è vegetabilibus: videlicet è radicibus, corticibus, herbis, floribus, baccis, fructibus, lignis. Superadditis tamen nonnunquam sed rarè nonnullis è mineralibus aut animalibus.

Liquor in quo res eæ communiter elixantur, est aqua fontana, (hæc adhiben-

hibenda, quoties alius alicujus mentio nulla fuerit facta.) aqua pluvia, aqua destillata, (sed non adeo commodè ob spirituosæ portionis exhalationem, nisi coctio in diplomate instituat.) serum lactis, hydromel, Vinum. Hoc præstat in fine coctionis superinfundere.

Quantitas liquoris ad res coquendas varia sumi solet, prout sc. res longiorem vel brevioris coctionem expecierint. Duriores siquidem ac solidiores ut diutius sunt coquenda. ita majorem liquoris quantitatem requirunt, quippe coctione liquor paulatim exhalat. Sumitur autem e. gr. proportio quadrupla; sextupla, decupla, duodecupla, &c. Respondent enim Man. 1. ꝑ. 3v. vel 3vj. pugillo 3ij. vel 3iij.

Modus parandi absolvitur.

1. Præparatione ad decoctionem.
2. Decoctione, 3. Clarificatione.

1. Præparatio fit incidendo, contundendo, radendo, limando, &c.
2. Decoctio fit vulgariter. 1. Δ e sudore. 2. Vase aperto æneo stanno obducto. 3. Ordine observato, s. a. Est autem coquere s. a. materias coquendas non simul & semel injicere, sed diversis vicibus, prius posterius, prout naturæ volatilioris, fixioris, mollioris, durioris, solidioris, res fuerint. Nimirum si cornua, ligna, cortices, radices, folia, semina, aromata ac flores decoctioni destinantur, primum

cornua, ligna, cortices & radices aliquandiu coquenda sunt, hinc folia ac semina superinjicienda, tandem quoque sub finem decoctionis, aromata & flores; utpote quorum vis facile in auram evanescit.

N. Res duriores macerantur prius aliquandiu.

3. Depuratio fit vulgariter albumine ovi, cum quo decoctum expressum, vel saltem colatum ebullit, quod dein per colum trajicitur. Vide libr. 1. cap. 14. Clarificare.

Usurpatio: Quia saporis minus grati ferè sunt decocta, gratia conciliatur Saccharo Syrupove addito ad singulas doses ꝑ. plus minus, pro palato ægroti. Quin imò & aromaticus sapor superaddi ferè solet, nonnihil ex aromatibus commiscendo.

Sunt decocta celebriora.

Decoctum

Alterans, vide infra N. 1.

Aperitivum majus. A.

----- cum Rhabarb. A.

minus s. lenitivum

minus A.

Capillorum veneris, A.

Carminativum Clysmaticum, Cord.

Clysterum reinollientium, Cord.

Commune ad dissolvenda solutiva Cord. Renod.

Commune Medicinale cum & sine sena. A.

Epati-

Epaticum 2.
 Epatis vituli. 3.
 Epithymi. A.
 Florum & fructuum, A.
 Fumariz.
 Hystericum, 4.
 Majale, 5.
 Pectorale simplex & compositum A.
 Purgans Quercetan, 6.
 Splenis bovis, 7.
 Senæ, v. A.

Decoctum Alcerans.

℞. Santal. rubr. ℥℥. (alii ℥vj.)
 Succ. citri recent. ℥℥. (alii ℥j.)
 Sacchar. clarificat. ℥j.
 Aqu. fontan. puriss. ℔. iij.
 Stent in maceratione per noctem, mane coquantur ad ℔℥. co-
 lentur, ac ferventur pro usu.
 N. Alii addunt Spir. Q*i* ℥j.

Aliter.

℞. Santal. rubr. ℥℥.
 Sem. citr. ℥℥.
 Fl. Rosar. rubr. p. ℔℥.
 Sacchar. candi. ℥j.
 Spir. Q*i* ℥℥.
 Aqu. fontan. ℔. iij.
 Digerantur per noctem, hinc
 decoquantur ad ℔. iij.
 Colaturæ adde
 Rob. ribium
 Succ. citri.
 Sacchar. depurat. à ℥j.
 Vires. Refrigerat, cor viresque
 confortat.
 Decoctum Q*u*ale Cl. D. D.

Lud. ab Hornig.

℞. Rad. sassifr. ℥j.
 Lign. visc. Querc.
 Lentisc. à ℥vj.
 Fol. Beton. M. j.

Parata pro decoctione coq. in
 aq. pluvialis limpida Mensur. iv.
 bulliant per $\frac{1}{4}$ horæ, postea inde
 ℥. crudi ℥j. in petia ligati & por-
 ro bulliant donec mensura una &
 dimidia sit consumpta.

Vires. Catarrhis medetur, sca-
 biemque curat, impuritates tum per
 insensilem transpirationem, tum per al-
 vum educens, usus; mane haustus cali-
 de assumptus.

*Decoctum Epati-
cum.*

℞. Rad. Aristoloch. rot. ℥j.
 Rhabarb. opt. ℥℥.
 Chamæleon. nigr. ℥ij.
 Rad. Petrosel.
 Cichor. à ℥vj.
 Cardopat. ℥ij.
 Herb. Endiv.
 Scabios.
 Betonic.
 Acetos. à M℥.

Sem. Fœnic. ℥j.

F Decoctio in ∇ font. ℔.
 iiij. ad consumpt. tertia partis.

Decoctum Epatis Vituli.

℞. Epat vitul. in frustra incisum.
 Santal. rubr.
 Cinamom. ana ℥℥.
 Spic. nardi.

Rosar.

Rosarubr ana p. i.
 Conserv. flor. cichor ꝑj.
 Trochisc. Rhabarb.
 Eupator ana ꝑvj.

Coque in phiala capaci bene oc-
 clusa calori balnei ferventis horas
 7. vel 8. donec hepar totum ferè in
 liquorem redactum sit, quem ad per-
 fectionem decoque addendo si velis
 saccharum.

Vires, Conducit in omnibus Epatis
 affectibus, & imbecillitatibus, in iuxta
 praesertim hepatico & hydropsi.

Dosis ꝑij. iij. mane ac vespere.

Quercetan, in Pharmacop. Rest. cap. 26.

N. Eodem modo fieri quoque possunt
 decocta Pulmonum non solum Vulpis, sed
 & Vuli & agni, addendo pectoralia af-
 fectibus pulmonum congrua. Quercetan,
 Decoctum Hystericum.

℞. Herb. puleg.
 A rtemis.
 Abrotan.
 Matricar.
 Meliss.
 Verben.
 Serpill. ana M. j.
 Rad. Pimpinell.
 Baccar. Lauri, ana ꝑij.
 Castor ꝑj.
 Sabin. ꝑij.

M. & lege artis F. decoctum.

Vires, Cuius mensès, utrumque re-
 borat.

Decoctum Majale,

℞. Herb. Fumar. Mj.
 Summ. Lupul.

Cichor.
 Agrimon.
 Asplen.
 Ab ynth. pont. à Mf.
 Rad. Polypod. ꝑß.
 Glycyrrhiz. ꝑß.

Fol. Sem. ꝑij.
 Sem. Anil. ꝑij.

Omnia quae h. beri possunt re-
 centia misce cum reliquis ac coque
 in serilactis lb. iij. ad terrias.

Colaturæ adhuc calidæ infunde
 per noctem.

Rhabarb. el. ꝑij.
 Spic. indic. gran. viij.
 Schænanth. ꝑl.

Ebulliant sepe ac iterum, hinc
 colentur.

Vires Sanguinem purificat.

Dosis ꝑ. v.

Decoctum purgans pro delicatis,
 Quercetan.

℞. Follicul. sen. i. lb. ꝑvj.

Aqu. pomorum redolentium aut
 fragorum q. s. pro una vice

Macera vase clauso per horas 24.
 addendo parum succi Limonum,
 hinc bulliant, fortiterque xpr. man-
 tur, adde

Succi pomorum redolentium
 recentis, ꝑl.

Sacchari candi si libet.

Clarifica cum albumine ovi, ac
 aromatiza cum ∇ cinamomi.

Vires, Leniter purgat sine fastidio,
 Decoctum splenis bovis.

℞. Splenem bovis integr. in frustra
 incitum. Cina-

Cinamom. grossè contul. ʒj.

Caryophyllor. ʒʒ.

Croc. ʒij.

Vini alb. seu malvatic. q. s. ad humectandam solummodo materiam.

Inde in vitrum capax, quod benè clausum in NB. ferventissimo, hor. 24. ebulliat, donec splen in particulas minutissimas coctus & consumptus fuerit, magnaue Juris exquisitissimè cocti, & fragrantissimi copia restet.

Vires. Specificum est ad duritiem & obstructionem lienis & mensium suppressionem.

Dosis ʒiij. continuando per quatuor aut quinque dies, cum menses fluere soliti sunt. Quercetan. in Pharmac. Restit.

N. Potest itidem redigi in formam Extracti, vide infra.

Plures decoctorum formulas qui expetie, adeat Quercetanum in Pharmacop. rest. Weckerum, Poterium, & simil.

CAP. L.

De Eclegmatis, Lohoch, Linctibus.

MATERIAM præbent pectoralia: videlicet pulveres, conservæ, mucilagines, syrupi, decocta, mella, pulpæ, sapæ, & simil.

Modus parandi.

ʒ. Pulveres convenientes, fructus, gummi arabicum, Tragacanthum, succum glycyrrhizæ, amyllum, &c. incorpora (in mortario, piloque ligneo) cum mellis, syrupi, mucilaginis, decocti, & simil. liquoris glutinosi, q. s. donec exactè mixta & mellis consistentiam nacta fuerint.

Ex tempore quæ præscribuntur, fiunt ex Eclegmatis usualibus, pulveribus, conservis, cum syrup. q. s. incorporatis, vel ex solis syrupis cum sacchar, candi vel penidiati, q. s. mixtis.

N. 1. Decocta, itidem ac succi in formam Eclegmatis cum Saccharo coqui possunt.

N. 2. Proportio pulveris est ferè unc. ʒ. ad syrup. unc. ij.

Elegmata usualia sunt.

Lohoch, ad asthma, s. scyllæ compos.

de Cassia vid. infra.

N. 1.

de Caulib.

de Farfara

de Papavere

Passulatum, N. aliud

vide infra 2.

de Pino

de Portulaca

de Pulmone vulpis

Sanum & expertum

è succo scyllæ

1. Lohoch de Cassia pro Clysteribus,

ʒ. Fl. Herb. Malvæ

Mercurial.

Parietar.

X

Violæ.

Violar.
 Betæ
 Absynth. ana.
 Coqu. in ſ q. aqu. ad ſſiv.
 Adde pari pondere Medull. caſs.
 & mellis deſpumati ana F. Lohoch.
 2. *Lohoch paſſulatum ſ. Electua-
 rium paſſulatum.*

ꝛ. Paſſular. minor. unc. iiii.
 Sacchar. cand. unc. ij.
 Aqu. Scabioſæ.
 Fœnic.
 Farfar. à unc. ij.
 F. l. a. Eclegma.

Vires: *Conferit in Tuſſi; acrimoniam
 Catarrhorum mitigat.*

CAP. LI.

De Electuariis & Mixturis.

Electuaria ſunt, vel molliora, (in
 conſiſtentia confectionum opia-
 tarum) vel ſolidiora in tabulis. Prio-
 ra ſunt hujus loci.

Modus parandi varius eſt adeoque
 potius exemplis quam regulis de-
 monſtrabilis.

Electuaria vulgaria (confectiones
 opiatae comunitè appellatae) ſunt
 è pulveribus minutiffimis, melle de-
 ſpumato calente, (rarò ſaccharo ſy-
 rupifato) ſuſceptis quibus ſolubilia
 ſi admixcenda ea ſint. ſeorſim diſſo-
 luta ſubinde affunduntur, poſtmo-
 dumque ad fermentationem loco
 tepido reponuntur.

Reliqua ſunt ſola ſerè mixtura, ſcil.
 pulverũ, electuariorũ uſualium, cõ-
 ditorum (in fruſta diſſectorum) con-
 ſervarum, extractorũ ſeu eſſentiarũ,
 & ſimil. quæ ſuſcipiuntur liquore,
 maximeq; ſyrupis q. ſ. ad conſiſtenti-
 am. Et hæc dicuntur vulgò *mixtura.*

N. *Adduntur & interdum pauca
 guttula oleorum ſtillatiorum, vel ſpiri-
 tum ☉: ☾ve.*

*Sunt Electuaria, tum alterantia,
 tum purgantia.*

*Electuaria alterantia uſitata ſunt,
 Electuarium*

Diacorum Aug.

Pſeudoacori, *vide infra*, N. I.

Alexipharmacum 2.

de Ciconia 3.

Alkermes, ſ. Confectio Alker-
 mes.

De Allio, 4.

Anacardium, ſ. conſectio Ana-
 cardina, ſ. conſectio ſapientũ. A.

Antidotus Matthioli, A.

Archigenis, A.

Athanaſia magna, A.

Aureum Alexandrinum, A.

Camphoratum, 5.

Chalybeatum A.

Chalybeatum, Horatii Augeni, 6.

Corroborans ſpecificum croll. 7.

Cordial. 8.

de Croco, 9.

Diacodium, A.

Diureticum Montag, A.

de Ferri ſcoriis, A.

de baccis lauri Rhafis, A.

Micleta Nicolai, A.

Mithridatium, A, C.

Nucum, 10.

Diao-

Diaolibanum, C.
 de Ovo,
 Papæ f. Guidonis contra pestem A.
 Philonium Mesuzæ, A.
 persicum Mes. A.
 majus f. Romanum Nicol. A.
 Tharsense Galeni, A.
 Regum, 11.
 Requies Nicolai cum saccharo, A.
 Resumptivum Fernelii
 C.
 Dia-satyrium, A.
 Scorbuticum, 12.
 Dia-scordium Fracastor, A.
 Theriaca Andromachi, A.
 Diatessaron, A.
 Communis, A.
 Triphera magna, A.
 minor, A.
 Saracenicæ, A.
 El. Vitæ Arnold. de V. N.
 N. *Quia species aromatica ad electua-*
ria, cum melle vel saccharo conficienda,
ordinatæ olim fuerunt, & harum pleraque
Electuaria nomine communiter adhuc
veniunt, quas vide infra; Præstaret ta-
men species ab Electuariis distinguere.
Electuaria lementia usitatoria sunt:
 Electuar.
 Diacassia cum manna, A.
 Diacatholicum, Antidotus Ca-
 tholica Nicolai, A.
 Diaprunis simpl. A.
 solutivum, Diadamasenum, A.
 Hiera piera Galemi, f. simplex, A.
 Lenitivum Florenzolæ, A.
 de Manna, A.
 Triphera Persica Damasceni, A.

Elect. Purgantia usitatoria.
Electuar.
 Diasarum Fernelii, vide infra, 1.
 Antimonialis, 2.
 Benedicta laxativa, Nicol. A.
 Diabalzemer f. Elect. Sennatum
 A. Renod.
 Diacarthami f. Diacnicu. A.
 Caryocostinum, C.
 Catharticum Imperiale, Nicol. C.
 de Citro solutivum, A. C.
 Diacydonites f. Diacydonium la-
 xativum, A. N. *ad Gelatinas*
referri potest.
 Episcopi f. Elefcoph. A.
 Hamech. f. confectio Hamech
 major, A.
 Hiera composita, A.
 Logadii, A.
 Pacchii, Archigenis. Ruffi. f.
 Diacolocynthidos, A.
 Indum majus, A.
 Diaphænicum Mesuzæ, A.
 Fernelii, A.
 de Pfyllio, Montagnanæ, A.
 Rosarum Mesuzæ, A.
 de Succo rosarum Nicol. A.
 N. *Usitatus est in Tabulis.*
 Diasebesten, Montagnanæ, A.
 Dialenna Nicolai, A.
 Huc Passulæ laxativæ, A. C.
 ELECT: ALTERANTIA,
 1. Elect. Pseudoacori stomachicum,
 2. Rad. Pseudoacori à cortice ex-
 teriore mundat lb. 1. minutissime in-
 cisa & conquassatæ infundantur in
 Vini rubr. ♂ ♀ (3. 4.) Hinc co-
 que

que ad consumptionem vini, molliciemque radicum.

Postmodum adde mellis depurati. ℞ij. vel iij. iterum parum coctis addantur Zinzib. optimi miqutim incif. ℥. iij. vel iiij. misceantur optime l. Δ ad consistentiam; hinc remove ab Δ & immisce.

Pulv. Cinam. acer. unc. ℞.

Piper long. ℥ij.

Galang.

Nucist.

Macis

Cubeb.

Cardamom. ana ℥i℞.

Gran paradif.

Piper. nigr. ana ℥. i. plus minus F. Elect.

N. Alij admiscunt amygdal. dulc. & pineas excort.

Vires. Confortat stomachum & caput frigidum, excrementa incidendo exciccando, &c.

Dosis ad magnitud. avellana vel juglandis; mane ac vespere.

Electuarium Alexipharmacum,

U. D. D. Petri de Sp. F. F.

℞. Rad. Diptamn.

Garyophyllat.

Cyper. rot. à ℥i℞.

Afari ℥vj.

Ireos flor. ℥iiij.

Fol. Rut.

Fl. Rosar. rubr. à ℥i℞.

Fl. Diptamn. cret. ℥iiij.

Spic. indic. ℥i℞.

Cinamom.

Croc. or. à ℥i℞.

Baccar. Junip.

Laur. à ℥. vj.

Mastich. ℥i℞.

Agar. tr.

Myrrh. el. à ℥ij.

Bol. arm. præp.

Spec. liberant. à ℥vj.

Contundantur subtilissimè & cribrentur. Postea

℞. Nuc. jugland. ℥iiij.

Fic. pingu. ℥ix.

Conquassentur simul additoq; modico vini trajiciantur per cribrum ad pulvis consistentiam. Deinde

℞. Sacchar. opt. ℞iij. ℥iiij.

Dissolve cum aquæ q. s. Δ lento. Postea adde.

Mellis despumat. ℞iij.

Coque ad aquæ consumptionem, Deinde adde

Pulviculam illam sicuum & nucum

Theriac. Andr. ℥ix.

Conserv. ros. rubr. ℞i℞.

Succ. Absynth. inspiss. ℥i℞.

Misce optimè cum spatula lignea dein removeantur ab igne, & agitentur continuo, donec refrixerint. postea adde pulveres, misceanturque perfectissimè, in fine adde

Ambræ gris. drach. i.

Mosch. ℥j.

F. Electuar.

Vires. Usus ejus creberrimus fuit in sevirissima illa nupera peste, in qua tam præservando, quam curando profusissimè compertum est.

Electuar. Alexipharmacum de Ciconia, Arcanum Alexipharmacum.

℞. 1. Recentem ciconiæ sanguinem, destilla per MB. remanentem in cucurbita sanguinem exicca & pulverisa. Hinc

2. Extrahe Sal ex ventriculo ciconiæ incinerato, beneficio aquæ illius ex sanguine destillatæ, idque pulverisatæ illi sanguinis remanentiæ admisce.

Hiscæ 3. addantur in vitro satis capaci:

Succin. alb. cl. ʒ. i.
Corall. rubr.
Baccar. matur. uvæ inversæ,
Essent. Mumix.
Rad. Anthor. à ʒ. ʒ.
Lap. Bez. or. drach. iij.
Theriac. opt. unc. iʒ.

Hoc cum oleo pini (ex nucl. express.) incorpora, deinceps tantum olei superaddendo, ut digitos 3. vel 4. latosemineat. Tandem insolentur aliquandiu orificio vasis diligenter obstructo, quo enim vetustius eò melius.

Vires. Efficacissimum est contra omnia metallica, animalia & vegetabilia venena, quæ tum vomitu, tum secessu, tum sudore expellit.

Dosis unc. ʒ. cum haustu ∇ æ vini, vel lactis tepidi. Croll.

N. Loco $\ominus$ ex ventriculi cinere extracti mallem ipsas tunicas pulverisatas admiscere.

4. *Electuarium s. mixtura de Alho.*

℞. Digitor. allii, unæ. iij.
Frixis & contusis cum melle & michridatii. drach. iij. adde
Sperm. ceti.
Granor. juniper. ana ʒj.
Castorei ʒij.
Pulv. parietar. ʒj.
Oxymell. squillit. q. f. F. Elect.
Vires: *Insignium virium est contra colicam.*

5. *Electuarium Camphoratum Kegleri.*

℞. Rad. Diptamn. alb.
Tormentill. à drach. ij.
Zinz. alb. unc. ij. (rectius ʒʒ.)
Sacchar. cand. unc. ij.
Margarit. præparat. unc. ʒ.
Nuc. vomic.
Os de c.c. à drach. ij.
Camphor. unc. i.
Theriac. Andr. unc. iv.
Sacchari alb. in aq. acetos. solut. q. f. F. Electuarium.
Vires. *Alexipharmacum ac sudoriferum est, maximeque usus in morbis malignis.*

Dosis drach. j. ad ij. &c.
Paulo aliter.

℞. Rad. Diptamn.
Tormentill.
Zedoar. ana unc. ʒ.
Zinzib. drach. ij.
Herb. card. bened. unc. ʒ.
Turb. alb. & gum.
Nuc. vomic. à unc. ʒ.

- Rhabarb,
 Ol. de c. c.
 Oc. ss à drach. i.
 Camphor. unc. i.
 Sacchar. cand. unc. i.
 Theriac. Androm. unc. vi.
 M. F. Electuarium.
6. *Electuarium Chalybeatum Horatii Augeny.*
- ℞. Piper.
 Zinzib. ana unc. β.
 Cardamom.
 Caryophyllor.
 Doronic. aut Angelic.
 Croci ana drach. ij.
 Tamarisci. unc. β.
 Sem. Basilic.
 Anif. ana drach. β.
 Limatur. chalyb. præp. ℞. ℥.
 Mellis despumati. ℞iij.
 F. Electuarium.
- Vires. *Conferunt in intemperie frigida mulierum.*
7. *Electuarium corroborans specificum s. Medicamentum specificum omnium septem membrorum principalium.*
Crollij.
- ℞. Ol. succini ter vel quater (per ∇ Majoranæ vel simil.) rectificati drach. ij.
 Spirit. Oli veri,
 Salis cranii humani (vel magisterii, ana unc. β.
 Tincturæ croc. or.
 Granor. alkerim, ana ℥ij.
 Sal. margarit.
 Corallor. ana ℥j.
- Ol. Cinamom.
 Macer. ana ℥β.
 Lact. ¶ is ℥j.
 Extr. Spodii ℥iβ.
 Antimon. diaphoret. ℥β.
 Magist. ℥j. ¶ i ¶ -lati
 Tinctur. croc. ♂
 Extr. chelidon.
 Rhabarb. ana ℥. β.
 Liquor. crystall.
 calcul. microcosmic. ana ℥j.
 Cum extracta & inspissata Theriacæ essentia melle juniperino, conserva rosarum, addendo pro libito saccharo rosaceo, F. electuarium, addita Moschi & Ambræ, ana drachma i.
 N. *Propter ventriculi sympathiam cum reliquis membris addantur spiritus ¶ i veneris drach. ij. atque Ol. Nucis, stillat. drach. β.*
Dosis à gr. 5. 6. 7. usque ad 20. ¶ e.
 8. *Electuarium seu mixtura cordialis.*
- ℞. Conserv. rosar. unc. viij.
 Borrac.
 Bugloss. à unc. iij.
 Violar. unc. ij.
 Nymph. unc. iβ.
 Confect. Alkerim, unc. β.
 Pulp. citr. condit. unc. iij.
 Fl. citr. condit. unc. ij.
 Spec. Diarrhod. Abb. ℥. ij.
 Margarit. præparat. ℥. ij.
 Corallor. utrorumque ana ℥iij.
 Lign. Aloës pulv. ℥iij.
 Ambr. gryf. gran. vj.

- Fol. $\odot$ num. x.
 Cum syrupo acetos. citri q. s.
 F. mixtura.
 Vires. Spiritus vitales Balsamum-
 que natura corroborat.
 Dosis ad magnitudinem avellanae,
 9. Electuar. de Croco.
- $\mathfrak{R}$. Croc. or. unc. i.
 Rad. Zedoar.
 Tormentill.
 Nuc. vomic. à drach. ij.
 Camphor. $\mathfrak{ij}$.
 Sem. Eruc.
 Rad. Diptamn. alb.
 Angelic. à drach. ij.
 Petasit drach. iij.
 Theriac. venet. vet. $\mathfrak{zvj}$.
 Mithridatii. unc. vj.
 F. Electuarium.
 Vires. Alexipharmacum est Kegel-
 riano nihil vel parum cedens.
 10. Electuar. Nucum.
- $\mathfrak{R}$. Nuc. jugland. num. xx.
 Ficum, ping. num. xv.
 Rut. unc. i.
 Sal. commun. $\mathfrak{ss}$.
 Mellis, unc. ij.
 M. F. Electuarium.
 Vires: Alexipharmacum est.
 11. Electuar. Regum.
- $\mathfrak{R}$. Pinear. unc. iij.
 Rosar. rubr. drach. ij.
 Amygd. dulc. unc. ss.
 Santal. citrini. $\mathfrak{ij}$.
 Ambr. gris. $\mathfrak{ss}$.
 Moschi. gran. iij.
 Sacchari albiss. in ∇ rosar.

- fragrantiss. solut. $\mathfrak{ss}$. i.
 Vires. Refrigerat, exiccat, nutrit,
 corroborat, &c.
12. Electuarium Scorbuticum.
 $\mathfrak{R}$. Conf. cochlear. $\mathfrak{zss}$.
 Chamædr.
 Meliss.
 Rosar. incarnat.
 Acetosit. citri à $\mathfrak{z}$. vj.
 Condit. calam. arom.
 ZZ.
 Rad. Pimpinell.
 Cort. citri à $\mathfrak{z}$ iij.
 Extr. Absynth.
 Juniper.
 Sem. Sinap.
 Eruc. à $\mathfrak{z}$ ij.
 Cardamom.
 Cinamom. à $\mathfrak{z}$ j.
 $\mathfrak{q}$ $\odot$ ti. $\mathfrak{zss}$.
 Ol. Anis. $\mathfrak{ij}$.
 Cinam. $\mathfrak{ss}$.
 Cum Spir. de Cinam. & de cochlear.
 q. s.
 F. Mixtura.
 Vires. Reserat obstructions mesen-
 tery lienisq; tendrem corroborat, ideoque
 in scorbutico affectu virium est insignis.
 Dosis magnitudine juglandis parva
 mane jeuno stomacho assumpta.
- ELECTUARIA PURGANTIA,
 1. Diasarum Feruelij.
 $\mathfrak{R}$. Syrup. menth.
 violar. ana unc. viij.
 Coquantur in mellis crassitiem
 sub finem subducto igne insperge:
 Radicis peponis arefactæ,

Semi-

Seminum raphani & urticæ maccatorum in ∇ rosarum, & arefactorum, & tritorum ana unc. i.

Rad. afar. contritæ & cretæ $\mathfrak{z}$ ij.

Cinamom.

Sem. fœnic. à drach. iij.

Confice in electuarium liquidum.

Vires. Omnis generis humores circa ventriculū & præcordia exuberantes, vomitione ducit, non continuato, sed ex intervallis factō impetu, seni atque prægnanti tutum ac facile.

Dosis drach. ij. vel unc. $\mathfrak{b}$. ex aqua hordei vel ex mulsa.

2. Electuarium Gale Crollij.

$\mathfrak{x}$. Vitri $\mathfrak{Q}$ correct. per $\mathfrak{X}$ vide libr. 3.

Theriac. Androm. à unc. ij.

Nuc. moschat.

Mastich.

Cort. arant.

Corall. rubr. præp. à drach. ij.

Caryophyllor.

Sem. Fœnic.

Coriandr. præp. à unc. ij.

Pulverisentur optimè & commisceantur, F. Massa pilularum, cum miva cydomiorum, q. s.

Vires. Purgat minori violentia, quam vitrum, ac inprimis per secessum.

Dosis debiliori pilula una magnitudine pisi, fortiori dua.

CAP. LII.

De Elixiriis.

ELixyr in officinis est liquor spirituosus, facultatibus præcellentibus, mediante infusione imprægnatus. Hinc convenit ut plurimum cum Tincturis liquidis.

Modum parandi singula serè suum obtinent.

Vsuiatiora sunt:

Elixyr Citri. N. 1.

Camphora. 2.

Epilepticum & Ant. Scenen. 3.

Crollij. 4.

Cratonis. 5.

Juniperinum, vide libr. 4.

Pestilentielle. 6.

Nephriticum. 7.

Elixyr Proprietatis. 8.

Vierinum Croll. 9.

Vite Matthiol. August.
majus Quercet. 10.
minus Quercet. 11.

1. Elixyr Citri.

$\mathfrak{x}$. Cortic. citri. recent. ab albicante medulla separator. $\mathfrak{lb}$. iij.

$\mathfrak{V}$ i non rectif. $\mathfrak{lb}$. xij.

Macerentur aliquandiu, postea destillentur per vesicam cum refrigeratorio, donec phlegma stillare incipiat.

Huic spiritui, cum pauxillo croci tincto, adde

Succ. citri purific. $\mathfrak{lb}$ is.

Habebis Elixyr citri.

N. Sennertus addit quoque ∇ m rosarum $\mathfrak{lb}$ is, in qua soluta Sacchar. cand. unc. $\mathfrak{x}$.

Vires.

Vires. Elegans est cordiale & antidotus contra pestem & aëris contagia.

Dosis cochl. i. singulis auroris, jejuno ventriculo, nisi Epatis calidior temperies, vel capitis imbecillitas prohibeant, eo enim casu, satiato ventriculo melius confert. Tenzel, in exegesi.

2. Elixyr Camphora, s. $\forall$ Camphoratum, ∇ pestilentialis Hartmanni.

$\mathfrak{R}$ $\forall$ i opt. $\mathfrak{H}$ j.

Camphor. select. (tempore Æstivo) $\mathfrak{z}$ vij. $\mathfrak{H}$ j. (Hyemali v.) $\mathfrak{z}$ x. $\mathfrak{H}$ ij. M. incisa prius camphora; & statim solvetur sine Δ , appende in nodulo croc. or. $\mathfrak{H}$ l. & fiet $\forall$ aurei coloris. Serva in vitro bene clauso.

Vires. Utilissimus est in peste, tam preservando, quam curando.

N. Poterit usdem adhuc semel destillari. Hartman, in pract. loc. de peste.

3. Elixyr Epilepticum, D. D.

Freyen.

$\mathfrak{R}$ Spirit. Corall.

$\mathfrak{R}$ i à $\mathfrak{z}$ iij. $\mathfrak{z}$ ij.

$\ominus$ is cran. human.

sangu. human.

Succin. volatil. à $\mathfrak{H}$ j.

M. stent in digestionem, $\mathfrak{O}$ (14.) servetur in vitro bene clauso.

Dosis guttule aliquot.

4. Elixyr Epilepticum Crollii.

$\ominus$ lum ad flavedinem calcinatum; imbibe $\forall$ i ut f. massa.

$\mathfrak{R}$ Hujus massa $\mathfrak{H}$ iij.

Rasur. cranii human.

Visc. Quercin.

Ungul. alcis

Granor. Pœcon. à unc. i.

Omnia scindantur & tundantur, postea mixta destillentur per Retortam gradatim.

Hujus egressi liquoris $\mathfrak{H}$ i. rectificetur in $\mathfrak{M}$ B supra

Castorei

Spec. Diamosch. dulc. ana $\mathfrak{z}$ ss.

Anacardin. (fruct.) $\mathfrak{z}$ vj.

Postea adde $\forall$ i $\mathfrak{H}$ iij.

Sal. Pœcon drach. i.

Liquor. salis perlar.

Liquor. salis corall. à $\mathfrak{z}$ j.

Ol. anif.

succin. ana $\mathfrak{H}$ ij.

M. & digere in $\mathfrak{M}$ B per mensem.

Dosis cochl. s. vel integrum in ∇ pœcon. & simili, continuando dies (9)

5. Elixyr antepilepticum Cratonis.

$\mathfrak{R}$ Ciner. cornic. ex nido extract.

Turtur.

Cran. human. calc. ana $\mathfrak{z}$ j.

Gran. Tihæ autumno collect. $\mathfrak{z}$ ij.

Stercor. leonin. $\mathfrak{z}$ ss.

Affunde $\forall$ ad eminent. digit.

3. extrahe s. a ex fecibus calcinatis

elixivia sal, addeque extractionibus,

Postea adde vini malvatici tantundē (cum $\forall$) & sacchar. candi unc. iij.

Dosis cochl. s. ad i.

6. Elixyr pestilentiale.

$\mathfrak{R}$ i. Flor. $\mathfrak{R}$ r $\mathfrak{z}$ iij.

Ol. Juniper. (è bacc.) rectificat. $\mathfrak{z}$ viij.

Succin. rectific. $\mathfrak{z}$ ij.

Y

Dige-

Digerantur ut fiat solutio florum

1. ℞. Theriacæ Androm. ℞. i.

F. Extractio cum V optimo,
abstrahē Vi

3. ℞. Rad. Enul. c.

Angelic.

Baccar. Junip. à unc. iij.

Extrahatur Tinctura cum eodem spiritu, abstrahaturque iterum Vi. Misce jam extractum hoc cum extracto Theriacæ, ac affunde olea illa essentificata, prius tamen filtrata, Circula omnia simul lentissimo calore.

Vires. Secretum est, quod in peste & morbis epidemicis ad miraculum operari solet, tam præservando, quam per sudorem contagium expellendo.

Dosis, in præservatione guttulo aliquot, in curatione à ℞j. ad ℞ij. in vino, aceto rosaceo, aqua scordis, vel alio aliquo liquore appropriato. Croll.

7. Elixyr Nephriticum.

℞. Baccar. myrtillor.

Heder.

Alkekeng.

Iuniper. ana ℞ij.

Herb. Adianthi.

Veronic.

Rusc. ana p. i.

Rad. Cyper.

Pimpinell.

Ononid. ana ʒ8.

Succ. Limon. ʒij.

Fl. Genist.

Bugloss.

Sem. Melon.

Cucurbit. à ʒj.

Nucl. avellanar. c. pellib. N. iij.

Vi rectific. q. l.

F. infusio in cella subterranea.

8. Elixyr proprietatis.

Elixyr hoc desumptum est ex Paracelso Archidox. libr. 8. num. 6. ubi omisso menstruo. (origine ut loquitur) ℞. Myrrh. Aloepat. Croc. ana, circulat in arena lenissimo calore per menses duos, dein elicit oleum per XX, idque cum anatico pondere circulati (vide de extractis) per mensem circulat. Menstruum illud omissum varias opiniones peperit, unde & diversi processus, inter quos tamen usitatissimus est huius Crollianus.

℞. Myrrh. Alexandr.

Aloës Epatic.

Croc. Orient. vel Ungar. à ʒiij.

Pulverisata humecta V alcoholisato, hinc affunde Ol. ꝑ. c. ad emin. digit. 2. 3. extraheque tincturam ac decanta. Relictæ materiz affunde V, & ulterius extrahe, decantaque. Tandem quæ restant feces, destillationi submitte, destillatumque prioribus adde.

N. Elixyr hoc si aliquandiu digestionem commiseris, gratius fit sapore, atque efficacius operatione.

Vires. Partium est tenuium, calfacit & exiccatur, à putredine conservatur, sudorem ciet, proscius ejus usus est in morbis malignis, hypochondriacis, uterinis, stomachi cruditate atque inde appetitu.

petitu imminuto. Extrinsicus mundi-
ficat valde vulnera sordida.

Dosis à gutt. viij. ad xij. & plures.
Croll.

9. Elixyr Viterinum.

℞. Castor. ℞℞.

Croc. unc. ij.

Extrahe tincturas sc. cujusque
seorsim cum V. abstrahe, ad reman-
entiam extractorum, quibus mix-
tis adde:

Extr. artemis. ℥iiij.

Sal. matr. perlar. ℥j.

Ol. stillat. angelic.

anis.

succin. à ℥ij.

Digerantur mixta omnia per

8.

Dosis hujus Elixyris ℥j. vel ℥ij. in-
gruente paroxysmo qualicumque hysteri-
co, tunc ilico sanantur, provocato sudore.
Quod si singulis mensibus appetentibus
menstruis equali dosi utantur, non rever-
tetur morbus, Croll.

10. Elixyr vite majus Quercetan.

℞. Rad. Zedoar,

Angelic.

Gentian.

Valerian.

Tormentill.

Scorzoner.

Galang.

Lign. Aloës

Santal. citr. à ℥ij.

Fol. Meliss.

Ment. rubr.

Majoran.

Basilic.

Hyssop.

Thym.

Fol. Chamæpit.

Chamædr. ana ℞℞.

Gran. Laur.

Juniper.

Cort. Limon.

Arantior. succ.

Sem. Pœon.

Sesel.

Aneth.

Fœnic.

Anis.

Citri

Card. bened. à ℥ij.

Caryophyllor.

Cinamom.

Macis

Zingib.

Cubebat.

Cardamom.

Piper long.

rot.

Spic. nard. à ℥ij.

Benzoini

Myrrh.

Oliban.

Succin.

Mastich. à ℥ij.

Fl. Rorismar.

Salv.

Pœon.

Stœchad.

Calendul.

Lavendul.

Hyperic.

Y 2

Gen-

Centaur. min.
 Betonice.
 Fl. Lil. convall.
 Tilix ana p. ij.
 Cichor.
 Rosar. rubr.
 Bugloss. à p. i.
 Mellis optimi
 Sacchar. alb. ana lb. i.
 Aquæ Vitæ optimè rectificatæ lb. x.
 Digerantur s. a. O (8, 10) vase
 Hermet. clauso. Hinc s. expressio
 quæ destilletur, (ponendo in ro-
 strum mosch. ss . ambr. gris. croc.
 ana ss .) igne, initio gradus 1. &
 extillabit ∇ clara, quam collige
 seorsim: dein auge Δ ad grad. 2. &
 prodibunt spiritus nebulosi. Tan-
 dem Δ adhibe fortiolem adhuc ut
 extillet oleum, & maneat in fundo
 materia sicca, nec tamen perfecte
 arida, ne empyreuma extillatum
 sapiat. Ex hac residua materia ex-
 trahe tincturam s. a. cum ∇ illa pri-
 ori clarissima & effunde. Demum
 misce tres illos liquores, ac destilla
 denuò per gradus ut prius, singulis
 seorsim susceptis. Ex materia in
 utraque destillatione residua, post-
 quam incinerata fuerit. elice $\ominus$ be-
 neficio ∇ illius claris. i^o extillatæ,
 eamque ∇ m sale imbutam misce
 cum spiritu & oleo ac circula.
 Vires. Hujus Elixiris ineffabiles sunt

virtutes ad curandas & praeuendæ
 Vertigines, Epilepsias, Apoplexias. Pa-
 ralyses, Manias, Melancholias, Asthma-
 ta, Synopes, Lypothymias, stomachi, &
 aliarum partium debilitates, cachexias,
 hystericas passiones, & alia id genus sum-
 ma & deploranda symptomata.

Dosis, guttule aliquot in ∇ vel deco-
 flo conueniente.

II. Elixyr vite minus eiusdem Queyræ
 Rad. Gentian.

Centaur. min. à ssij .

Galang.

Cinamom.

Macis

Garyophyllor. à ssj .

Flor. Salv.

Rorismar. à p. ij.

Vini albi generos. lb. vj.

Macerentur in MB O (8.)

dein exprimantur fortiter. Expres-
 sio destilletur per X in cinere ad sic-
 citatem. Residua materiae extrahe
 tincturam cum ∇ illa destillata, s. a.
 Postmodum incinera materias reli-
 ctas & elice sal cum ∇ card. bene-
 dict. vel simili (vel & fontana) sal
 inspissatum & purificatum adde tin-
 cturæ superiori & circula.

Vires. Specificum est remedium ad
 omnes cachexias, stomachi capiti que
 imbecillitates.

Dosis cochlear. r .

De Emplastris Ceratis & Dropacibus.

Cerata (serota) nihil ferè ab Emplastris differunt, nisi quod paulo sint molliora & tractabiliora, adeoque non rarò inter se confunduntur.

Fiunt ex rebus pinguibus, oleis videlicet, resinis, (quæ faciunt ut cuti tenacius adhæreant) axungis, medullis, gummatis iisque cera q. s. susceptis, additisq; nonnunquam & pulveribus.

Modus fiendi.

℞. Liquabilia, fundeq; ad ignem, hinc immisce sensim pulveres, agitataque continuo donec refrigescant.

N. 1. Proportio cera ad olea est $\frac{1}{4}$ ad resinas $\frac{1}{2}$ ad $\frac{1}{2}$.

N. 2. Proportio pulverum ad olea est $\frac{1}{2}$.

N. 3. Gummata si quæ purganda fuerint ac solvenda in aceto similive liquore aqueo, vel si humor aqueus (acetum, decoctum, succus, mucilago) addendus fuerit, cum oleis initio tantisper coquendus is est, donec plane exhalarit.

Emplastra modo fiunt eodem.

1. Funditur cera cum oleo, hinc admiscuntur resinæ, adipēs, gummata, ut similiter liquecant, tandem subducto igne admiscuntur pulveres, continuoque agitantur, donec refrigescant.

N. 1. Antequam planè refrigerint

malaxari solent aqua frigida inque cylindros, f. magdaleones redigi.

N. 2. Si lithargyrium addendum sit, primum id in oleo erit coquendum.

N. 3. Proportio exacte desiniri nequit, recipiuntur tamen ferè ad aridorum ℞j. olei, pinguedinis vel mellis ℞ij. cera lb. i. resinarum ℞vij.

N. 4. Loco cera alia nonnunquam recipiuntur, e. gr. ladanum & simil.

Cerota usitatiora sunt

Cerotum ex Beronica

Capitale

Cerine Ctesiphontis

Diachalciteos

Diapalma

de Galbano, f. matricale

Infrigidans Galeni

Oesypi

Diapiper.

expelle arietina

pro Herniosis

Istis

Sacrum f. Diadictamnū. f.

Emplastrū diadictam.

Santalinum

Sparadrappum Vigonis

Stomachale.

Emplastra usitatiora sunt:

Emplastrum

Album coctum, Aug.

Apostolicum, A.

Arthriticum, vide infra. N. 1.

- Asclepiadis, *Week.*
 Barbarum majus, *Week.*
     minus. *Dissaldeus in*
     Cordum.
 Basilicum majus, *Aug. Week.*
     minus, A.
 è lapide calaminari, *Zelstépfaster A.*
 Cephalicum, 2.
 Ceroneum, A.
 de Cerusa, *Renod.*
 Diachylon. simpl. s. album, A.
     composit. s. empl. de
     mucaginib9, A.
     magnum, A.
     parvum, A.
     cum gummis, A.
 Citrinum, A.
 de crusta panis, A.
 Diaphoreticum, 3.
 Divinum, *Renod. Week.*
 ad Fonticulos, F. F. 4.
 ad fracturas ossium, *Ren.*
 de tribus farinis, *Week.*
 Gryseum è lapide calaminari, A. *R.*
 Gummatum Paracelsi, 5,
 ad Hydropem, A.
 de Janua, *Ren.*
 Isis flavum, *Dissaldeus in Cordum,*
 de baccis Lauri, A.
 Mastichinum, *Renod.*
 Magneticum, 6.
 de Meliloto, A.
 de Minio, A.
 Mundificativum, 7.
 Nervinum, A.
 Nigrum sticticum, A.
 Oppodeldoch, 8. 9.
- Oxycroceum commun. A.
     Vigonis, A.
 Diaphanicum calidum, A.
     frigidum, A.
 è ranis, *Vigonis, Renod.*
 de Rhabbaro, A.
 Sparadrap. *Renod.*
 de stercore canis, *Vigonis, Week.*
 Spleneticum, 10. 11. 12.
 Sticticum, 13.
 Stomachicum. *Week.* aliter ha-
     bet *Renod.*
 Diasulphur, 14.
 Tetrpharmacum, A.
 Tripharmacum, A.
 ad tophos, A.
 de Tacamahac, 15.
 Viride, *Cordus, Week.*
 Vesicatorium, 16.
 Filii Zachariæ, A.
 Dropaces, 17.
1. *Emplastrum Arthriticum,*
     F. F.
R. Emplastr. Diachyl. magn. ʒij .
     Oxycroc.
     Diapalm. à ʒij .
 Medull. cervin.
 Axung. Ursin. à ʒiʒ .
 Tacamahac. in vino dissolut. ʒij .
     M. F. L. a. Emplastrum, quod
 oleo vulpino malaxetur.
 Vires. *Doloribus arthriticis, maxi-*
mè proficuum est, lenit discutit, resolvit,
 2. *Emplastrum Cephalicum, F. F.*
R. Resin. pin. ʒij .
 Ladan
 Myrrh.

Mastic. ℥vj.

Gum. Tacamahac.

Galban

Opopan. à ℥℔.

Visc. Tilia. ℥v. ℥ij.

Sem. Pœon. mar. ℥ij. ℥ij.

Cubeb. ℥iij.

Ol. Succin.

Nucist. à ℥℔.

Gummatis in ✠ dissolutis f. s. a.

Emplastrum addendo Terebinthinæ ℥ij℔, M.

Vires. Capitis catarrhos exiccat, idemque corroborat, proin confert in Apoplexia, Epilepsia, Vertigine, & similib.

℥. Emplastrum Diaphoreticum.

℞. Cera citrin. ℥xvj.

Bdell. pulver. ℥v.

Colophon.

Pic. naval. ana ℥iij.

Succin. citrin. ℥iij.

G. Anoniac. ℥ij.

F. Emplastrum l. a. malaxando cum Ol. ovorum.

Vires. Dissolvit, serosam humiditatem elicit & absorbit.

Usus est præcipui in Ischiatica, immescentia pedum, & similib.

Emplastrum Febrifugum Strobelbergeri.

℞. Terebinth. cypr. opt. ℥℔ liquefat in vase cupreo super Δ moderatum; huic injice.

Aranear. Vivar. in hypocaustis vel locis mundis captar, N. xv.

Misceantur & agitentur cum pistillo ligneo usque dum color Terebinthinæ fiat cinereus & vix aliquid de araneis deprehendatur: Tum iterum tepefactæ mixturæ adde:

Telar. araneorum mundarum quantum prædictæ aranæ texere, vel harum loco adhuc 10. araneas mediocres: iterum fortiter agitentur; Interea etiam immiscendo

Asphalti opt. pulveris. &

*. albiss. ana ℥℔.

Terantur usque dum refrigerat materia & acquirat consistentiam Emplastri nigerrimi. Reponantur per 14. ℥. tandem rursus ad Δ mollescat & manib. oleo febrifugo inunctis malaxetur modice.

Usus. Formentur inde Emplastrum instar $\frac{1}{4}$ Thaleri, quæ auro vel argento obducta, corioque tectâ, imponantur pulsib. utriusque carpi hora una ante paroxysmum, relinquendo per 9. ℥. Tunc eadem hora in profluentem aquam projiciantur.

N. Oleum febrifugum vide c. 72.

Emplastrum hoc est de quo Strobelbergerus introductionem typis expressam, omnia descriptione Anno 1626. divulgavit, descriptionem itaque transmisit mihi Clariss. D. D. Joh. Christoff Eisenmenger / Physicus Ord. Imperialis Heilbrunnensis, amicus meus integerrimus, cujus verba ne de genuina descriptione dubites,

dubites, hic subjungo. Et sunt: Hanc descriptionē mihi communicavit illustriss. Comitis Caroli à Wolckenstem (qui non solum à Ana hujus beneficio liberatus, sed & 100. Thaleris à D. Strobelerbergero emit:) Frater Adamus Comes à Wolckenst. p. t. Ord. Teuton. Commendator in Heilbrunn.

4. Emplastrum ad Fontinellas.

F. F.

℞. Cerus.

Lithargyr. à ℥vj.

Ol. Rosar. ℔. j.

Aqu. Rosar. ℥viii.

Coque l. Δ. in fine adde ceræ alb. ℥iiij.

F. l. a Emplastrum.

Vires. Arcet inflammationem.

5. Emplastrum Gummatum, Paracelsi.

℞. Gum. Serapin.

Bdell.

Opopanac.

Galban. à ℥j.

Solve in ℥ cola, colaturæ adde Mastich,

Thur. masc. à ℥iiij.

Ceræ alb ad pondus omnium

F. Emplastrum.

Vires. Mundificat vulnera & non solidat, discutit tumores.

6. Emplastrum magneticum,

℞. Gum. Serapin.

Ammoniac.

Galban. à ℥iiij.

Solve in ℥ cola & inspissa;

Hinc

℞. Terebinth latic.

Ceræ ana ℥℔.

Liquet ad ignem, atque subdu. Stoigne admisce exactè gummi. & tandem

Ol. Succini. ℥ij.

atque tandem

Lapid. seu magnetis arsenicalis drach. iij.

Terræ ♂ i ℥j.

F. Emplastrum ac malaxa cum Ol. Scorpionum.

Vires. Ulceribus aut carbunculis pestilentialibus applicatum subito rumpit, venenum ex imo instar magnetis potenter attrahit, nec apertum ulcus correptur, ante perfectam extractionem omnis venenositas, Harman. in Pract.

N. Lapidem s. magnet. Arsenic. Vide in Lapidibus.

7. Emplastrum mundificativum.

℞. Ceræ ℔. i.

Resin. alb. ℥iiij.

Terebinth. latic. ℥j.

Ol. bufonum.

Scorpion. ana ℥ij.

Styrac. liquid. ℥vj.

Suc. chelidon. expr. ℥iiij.

Aristoloch. rot. ℥℔.

Gumm. ammoniac. in ℥ solur. & inspissat. ℥is.

Myrrh.

Sarcocoll. à ℥j.

F. l. a. Emplastrum.

Vires. Mundificat vulnera venenata ac fistulosa. Harman. in pract.

3. *Emplastrum Oppodeldoch secundum Fel. VVirtz.*

N. *Terebinthinam addere prestat ante pulveres.*

9. *Emplastrum Oppodeldoch Paracelsi*

8. Gumm. Galban.
Oppopan. à ʒiij.
Ammoniac,
Bdell. à ʒj.

Macerentur per ☉ (8. vel plures) in ꝯcola & inspissa ad consistent. mellis: Dein

8. Lithargyr. pulv. ʒi. (alii ʒi. ʒi. ʒi.)
Ol. commun. ʒi. ʒi.

Coque lento Δ continuo agitando, donec brunnium sive spadicum colorem acquirat: hinc adde
Cerae ʒi.

Qua liquefacta, immisce etiam superiora gummata, & paulo post
Ol. Laurin ʒiij.

Move diligentissime, donec nimirum omnia exactissime fuerint mixta, remove ab igne, ac adde

Croc. ♂

Mum. transmar.

Magnet. preparat.

Magist. corall. alb.

rubror. à ʒβ.

Lapid. calamin. præp.

Myrrh. rubr.

Thur. masc.

Mastich.

Rad. aristoloch. rot. à ʒij.

Hos pulveres infunde pedetentim in liquefactum Emplastrum, omnia exactè miscendo;

Postremo

Z

8. Bal-

8. Cerae Virgin. ʒi. ij.
Terebinth. ʒi. i.

Ol. comun. ʒiij.

His liquefactis adde

Succi Chelidon.

Fol. querc.

Alchimill.

Veronic. à ʒi.

Coque ad consumptionem humiditatis, dein admisce

Gumm. cum ☩ depurat, & inspissat.

Ammoniac.

Galban.

Oppopan. à ʒvj.

Colophon. ʒiβ.

Succin. ʒβ.

Mastich.

Myrrh.

Oliban.

Sarcocoll. à ʒiij.

Omnibus benè mixtis & paululum refrigeratis adde agitando

L. Hæmatit. præparat. ʒiβ.

Croc. ♂ ʒij.

♀ ʒj.

Tut. præparat. ʒiij.

Lapid. calaminar. ʒx.

Tandem in fine admisce

Terræ Oli edulcoratæ q. s.

ad colorem brunnium i. e. purpureum conciliandum,

F. Emplastrum.

Easdem vires ac applicationem cum stictico Crollii obtinet.

℞ Balsam. succin. ʒj. (ol. crassioris
Ol. laurin. ʒj.
Terebinth. ʒ℥.
M. & liqu. fac seorsim, solve in
eodem.

Camphoræ ʒij.

& tandem Croc. or. ʒ℥.

Solutionem hanc seorsim fa-
ctam, cum Emplastro calido misce
exactissimè, ut fiat Emplastrum quod
malaxa oleo hypericonis.

Vires. Curat omnia vulnera, pun-
ctim & casim insueta sine omni pure. Ex-
cresecientiam carnis impedit, ejus tan-
tum, quantum opus est producendo, ulce-
ra antiqua prius mundificata simuliter
curat.

N. Si fortius desideras & ad sananda
quævis æsthiomena & corrodentia ulcera
proficuum.

℞ Croci metallor.

Colchotar.

℞ ij per se precipit. ana q. v.

M. pulverisando, atque pulveris
hujus ʒ℥. misce ad liquefacti Empla-
stri ʒ℥ superaddendo aliquid Tere-
binthinæ. *Hartmann. in Coll. & in
Practica.*

10. Emplastrum Splenicum.

℞ Gumm. Ammoniac. ʒ℥.

Bdell.

Galban. ana ʒij.

Aceto dissolutis & purgatis adde
Pulv. rad. Bryon.

Ireos à ʒ℥.

Furfur. frumenti benè cribrati

ʒ. i.

Ung. Dialth.

Empl. de Melilot. à ʒ℥.

Axung. Anat.

Anser.

Gallin. ana ʒij.

Ol. Irin.

Terebinth.

Resin. à ʒ℥.

Ceræ ʒij.

Mucilag. sem. lini.

Fœnigr. à ʒij.

F. f. a. Cerotum.

11. Emplastrum Splenicum de
Cicuta, F. F.

℞ Cicut. cum toto incisæ & pul-
verif. ʒix.

Succ. express. ejusdem ʒij.

Ol. cappar. ʒxviii.

Irini ʒvj.

Misce, digereque in MB per ʒ. i.
dein coque. Hinc colentur cum
forti expressione.

In hac dissolve:

Ceræ novæ ʒij.

Gumm. ammoniac. in succ.
cicut. sol. ʒ℥.

M. F. Emplastrum.

Vires. Lienem obstructum aperit,
roborat, duritiem emollit, &c.

12. Aliud Empl. Splenicum Foresti.
Ceratum de Ammoniaco
dictum.

℞ Ammoniac. in X. dissol. ʒj.

Ung. Dialth.

Empl. de melilot. à ʒ℥.

Furfur. frument. cribrat. ʒj.

Pulv. rad. Bryon.

Ireos

Ireos, ā ʒʒ.

Pingued. anat.

Anser.

Gallin, ā ʒiij.

Bdellii

Galban. ā ʒʒ.

Ol. jrin. ʒʒ.

Bulliant leniter in mucilagibus
sem. lini & fœnugr. ā q. s. & ut in
formam debitam cerati cocant, ad-
de Ceræ ʒʒ.

Terebinth. &

Resin. pini ā ʒʒ.

F. Emplastr.

Vires. *Plurimum emollit & resolvit
duritiem scirrhusam, eoque nomine ar-
canum Foresto fuit, Obs. l. 20. 12.*

13. *Emplastrum Sicilicum Crollij.*

Minii

Lap. calaminar. ana ʒʒ.

Lithargyr. auri & arg. ana ʒiij.

Ol. Lini.

Olivar. ana ʒʒ.

Laurin. ʒʒ.

Ceræ

Colophoniz ana ʒʒ.

Vernicis

Terebinth. ana ʒʒ.

Gumm. Opopanac.

Galban.

Serapin.

Ammoniac.

Bdellii ana ʒiij.

Carabe citrin.

Oliban.

Myrrh. Alexandr.

Aloës epat.

Aristoloch. long.

rotund. ana ʒj.

Mum. transmarin.

Magnietis

Hæmatit. ana ʒʒ.

Corall. albor.

rubeor.

Matr. perlar.

Sanguin. Draconis

Terræ medicat. Strigent.

Vitriol. alb. ana ʒj.

Fl. Antimon.

Croc. ♂ ana ʒj.

Camphor. ʒj.

1. Gumata ʒ. solvantur & depu-
rentur solvendo in aceto, exprimen-
do & rursus inspissando.

N. *Dosis potest augeri propter feces
abjiciendas.*

2. Oleo lini & olivarum admi-
sceatur Lithargyrium utrumque,
eoquendo & agitando, donec oleum
coloretur, postea addatur lapis ca-
laminaris, & paulo post, minium.
Coquantur ad sufficientiam (horas
duas) cujus proba est, si supra un-
guem gutta concreseat & conden-
setur.

3. Tandem addatur circa finem
Vernix, Oleum Lauri, cera, colo-
phonia; omnibus benè mixtis &
liquefactis affunde successivè gum-
mata liquefacta, diligentique agi-
tatione misce, idque calore lentissi-
mo (cave ne bulliat) postea admi-
sce pulveres; ultimo Camphora re-
soluta in oleo Juniperino addatur.

N. Si forte nimis durum esset, addatur adhuc aliquid cera & colophonie. (prestat terebinthina) Proba iusta decoctionis hac est; guttula aliquot frigescant, (in aquam se frigidam stillata, vel supra tabulam metallicam,) ha refrigerata si digitis adhaerint nimis molles, signum est imperfecta coctionis, coquatur igitur ulterius ut dureseat. Tum asfunde in frigidam, ac malaxa bene (hor. 3. vel 4.) manibus inunctis oleo ex chamomelin. rosar. juniper. lumbricor. hypericon. ana q. v. mixto.

Vires. Prodest contra inveterata ulcera & vulnera recentia, consolidando, mundificando, putredinem arcendo, Maturescere facit apostemata cuncta.

14. Emplastrum Diasulphur. Rulandi.

℞ Balsam. ☉. Ruland. ℥iij.
Cerae. ℥℔.
Colophon. ℥iij.
Myrrhae ad pondus omnium.

Omnibus præter myrrham liquefactis & bene comixtis inspergatur myrrha subtilissimè trita, lentoque Δ coquantur. ($\frac{1}{4}$ horæ) semper agitando. Hinc ab igne remove, agitaque donec refrigescant.

Vires. Curat omnis generis ulcera. Sennert. in Institut.

15. Emplastrum Stomachicum de Tacamahaca.

℞ Tacamahac. ℥iij.
Storac. ℥j.
Ambari momentum.

F. Emplast. cum oleo aliquo appropriato v. g. mastich. &c.

Vires. Emplastrum est stomacho longe utilissimum, siquidem roborat, appetitum ciet, concoctionem juvat, & stantia discutit. Monard.

16. Emplastrum Vesicatorium, Clariss. D. D. Petri de Spina, pro usu F. F.

℞ Cantharid. sine alis & cap. ℥℔.

Myrrh.

Mastich.

Camphor.

Afæ foetid. à ℥℔.

Butyr. recent.

Terebinth. lot. à ℥ij.

Ol rosar. ℥℔.

Cerae ℥j.

F. s. a. Emplastrum.

Vires. Supra corium crassiusculè extensum hor. 8. vel 10. Vesicam excitat.

N. Vide idem apud Cl. Gregor. Horstium l. 4. observ. part. 1. ubi omittere suadet Assum foetidam.

17. De Dropace.

Ad Emplastra pertinent & Dropaces, qui sunt Emplastra, à pice, ut nomen, ita & substantiam sortita, licet interdum quoque malagmatis nstari fiant.

Modus fiendi.

Liqua picem. addito tantillo olei, & simil. hinc immisce immiscenda materialia.

N. Materialia sunt piper, pirethorum, rosmarinus, euphorbium, castoreum, bitumen.

tumen, ꝑ sal peira, communē, cinis
sarmenorum.

℞. Picis aridæ ꝑj. Olei ꝑij. F. Dro-
pax simplex.

℞. Picis ꝑij. ol. citon. vel mastich.
ꝑβ. M. Confert in vomitione ven-
triculo impositus.

℞. Picis sicca, ceræ nov. ana ꝑβ.
axung. suilla ꝑvj. ꝑ viv. ꝑj. Li-
quentur in crassitiem Emplastri.

℞. Picis, ceræ, colophon. ana ꝑij.

Ⓞ ꝑβ. bitum. ꝑj. ꝑ viv. ꝑij. piper.
euphorb. ana ꝑij. cantharid. ꝑβ. ca-
stor. ꝑj. F. Dropax.

Vires. Inserviunt Dropaces præci-
pue membris calfaciendis, sanguini alluci-
endo, & consequenter atrophie emen-
danda.

Adhibetur calfactum (derasis antea
capillis) avelliturque antequam omnino
refrigescat, iterumque calsit & applica-
tur, idque toties donec pars rubescat.

CAP. LIV.

De Emulsionibus.

EMulsio, ab emulendo sic dicta,
est medicamentum liquidum lac
colore æmulans, ex medulla fructu-
um, seminumve lactescentium in-
terveniente liquore appropriato,
profectum.

Exhibent lacteam humorem, a-
mygdalæ, sem. 4. frig. major, sem.
papaver. (alb.) portulac. lactuc. card.
maria, card. benedicti, cannabis, vi-
olar. bombacis, Napi, Aquileg. Ci-
tri, &c. nuclei pœon. nucum pine-
arum, pistaciarum, persicarum.

Lactææ substantiæ eliciendæ satis-
facere poterit liquor aqueus qui-
cunque, veruntamen quia intrinse-
cus emulsiones ferè sumuntur, gra-
tos adhibere liquores fas erit. Tales
sunt aquæ stillatitiæ, aqua fontana
(cum panis frustulo decocta) deco-
ctum hordei, glycyrrhizæ, cicerum,
C. C. passularum, jujubarum & simil.

Quantitas liquoris varia est, mo-

do major, modo minor, prout cras-
sior, vel dilutior emulsio expetitur.
Communiter autem sumitur, tri-
plum, quadruplum ad decuplū, &c.

Modus fiendi.

℞. Lactescentia, quæ adhibere ani-
mus est, (excorticata si excorticari
possint, ut amygd. sem. frig. maj.)
pista in mortario (præstat lapideo)
subinde nonnihil liquoris. (ne attri-
tu pinguescant) instillando, hinc af-
funde liquoris medietatem circiter,
exprime per linteum. Residuum,
(quia substantia lactescens vix tota
vice una emulgetur,) contunde de-
nuò, ac emulge cum reliquo liquore.

Ufus. Per se propinari poterit, vel
& aliis exhibendis inservire, ut sunt
potissimum pulveres cordiales minera-
les, vel his similia magisteria, &c.

N. 1. Quod si ingrata foret, dulcorari po-
terit Saccharo, vel rosulis, exēpli gratia,
manu Christi, julepo violar. rosar. vel simil.

N. 2. Cave, acida commisceas, quippe his substantia lactescens ad subsidendum prompta est.

Quia emulsiones ex medicaminibus sunt, quæ facillè corrumpuntur, ex tempore ad præscriptam parari solent.

Sic fit

Lac. id est, Emulsio amygdalarum dulcium.

℞. Amygd. dulc. excorticar. ℞℞.

decoct. hordei mensur. i. F. emulsio.

Emulsio nephrocathartica.

℞. Sem. violar. purpur. ℥℞. vel ℥vi. cum ∇ veronic. F. emulsio.

Emulsio ad acrimoniam.

℞. Amygd. infus. in ∇ rosar. ℥ij. Sem. melon. papav. alb. à ʒj. hordei mundi diutissimè cocti ℥ij. F. emulsio in ∇ hord. ℞℞, adde julep ros. ℥ij.

CAP. LV.

De Errhinis.

Errhina variis parantur formulis; videl. liquoris extracti, linimenti, pulveris, &c.

Liquores tùm simplices adhiberi possunt, verbi gratia, succus betæ, majoranæ, rutæ, &c. Tùm compositi.

Errhini liquidi formula sit

1. Errh. Cratonis.

℞. Pulv. nigell. 4. diebus in acet. ros. infus. atque pulv. ʒj.

Aqu. majoran. cum succ. herbar. expr. ℥ij.

Purgat caput, Crato.

2. Errh. Montani.

℞. Succ. bet. recent. ℥ij.

Aqu. majoran. ℥ij.

Ol. amygd. ʒj.

Misc. cum brodio pulli.

Linimenta, vide infra de Unguentis.

Vires. Commendatur admodum ad eliciendos catarrhos per naves. Ususque eximus dicitur in trinitu aurium.

Extractum Nasale.

P. de Spina.

℞. Succ. recent. anagall. ℥ij. betæ.

nicotian. fcom. à ʒij.

betonic. ℥i℞.

Turpeth. gumm. ʒv.

Agaric. albifs. ℥ij.

Infundantur in ʒ. q. aqu. scabiosæ, digeranturque in vase clauso (8.) Hinc decantetur, abstrahaturque ad consistentiam extracti mollioris.

Vires. Potentissime educit pituitam, & humores salsos à capite per naves; catarrhosq; ad fauces & pulmones destillantes ad naves divertit.

De Epithematis.

Epithema etsi etymologicè omne id sonat, quod parti alicui imponitur, sive liquidum id sit, sive durum: attamen in praxi denotat recentioribus (veteribus enim malagmata, unguentaque notabat, mediæ corporis regioni accommodata) medicamentum liquidum quod spongiâ, panno, linteo, stupa susceptum parti alicui imponitur.

Fiunt Epithemata ex ∇ stillatiis, succis, decoctis, emulsionibus, aliisque liquoribus convenientibus sive solis, sive cum pulveribus, speciebus, electuariis, & similib, commixtis.

N. Penetrationis ergo additur nonnunquam aliquid vim odoriferi, aceti, spirituum seu aquarum spirituosarum.

Proportio { Liquor. ℥ss.
Pulver. ʒj. ad ʒss. & ultra)
Vini vel spiritus ʒj. plus minus.

Adhibentur ferè tepidè præcipuè capiti & cordi; artub. v. etiam frigidè applicari possunt.

Epithemata in officinis parata nulla extant, sed ex tempore miscentur, cujus rei gratia species certæ in promptu haberi solent.

Ut

Species pro Epithemate Cordis.
Epatis.
quibus & alias substituere licet.

Exempla erunt:

I. Epithema Cordiale.

℞. Aqu. Rosar. ʒiiij.
Nympheæ
Violar. à ʒij.
Bugloss.
Meliss. à ʒß.
Vini alb. odorif. ʒj.
Pulv. sem. acetos.
Corall. rubr. præparat.
Santal. citrini.
albi à ʒß.
Cort. citri. ʒj.
Croc. ʒß.

M. fiat Epithema.

Vires. Cordi refrigerium adfert, syncope correptos excitat, panno scarlato susceptum cordisq; regioni tepide impositum.

II. Epithema Epaticum.

℞. Aqu. portulac.
Rosar.
Plantag.
Acetos.
Intyb. à ʒiiij.
Sem. portulac.
acetos.
Endiv. à ʒj.
Troch. de camphor.
Santal. citr. à ʒij.
Aceti perum.

M. F. Epithema.

Vires. Epatis & sanguinis astum demulcet, & hinc sistit hæmorrhagiam narium Epatis tepide impositum.

III. Epi-

III. Epithema in febris
malignis.

℞. Aqu. Rosar.
Sambuc.
Lactuc. à ʒiʒ.
Acet. rosac.
rutac. ana ʒiʒ.
Spec. Diatr. Santal. ʒj.
Ⓞ præparat. ʒj.

Theriac. Andr. ʒiʒ.
Croc. ʒʒ.

M. F. Epithema cui & tantillum
camphoræ admisceri poterit.

Vires. *Carpis & fronti applicatum
estum febrilem mirum in modum in fe-
bribus malignis præcipue mitigat, Ce-
phalalgiam lenit, somnum conciliat.*

CAP. LVII.

De Extractis, ac I. de Menstruis.

EXtractorum campus latissimus
est. fieri nimirum possunt ex *mi-
neralibus, vegetabilibus ac animalibus.*

Liquor, cujus beneficio extracta
fiunt, [Menstruum vulgò dici solet]
varius occurrit. Spiritus vini, spi-
ritus juniperi, spiritus mellis, spi-
ritus Terebinthinæ, Vinum, Hydro-
mel, serum lactis, ros majalis, uti &
hujus spiritus, acetum destillatum,
▽ stillatitia, (sive ex aqua fontana
pluvialis, sive ex vegetabili uno,
aut pluribus, & simil. elicita illa sit.)
Nec enim quivis humor, cuius ex-
tractioni convenit, sed certus certæ;
sulphureus sulphuræ; salinus salinæ,
&c.

Inter alia autem menstrua famo-
sissima sunt. 1. Vini. 2. vitæ præ-
ta Quercetani. 3. temperata Ba-
sili. 4. Acetū Philosophicum Quer-
cetani. 5. Menstruum universale,
aqua calica Lullii dicta, de quibus
paucis differere placet,

1. Spiritus Vini,

Spiritus Vini menstruum adeo fa-
mosum est, ut quoque catholicum
nonnullis dicatur, adhiberi solet, ubi
simpliciter menstrui mentio facta fu-
erit. Verum enimvero, num in extra-
ctione purgantium commodè adhi-
beatur, non immeritò dubitatur; an-
sam dubitandi præbet natura illius
sulphurea, quæ parti salinæ extra-
hendæ, quali purgatrix facultas in-
hæret, minus commoda est: Rationi
huic adstipulatur experientia, qua
constat, vim purgatricem, quam
intactam reliquit, postmodum alii
paruisse menstruo. Ea propter cum
farrago sat copiosa menstruorum
suppetat, quæ non modò minus sunt
laboriosa ac minus preciosa, sed &
purgantibus qualitatibus extrahen-
dis commodiora, satius erit loco
laboriosi ac preciosi aliud quoddam
menstruum eligere, e. gr. aquam de-
stillatam convenientem.

Adhibetur V. tum simplex, tum
acuatus, vide libr. 4.

N, Sume

N. Sunt qui ∇ crebris distillationibus per serpentinās, id est, serpentes canales distillatum & in substantiam pinguem redactum, circulatum majus Paracelsi esse volunt, sed male.

2. ∇ vitæ ∇ vitæ Quercetani.

Quercetanus inter Medicos Hermeticos haut postremus, peculiaria prædicat menstrua, quæ tamen sibi met reservavit. Inter hæc sunt ∇ vitæ tartarifata ac acetum philosophicum. De ∇ vitæ ∇ vitæ in Pharmac. restit. cap. 26. Hæc tamen inquit haud dubie animadvertisti in variis ejusmodi purgantibus extractis, varia quoque menstrua & dissolventia aptata & congrua à nobis usurpari & quorum magni & egregii effectus abunde satis patebunt. Sed verus & peritus Chymicus qui ingeniosa quadam arte & industria sciverit præparare ∇ vitæ tartarifatam hujusque perfectam cognitionem adeptus fuerit, is poterit inde eruere dissolvens quoddam sive menstruum generale quo extrahet Essentias omnium rerum purgantium, radicum, foliorum, herbarum, seminum, fructuum & stiracis; is inquam verè gloriari poterit, de summo & elegantissimo natura mysterio, de quo non licet plura addere, ne justam doctorum iram & reprehensionem incurram, &c. Hæc Quercetanus de ∇ vitæ tartarifata, cui parum cedere videtur, nisi prorsus eadem sit (ut multi opinantur,) ea, scilicet quam dabimus l. 4. Cl. 2. de Vino.

3. Aqua temperata Basilii.

Occurrit itidem de menstruo hoc Basiliano varietas non parva. In hoc tamen conveniunt omnes, quod ex ∇ Vi originem trahat, quem alii acuunt sale communi, alii sale samentorum, alii spiritu salis, de quibus plenius libr. 4. de Vino.

4. Acetum Philosophicum Quercetani.

Aceti sui Philosophici crebrò meminit Quercetanus, eique primas inter aceta tribuit. Verum adeo ænigmatica illius reliquit descriptiones, ut mentem genuinam vix assequi liceat. Acetum Philosophicum, inquit, (in tetrad de antidot. $\xi\eta\theta\iota\lambda\omega$.) ex acido liquore roris seu mannae celestis, cum eademmet minerâ per digestionem, & fermentationem Philosophicam fit & præparatur, & paulo post, componimus & conficimus, inquit, (acetum Philosophic.) ex mixtione & convenienti proportione, fermentatione ac unione aëreæ aciditatis animalis & mercurialis acoris aquei, cum vegetabili terrestri. Hæc sunt descriptiones à Quercetano relictæ, quarum obscuritas diversas peperit interpretationes, adeoque diversas aceti illius præparationes. Libavio fit ex rore martio & manna: aliis fit, ex mellis & salis liquefacti ana lb. i. $\times$ lb. ij. quæ digesta simul distillantur cum rectificatione aliquoties reiterata. Modum utrumque est non penitus rejiciam, attamen neuter mentem Authoris satis explicasse videtur.

Nimirum secundum hunc acetum philosophicum fieri colligitur, ex aceto hydromelitis vinosi, & sale ꝑi, vel proprio sale. Etenim mel quid aliud est quam ros seu manna caelestis, industria apum (unde & animale audit) congestum? Hinc ipsemet Quercetanus rejectis aliis acetis, verbi gratia, è vino & simil. utpote quæ ad solutionem & extractionem rerum metallicarum inidonea sint, præfert aceta hydromelitem vinosorum, scil. quæ cum manna caelesti naturam animalem percurreunt, & præter vegetalem induerunt. *Vide Tetrad. pag. mibi 406.* Per terrestre vegetabile Vini tartarum intelligi ex eo liquet, quod vinum omnium vegetabilium nobilissimum facit, adeoq; καὶ ἐξοχῆν vegetabile vocari ait.

5. *Menstruum Universale.*

De Menstruo universali satius esse duco tacuisse, quam aliquid incerti tradidisse: Veruntamen non possum quin moneam, posthabitis rebus particularibus ad subjectum universale esse aspirandum, idque quærendum non quale pedibus calcatur, sed quatenus Vesta ea est nitidissima, id est, tartarea veste in-

Modus parandi Extracta.

ꝛ. *Materiae*, ex qua Extractum pararetur, q. v. para ad infusionem grossè pulverisando scil. incidendo, radendo, & simil. hinc at-

funde menstruum, (e. gr. ♃) ut superemineat digit. (2. 3. 4.) re-
pone in teporem, (NB cineris, fimi, &c.) extraheque s.a. Tandem depletiones omnes confunde & abstrahe l. Δ. (e. gr. MB.) ad consistentiam debitam.

N. 1. *Extracta cum menstruis nondum abstractis, confusa, Tinctura dicuntur.*

N. 2. *Crebriora sunt huiuscè Extracta ex purgantibus, rariora ex alterantibus, quippe horum succi loco ac titulo Extractorum, Essentiarumve ferè asservari solent.*

Sic parantur Extracta:

Ex MINERALIBUS, modo jam descripto, uti patet, libr. 3.

N. *Extracta mineralium pleraque Tinctura nomen retinent, de quibus infra.*

Ex VEGETABILIBUS, scil. 1. ex herbis, 2. floribus, 3. seminibus, 4. fructibus, 5. radicibus, 6. lignis & corticibus, 7. aromatibus, hinc 8. ex resinis, 9. ex gummatibus.

1. *Herbarum extracta sunt rara, quippe [uti dictum,] succi eorum loco prostant. Fieri tamen possunt.*

1. *Modo generaliter dato ex herbis scil. siccis.*

2. *Ex succis inspissatis (si subtiliora extracta expetis,) cum ∇ sua propria dephlegmata (spiritu) quod Extr. dein filtrandum & ad consistentiam redigendum.*

3. *Quercetanus. ꝛ. Herbas virides,*

rides, conquassat, elicitque ∇ m leniter destillando ∇ B. Fecibus omnino siccis. (nihil tamen adustionis redolentibus.) & in pulverem grossum redactis, affundit ∇ illam destillatam, extrahitque f a.

II. *Florum* extracta in specie sic dicta rara itidem sunt. Succus econtra expressi inspissati que (qui communiter Extractorum ac Essentiarum nomine veniunt) crebriores, de quibus in succis agitur. Extracta prioris generis fiunt.

III. Flores vel gemmas (e. gr. hypericonis) incide ac affunde ∇ redolentem, ut undique madefiant, macta (8.) dein exprime. Expressionem purificam per digestionem ac subsidentiam (non cum albumine ovi, quod in omnibus tincturis, in quibus aliquid resinæ latitat, bene notandum.) Partem puriorem à fecibus decanta; ∇ m destillando abstrahere; remanentemque tincturam coagula ac serva. Sic paratum usuale est extractum, seu essentia croci, quæ nonnunquam tincturæ titulo venit.

N. Fieri itidem possunt cum aquis propriis, vel alienis, convenientibus tamen, præcipue si acidulae fuerint reddita guttulis aliquot spiritus Æis , vel *Vitrioli*.

III. *Seminum* extracta eodem cum reliquis parantur modo, beneficio ∇ .

IV. *Fructuum* extracta (proprie sic dicta,) rariora itidem sunt, cre-

briores succi inspissati, quæ veniunt nomine saporum, rob. mellium & succorum. Fieri nihilominus quoque possunt ex fructibus siccatis per ∇ , vel quod melius cum sua propria Aqua vitæ, (spiritu) quæ postmodum abstrahitur relicto extracto in consistentia mellis. *Quercetanus in Pharmac. rest.* Sic fiunt extractum baccar. juniperi, baccar. lauri. Vide & tincturas.

V. *Radicum* extracta usualia pleraque sunt succi. Sufficit enim si succolentæ ex sunt, faciliorsque expressionis, (non mucilaginosæ) solummodo ea coquere, exprimere ac inspissare. Nihilominus tamen parari quoque possunt extracta subtiliora, nimirum

1. Ex radicibus minus succulentis, modo generaliter dato cum ∇ parantur.

N. *Quercetanus in extractis bezoardicis parandis adhibet spiritum juniperi, abstractamque ∇ m (in inspissatione) reservat pro usu ibidem bezoardico.*

Sic fiunt, extracta Angelic. Aristoloch. Enulæ, Gentian. (cujus succus magis usualis est) Imperatoriz, Pæoniæ, Tormentillæ, Zedoariæ.

2. Ex radicibus succulentis ac mucilaginosis, fit 1. Succus inspissatus, hinc ex succo seu mucilagine inspissata, l. a. cum ∇ extractum confit. Sic paratur extractum Symphyti.

As 2

3. Huc

3. Huc referre licet & succos qui digestionem rubicundiores evaserunt, ideoque sanguinis titulum nacti sunt.

℞. Radicem succulentam quamcunque vis, purifica optimè, contunde ac exprime succum; hunc in phiola digere calore NB, donec in rubeum convertatur colorem, Materiã in rubedinem conversa, omnique hypostasi sive crassamento ab ea separato, separetur liquor, qui colore albo inde destillabitur, extracto in fundo remanente sub forma saporis rubicundæ. *Quercetanus in Pharmac. restitut. c. 26.* Sic fit extractum ex radice Hyoscyami, cujus usus est in anodynii cujusdam & laudani compositione. Sic paratur & extractum Esulæ.

N. Ex radice Symphyti & Satyri simili ferè modo, extracta sanguinea, seu sanguines eliciuntur. Nimirum pulpa utrarum cum pane ac vino digerantur, defecentur ac inspissentur. Verum enimvero non extracta sed succi sc. propriè dicendi sunt. Vide suis locis libr. 4.

VI. Lignorum & Coricorum lignosorum extracta, duplicis generis ferè acquiri possunt, Viscosum scilicet ac Resinosum.

Viscosum, quia naturæ est aqueæ, nihil aliud est quam succus inspissatus, ea propter & menstruo paret aqueo, coctioneque interveniente facilimè elicitur.

Resinosum (resina, gummi alias)

sulphureo feliciter obedit menstruo in quo excellit V, quem aquæ admiscere fas est.

Modus eliciendi extracta resinosa seu Gummata.

℞. Rasur. ligni (v.gr. Guajaci) q. v. (libr. 7. 8.) affunde V optimum, (ex vino, fecibus vini, vel hydromelite vinoso,) digere vitro clauso VB dies (12. 15.) & rubescet; deinde exprime fortissimè, ut egrediatur quoque liquor spissus rubicundus & oleaginosus. Hinc fiat abstractio, donec materia in fundo maneat, in consistentia mellis, bulliendoque bullas emittat, non secus ac mel ipsum. Tunc calentem materiam effunde in V frigidam, & coagulabitur instar aloës, aut gummi rubei. *Querc. Pharmac. rest. cap. 26.*

N. 1. In consiciendis hujus generis extractis, non incongrue loco V adhibere quoque licet hydromel quoddam vinosum, aut V as stillat. convenientes, v. gr. V ulmaria, cardui benedicti, fumaria, & similia, quas tamen acidulas reddere oportet cum succo. Limonum aut simili. *Quarantia & sola fontana, interveniente sufficienti coctione resinorum extractum elicere potest.*

N. 2. Idem extractum cum V rectificatiss. allectum, precipitatur nunquam affusione V, diciturque magisterium; ut magisterium Cinnamon, Galappa, &c.

Extracta Viscosa.

℞. Rasuram ligni q. v. coque cum aquæ

aqua quam sufficienter, hinc exprime, clarifica & inspissa q. s.

VII. *Aromatum* extracta ut eo promptius obediant, ¶ nonnihil addere convenit, v. gr. ꝛ. Caryophyllor. grossè contus. ꝛij. ▽ still. ꝛxij. ¶ ꝛiiij. macera vase clauso. Dein exprime, clarifica per digestionem, abstrahè aliquantulum in MB (ob spiritum qui primum extillat,) reliquum evaporare sine ad consistentiam debitam. Eodem modo fieri possunt & extracta ex aliis aromaticis, v. gr. ex calamo aromatico, cardamomo, cubebis, cinamomo, &c.

VIII. *Resinarum* extractio non nisi depuratio est, qua Resinæ in ¶ rectificatissimo solvuntur, colantur, ac demum abstracto ¶ inspissantur, vel affusa aqua, quâ sulphurea ¶ natura diluitur ac debilitatur, precipitantur. Et hæc nonnquam titulo magisterii veniunt, aut resinæ, e. gr. Resina vel Magisterium scammonii, & simil.

IX. *Gummatum* extracta sunt portiones gummatum, tum viscosæ, tum resinose invicem scil. separatæ. Convenit igitur hæc separatio, iis solum, quæ parte viscosa ac mucilaginosâ constant, ut ferulacea, fitque. ꝛ. Gummi aliquod ferulaceum, solve lento calore (præstat in cucurbita cæco alembico occlusâ, vel vase simili,) solutum ac depuratum reponè aliquot diebus, & subsidebit pars resinosa. Hinc

decantetur liquor turbidus (à resinosa parte subsidente) clarificeturque (si opus) depurando cum albumine ovi, vel per linteum colando, ut clarus evadat; dehinc inspissetur lenissimo calore ¶. Sic habes viscum, i. e. extractum viscosum.

Resinosa illa subsidentia lento quoque calore exiccata, exhibet resinam, i. e. resinosum extractum.

N. *Extrahit quoque resinam ¶ rectificatissimus.*

In ANIMALIUM familia Extracta suppeditare possunt partes carnosæ, quæque his assimilata membranosa, v. gr. Matrix. Hinc stercora, fella, ossa, cornua.

Ex carnis, carnosisque partibus fieri possunt Extracta, si lotæ exiccantur atque cum ¶, vel simili appropriato spiritu extrahantur, postmodumque ad consistentiam debitam inspissentur.

N. 1. *Præstat, si primum antequam exiccantur, in ¶ myrrhâ essensificato, aliquot ¶ macerentur. Vide extractum splenis bovis, libr. 5. Item extractum Mumie humane, libr. 5.*

N. 2. *Quercetan. Pharmac. rest. cap. 26. inspissit decocta addug, appropriata, (vide supra in decoctis,) atque ita extracta carnosâ parat.*

Ex stercoreibus animalium, si qua extracta parare animus sit, per ¶ id optimè perficies, quippe hic fetorem corrigit.

Ex fellibus. ℞. Fella exiccata, extrahe cum Ψ . *vide in Bove libr. 5.*

Ex ossibus. ℞. Ossa (v. gr. 2. vel 3. crania recentia) tere crasso modo affundeque aquam vitæ. [juniperi seu salviæ.] ut (dig. 4. 5.) superna-tes, digere vase acurratissimè clauso, (♄ 12.) post coletur & exprimat fortissimè. Sic liquor exhibit rubicundus instar sanguinis, qui oleosus & resinosus erit. Iterum affundatur fecibus noyum menstruum, digerendo. (♄ 4. vel 5.) cola & exprime. Expressos liquores destilla in alembico, donec remaneat extractum in forma Sapæ. Quercet.

N. *Digeri & depurari poteris.*

E cornibus. Extracta cornuum fiunt è teneris (cervorum) cornibus, vel è cornibus etiam induratis, sed adhuc recentibus, mediante itidem ∇ vitæ appropriata, quæ acidula prius reddita sit cum liquore Φ is acidulo. *Quer. Pharmac. restit. cap. 26.*

EXTRACTA usitata ALTE-

RANTIA.

1. *Alterantia simplicia.*

Abynthii
Acori
Agallochi, f. Ligni Aloës.
Angelicæ rad.
Aristoloch. rot. rad.
Card. benedict.
Caryophyllor.
Castorei
Centaur. min.
Chelidonii major,

Croci
Cubebæ.
Dictamn. f. fraxinellæ
Enulæ c.
Galangæ
Gentianæ
Guajac.
Imperator, rad.
Melissæ
Menthæ
Majoranæ
Myrrh.
Petasitid.
Pæon.
Rutæ
Sabinæ
Satyrii rad.
Scabiosæ
Scordii
Symphyt.
Tormentill.
Valerian.
Zedoar.
Zinziber,

2. *Alterantia Composita.*

Extr. Laudanum opiatum, cum & sine Moscho & Ambra, *vid. libr. 4.*

Bezoardicum *Quer. vid. infra.*
N. 1.

Pestilentiale 2.

Pulmonum 3.

Theriacæ. 4.

Theriaca benedicta 5.

Theriaca cælestis 6.

1. *Extractum Bezoardicum Quercetani, pro Laudano suo.*

℞. Rad. Angelic,

Zedoar,

Zedoar.
Galang.
Tormentill.
Cort. citri.
Lign. Aloës
Santal, rubr.
citrin. à ʒj.

Gran. Alkerm.
Dictamn.
Spic. nard.
Garyophyll.
Nuc. moschat.
Macis
Cinamom.
Beenalb.
rubr. à ʒiʒ.

Camphor. ʒj.
F. Extractio cum ▽ vitæ Juniperina.

Vires. *Eximiarum est Virium in arsendo Veneno, morbisque contagiosis, qualis pestis, febres maligna.*

2. *Extractum pestilentielle.*

ʒ. Rad. Angelic.
Olinic.
Imperator.
Zedoar.
Vincetoxic. à ʒʒ.
Tormentill.
Gentian.
Petasit.
Succif.
Pimpinell. à ʒj.

Sem. Levistic. ʒiij.
Angelic.
Meliss. à ʒj.

Sem. Citr. ʒj.

Gran. Juniper. M. ij.
Fol. Veronic.

Meliss.

Arthemiss

Scord.

Galeg.

Scabios.

Card. bened. à Mis.

Fl. Hyperic. M. i.

F. Extr. cum ▽ & inspissetur.

Vires. *Maximarum est virtutum in arsendo aere pestilentiali, eodemque morbo & similib. malignis affectibus curandis & praevenendis. Sudorem movet.*

Dosis à ʒj. ad ʒj. & c.

3. *Extractum Pulmonum.*

ʒ. Pulmon. Vulpis. incide in frusta minutissima, ac adde

Herb. Veronic.

Hyslop.

Scabios. ana, Mʒ.

Sem. Anis.

Fœnic. ana ʒj.

Coque in phiala capaci bene occlusa in MB ferventi horas 7. vel 8. donec pulmones in liquorem reducti fuerint. Hinc cola. colaturamque inspissa l. a. addendo Sacchari q. libet, ad consistentiam extracti.

Vires. *Imbecillitati ac affectibus pulmonum confert.*

N. 1. *Eodem modo fieri quoque possunt extracta Epatis, Splenis, & similitum, ex decoctis supra à Quercetano allatis.*

N. 2.

N. 2. Præstat modus quem supra generaliter dedimus.

4. Extractum Theriaca seu
Essentia

Theriaca simplex & alcoholisata.

℞. Theriac. Androm. opt. extrahe s. a. tincturam cum ∇ vitæ juniperina, vel ∇ ex tophis cervinis, vel simili ∇ bezoardica sive theriacali. Decantatas tincturas destilla ad remanentiam Essentiæ Theriacæ in consistentia mellis, quam serva pro usu, titulo extracti theriacæ simplicis, vel adde salem ex incinerata remanentia elixiviatum, sub nomine Extracti s. Essentiæ Theriacæ alcoholisata.

N. De hoc Theriaca & similibus extractis, duo qua moneam, habeo.

Primum suggerit ingredientium diversitas, quæ vix credibile est, singulorum essentias aque uni soli menstruo parere. Nec est quod oggerant, fermentando cuncta in unam naturam coaluisse; Dubium enim haut leve, utrum fermentando naturarum adeo immutari possit, ut que antea menstruum Aërum prorsus respuebant, facta fermentatione id ipsum amice amplectantur.

Secundum, quod monere duxi, ipsa met præbet fermentatio, quippe qua potissimam rerum fermentabilium partem in Q. E. exaltat, id est, volatilifiat, spiritualem ac volatilem reddit. Exemplo sunt Vinum, Cerevisia, succi fructuum fermentati, & similia. Ea propter cum iunctura destillationis submitatur, qua

volatilior pars abstrahitur, quis infringet Extractum in fundo destillatorii remanens, potissima sua parte esse exutum.

Ut has difficultates evitent, sunt qui species seorsim mensuris idoneis extrahunt, atque Extracta postmodum conjungunt. Verum enimvero, nec hi ad metam ad quam collimant, pertingere videntur. Etenim compositionem Theriacæ subeunt non pauca natura aromatica, subtilioris, tenuioris, volatilioris, &c. Quæ facultates ad Theriacæ constitutionem non minus necessaria sunt, quam reliquæ in substantia minus volatili residentes. Idcirco, cum volatiles illi spiritus à fixioribus in inspersione separantur, operationem Theriacæ integram in Extracto hoc quis sibi spondebit? Adde quod hac ratione nonnullorum ingredientium ferocia, quæ alias fermentando in Theriacæ cicuratur, indomita maneat, imo vires suas exerere aptior evadat. Præstat itaque Theriacam in sua propria substantia adhibere, quam laboriosa hæc extractio ne operam perdere. Id quod de aliis quoque, exempli gratia, pilularum quarundam extractis censendum.

Verum enimvero, non simpliciter Theriacæ extracta improbatæ velim, præcipue si spirituosiores seu oleosiores partes interveniente præcipitatione sint reservatæ. Quæ in re non possum, quin industriam commendem Chymici solertissimi: Frederici Greiffen Pharmacopæi apud Tubingenses celeberrimi. Amici mei honorandi, qui imperfectiorem præparationum harundem perpendens, perfectiorem,

non ita pridem in decade sua, nobilissimorum medicamentorum Iuris publici fecit, unde

5. Theriaca Benedicta Quercetani aucta & correcta.

1. Solvenda

℞. Troch. scyllit. Quercetan. ℥j.
de Viper. Venetian.
Ess. (extr.) opii cum ☒ fact. ℥iij.
Succ. Glycyrrh. in ▽ still. sol. & inspiss. ℥i℥.
Es croci (cum ♁.) ℥j.
Myrrh. in ☒ sol. & inspiss.
Oliban. in gran. à ℥vj.
Gran. styrac. cal. in ♁ sol. & express.
Gum. Arab. albiss.
Sandarac. in gran.
Sagapen. in gran.
Succ. Acac. in ☒ sol. & insp.
Hypocist. in ☒ s. & insp. ana ℥℥.
Asphalt. el.
Galban.
Mastich.
Opopanac. (singul. in gran.) à ℥iij.
Essent. Castor. ℥i.
2. Extrahenda aromata.
Piper. long. ℥iij.
Cinam. ac. ℥i℥.
Acori s. calam.
Cass. lign. Vetz.
Cost. Ver.
Pip. albi.
nigri.
Schananth.
Spic. indic.

Strachad. arab.
Zedoar.
Zingib. alb. à ℥vj.
Cardam. min.
Carpobalsam. veri.
Cubebar.
Folii
Galang.
Garyophyllor.
Macer.
Spic. celtic. à ℥℥.
Lign. Aloës ℥ij.
Extrahenda reliqua.
Mirobalan. Chebul. ℥vj.
Baccar. juniper. ℥j.
Laur. ℥ij.
Fl. Rosar. rub. ℥i℥.
Hyperic. ℥℥.
Centaur. min. ℥ij.
Herb. card. bened.
Scord. cret. à ℥i℥.
Calamenth. mont.
Dictamn. cret.
Marrub. à ℥vj.
Abrotani.
Chamædr.
Chamæpit.
Orig. cret.
Polii cret.
Rorismar.
Salv. min.
Scabios. à ℥℥.
Majoran.
Mari.
Lign. Asphalt.
Santal. citr. à ℥ij.
Agaric.

Bb

Rad.

Rad. jrid. Flor. à ʒiʒ.

Angelic.

Pentaphyll.

Rhabarb. cl.

Tormentill. à ʒvj.

Aristoloch. rot.

Asar.

Cyper rotund.

Diptamn. alb.

Enulæ camp.

Gentian.

Imperator.

Meu

Pimpinell.

Phu Pontic.

Serpentar.

Succif.

Valerian.

Vincetoxic.

Aristoloch. long.

Cruciat. à ʒij.

Sem. Buniad. seu Napi agreſt. ʒiʒ.

Petrosel. macedon. ʒ. vj.

Ammeos.

Amomi racemof.

Anif. torrefact.

Citri.

Fœnic. cret.

Hyperic.

Sefel. seu Siler. mont.

Thlafpi seu Naſturt. alb. à ʒʒ.

Dauci cretic. ʒij.

3. Pulverifanda.

Confect. ſerpentū juniperinæ Quer-
cet. ʒiij.

Terr. ſigillat. ʒ. vj.

Lemn.

C. C. uſti à ʒʒ.

4. Liquida.

Balfam. Indici

Ol. Nucis moſchat expr. à ʒiʒ.

Garyophyllor.

Succin. camphorat. ʒiʒ.

Spir. $\ominus$ i ʒʒ.

1. F. Extractio ſeorſim mediæti-
romatum & reliquorum extrabe-
dorum, ſingulorum ſc. 1. cum ∇
rectific. 2. cum ∇ pluviali, Eſſen-
tiam cum ∇ extractam præcipiti-
cum Extractione in ∇ . Hinc ab-
ſtrahe in MB ac collige ſeorſim ſpiri-
tum theriacalem primo egredien-
tem, ſeorſim etiam ∇ theriacalem
ſubſequentem ad conſiſtent. mellis
Reſiduam mediætatem in pulvere
redige.

2. Ex remanentia incinerata eli-
xivia $\ominus$ cum ∇ pluviali.

3. In ſpir. theriacali ſolve ſanda-
rac. Olib. Maſtich. ſtorac. omneſque
Eſſentias non ſatis liquidas eo dilue.

4. Cum ∇ theriac. in pulvem re-
dige Trochiſc. de ſcyllis & Vip. ſol-
ve in eodem ſuccum Glycyrrhiæ.
G. Arabic & $\ominus$ proprium.

5. In ſpir. Terebinth. ʒvj. ſolve
Aſphaltum.

6. Reliqua omnia, ut Eſſ. Opii.
& Hypocifſt. Acac. Myrrh. ſagapen.
Galban. & Opopanac. ſolve in $\times$.

7. Omnes extractiones, ſolution-
nes, pulveres. Balfama, olea expr. de-
ſtill. ſpiritus & $\ominus$ ſ. a. commiſce
quam.

quam optimè & redige in massam pilularem. Hinc

6. Theriaca Celestis.

ꝛ. Theriac benedict. prior. ꝛiij.

Extrahe cum sp. Theriacali, effunde & abstrahe ad consistent. mellis. Abstractum spir. (essentia seorsim asservata) reafunde remanentia priori, extrahe denuo & decanta. Remanentia affunde ∇ rectific. ac extrahe residuam essentiam ejus, decanta iterum, & confunde cum priori. Residuam remanentiam in ∇ theriacali & tandem in $\times$ spiritu Salis balsamici (O) fortificato extrahe. Et his ultimis Extractionib. priores præcipita & ad consist. mellis coagula, tandem permisce.

Magist. corallor.

Perlar. à ζ j.

Hyacynthi.

Rubin.

Smaragd. à ζ vj.

Bezoard. Animal.

Mineral.

Sal. corallor.

Perlar. à ζ ß.

Bezoard. oriental.

Terr. sigillat.

Unicorn. veri.

Ofs. de C. C. à ζ iiij.

Ambr. gris. ζ ij.

Inspilla in vase duplici ad formam

Extract. vel massæ pilularis.

Vires. Vires Quercetanus huic attribuit admirabiles in Venenis & contagis

arcendis; in exagitatione spirituum humorumque sedanda; in catarrhis, dolorib. & vigilis mitigandis. In Balsamo nativo corroborando, puredine preservanda, &c.

N. Rationem utriusque hujus compositionis vide si decade superius allegata.

EXTRACTA PURGANTIA.

Extracta purgantia simplicia, ut & quæ sub nomine alicujus simplicis veneunt, vide lib. 4.

Purgantia Composita.

Extractum

Benedictum, vide infra. N. 1.

Diacarthamum s. Cnicopharmacum Aug. 1.

Catholicum, Aug.

F. F. vide infra. 2.

Sennerti. 3.

Arnoldi Weickbardi, 4.

Cholagogum Querc. Aug.

Holagogum Andernaci, Aug.

Melampodii, s. Ellebori nigri

Mindereri, Aug.

Melanagogum Querc. Aug.

Panchymagogum Crollii. 1 2. vid. infra. 56.

Hartmanni. 7.

Augustanorum.

Phlegmagogum Querc. Aug.

Pilularum Aggregativ. Aug.

Aurear. Aug.

Cochiar. A.

Lucis major. A.

1. Extractum benedictum.

ꝛ. Fol. Sen. cl.

Rhabarb. à ζ ij.

Bb 2

Agg

Agaric. ℥j.

F. Extractum.

Vires. Purgat biliosos ac mucilaginosos humores.

Dosis à ℥ss. ad ℥j.

2. Extractum Catholicum Francofurtense.

℞. Aloës succotrin. ℥j.

Turbeth. el. ℥ss.

Colocynth. ℥vj.

Agaric. albis.

Diagryd.

Rad. Ellebor. à ℥ss.

Spec. Diarrhod. abbat. ℥j.

Macis.

Stæchad. ar.

Galang.

Cardamom.

Zedoar.

Caryophyll.

Cinamom.

El. Anth.

Lign. Aloës

Visc. querc. à ℥ss.

Ambr. gris. ℥j.

Infunde omnia in $\mathcal{V}$ σ (8) exceptis speciebus Diarrhod. & Ambra. fiatque extractum. cui adde Extractum specierum Diarrh. itidem per $\mathcal{V}$ factum ac Ambram.

Vires. Omnes humores blandè purgat.

Dosis à ℥j. ad ℥ij.

3. Extr. Catholicum Sennerti.

℞. Diagryd.

Trochisc. Alh.

Gumm. de Peru, ana ℥ss.

Aloës ℥j.

F. Extractum cum $\mathcal{V}$ scorsem.

Idem f. Extractum.

℞. Turbith. el.

Rad. Elleb. nigr. à ℥ss.

Rhabarb. ℥j.

Spec. Diarrhod. abb. ℥ss.

Aromat. rosat. ℥ij.

Utrumque Extractum conjungatur ad massam pilularem.

Dosis à ℥j. ad ℥ij.

N. Felicius forsam procederetur, Resina Diagrydi, Magister. Gummi de Peru, Extract. Aloës, per se fierent, in libr. 4. docebimus, atque Trochisci Alhandul cum reliquis infunderentur.

4. Extractum Catholicum, Clavis.

D. D. Arnoldi V Veickhardi.

℞. Aloës succotr. ℥ss.

Rhabarb. opt. ℥v.

Fol. Senn. s. st. ℥iiij.

Rad. Mechoac. ℥ij.

Colocynth. ℥j.

Turpethi el. ℥iij.

Eful. præparat. ℥ss.

Gener. 5. mirobalan. à ℥ij.

Cinamom.

Zinzib.

Macis.

Galang.

Zedoar.

Garyophyllor.

Cardamom.

Cort. citr.

Scœnanth. à ℥j.

Spec. Diamb. ℥ij.

Diarrh. abb. ℥ij.

F. Extra-

F. Extractio l. a. cum Ψ & ∇ fœnic. exprimat. & inspissetur.

Dosis ad $\mathfrak{z}\beta$. vel $\mathfrak{z}\text{ij}$.

4. *Extractum Panchymagogum*
Crollii 1.

$\mathfrak{R}$. Spec. Diarrhod. Abbat.

Diamb. ana $\mathfrak{z}\text{ij}$.

Extrahatur Tinctura cum Ψ l. a.
vitrum crebromovendo.

Deinde

$\mathfrak{R}$. Pulp. colocynth. $\mathfrak{z}\text{vij}$.

Turpeth gummos. $\mathfrak{z}\text{v}$.

Agaric. opt. $\mathfrak{z}\text{ij}$.

Rad. Ellebor. nigr. veri $\mathfrak{z}\text{ij}$.

Scammon. Elect. $\mathfrak{z}\text{vj}$.

Fol. Sen. $\mathfrak{z}\text{iiij}$.

Rhabarb. el. $\mathfrak{z}\text{iiij}$.

Elater. $\mathfrak{z}\text{ij}$.

Sem. Ebul. trit. $\mathfrak{z}\text{iiij}$.

Hermodaet. $\mathfrak{z}\text{iiij}$.

Incidenda incidantur, terenda
terantur; affunde tincturam illam
specierum extrahaturque Tinctura
f. a. decantatas extractiones inspissa
leni calore MB. ad consistentiam
mellis, postmodum adde

Ol. Cinam.

Caryophyllor.

Nucist. ana gutt. x.

Sal. perlar.

corall. ana $\mathfrak{z}\text{ij}$.

Salem è fecibus superioribus cal-
cinatum extractum.

Rasur cranii human. [vel ofs. cal-
cinat.] $\mathfrak{z}\beta$.

F. Massa.

Vires. *Non datur melius catharti-*

*cum, quod minori molestia omnes humo-
res noxios expurget.*

*Dosis à $\mathfrak{z}\text{ij}$. ad $\mathfrak{z}\text{ij}$. ex vino malva-
tico, vel alio generoso, è iusculo, vel aliis
catapotis aggregativis admixtis, datur
& in forma pilulari.*

6. *Extractum Panchymagogum*
Crollii 2.

$\mathfrak{R}$. Pulpæ colocynth. $\mathfrak{z}\text{vj}$.

Agarici

Scammon. el. ana $\mathfrak{z}\beta$,

Hellebori nigri

Spec. Diarrhod. Abbat.

Aloës succotrin. ana $\mathfrak{z}\text{ij}$.

Extrahe f. a. cum Ψ eumque
iterum abstrahe. Et quia in extra-
ctione sæpè virtus purgatrix solet
debilitari, ideo quidam solent ad
unam partem extractorum addere
crudorum purgantium partem alte-
ram: adde ergo superioribus, ante-
quam extractum in fundo remanens
plane inspissetur.

Trochisc. Alhand. $\mathfrak{z}\text{vj}$.

Diagryd. præparat.

Agaric. troch. à $\mathfrak{z}\beta$.

Aloës Epatic. $\mathfrak{z}\text{ij}$.

Pulverisata redigantur in mas-
sam justæ consistentiæ.

Dosis à gran. 20. ad 25. & 30.
& ultra.

N. *Aliud vide in Pharmacop.
Augustana.*

7. *Extractum Panchymagogum*
Hartmanni.

$\mathfrak{R}$. Fol. sen. l. it. $\mathfrak{z}\text{ij}$.

Rhabarb. el. $\mathfrak{z}\beta$.

Bb 3

Rad, Hel-

Rad. Hellebor. nigr. ℥j.
 Turbeth. alb. gummos.
 Polypod. quern.
 Trochisc. Alhand.
 Agaric. Trochisc. ana ℥℔.
 Medull. sem. cartham.
 Myrrh. rubr. el. ana ℥iij.
 Spec. aromat. Garyoph.
 Diamb. ana ℥j.
 Cortic. citr. ℥j.

Concisa & contusa extrahantur simul omnia cum ♁ & ♃ ci-

nam. ana ℔℔. F. Expressio. Feces denuo extrahantur cum sola ♃ cinam. tenuiori, percoletur postea. Extracto adde extracti Aloës cum ♃ Betonic. vel Veronic. facti ℥iij. F. mistio, & inspissatio ad justam consistentiam, addendo Ol. Garyophyllor. gran. 10.

Dosis à ℔℔. ad ℥℔. *Hart. in Coll. Alias insuper descriptiones videtur poteris dict. lib.*

CAP. LVIII.

De Farinis.

Farinarum conficiendarum modus vulgaris est.

Sunt usitatores in Officinis.

Farina Amyli. s. amydi. *Krafft*
Meel.
 Avenæ
 Fabarum
 Fœni græci
 Glandium

Hordei
 Lentium
 Lini
 Lupinorum
 Orizæ
 Pisorum
 Siliginis
 Tritici
 Volatilis. *Staubmeel.*

CAP. LIX.

De Feculis.

Fecula ex radicibus nonnullis, iisque viridibus eliciuntur, rarissime ex foliis.

Modus fiendi.

℞. Rad. (v. gr. ari.) q. v. lotam vel rasam, conquassa optimè in mortario, affundendo aquam subinde, ut fiat pulpa liquidiuscula, hanc fortiter exprime, expressionem liquidam repone, ut subleat fecula, Feculam

subsidentem exicca. Sic fiunt.
 Fecula Ari

Bryoniæ
 Iridis nostrat.
 Lilliorum albor.
 Pœoniæ
 Serpentariæ

Scyllæ. N. *Hac operationem habet peculiarem, vide libr. 4.*

N. Ono-

Ononidis radix cocta in f. q. aqua prius & aliquantulum inspissatum reposita (hor. 3. 4.) si decoctum illud clarificatum natur, & eisdem ad fundum mittit.

CAP. LX.

De Floribus.

Flores in Chymia sunt subtiliores corporis partes, per sublimationem, à crassioribus particulis, sub forma sicca separatae.
 Modus, ut singulis ferè diversus est; ita & in singulis describi postulat.
Usitatores sunt.

Flores Antimonii.
 Cinnabaris Antimonii.
 Flores Arsenici. ☉ sublimatum.
 Benzoin.
 Mercurii varii, huc ☿ dulcis.
 Salis ✱.
 Sulphuris varii.

CAP. LXI.

De Gargarismis, Diaclysmatibus & Dentifriciis liquidis.

Diaclysmata, (Collutiones oris,) sunt liquores, qui in ore detinentur, iterumque expuuntur. Hi si gargarisando adhibeantur, dicuntur Gargarismi seu Gargarismata, quod tamen vocabulum etiam generaliter pro diaclysmate non raro usurpatur. Eadem si phlegmati è cerebro eliciendo destinantur, apoplegmatismi nomen assumunt.

Liquores hi in Officinis pro usu nulli extant, sed ex tempore, ad prescriptiones datas, dispensantur. Fiunt ut plurimum ex aquis (simplici vel destillata,) succis, decoctisve convenientibus, in quibus pro libitu diluuntur syrapi, mella, sapæ (ʒij, iij, iiij, ad lb. i. ¶) tantillum aceti. Ousti, ☉i crudi, preparati, Spiritus ☉i, ☉i, & simil. In summa, omnis generis

liquores, & quicquid in his dissolubile est, diaclysmata ingredi non nequeunt.

Exemplo sint:

1. *Diaclysmata Odontalgicum & apoplegmatizans.*

ʒ. Piper alb.
 long.
 Cubeb.
 Staphisagr.
 Cort. mori
 mandrag. a ʒj.
 Rad. pyrethr. ʒij.
 Contundantur & ex vino albo f. decoctum, ad lb. i. In colatura dissolvatur tantillum aceti.
 F. Diaclysmata.
 2. *Diaclysmata refrigerans.*
 ʒ. Cancros viv. N. v. vj. vel viij.
 Sedi major. M. iij vel iiij.

Con-

Contunde & exprime succum.

Vires. *Maximè prodest in inflammatione.*

3. *Diaclisma ad gingivas.*

℞. Aqu. Chelidon. min. bis destillat. ℥iij.

O ulsi ℥j.

M. & si libet f. filtratura.

Vires. *Insignium virium est in gingivarum putredine.*

4. *D. Ad faucium inflammationem.*

℞. Aqu. Plantag. ℥ij.

Rosar.

Acetof. à ℥j.

Prunell. ℥ij.

Rob. Diamor. ℥℞.

Ⓞ præparat. ℥℞.

M. F. Gargarismus.

5. *Diacl. apophlegmatizans.*

℞. Cort. rad. sambuc. ℥j

Rad. Galang. ℥℞.

Pyrethri. ℥ij.

Fol. Betonic.

Origan.

Majoran.

Meliss. à M. j.

Cubebæ. ℥℞.

Sem. Sinap. ℥j.

Uvar. passar. M. i.

Coquantur in vino vel aqua.

℞. Colatur. ℞. ℞. præter propter

Oxymel. scyllit. ℥iij.

M. F. Gargarismus.

Vires. *Phlegma è cerebro elicit.*

6. *Huc referendi sunt LIQVO-*

RES, fricandis dentibus. gin-
giviæ, destinati.

℞. Aqu. Prunell.

Plantag. ana ℥iij.

Rob. Diamor.

Syr. rosar. sic. ana ℥℞. vel ℥j.

Spir. Ⓞ-i ℥℞. M.

Inservit ad dentes dealbandos, extergendos, stabiliendos.

N. *Spiritus acidi profunt maximè ad dentes dealbandos, sed & stuporem eorum inducunt.*

CAP. LXII.

De Gelatinis.

Gelatina est succus inspissatus, purior, clariusculus, cum saccharo in scatulas effusus & congelatus. Et hinc Gelatina dicitur.

Parantur è fructibus nonnullis succolentis, tum è cornibus ac ossibus tenerioribus.

E Fructibus.

℞. Fructus, exprime succum, expressum coque & clarifica. (cum al-

bumine ovi.) hinc addito saccharo inspissa sensim & effunde in scatulas.

Alter.

℞. Fructus coque in ∇. decoctionem citra expressionem decanta, vel filtra, saccharumque addendo inspissa.

E Cornibus & Ossibus tenerioribus sit sine Saccharo.

℞. Rasur. cornuum ossiumvè (vel eadem

eadem in fragmenta minutiora redacta,) coque vel d. gere aliquandiu in ▽ (commun. stillatitiavé appropriata.) hinc coque & filtra calidè coagulaque.

N. Quod si ossa & cornua nimis dura sunt, acuari ▽a poterit liquore aliquo acido, verbi gratia, spiritu Cvi, & simil.

Sic sunt

Gelatina Cytoniorum.
Pomorum,
Pyrorum.

Ribium.

Corna cervi.

Cranii humani.

N. 1. His immiscentur nonnunquam pulveres, vel extracta. & simil. unde Gelatina composita, tum alterantes, tum purgantes, v. gr. Gelatina Cytoniorum purgans, vide libr. 4.

N. 2. Sunt qui Gelatinas Cytoniorum Marmeladas vocant, easque tum simplices, tum aromatisatas pro usu domestico parant, varii coloris.

CAP. LXIII.

De Infusionibus.

Infusionis (infusi) nomen potionibus potissimum imponi, iisque purgantibus, libr. 1. diximus, harum rationem hic loci exhibemus.

Liquorem exhibent aquæ stillatitiæ. (tum & fontana.) serum, mulsum, hydromel, vinosum, vinum, & simil.

Materia infusioni apta, etsi & ex mineralibus & animalibus sumi queat, tamen hujus loci inprimis sunt vegetabilia, & maxime purgantia cum corrigentibus.

Modus parandi.

Recipiuntur res medicamentales, præparatæ ad infusionem, incidendo, contundendo, limando, &c. prout in decoctorum doctrina traditum; immerguntur liquori, quantitate & qualitate intentioni medicæ respondenti, reponunturque, si

extractio maturanda, loco calido, (in cineres vel juxta fornacem.) Hinc decantetur liquor, exprimatuvé pro usu.

Proportio liquoris præseribitur ferè q. l. id est, ut materia cooperiatur, liquorque superemineat digitos versos. 1. 2. 3. &c.

Exemplo sint

1. Infusio Cholephlegmagoga.

ʒ. Agaric. elect. ʒiʒ.

Rhabarb. opt. ʒij.

Zinzib. ʒʒ.

Spic. Nard. gran. v.

Sal. gemm. gran. iij.

Pulverisentur grossè & infundantur per noctem in

Aqu. Eupator.

Cichor. à ʒiʒ.

Hinc calefiant & colentur cum expressione. F. Potus.

Cc

Vires.

Vires, Purgat bilom & phlegma.

N. Sal gemma additur ad faci-
liandam extractionem: cujus rei gratia
& sal ♀ addi poterit.

Hujus generis sunt Vina medicata, (ut
& Cerevisia medicata,) tum alte-
rantis, tum purgantia, v. g.

2. Vinum Arthriticum,

℞. Fol. chamædr.

Chamæpit.

Sum. Salv. ana ℔ss.

Flor. Primul. ver.

Anth.

Lil. convall. ana ℔ss.

Raf. Lign. Guajac. ℥viij.

Vilci quern. ℔ss.

Rad. Chin. ℥iij.

Garyophyllat. ℥iiij.

Vini musti mensur. lxxx.

Ponantur ad fervescentiam ut
deserveant.

3. Vinum Medicatum Cephalico-
Spleneticum.

℞. Rad. Garyophyllat. ℥ijss.

Cichor. ℥iss.

Enul. ℥j.

Herb. Ceterach.

Veronic. c. fl.

Card. bened. c. florib.

Epatic. stellat. c. flor.

Summit. Centaur. min. ana M℔ss.

Cort. Arantior. sicc. ℥ss ℥ij.

Incidantur herbæ, contundan-
turque grossæ radices & cortices, in-
fundanturque in vini mensur. viij.

Vires. Catarrhis insigniter opitulatur
caput, epas & lienem corroborat.

4. Vinum Matricale.

℞. Herb. Meliss.

Puleg.

Capill. ♀.

Salv.

Calamenth.

Artemif. ana M℔ss.

Fl. Squinanth. ℥ss.

Calendul.

Cheir. ana p. ij.

Nucist.

Macer.

Cubebat.

Cardamom.

Granor. Paradyf.

Zedoar. ana ℥j.

Vini generosi mensur. iiij. ad
dendo saccharum pro libitu.

5. Vinum purgans.

℞. Fol. Sen. Al. f. st. (sine stipitib.) ℥ss.

Follicul. sen. ℥iss.

Epithym. ℥vj.

Sem. cartham. conquals. ℥ss.

Chialapp. ℥iij.

Cort. Helleb. nigr. ℥ss.

Cinamom. ℥j.

Galang. ℥ss.

Zingib. ℥ss.

Cort. citr. ℥ij.

Vini mensur. ℥.

Vires, Purgat humorem Melanch-
licum & serosum. Dosis ℥ij. iij.

N. Plura Exempla aliunde petere si-
cet, vel ex decoctis, vel ∇is destillatis
compositis huc arcessere. Nimirum spe-
cies dictorum Medicamentorum non
minus & his adhiberi poterunt.

Huc

Huc pertinent Vina Hippocratica
 seu Clareta,
 v. g.

6. Claretum laxativum.

℞. Cinamom.
 Galang.
 Garyophyllor.
 Macis
 Zinzib. à ʒj.
 Turbith. alb. ʒvj.
 Fol. fen. el. ʒj.
 Mechoacann. ʒiij.
 Sacchar. ʒiij.
 Vini generosi ʒxij.
 Aqu. fontan. ʒviiij.
 Cremor. ♀ ʒij.

Stent in infusione per noctem,
 dein colentur per Manicam Hippo-

craticam.

Vires. Purgat humores melancholico-
 sos & pituitosos.

Dosis ʒij.

7. Claretum purgatorium, s. Vinum Hippocraticum ʒiale.

℞. Vitri ʒ subtiliss. pulveris. ʒj. ʒij.
 Vini alb, opt. ʒviiijʒ.

Digerantur vase vitreo bene
 clauso, in MB. ☉ ☽ (6.) dein cola,
 colaturæque adde

Sacchar. albiss. pulverisat. ʒiij.
 vel ʒʒ.

Aromatisetur cum opt. ▽ ci-
 nam. & servetur. Dosis ʒij.

Vires. Satis leniter suaviterque ope-
 rationem suam infra & supra exerce-
 Sala.

CAP. LXIV.

De Julebis & Moretis.

Julebi (Julepi) in Praxi usitatissi-
 mum potitionis genus constituunt,
 quod ob saporem gratum, pro potu
 ordinario ægris præscribi ut pluri-
 mum solet.

Parati autem in Officina nulli
 extant, sed ex tempore parantur.

N. Julepi violaceus & rosaceus Offi-
 cinarum, Syrupi consistentiam obtinent.

Parantur ex liquore potulento, in
 quo Syrupi, saccharumve dissolvun-
 tur, additis, prout visum fuerit, &
 aliis in liquore illo dissolvi aptis, qua-
 lia succi, spiritus, & simil.

N. Syrupi vises & conserva supple-

re potest, accedente colatura.

Liquor ille potulentus adhibetur
 varius: Aqua stillatitia, fontana,
 (correcta pane tosto) decoctum, ver-
 bi gratia, C. C. Glycyrrhizæ, Hordei,
 & simil.

Proportio Liqueoris, ℞. i.

Syrupi. ʒj. ʒij. vel pro-
 ut palato placuerit.

Acidiusculi adeoque gratiores,
 non raro reddi solent, spiritu ʒi
 ad saporem gratum usque instil-
 lato.

Exemplo sint.

Cc 2

I. ʒ.

1. R. Decoct. C. C. usti, id est, in quo
c. c. (v. gr. ℥j. vel ij.) sit
coctum ℔. i.

Syrup. papav. err. ℥j.
corallor.

Succ. Berberor. ana ℥℔.
M. F. Juleb.

Confert in febribus aliisque san-
guinis ebullitionibus, quas vigilie
alviq; fluxus comitantur.

2. R. Aqu. fontan. pane cor-
rect. ℥x.

Julep. Rosar. ℥i℔.

Syr. cinam. ℥℔.

Aqu. Rosar. ℥iiij.

Spir. O-i q. l. ad gratum sa-
porem, videlicet ℥j. vel ℥℔.

F. Juleb.

Vires. Refrigerat roborat potuque
gratum est agrotis.

3. R. Aqu. hordei, id est, decoct.
℔i℔.

Conserv. rosar. ℥iiij.

Conquassetur conserva, tantillum
subinde decocti affundendo, hinc co-
letur, & si placuerit, filtretur.

N. 1. Acida si decocto C. C. (in-
primis è crudo C. C.) instillaris, turbi-
dum id redditur.

N. 2. Poterit itidem Santalo rubro
aromatizari, santali scil. ℥℔. simul con-
quassando.

Hujus quoque loci est Moretus,
nostratibus dictus, potionis genus,
ex aromaticeis aliisve confortantibus
commixtum, addito ad gratum sa-
porem saccharo vel syrupo.

N. Moretus dicitur à moris seu dia-
moro ingrediente. Estque mulierculis
nostratibus potionis genus usitatissimum,
quo veram impregnationem confortari
falsam exturbari, persuasum sibi habent.

1. Moretus usualis pro ditto-
ribus.

R. Diamor. c. sacchar. ℥ij.

Juleb. rosar.

Aqu. cinamom. à ℥j.

Spec. Diamb. ℥℔.

Trag. Stomach. ℥i℔.

Vini optimi, ℔. i. M.

Bibatur mane bonus haustus,
idque diebus continuis 3.

2. Moretus pro pauperibus.

R. Diamor. c. sacchar. ℥ij.

Juleb. rosar. ℥j.

Trag. commun. ℥i℔.

Vini, ℔. i. M.

3. Moretus absq; speciebus.

R. Diamor. c. sacchar. ℥ij.

Juleb. rosar. ℥i℔.

Aqu. cinamom. ℥j.

Vini generosi, ℔. i. M.

N. Species que adduntur, post infu-
sionem colando iterum separantur.

CAP. LXV.

De Lapidibus.

Lapidis nomen hic sume non pro
lapidibus nativis, sed pro medi-
camentis preparatis, quæ veniunt
nomine lapidis, ut sunt 1. Lapis
vege-

vegetabilis dictus. 2. Medicamēta in duritiem terream ac lapideā excocta.

Lapis vegetabilis nihil aliud est quam essentielles vegetabilis alicujus partes conjunctæ, ac in lapidem q. coagulata. Fitque

℞. Plantam siccam, digere cum menstruo proprio (▽ propria stil-
latit.) destilla, ut habeas phlegma,
spiritum ac oleum. Ex remanente
ac superflua materia incinerata ex-
trahe sal beneficio phlegmatis. Ex
eadem (seu ejusdem speciei planta)
extrahe tincturam cum spiritu illo.
Hinc imprægnat tincturâ sua s. a.
ad suffeientiam. Postea adde olei
quantum imprægnatum illud sal im-
bibere potest, & in lapidem quasi co-
agulantur.

N. Hujusce medicamenti genus esse
in Officinis paratum non extat, opera
precium tamen esset, introducere, in quo
tamen notandum, quod lentissimo igne
in lapidem paulatim convertere id oportet.

Alias lapidis nomine veniunt,
Lapis septicus s. cauterium poten-
tiale, tum quoque lapis philosopho-
rum, (de quibus Augustani,) & præ-
ter hos.

I. Lapis corrosivus.

℞. Lixivium, è quo sapo niger
coquitur. Id sartagine exceptum co-
quatur in lapidem, qui tesserarum in
formam scinditur, cum refrixerit, ac
vitro rectè obrurato servatur.

Vires. Cauterium in igne est, dimi-

dia hora spacio fonticulum inducere suf-
ficiens. Heurn. in Meth. pract.

2. Lapis s. magnes arsenicalis.

℞. ♂ crudi.

♁r. flavi

♁♁ albi

Pulv. subtilissimè lentoque igne
liquefac. Vase refrigerato eximitur
materia, quæ frigore indurescit.

Vires. Usus ejus est in peste, ubi in
forma periapti de collo suspenditur: in-
greditur insuper Emplastrum magneti-
cum. Hartm.

3. Lapis medicamentosus Crollii.

s. Lapis salutis.

℞. ♂ virid. ℔. 1.

alb. ℔. 8.

Alumin. ℔. 8.

Anatron. id est, fel vitræ

Sal. commun, ana ℥iij.

♀i

Absynth.

Arthemif.

Cichor.

Perficar.

Plantag. à ℥8.

Ponantur in olla vitreata, affun-
de parum aceti rosacei, ac coque i-
gne l. sæpius agitando: ubi incipit
spissescere, adde

Ceruf. venet. ℔. 8.

Boli armen. ℥iij.

Diligenter misceantur omnia,
donec vi ignis mediocris in lapidis
duritiem massa concreverit, quæ
postea fractâ olla eximenda, & ad
usum reservanda.

Cc 3.

N. Si-

N. Si gummata, myrrham videlicet & thus, addere voles, instituatursolatio lenta, ne comburantur, nec vis illorum in igne evanescat.

Vires. Virtutes ejus varia sunt, Tolu ulcera & defluxiones, desiccatur vulnera invectorata, curat erysipelas, scabiem, tinea, serpigines.

Modus utendi.

Liquefcat ejus ℥j. in ∇ pluvial, mensura 1. filtratur, filtratura hac utere, tum lavando, tum lintasolum imbuedo ac imponendo.

4. Alia descriptio, Johannis Gress.

℞. Alumin. ℥iij.
Oli ungar. vir. ℥ij.
alb.

Tartari
Borrac.
Mastich.
Thur.
Sal * à ℥j.
Ceruf. ℥vj.
Boli armen. ℥iij.

Crasso modo contrusa, coquantur in olla vitreata capaci, cum ✠ fortissimo, ut supra, Hartm. in pract.

5. Alia.

℞. O-i ℥i. 1.
O-i ℥i. 1.
Ceruf.
Alumin.
Bol. armen. à ℥iv.
Sal. ammoniac. ℥ij.

Omnia bene trita coque 1. ∆ cum ✠ ad eminentiam igit. 2. affuso in olla satis capaci, donec o-

mnia redigantur in lapidem durum.

6. Alia Lapis salutis.

℞. Alumin.
Myrrh. à ℥iij.
O-i alb.
Anatron.
Ceruf. à ℥ij.
Thur. ℥j.
Bol. armen.
Erugin. à ℥iv.

Tere simul & cum ✠ q. s. coque ac coagula in lapidem.

7. Lapis mirabilis.

℞. O-i alb.
virid.
Sacchar. fin.
O-i ana ℥i. 1. 1.
Sal * ℥i. 1.
Alumin. crud. ℥iv.
Camphor. ℥j.

Minutissimè pulverisata, miscantur cum muria sive brodio olivarum conditarum, ut fiat infar mellis. Coque dein lente & coagula in lapidem.

Vires. Easdem vires obtinet cum prioribus lapidibus salutis.

8. Alter: Lapis rubens dictus.

℞. Vitriol. roman.
alb. ana ℥i. 1. 1.
Alumin.
Lithargyr.
Lap. calamin. ana ℥iv.
P. albi puri.
Sal. ammoniac.
commun. ana ℥i. 1.

Affuso aceto coque 1. ∆ semper agitan-

agitando, & cum incipit spiffescere
adde
Ceruf. venet. ꝑꝑ.

Boli arm. ꝑꝑ.
M. diligenter, & coque in duriti-
em lapidis.

CAPIT LXVI.

De Liquoribus.

Liquores hic voco humores per de-
liquium aut fimiliter paratos.

N. In his excellunt falia refoluta, qua
Balsami, vel interdum olei nomen, licet
minus accurate, ſibi vendicant.

Refolvuntur falia per deliquium,
ſi aeri humido exponantur, vel & hu-
more aqueo imbibantur: reliqua qui-
a peculiarem modum obtinent: quo
in liquorem redigantur, ſpecialiter
in ſingulis quilibet innotefcet.

Liquores uſitatores ſunt.

Liquor. Salis ammoniaci.

Arsenici.

Corallorum

Cryſtallorum

Salis gemmæ.

Lapidis Judaici.

Ludi ſ. calculi humani.

Oculorum cancri.

Perlarum,

Saturni,

Talci.

Tartari, i. e. oleum ꝑꝑ.

Huc Liquor. Lumbricorum.

Myrrha.

Commendatur itidem maximopere

Liquor Lithomripticus

compoſitus.

ꝑꝑ. Ocul. cancr.

Lapid. Judaic.

Lyncur.

Spongiæ.

Ætic. ana q. v.

Pulveratis affunde Spiritum Sa-
lis ad digit. 3. ſtent in ſolutione ꝑꝑ
aliquot, hinc depleatur ſolutio, re-
ſtitansque materia, novo ſpiritu ſa-
lis affuſo denuo ſolutioni ſubmitta-
tur, donec tota ferè ſoluta ſit.
Solutiones confuſas coagula evapo-
rando vel abſtrahendo. Coagulum
eritum ſolve per deliquium, liquo-
rem hunc coagula iterum, ac ſolve,
idque repete donec coagulationem
ulteriorem admittere nolit.

Vires. Maximarum conſetur vi-
rium in calculo reſolvendo.

Dofis gutta, 1. ac altera indies propi-
nata. Vide Medull. deſt. part. 1. tr. 10.

Liquor ad ulcera.

ꝑꝑ. Calc. viv.

Sal ammoniac. ana.

Læviga ſimul & funde ad ſollem
fuſione maturata, & confluit ut ▽
quã effunde. Maſſæ huic tritæ adde
ſal ꝑꝑ tantundem ac fuit alterutrius,
reponetq; in cellam ad liqueſcendum.

Vires. Sanat impetigines, ulcera fi-
ſtuſuſa, aliæque maligna & inveterata
mundificat, & ad ſanationem diſponi,
proin conſert in cancro, ſerpigine, lue ve-
nerca, & ſimil.

De Magisteriis.

Magisterii nomen est æquivocum sit, uti libr. I. dictum: attamen communiter usurpatur pro pulvere, ut plurimum, candido, per præcipationem ex certis quibusdam rebus præparato. Res illæ tum è mineralibus sunt, ut terræ & lapides, tum è vegetabilibus, ut Herbæ, &c. tum ex animalibus, ut ossa, cornua, crustacea.

Modus fiendi.

Materialiam ex qua Magisterium parare constitutum est, tere aut comminue grossè, hinc affunde liquorem convenientem (acidum vel similem) ut solvatur vel extrahatur; solutio præcipitatur (affuso liquore vel materia cujus vi solventis vis obtundatur.) præcipitatus pulvis abluatur si opus sit ∇ communi, hinc exiscetur lente.

Sic fiunt.

Magisteria.

1. E Mineralibus.

Tritis affunditur solvens, solviturque s. a. solutio præcipitatur, eluitur & siccat.

N. 1. Liquor solvens vulgariter adhibetur $\otimes$, tum per se, tum acuatam per Sp. $\odot$ vel similes spiritus minerales, sc. $\oplus$, $\ominus$ &c. vel peculiaris destillatur solutioni aptus liquor, de quo suis locis.

N. 2. Præcipitatio fit communiter pleo $\oplus$ p. d. nonnunquam spiritu $\oplus$.

N. 3. Qua consistentia sunt duria-

vis, ut lapides, antea calcinari volumus. Vide specialius libr. 3.

2. E Vegetabilibus.

1. Tritis grossè vel incisis affunde lixivium forte ex $\oplus$ $\oplus$ & ∇ pluvi-ali paratum, extrahatur, decantetur ac præcipitetur affundendo aquam aluminis (in qua $\odot$ solutum) exicca lente.

N. 1. Præstat adhibere herbas mediocriter siccas.

N. 2. Sic nobis in usu sunt tam ex alterantibus quam purgantibus v. g. Magisterium Rhabarbari, cujus dosis $\text{ʒ} \text{℥} \text{ʒ}$.

2. Sulphureis i. e. quæ oleosa parte scatent, extrahitur Tinctura beneficio ∇ rectificatis, præcipitaturque affusa aq. com. vel ∇ aluminis.

N. 1. Sic fit Magist. Resinarum, Succini, Corticum resinifarum e. g. cinam. Turpeth. Chalapp. &c.

N. 2. Extractis Cat. non immerito annumerari poterunt.

3. Ex Animalibus.

Ossa, Cornua, Crustacea seu Testacea exhibent sua magisteria modo, qui de lapidibus traditur. videlicet beneficio $\otimes$ vel spiritus alicujus mineralis acidi & acris.

Usitiora sunt.

Magister,

Concharum

Corallorum rub. alb.

C. Cerv.

Cranii

Cranii humani.
 Cryftallorum
 Granatorum
 Hycynthor.
 Lap. Judaici
 Magnetis
 Mandibularum lucii
 Matris perlarum
 Oculorum cancri
 Ovorum struthii
 Percarum lapillorum
 Perlarum

Rubinoꝝ.
 Saphiroꝝ.
 Smaragdorum
 Terræ sigillatæ
 Tutie
 Vitri Venetiani.
 Ungulæ alcis.
 Sic & Mag. Jalappæ.
 Scammonii
 Succini
 Turpethi.

CAP. LXVIII.

De Masticatoriis.

Masticatoria, *Διαπορημασά* sunt apophlegmatizantia ita dispensata, ut dentibus mastificentur.

Fiunt modis tribus:

1. Simplicia, vel integra, vel in pulveres redacta, concisave mastificantur; ut Mastiche, uvæ passæ, pyrethrum, cubebæ, folia salvix, agaricus, & simil.

2. Eadem contusa nodulo includuntur, qui ori inditus dentibus subinde comprimitur.

3. Eadem cum cera, mastiche, carne passularum sicuumve, tere-

binthina, melle, & simili in massam subiguntur, dentibus submittenda. v. g.

℞. Rad. pyrethr. ʒj. Nucist. Zinzib. ana ʒij. Mastich. ʒj Dissolvatur Mastiche in pista calida cum pistillo, hinc cætera admitteantur subigendo in massam, vel pastillos masticabiles pondere ʒß.

Item.

℞. Rad. Pirethr. Mastich. ana ʒß. subigantur cum cera in morsulos magnitudine avellanæ.

CAP. LXIX.

De Morsellis & Rotulis:

Morselli, (morsuli) ex omnibus Medicamentorum generibus fieri possunt, quæ non respuunt cum saccharo soluto commisceri, inque placentas indurari. Talia sunt pul-

veres, Semina, (minutiora) condita, conservæ, olea, Extracta: Inprimis tamen ad morsellorum compositionem cooptantur pulveres, de quibus tamen notandum, quod non

Dd

opus

opus sit æque subtiles eos recipi, ac in rotulis.

Modus fieri.

℞. Sacchari q. ℥ solve in liquore debito super ignem: hinc coque ad consistentiam ut frige factum induretur, (probare id poteris tantillo in orbiculum stanneum vel lapidem affuso :) Hinc immisce sensim pulveres, optime agita, effundeque dum adhuc calore liquidum est, supra tabulam cupream lapideamve ut refrigeret & induretur, demum scinde in tabulas

N. 1. In purgantibus loco sacchari recipi potest Manna, cujus proportio uti & sacchari pro Medici voluntate adhibetur: ut plurimum recipitur sacchari sextuplum, octuplum, &c. prout res immiscende fortiores vel ingratiore fuerint, e. gr. ad extracta & olea destillata major sacchari quantitas expetitur.

N. 2. Nuclei ac semina emulsioni apta, si ad morsellorum constitutionem concurrant, prohibitu in emulsionem redigi poterunt, quos saccharum dissolvatur.

N. 3. Conditæ, duplici modo morsellos subeunt. 1. Conquassata. 2. In frustula incisa.

N. 4. Olea destillata si occurrerint in sine ea instillare oportet, vel paratis morsellis illinere. Idem iudicium sit de Moscho ac Ambra, qua in aqua rosarum dissolvuntur, atque paratis tabulis illinuntur.

Ustiatiores sunt alterantes.

Morsuli seu tabula

Bezoardici è pulv. bezoardic,

Cephalici è speciebus cephal. è succo & corticibus citri, f. de citro, vide infra, N. 1.

Imperatoris, è spec. Imper.

Pectorales, 2.

Post pastum, Aug.

Saccharum rosarum tabulatum

Saponca, Aug.

ad Vermes, A.

Zingiberis cocti, A.

Purgantes usitatiores.

Morsuli

Diacarthami, A.

Diaphænic, A.

Diatrion, laxativa.

Diaturbith, cum rhabarb. è speciebus.

de Diagrydio, f. laxativi, v. inf. 3.

de Manna ꝑ̄lat, vide libr. 4.

de Mechoaca, 4.

è succo rosarum, A.

1. *Morselli de Citro,*

℞. Carn. citr.

Cort. citr. condit. concis. à ʒij.

Ol. citr. gran. xij.

Succ. citri purifs. q. f.

Sacchar. in ∇ citri sol. ʒxv̄.

F. l. à Morsuli.

Sunt Cordiales, uti citrum.

N. Funt & simplices è succo corticibus & saccharo,

2. *Morsuli pectorales, F. F.*

℞. Pinear. rec. in ∇ rosar. parat. ʒʒ.

Amygd. d. excort. ʒy.

Sem. Melon. rec.

Cucum.

Cucurb. à ʒij.

Spec. Diarrhod. abb. ʒiv.

Mag. perlar. ℥j.

Sacchar. alb. in ▽ rosar. & scabios. sol. ℥xvi.

F. l. a. Morsuli.

Sunt nutritivi, refrigerantes, acrimeniam mitigantes, adeoque conveniunt in hectica.

3. Morsuli de Diagyrd. s. laxat.

℞. Crem. ℥iij.

Resin scammon. ℥ss.

Sacchar. in ▽ rosar. sol. ℥. i.

F. Morselli.

Purgant bilem.

Dosis adulto ℥ss.

4. Morsuli de Mechoaca. F. F.

℞. Conserv. violar. ℥j.

Spec. Diatragac. fr. ℥ss.

Turbith gum.

Mechoac alb. ana ℥ss.

Diagyrd. præpar. ℥ij.

Ol. cinam. still gran. vi.

anis. gran. i.

Sacchar. in ▽ fenic. sol. ℥xv.

F. l. a. confectio in morsul.

Purgat bilem ac phlegma.

Dosis a ℥ss. ad ℥j.

Vide part. 1. l. 4. observat. Cl.

Gregor. Horstii.

De Rotulis.

Rotularum parandarum modus idem est, qui morsellorum, nisi quod Rotulæ, quia formulas illis mino-

res expetunt, medicamenta requirant, quæ rotularum formationem non impediunt. Pulveres itaq; subtiles esse oportet dosisque minori.

Proportio sacchari vulgatissima est octupla, ($\frac{1}{8}$) plus minus. In purgantibus vero quadrupla, ($\frac{1}{4}$ sacch.) In oleis, stillatitiis major, scil. sacchar. ℥j. ol. gran. iv. & c.

N. Finni & rotula è succo & saccharo, si scil. hæc in illo solutam ad consistentiam justam coquatur & retinetur. Veruntamen notatu hic dignum, Rotulæ, quæ ex succis acidulis finni. v. gr. è succo citri non admittere coctionem, sed sola parari mixtione. Videlicet, ℞. Sacchari pulverisat. ℥. i. caleseat ad ignem lentum, hinc affunde succi. v. gr. Berber. ℥ij. misce & effunde in rotulas.

Rotule usitatores sunt.

Rotulæ de Berber.

Manus Christi simpl.

perlat.

Diatragacanth.

Æris, unde l. 3. & c.

Quinimo ex singulis pulveribus & speciebus, tam alterantibus, quam purgantibus, addito saccharo in conveniente ▽ solute Rotulæ pro rei exigentia fieri possunt.

CAP. LXX.

De Oleis Stillatitiis.

Olea proprie sic dicta, triplicis generis in Officinis veniunt. 1. ac cocta. Destillata. 2. Expressa. 3. Infusa.

Dd 2

Olea

Olea destillata.

Olea stillatitia ex singulis simplicium familiis parari possunt, mineralium, vegetabilium, ac animalium.

MINERALIA, quæ Oleum fundunt, maximè sunt ex genere sulphureorum, ut succinum, carbo Petræ, & simil.

Destillatio illorum eadem est, quæ resinarum vel gummatum.

VEGETABILIA primaria, ex quibus olea destillantur, sunt herba, flores, fructus, semina, radices, ligna, cortices, aromata.

Secundaria sunt olea, resina, gummi.

Modus destillandi olea ex primariis, eadem opera perficitur, quæ ac spiritus destillari diximus, & ut plurimum per vesicam.

N. 1. Felicius oleum ascendit, si nonnihil Θ is vel Ψ immiscetur.

2. Si digestio fermentatiove premititur, cujus promovende gratia nonnihil fecum cerevisia, vel Θ is com. Ψ ive addi poterit.

3. Si Oleum præcipuè expetitur, statim auctiore igne destillatio incipi potest.

I. Ex herbis. $\Re$. Herbas virides, vel siccas, q. v. contunde ac affunde ∇ m, (additoque Θ is manipul. uno ac altero, colloca ad putrescendum) hinc destilla per vesicam.

N. Herba sicca plus olei suppeditant quam virides.

II. Ex floribus, (siccis præcipuè) olea ad eundem modum destillantur, præcipuè si contusi dies aliquot

(14.) adjecta parte Θ is $\frac{1}{2}$ (vel hujus loco sacchari,) cum ∇ fuerint macerati. Sic fiunt oleum chamomillæ, lavendulæ, rosarum, &c.

III. Ex seminibus. $\Re$. Semen, e. gr. fœniculi grosse contusi, lb. i. affunde ∇ font. ferventem, q. f. addendo Θ is M. i. (vel insuper si libet Ψ i $\frac{1}{2}$ t. aut ij.) digere dies (8, 9, 10,) hinc destilla Δ mediocri per Vesic.

IV. Ex fructibus, e. gr. baccis juniperi, lauri, & similibus, simili ratione, uti dictum, oleum educitur.

N. Fermentatio promoveri potest addito tamillo fecum cerevis.

V. Ex radicibus. $\Re$. Radices conquassa ac digere cum ∇ aliquandiu hinc destilla per vesicam.

N. 1. Præstant sicca, uti & que collecta fuerunt, antequam in stolones abierint.

2. Majorem olei copiam si expetis destillationis residuum cum ∇ illa destillata, macera ac destilla iterum.

VI. Ex corticibus non lignosis oleum ad eundem cum radicibus paratur modum, v. grat. ex cort. arantior. citri. & f.

N. Præstant cortices nondum exiccati.

VII. E lignis & viscis. $\Re$. Segmenta lignorum arida, q. v. imple retortam terream, (lutatam,) ac destilla in excipulum sat amplum, igne nudo gradatim adhibito, sic exillat primum liquor clarus, continuato

nuato hoc igne post horas (4, 5,) sequentur spiritus nebulosi, tandem auge ignem, ut fundus retortæ candescat, sic ascendit oleum nigricans & foetidum, quod à liquore separa ac rectificat. Sic fiunt olea è ligno guajaci, agallochi, buxi, coryli, ebeni, juniperi, santali, serpentarii sic & viscerum coryli, querni, & simil.

N. 1. Fieri quoque possunt per descensum, sed nostratibus inusitatum est, oleumque crassius exhibet.

2. Caute procedas, nec nimium properes, spiritus enim impetuosi receptaculum disjucere proclives sunt.

3. Elici quoque possunt olea hujus sortis ex resinosis lignorum extractis, ad modum resinarum aliarum destillas, Kest. 1. cent. 86.

4. Sunt & ligna sed pauca, quæ oleum suum, (quod subtilius ac volatilius est,) per vesicam cum ∇ fontana destillata tarde licet, profundunt, ut sassafras, lignum rhodinum, cypressinum. Videlicet lignum ferratum vel minutim incisum, maceretur in ∇ aliquandiu, dein destilletur per vesicam, destillatione dies aliquot continua prodi tandem oleum.

Rectificantur olea, tùm ex cucurbita, tùm ex vesica, cum ∇ copiosa quantitate ea destillando. Nonnunquam tamen, si ponderosiora sint, arenæ immixta & per retortam rectificari opus habent.

VIII. Ex aromatibus. R. Aromata grossè contusa, (pulveres minus olei fundunt,) macerentur cum men-

struo idoneo, per aliquot dies, (4, 5, 6,) hinc destilla per vesicam, sic prodit oleum & ∇ .

N. 1. Poterit in idem & aliquid $\ominus$ vel $\odot$, vel $\square$ admisceri.

N. 2. Alii in ejusmodi oleis eliciendis amygdalas rebus addunt, ut majorem copiam nanciscantur, sed fraudulenter, etenim partem majorem ejuscè olei amygdala sibi merito vendicant.

3. Alii digerunt primo aromata in spiritu Terebinthina cohobato aliquot vicibus supra $\ominus$ calcinato. Verum nec hi purum oleum aromaticum nanciscuntur.

N. 4. Separatio olei ab ∇ fieri potest. 1. Subsidente. Nimirum si aliquandiu (¶ 14.) destillatum immotum in cella steterit, subsidet oleum, 2. Filtrando per chartam.

IX. Ex resinis. R. Resinarum lb. 2. vel 3. affundatur ∇ quantitas copiosa, destilleturque per vesicam. Sic prodibit Oleum, quod primo clarissimum stillat ∇ supernatans (dicitur vulgò Spiritus.)

Hinc incipit paulatim flavescere, muta itaque receptaculum, & suscipe flavum hoc Oleum, (si placet seorsim,) continuando destillationem, donec nihil olei amplius extillet, (dicitur Oleum.)

Tandem exime materiam in vesica restitantiem, (quæ colophonia dicitur,) eamque destilla ex retorta in arena, & extillabit oleum crassum rubrum, (Balsamus vulgò.)

N. Possunt quidem Olea hæc & Balsamus una eademque destillatione per retortam elici, igne scilicet gradatim adhibito, verum enimvero præstat per vesicam priora illa elicere, tum ut præcaveatur $\epsilon\mu\pi\ \upsilon\sigma\delta\upsilon\mu\alpha$, tum quoque ne eorum astu labor irruus reddatur, quod alias facile accidit. Si nihilominus volupe sit per retortam ea simul destillare, exstusatio præcaveri potest, si arenam resinæ liquefactæ immiscueris.

Sunt autem resinæ usitatæ Lentiscis, (Terebinthina cypria,) Laricis, (id est, Terebinthina vulgaris,) pini.

X. Ex gummi-resinis. $\mathfrak{x}$. Gummi-resin. $\mathfrak{lb}$. i. inde retortæ vitreæ, (ventre capaci) ut saltim tertia pars impleatur, destilla per arenam in receptaculum, aliquota parte $\nabla\mathfrak{x}$ adimpletum, primo ∇ lento, & prodibit oleum: dein auctiori & extillabit Balsamus.

N. 1. Ut fervescentiam præcaveas arenæ aliquid admiscere poteris: Alio loco arenæ addunt triptum silicium grossæ contusorum, vel salis aliquid quo ascensionem olei promoveant.

N. 2. Rectificari potest hoc oleum per cineres cum ∇ destillando, vel $\&$ laterum fragmenta ignis eo imbibendo, atque ita destillationem peragendo, non sicut, ac destillatur oleum de lateribus.

Sic fit Oleum è Gummi. Anime, Elemi, Tacamahaca.

XI. Ex gummatis, (præcipuè ferulaceis) Olea elici possunt ad eundem

modum quo ex resinis. Nimirum oleum subtilius per vesicam cum ∇ destillando elicitur, crassius ac ponderosius per retortam. Vel si mavis destillatione una eadēq; utrumque per retortam elicere, destilla in initio calore leniori, ac suscipe oleum subtilius seorsim; dein collige crassius igne auctiori. Præstat tamen per vesicam, ut de resinis dictum.

N. Felicinus elicimur hæc olea ex Extractis resinosis, ad modum quem in resinis dedis.

Reliquorum oleorum præparationes, si qua ab hisce discrepant, specialius in singulis edocebimus.

Ex ANIMALIUM familiâ exhibent Oleum, cornua, medulla cerebri, ossa, ungula, pinguedines, sanguis, stercora, (vide de ∇ is.)

Cornua, ossa, ungula, igne nudo per retortam (terra lutatam) pelluntur, funduntque uno ac eodem labore liquorem seu spiritum acidum, (phlegmate commixtum,) oleum ac sal volatile. Oleum id rectificat.

Medulla, cerebri ac spina fundit oleum, si admisto Θ per retortam vitream ex arena destilletur.

Pinguedine, (axungia, sebum, butyrum, cera,) destillantur aliis rebus commixtæ, ex cucurbita vel retorta vitrea idq; per cinerem aut arenam, commiscentur autem, vel cum lateribus pulverisatis, vel cum silicibus calcinatis, vel cum cinere arenæ, ut eo facilius oleum ascendat.

N. Quam-

N. *Quantitatem rei adijcenda edocebit pinguedinis destillande consistentia, que in aliis mollior, in aliis durior, plerunque autem sumitur pars tertia vel quarta, interdum pondus equale.*

Sanguis destillatur igne nudo ex cucurbita figulina alta ac spaciola, ad remanentiam terræ nigræ, levis ac spongiosæ. Destillatum liquorem filtra per chartam, & transibit liquor, remanente in charta oleo fetente, (in parva quantitate.) Liquor hic exhibet spiritum, Salque volatile hinc inde vasis destillatorii adhærescit.

N. *Præstat sanguinem calentem recipere, (metretas scil. 2. vel 3.) eumque in MB, clauso vitro digerere (9, vel plures) hinc per gradus destillare.*

Olea destillata usitatorum,

Oleum Absynthii

Anethi

Angelicæ

Anisi

Aurantiorum

Butyri majalis

Benzoin

Calami aromatici

Camphoræ

Cardamomi

Carvi

Caryophyllorum

Ceræ rectificat.

Chamæmeli

Chærefo lii

Cinnamomi

Oleum Citricoræ,

Cymini

Cubearum

Euphorbii

Fœniculi

Galbani

Guajaci

Hysopi

Juniperi è baccis.

ex ligno, August.

Laterinū Philosophorum, A.

Macis

Majoranæ

Mastichis

Melissæ

Menthæ

Myrrhæ rectific.

Nucis moschatæ

Origani

Piperis

Pulegii

Rorismarinæ

Rosarum,

Salviæ

Saponis

Savinæ

Serpilli

Smegmatis

Spicæ

Succini albæ

flavi

Tartari

Terebinthinæ

Zedoariæ

Zopissæ.

CAP. LXXI.

De Oleis expressis.

EXprimuntur Olea ex seminibus ac nucleis nonnullis oleosis,

Modus.

℞. Nucleos siccos (e. gr. amygdal.) non rancidos, excortica ac contunde in mortario lapideo minutissimè, hinc inde sacco, ac exprime fortiter sub pressu.

N. 1. Præstat ut plurimum massam illam tritam in sartagine torrere, vel vapore ∇ calida refoecere. Exemplo sit vulgaris ille modus exprimendi olea ex semine Lini, papaveris, & simil.

N. 2. Eliciuntur quoque Olea sed pauca per decoctionem rei in ∇ qua decoctione pars oleosa supernatat: sic sit Balsamus peruvianus, oleum Lauri, & similia.

Usitiora sunt.

Oleum Amygdalarum amarum, dulce.

Avellanarum, Aug.

Balaninum à balano myrpicæ,

Cannabis,

Oleum Carthami, Aug.
Ceraforum ex nucl. Aug.
Citri & granis, Aug.

Eruca sem.

Hyoscyami, ex semin.

Juglandium, ex nucleis,

Lauri Aug.

Lini sem. Aug.

Mæis.

Nigellæ, ex sem.

Nucis moschatæ, Aug.

Olivarum ex olivis maturis,

N. Hoc Oleum intelligitur, quod

Olei simpliciter mentio fit

Omphacinum ex olivis immaturis.

Ovorum, ex vitellis.

de Palma, s. de palla,

Papaveris,

Persicorum nucleor.

Pinearum,

Pistaciorum, Aug.

Raporum sem.

Ricinum, s. de Chervâ.

Sesaminum, Aug.

CAP. LXXII.

De Oleis per infusionem & coctionem, &c.

Olea hæc tum simplicia tum composita officinis justatissima sunt, tantisper, donec humiditas aquæ exhalarit.

Modus parandi.

1. Simplicia recentia incisa coquantur in oleo mixto aquæ, vino alivè liquori convenienti, idque macerantur.
2. Sicca simplicia in oleo mero macerantur.
Commodior modus hicce est, Herbis exiccatis ac pulverifatis affunde

funde oleūni, digereque in MB ho-
ras (12.) dein exprime fortiter, ex-
pressionem expone calidiori, ut fe-
ces subsideant, quas separa.

N. Oleum communiter adhibetur
olivarum, interdum omphacinum, vel
aliud, de quo peculiaris semper occurrit
admonitio.

Usitiora Olea insolata
simplicia.

Oleum Absynthii, cum Oleo Om-
phacino.

Abrotani,
Anethi.
Chamæmelinum
Cheyrinum
Cydoniorum, c. Omphac.
Enulæ, c. Ol. Sefamin.
Euphorbii, c. Ol. Cheyrino.
Formicarum
Hederæ terrestris,
Jasminum
Irinum
Ligustrinum, Cyprinum de
Alcanna.
Lilinum,
Liliorum convall.
Lumbricorum, c. Ol. Omph.
Mastichinum, c. Ol. Omph.
Menthæ, cum Omph.
Melilot, ex fl.
Momordicæ, ex fruct.
Myrtillorum, c. Ol. Omph.
Myrtinum, c. Ol. Omph.
Nardinum simpl.
Nicotianæ
Nymphææ alb. c. Ol. Omph.

Populeum
Ranarum
Rosatum vulgare
Omphacinum

Rutæ
Sambucinum
Scorpionum simp.
è Styrace
Verbasci
Vernisium. Vernix, c. Ol. Lini
vide libr. 4. Juniper.

Violarum ex fl.

N. Huc pertinet & Balsamus Δ is,
Lithargyrii, & similia, quæ nihil aliud
sunt quam oleum s. spiritus Terebinthina
mineralibus illis imprægnatus.

Olea cocta composita.

Oleum de Capparibus.
Castorei
Costinum
Crocii
Hyperici
Liliorum
Majoranæ, s. Sampsuchinum
Mandragoræ
Moschellinum
Nardinum comp.
Papaverinum
de Piperibus
Resolutivum
Rosarum Mesuz.
Scorpionum compositum
magnum
Stomachale Cratonis.
Vulpinum
Zanetinum Melichii. Cord.
in append.
Ec 1. Oleum

1. *Oleum febrifugum Strobelbergeri.*

℞. Ol. Nymphaeae unius saltem anni,
Lumbricor.,
Rosar.,
Hyperic.,
Amygdal. am. à ℥j.

Mixtis impone scorpiones vivos
N° 1x. Exponantur soli (paretur si
possibile in ingressu ☉ in signum ♀
vel ☽.) donec moriantur scorpiones,
tunc etiam adde

Theriac. Andr. opt. ℥℥.

Relinquantur insolari per ☉. 14.

Vires. *Easdem vires cum aliis scorpionum oleis libr. 5. descriptis obtinet. Inprimis tamen inservit Emplastro febrifugo consiciendo.*

2. *Oleum Hyperici compositum s. Balsamus Hyperici. Nobiliss. Georg.*

Golei à Rabenstein.

℞. Oleum Hyperic. opt. ℔. i.
Vini generos. sextar. tres.
Ol. Terebinth.,
Laterin
Lumbricor à ℥ij.
Cerae ℥j.

Pinguedin. human. destillat.

Ol. de medulla (hum. vel. cerv.)
destill. à ℥ij.

Theriac. Andr.

Mithridat à ℥j.

Visc. querc.

Til.

Coryl. à Mj.

Fol. Persicar.

Rut. murar.

Pyrol. à M. iij.

Flor. Antirrhin. M. viij.

Hyperic. M. vj.

Verbasc. M. ij

Betonic.

Centaur. min.

Prunell.

Consolid. aurea.

Ptarmic. Austriacæ.

Chelidon. à M. j.

Sem. Antirrhin. ℥℥.

Hyperic. ℥℥.

Rad. Dracuncul. maculat.

Aristoloch. rot.

Symphyt. à M℥.

Scrophular.

Fabarie. f. Crassul. maj. à ℥℥.

Bulliant sive coq. in diplomate
se optimè clauso ad consumptionem
Vini. Exprimantur fortiter; postea
imponantur:

Croc. ♂.

Mumia.

Maltich.

Thur.

Myrrh. à ℥ij.

Dei^{no} coq. leviter dein pro
circulatione ponantur ad solem hye-
me ad fornacem.

N. *Non opus est praedictum oleum
vel Balsamum de novo sapius conficere,
siquidem Balsamus iste ad solem colloca-
tus facile ex novis florib., superius anno-
tatis & foliis Persicaria & Pyrole, nec
neu de semine Hyperici augeri potest, &
de novo restaurari, & tantum injiciendo
& ad tempus aliquod in sole digerendo,
post-*

postmodum hyeme colando & ad fornacem collocando. Quod enim vetustius hoc oleum fuerit, eo efficacius & nobilius evadet.

Ulus & Applicatio: 1. Hoc oleum sive Balsamus excellentissimus existit contra hausta venena, introsumptus: Hoc tamen conditione, ut prius concitetur Vomitus per lixivium vel oleum olivarum calide bibitum, vel quod melius per

▽ Nicotiana s. Tabaci.

2. Calculum & arenas pellit, saepius in ovo collo assumptum.

3. In magna quantitate exhibitum vermes ventris necat & expellit, praesertim si in ▽ Persicaria exhibeatur.

4. Pradicto modo usurpatum, corpus ab omni corruptione & multis ulceribus preservat, ut plane nulla in corpore humano sive interio sive exteriori nasci queant.

5. 6. Auriginem quoque & Hydrophisin discutit.

7. In ierna videm vulnera & quae confusa sunt mirabili effectu curat.

8. Vomitum sanguinis & Dysenteriam vi compescit atque constringit.

9. Vulnera omnia externa, qualiacunque sint, etiam ea quae Venenatis armis insulsa fuerunt, mira celeritate Balsamica vi contrahit atque conglutinat, omnia alia vulnerum symptomata prohibens ac tollens. Si linteola rasa in eo madesiant & vulneribus imponantur, illa saepius lavando & extergendo. Possunt in super hoc oleo omnia Emplastra Sicilica, quemadmodum & reliqua in sua virtute & efficacia sola malaxatione confortari,

ut majoris inde virtutis & energia sint.

10. In capitis v. vulneribus, ubi cranium quoque ad duram vel piam matrem lalum fuerit optimè & studiose cavendum, ne praedicta linteola nimis humida vulneribus supponantur, sed antea perquam bene expressa sint: Si vel una gutta sola super duas illas membranas caderet, jam de vulnerato actum esset & insaniam incurreret.

11. Praeterea omnes impressiones magicas, ab imaginatione, jaculatione, imprecationibus, & lamiarum prestigis insulsa, stupendo plane modo irritas facit, & persanat, tam introsus sumptum, quam exterius illitum, applicatum vè.

12. Quod sialicui cultri, ligna, vitra, seta, panni lacerati, fila, acui, crines, testa & quacunque alia in tra corpus & stomachum vel & gulam, unde suffocationis periculum incurrat, per incantamenta & prestigia impacta fuerint, si nullis aliis medicamentis cedere velint: Hoc oleo inungantur, ac ipsis quoque ad bibendum exhibeatur, quantitate trium cochlearium. Admirabilem vim experieris: Velenim praedicta omnia, per aliquod magnum ulcus excitatum tanquam aliquod emunctorium protrudet, vel per vomitum rejiciet, aut tandem per inferiora coget, ac tandem aeger penitus incolumis citra omnem perditionem evadet: Balsamum hunc mecum communicavit Clariss. Dn. D. Ioh. Christophorus Eisenmenger. Physicus Imperialis Reip. Heilbronnensis, Amicus ac Frater meus honoratissimus.

3. *Oleum Hyperici compositum D.*
D. Erhardi Ellenbergii.

℞. Fol. Hyperic. recent. M. iij.
 Contunde modicè, deinde superfunde

Ol. de scorpion. simpl. ℔. iij.
 Ponantur in ☉. per ☽ 4. Postea in MB. per ☿. 24. coque & fortiter exprime. Cola oleum per Colatorium vino albo lotum. Deinde Adde.

Flor. Hyperic. recent. contus. M. iij.

Relinquito denuo ad solem ☽ ☽ 4. & mox coquito in MB. cola ut ante. Idem repetendum cum florib. semper recent. bis tervè. donec oleum sanguineum acquisiverit colorem. Hinc

℞. Cymar. semin. Hyperic. immaturarum, modico vino albo generoso madefactarum ℔. iij.

Coque in MB. per ☽. 3. postea exprime ut ante & hoc reiterandum quater semper cum cymis recentib. Post hæc

℞. Card. sancti. (benedict.)

Meliss.

Verben.

Scabios.

Betonie.

Chamaedr. à MB.

Contunde modicè & coq. in MB per triduum: deinde cola, Colaturæ injiciantur

Sum. Galeg.

Scord, rec-an M. 1.

Centaur min.

Diptamn. cret.

Rorismarin, à MB.

Coq. in oleo prius herbis contusis per ☽ 3. in MB. F. colatura. Deinde. ℞. Rad. Zedoar.

Diptamn. alb.

Angelic. gummos.

Aristoloch, utriusque.

Carlin.

Valerian.

Gentian.

Tormentill.

Vincetoxic.

Cort. Citr. ana ʒiʒ.

Contusa infundantur & coq. per ☽ 4. in MB. & exprim. fortiter ac interim injiciantur.

Caryophyllor.

Macis

Scœnanth. à ʒiʒ.

Santal. rubr. ʒʒ.

Bacc. junip.

Laur. à ʒij.

Cinam. ac. ʒj.

Benzoin.

Storac. cal. à ʒvj.

Contusa & hæc ponantur in MB. per ☽. 3. dein colentur. Postea ℞. Bufon. N^o ij.

Natricem N. 1. (Serpentem nobis Dnct dictam (seu Boam.

Aranear. viv. N. C C.

Injiciantur in oleum prædictum & coque per ☽ 2. Postea abjiciantur & imponantur.

Rha-

Rhabarb. el.

Myrrh. fin.

Aloës Epat. à ʒiij.

Croc. ʒj.

Spic. nard. ʒiʒ.

Theriac. Andr.

Mithridat. ana ʒvj.

Coq. in diplomate per ʒ 4. nec amplius coletur sed conservetur profu.

Ufus. Valet præcipue contra omnia Venena. Illinitur arteriis manuum, pedum & cordi, repetitur illitio tribus ab-

ternis horis. Pestem tam curat, quam præservat. Dolores colicos demulcet, Urinam provocat. Vermes per secessum expellit (illitum umbilico:). Valet ad vulnera venenata, qua vel ab animali venenato, vel ferro infecto sunt insueta. In paronychia nihil præstantius, si statim ab initio antequam inflammatio venenosa supervenerit, facta fuerit inunctio.

Hoc oleo fruere ex communicatione

Jacobi Holstapffel Pharmacopæi nostratis diligentissimi. Affinis mihi dilectissimi.

CAP. LXXIII.

De Potionibus.

Potulentorum genera in Praxi usitata diximus esse apozemata seu decocta, Aquas, Emulsiones, Infusiones, Potionesque alias. De prioribus alias dictum, de posteriori hic loci agendum.

Est Potio de qua hic agimus liquor, in quo alia Medicamenta crassiora diluta sunt, & præcipue purgantia: Quin & solæ infusiones nonnunquam sufficiunt.

Modus ergo parandi sola ferè mixtio est, quam, si res diluenda seu dissolvenda viscosa & tenax fuerit, in mortario absolvere convenit.

Liquor adhiberi potest variis, usitatius tamè recipiuntur decoctiones infusiones & maximè aquæ destillatæ.

Res dissolvendæ sunt Syrupi, Electuaria, Extracta, Manna, pulveres, & similia.

Exemplo sint.

1. Potio purgans.

℞. Extr. Fol. sen. ʒʒ.

Rhabarb. ʒʒ.

Cnicopharm. ʒʒ.

Syr. Diafer. ʒʒ.

Rosat. solut. ʒv.

Aq. Cinam. ʒj. (ad saporem, &c.)

Fl. Acac. ʒj.

M. F. Potio pro una vice.

Vires. Educit humores biliosos & pituitosos.

2. Alia.

℞. Fol. sen. ʒiʒ.

Epithym. ʒij.

Rhabarb. el. ʒiʒ.

Spic. celt. ʒj.

Infundantur in decoctione perstorali, q. s. per noctem.

In colatura dissolve.

Syrup. rosat. sol. ʒiʒ.

Confect. Hamech. ʒiʒ.

Ee 3.

F. Potio.

F. Potio.

Purgat humorem melancholicum.

3. Potio sudorifera.

℞. Diascord. Fracastor. ℥ij℥.

Aqu. ☉☿. ℥ij.

Mell. Gran. Juniper. ℥j.

Extr. card. benedict. ℥℥.

Aqu. card. bened. ℥ij.

M. F. Potus.

Vires, Sudorem movet, virumque
insignium est in febris malignis.

4. Alia sudorifera.

℞. Liquor. Lumbric. ℥ij.

Theriac. Andromach. ℥j.

Spir. ☿i. ℥j.

Aq. cinam. ℥j.

Mixtur. simpl. ℥j.

Aq. Veronic. ℥℥. M.F.P.

Vires. Admirandarum virum est
in arthritide vaga, si semel ac iterum

repetatur.

CAP. LXXIV.

De Pilulis.

Pilulæ fieri possunt 1. ex rebus quibuscunque siccis, beneficio visciditatis ac glutinosi alicujus liquoris (syrupi, mucilaginis, succi aliquantulum inspissati, extracti, & simili) incorporatis,

2. Ex solis succis extractisve inspissatis.

N. 1. Salia liquationi fermentationique apta sunt, idcirco si qua admiscenda in minima dosi admisceri volunt.

N. 2. Extracta vel succi inspissati redduntur commodius in pilulas si addatur nonnihil pulveris appropriati, quam si sola inspissatione incrassentur.

N. 3. Possunt & olei guttula una ad altera instillari.

Modus fiendi.

℞. Medicamenta convenientia (pulveres,) atque cum liquore viscido conveniente, contunde quam optime in mortario, ut exactè cuncta misceantur ac cohæreant,

N. Pilulæ, etsi ex omnis generis medicamentis parari possint, rariore tam sunt alterantes, crebriore purgantes.

Sunt

Pilulæ alterantes usitatiores.

Pilulæ de Bdellio, August.

Bechicæ, Cord.

Pilulæ Bechicæ albæ } conveniunt
nigræ } cum Tro-
chiscis à quibus sola
forma differunt.

de Castoreo, A.

de Cynoglossa, A. C.

Renod.

Febriles, vide infra. N. 1.

Narcoticæ Plateri, 2.

contra Tussim, 3.

Pilulæ purgantes.

Pilulæ de Agarico Mesuæ, A. C. R.

Aggregativæ majores Mesuæ

s. Polychrestæ, A. C. R.

Aggregativæ minores Mesuæ

A.

Alc-

Alephanginæ, s. aromaticæ,
Pilulæ Solis Mef. A. C.

R.

Alephanginæ Valerii Cordi
de Aloë lota, A. & C.

rosata, A.

& Mastiche, A. C.

de Amniaco, Querc. inf. 1.

Arabice Nicolai, A. C.

Arthriticæ, s. arthreticæ, A. C.

Assaieret Avicennæ, A. C. R.

Aureæ Nicolai, A. C. R.

N. *Alias Pilulas hujus nominis con-*
scripsit Marsilius Ficinus, quas & Ma-
gicas vocat, vide VVecker.

○ Pilulæ Benedictæ, A. C. 2.

Cholagogæ, Querc. v. 3.

Ante cibum,

N. *Pilularum, quas ante cibum ap-*
pellant, varia occurrunt descriptiones.
Sunt enim qui omnibus pilulis stomachi-
cis id nominis imponunt. Renodæus sto-
machicus Galeni ita communiter appel-
lari ait. VVeckerus diversas exhibet
descriptiones pilularum ante cibum tum
& pilularum ante & post cibum, dicta-
runt.

Pilulæ de Colocynthide Dama-
sceni, A. C.

Dicuntur & hoc nomine Pilula de
Nuro Tralliani.

de Esula, Fernellii, v. 4.

de Eupatorio majores, Mefuzæ A.
C. R.

N. *Potius Pilule de Rhabarbaro di-*
cenda sunt.

de Euphorbio Mefuzæ, A. C. Quer-

cetani, 5.

Febriles, 6. 7.

Fœtidæ Mefuzæ A. C. R.

de Fumaria Avicennæ, A. C. R.

de Hermodactylis, A. C. R.

de Hiera picra, A. C.

Hieræ simpl. A. C.

de Hiera cum Agarico, A. C.

composita, A. C.

Hydroticæ, A.

Hydropicæ, Bontii. 8.

Iliacæ Rhafis, 9.

Imperiales, A. C.

N. *Renodæus alias exhibet, quas*
& Catholicas indigitat.

Indæ Haly, A. C.

de Lapide armeno, C.

Lazuli, Mefuzæ, A. C. R.

de Ladano, 10.

Lucis majores optimæ Mef. A. C.

minores, Cord.

Marocostinæ, Mindereri, 11.

Mastichinæ, conciliatoris, A. C. R.

de Mechoacanna, Renod.

de Mezereo Damasceni, A. C.

de quinque generibus Myroba-

lanorum, Tralliani, A. C.

de Nitro, s. Diacolocynthidos

A. R.

Octomeræ, s. de octo rebus, Ni-

colai, A. C.

de Opopanace, Mefuzæ, A. C.

Panchymagogæ, Quercet. 12.

Pestilentiales Avicennæ, s. com-

munes, A. R.

N. *Cordo dicuntur pestilentiales,*
Ruffi, seu de tribus.

Pestilen-

Pestilentiales Florentinorum, A.
Ruffi, A. C.

de Rhabarbaro Mesuz, A. C.
de Sagapeno, s. Serapino, Mesuz
A. C.

Quercetani 13.
de Sarcocolla Mesuz, A. C.
Sine quibus esse nolo Nicolai.
C. R.

Stomachicæ Alkindi, A. C. Me-
suz C.

de Succino, 14.
Tartareæ melanagogæ, Querc. 15.

Tartareæ Bontii, 16.
Tartareæ mez descriptionis, 17.

ALTERANTES,

1. *Pilula febriles.*

℞. Extr. card. bened. ʒʒ.
centaur. min. ʒj.

c. c. ust. præparat.
sal. absynch. à ʒʒ.

Cum Syrupo de card. benedict.

F. num. xx.

Uſus. Exhibeantur ante paroxyſmū
expecteturque ſudor.

2. *Pilula Narcotica Platoni.*

℞. Opii puriſs. ʒi.

Infunde ∇ vitæ ʒʒ.

Dissolv. lento calore, eodemque
exsicca.

Deinde alia affusa ∇ vitæ molle-
ſcat. additis ol. cinam. gran. 2.

Postea.

℞. Cinam. ʒij.

Sacchar. cand. ʒx.

Piper. ʒi.

sem. coriandr. ʒij.

Croci ʒʒ.

Subtilissimè pulverisatis adde
opium dissolutum sensim opio pul-
veres miscendo.

Postea cum syr. de papaver. redi-
gantur in massam pilularem adden-
do moschi ʒʒ.

Massa hæc diu in mortario agita-
tur, & nè exsicceretur, Ol. de Been pa-
rum subigatur. Servetur in loco hu-
mido.

Vires. Dolores sopiunt, somnum con-
ciliant.

Dosis gran. ij. Sennert. in Institut.

3. *Pilula ad Tussim.*

℞. Succ. Glycyrrhiz.

Thur. ana ʒi.

Myrrh.

Croc.

Opii ana ʒj.

Cum Syr. pap. errat. q. f.

F. Massa.

Vires. Catarrhos subtiles & salios à
capite ad pectus incrassant, ebullitiones
humorum sistunt, tussimque sedant.

Dosis à gran. vij. ad ʒj.

Purgantes:

1. *Pilula de Ammoniaco Querce-
tani.*

℞. Aloës cum ∇ Endiviæ solutz &
purificatæ, ʒiv.

Gumm. ammoniac. in ℥ scyllis
soluti & colati.

Myrrhæ in Vino igne NB dissolu-
ti & dum calet adhuc,
transcolati à ʒʒ.

Masticis

Spec. Diatr. Santal. à ʒiʒ.

Croc. ʒij.

Sal. Fraxini vel Absynth. ʒiv.

Cum Syrupo de stœchade, vel de succ. rosarum.

F. Massa Pilularum.

Vires. Purgant insigniter tartarum, omnemque feculentam corporis materiam, magno per se conferunt adversus omnes defluxiones, cachexias, oppilationes lienis, ejusdemque duritiem & scirrhum, febres quartanas inveteratas: prestantissima sunt ad homines corpulentos evacuandos.

Dosis à ʒʒ. ad ʒj. ad laxationem alvi, alias ascendi poterit ulterius.

2. *Pilula benedicta, F. F.*

ʒ. Aloës rosat. lʒʒ.

Gum. Amœniac. in guttis, s. purissimi, ʒij.

Succ. card. benedict. inspissat. ʒj.

M. cum vino albo, vel ∇ card. bened. rectificata.

F. Massa.

N. Aloë succotrina purissima subtilissime teritur, succus rosarum incarnatarum ad pulpam consistentiam permiscetur, siccat, teritur.

Usum ante & post pastum, imò ejus initio ac sine.

Dosis gran. xv. ʒj. &c.

3. *Pilula Cholagoga de Centaurio Quercetani.*

ʒ. Succor. optimè depuratorum

Centaurij minor.

Rosar. pallidar.

Eupator. Mesur.

Rad. oxylapathi, à ʒiv.

Quibus adde aloës præparat. (ad modum Quercet. vide libr. 4. ʒvʒ.

Digerantur MB hor. duodecim, ut fiat perfecta dissolutio & mixtio, dein omnia coagulentur ad mellis consistentiam.

Cui adde

Pulv. Rhabarb. ʒi.

Xylo aloës

Myrrhæ à ʒij.

Croci

Cinamomi à ʒʒ.

Spec. Diatr. Santal.

Trochisc. Diarrhod. à ʒi.

M. F. Massa.

Vires. Profunt in omnibus febribus biliosis, arguato morbo, & cachexia, lecoris itidem ceterarumque partium, nutritioni dicatarum, obstructionibus mirifice auxiliantur.

Dosis à ʒʒ. ad ʒj.

4. *Pilula de Esula Fernelii.*

ʒ. Cortic. rad. Esulæ minor. macerata hor. 24. in + & succo portulacæ ʒij.

Grana Ricini expurgata & torrefacta, numero xl.

Mirobalanor. citrinor. ʒiʒ.

Chamædryos

Chanæpityos

Spicæ nardi

Cinamomi ana ʒij.

Omnia tenuissimè trita, excipiantur Tragacanth. ∇ rosar. solut. ʒi.

F. Massa.

Rf

N. Esu-

N. Esula non sit recens, sed saltem ante menses octo collecta.

Vires. Valde turbant, sed sunt efficaces in corporibus robustis.

N. Minus exsicabuntur, sed & minus efficaces erunt, si excipiantur syrupo rosarum solutivo, non mucagine Tragacanthi.

Dosis à ℥j. ad ℥ss. &c.

5. Pilula de Euphorbio, Quercet.

℞. Euphorb. præparat. (ad modum Quercet. vide libr. 4.) ℥i.

Spic. nardi.

Mastiches à ʒv.

Opopanac.

Sagapeni præparat.

Bdell. ana ʒß.

Agaric. troch.

Troch. Alhandal. à ʒiij.

Syrupi violati aciduli, q. s.

F. Massa.

Vires. Mirabiles sunt contra omnis generis febres chronicas, intermittentes atque quartanas, nec non contra omnes cachexias, hydropisim & colicos dolores.

Dosis à ℥j. ad ℥ij.

N. Habet Quercetanus & pilulas pestilentiales de Euphorbio.

6. Pilula Febriles s. Giales ad febres Hartmanni.

℞. Vitri ʒii (iusto tempore si fieri potest, & diligentissimè) præparati, prætereaq; cum spiritu ʒi albificati & tenuissimè pulverisat. ʒß.

Sacchar. candi ʒiij.

Farin. tritic. ʒiv.

Croc. elect. ʒj.

Coque cum ∇ commun. l. ∇, ad consistentiam pulvis, cavendam tamen studiosè, ne in fine massa aduratur, sed ferè panis formam habeat. Asservantur in integritate sua quadriennium: Postea tandem febriliem contrahunt, minus detrimende utiles.

Vires Miraculè febriles mineras, aliaque symptomata exhauriunt. Exhibentur ante paroxysmi insultum, cum vestigia horrore gliscunt.

Dosis à ʒß. in pueris: ad ʒj. in adultis fortioribus.

7. Pilula febriles ad quartanam. Sennertii.

℞. Ol. ʒii saccharati. ʒi.

Aloës succotr. ʒß.

Ambr. gryf. ʒij.

Croc. ʒiij. (vel essent. croc. ʒi.

F. Massa pilularum.

Vires. Purgat per inferiora, nonnunquam per sudorem.

Dosis ʒß. ante paroxysmum, cum conservav. g. rosarum, &c.

N. Dicitur Laudanum mercuriale.

8. Pilula Hydropica Bontii, & Bontii apud Hollandos quondam celeberrima.

℞. Aloës opt. ʒiij.

Gumm. gutt. gamb. subtiliter pulver. & cum malvatico dil. soluti & lævigati, ʒiij.

Diagryd. eodem modo parat. ʒi.

Gumm. ammoniac. ʒiij.

♀ ʒlac. ʒß.

Cum syrup. ros. sol. F. Massa.

N. He

N. Haec sunt illa pilulae, ex quibus una cum ꝑreis, infra descriptis, Bonitus, Principis Auriaci Medicus maximam sibi famam acquisivit.

Vires. Educunt aquas potenter.

Dosis à ʒʒ. ad ʒj.

9. *Pilula Ilicae Rhabis.*

ʒ. *Colocynthid.*

Sagapen. ana ʒv l.

Diagryd. ʒij.

Cum succo porri,

F. Massa.

N. Alii omisso succo porri, solvunt sagapenum in vino, coque reliqua suscipiunt.

Vires. Solvunt passionem iliacam ac colicam, cephalalgicis, hemicranicis salubres sunt. Verum cum iudicio usurpanda.

Dantur à ʒij. ad ʒj.

10. *Pilula de Ladano.*

ʒ. *Ladan. ʒʒ.*

Mastich. ʒj.

Calliant in mortario & dissolutis ad

Troch. Alhand. ʒij.

El. de succ. rosar. ʒʒ.

Cum Syr. ros. sol. q. l. F. Massa.

Vires: Subducunt album, mucilaginemque ꝑream emolliunt & expurgant, ususq. sunt insignis in dolore colico.

Dosis à ʒj. ad ʒj.

Greg. Horst. obs. part. 1. l. 4. abs. 11.

11. *Pilula Amarocostuae Alexanderi.*

ʒ. *Mari veri.*

Croc. orient. ana ʒi.

Agar. trochisc.

Cost. veri indici,

Myrrh. elect. à ʒʒ.

Ammoniac. thymiam. ʒij

Rhabarb. el. ʒvi.

Lign. Aloës ʒʒ.

Aloës succotrin. &c.

1. Solvatur ammoniac. in ʒ scyllie.

2. Diluatur myrrha laevigata in ʒ rutac.

3. Diluatur aloë laevigata in mucharo rosar. ʒvi. defecerit, coleturque.

Hinc mistis his tribus, affunde succ. limon. aut citri. ʒiv. addeque agaricum cum succis apii. fenic. & absynth. in pulviculam subactum, accedente modica irroratione ▽ cinamomi, ut & Rhabarbarum simili modo cum succis cichor. pimpinellae ac fumariz subactum.

His ita mixtis, terantur crocus costus & lignum aloës, diluanturque cum aqu. rosar fragr. & succ. citri ana.

Tandem confunde utrumque, & affunde.

Aqu. Lupul.

Borrag.

Betonic. à ʒiv.

Card. bened.

Agrimon.

ly. arthetic.

Centaur. min.

Rorismarin.

Ceraf. nigr. à ʒiv.

Digerantur in MB ʒ 3. deim decantetur, filtretur & abstrahatur

Ff 2 in

in MB, postmodum inspissetur ad (erit Massa lb. ij.) adde
consistentiam pilularum.

Ex tecibus residuis fiat de novo
Extractio cum extillata illa & abstra-
cta ▽ s. a. exprimatur leviter, cole-
tur & inspissetur pro pilulis.

Vires. Mucilaginem tartaream in
ventriculo, mesenterio, liene, epate col-
lectam incidunt, paulatim educunt, vi-
scera eadem, ut & caput simul roborant,
adeoque morbis quam plurimis inde or-
tum trahentibus succurrunt. Vide &
pilulas Tartareas Querc.

Dosis a ℥ss. ad ℥j. extracti prioris,
posterius enim dosi exhiberi potest ma-
jori

12. *Pilule Panchymagoge Quer-
cetani.*

℞. Aloes optime preparat. (mo-
do Quercetan. vide libr. 4.) lbss. af-
funde succum violarum optimè per
digestionem depuratum, atque ad
mellis consistentiam inspissatum. ex-
pone calori solis vel simili, singulis
diebus rudicula lignea agitando, sic
exactè paucis diebus commiscebun-
tur. Mixtioni suo tempore (prout
habere recenter poteris.) adde de
Succorum (optimè per digestio-
nem depuratorum, & ad mellis con-
sistentiam inspissatorum.) sc.

Florum primulæ veris.
Persicæ arboris
Rosar. pallidar.
Cichorii
Bugloss.
Hyperic. ana ℥iv.

His cum Aloe perfectè mixtis,

Extract. Sennæ
Agaric.
Rhabarb. à ℥ij.

Cinnamomi
Pulv. fœnic.
Anis. ana ℥i.
Spec. Diatriasantali, ℥iv.
F. Massa.

13. *Pilule de Sagapeno Querc.*
℞. Sagapen. gummos. depurat. ℥vi.
Ammoniac. depurat. ℥iij.
Extract. trochisc. Alhand. ℥i.
Diagryd. ℥ss.
Salis gemm. ℥ss.

Cum syrupo violato acidulo
tincto, f. Massa. ex qua conficiantur
pilulæ in pisi vel ciceris formam.

Vires. Admirandi sunt effectus in
febris quartanis, dissolvunt nimirum
feces gummosas, & tenaciter corpori ma-
stro adherentes.

Dosis. unica pilula initio paroxysmi,
continuando aliquot dies. Sed usum e-
arum precedat preparatio. v. gr. cum
decoctis preparantibus melanagogis, &
similib.

14. *Pilule de Succino Cratonis.*

℞. Pulv. Succin.
Mastich. à ℥ss.
Aloës ʒx.
Agaric. ʒiij.
Aristoloch. rot. veræ, ℥i.
Cum Syrup. de Betonic. q. s.
F. Massa.

Vires. Alvum leniter solvunt, caput
roborant.

roborant, adeoque à catarrhis præservant.
Præscribit Author bis in mense, sumere-
que jubet post primum somnum.

Dosis ʒj. Crato.

15. *Pilula Tartarea seu Melanagoga.*

Quercetani.

ʒ. Cryſtall. vel cremor. ꝑi, ʒiij.

Polypod. quern. ʒij.

Paſſul. corinthiac. ʒiſ.

Myrobalan. omnium ana ʒß.

Flor. Bugloſ.

Borragin.

Nymph. ana p. i.

Coquantur in ſ. q. aquarum fu-
maria & ſcolopendria ad medieta-
tis conſumptionem. Hinc

ʒ. Decocti hujus depurati ac cla-
rificati. ℥. ij.

Succi pomorum redolentium de-
purat. ℥. i.

Adde

Foliculorum ſenæ mundat. ʒiij.

Turbith.

Rad. hellebor. nigr. veri à ʒiſ.

Macis

Myrrh. el. ʒj.

Caryophyll.

Cinamom.

Epithym. à ʒß.

Macerentur & digerantur ad
ignem MB, (C 4) vaſe vitreo clauſo,
dein dum materia adhuc fervet, fiat
expreſſio, vel per ſeraceum traje-
ctio, cui adde aloës depurat. ʒiij. o-
mnia ſufficienter coagulentur ad
ignem lentum: addendo ſub finem
dum ferè refrigerata erit materia,

Spec. Diarrhod. abb.

Lætific. Gal.

Troch. Dialac. à ʒi.

Sal. Abſynth.

Fraxin. à ʒij.

Effent. (tinctur.) croci, ʒij.

Ol. anif. aliquot. guttul.

Reducantur in bonam pilula-
rum conſiſtentiam.

N. His pilulis adjicit interdum Ef-
ſentias Aloës & Scammon. Effent. (ex-
tract.) Rhabarb. à ʒiſ. Effent. (extr.)
Sen. ʒj. & Effent. (extract.) Trochiſc.
Alband. ʒß. vel amplius vocatque poly-
chreſtas.

Vires. Admiranda illarum virtus
nunquam ſatis laudari poteſt, pur-
gant utramque bilem, omnes humores
crasſos, tartareos, ſalſos & mucilaginosos
radicitus eliciunt, vel è partibus etiam
profundiſſimis; ſuccurrunt diverſis ma-
niacis & melancholicis affectibus, feбри-
bus quartanis opitulantur, & conducunt
adverſus pſoram, cancrum, lepram, &
lucem veneream, eo quod purificent totam
maſſam ſanguinis à variis corruptioni-
bus, diverſorum effectuum electricibus
cauſis. Sumi poſſunt mane ac vespere
poſt canam parcioſiorem & ante ſomnum.

Dosis ʒj. vel ʒiſ. ad ſummum,

16. *Pilula ꝑrea Bontii.*

ʒ. Aloës ſuccotr. el. ʒiij.

Gum. ammoniac. (cum ꝑ squill.)
depur. ʒiſ.

ꝑ ꝑ-lat. ʒiſ.

F. l. à Maſſa.

Vires. Prioribus ſubſtitui poſſunt,

Ef 3

ma-

maximi enim sunt leuamini in morbis
 Acreis, quales sunt affectus hypochondria-
 cum, obstructio licuis, mesenterii, &c.
 Incidunt enim tartaream mucilaginem
 inprimis qua in prima ventris regione
 collecta est, eamque per dejectionem ex-
 purgant.

Dosis à ℥j. ad ℥j. mane vel ante co-
 nam. ℞.

N. 1. Tante sunt apud Hollandos
 estimationis, ut piaculum habeant, com-
 munes eas reddere.

Duplicis autem circumferuntur ibi-
 dem sortis.

1. Parantur uti jam dedimus.

2. Recipiunt Extractum Rhabarba-
 ri, paratum ex Rhabarbari el. ℞. &
 corrigentibus spec. diamargarit. frig. &
 diarrhod. Abbat. à ℥j. in succo curri
 per noctem maceratis, in quorum cola-
 tura dissoluntur species superiores, sit-
 que l. a. Massa. Et sic respiciunt magis
 Epar, regionemque secundam bile te-
 quant.

N. 2. Eadem ille priores pilulae, ad-
 dito syracis ℥j. rostratis in usu sunt,
 ex ordinatione D. D. Petri de Spina, Me-
 dici ut celeberrimi, ita dexterrimi.

17. Pilula Quæa mea descriptionis,
 ℞. Aloës lucid. fragat. id est, cum
 succo fragorum in succa-
 ta. ℥i.

Resin. ammoniac. ℥iiib.

Sal. ♂ subdulc.

Essent. croci orient. à ℥i.

Magister. ℞i purgant. in ▽ bu-
 glossæ aliquoties soluti &
 coagulati. ℥ij.

Extr. Gentian. ℥ib.

Cum tinctura ℞i,
 F. Massa.

Vires. Saburram tartaream & mu-
 cilaginofam ex infimo ventre inprimis e-
 ducit, Lienem, Vterum & Epar infarctis
 liberat, morbosque inde prognatos sel-
 cifimè curat.

Dosis ℞. vesperi ante coenam assu-
 pta. Quippe die subsequenti leniter deje-
 ctiones aliquot causatur.

N. Constitueram pilulas has, ut
 quarum operationes optatas, multoties
 expertus sum, mihi soli reservare, at
 cui candor & amor in proximo,
 cuius saluti non prodesse, vetat con-
 scientia.

N. Desideras forsitan, amice Lecter,
 in numero Pilularum, Angelicas, vulgo
 dictas, quas Clariss. D. D. Hartmann,
 Beyero, p. m. Officina nostra acceptas
 referunt. Hæc libentissime inseruissem
 nisi cautum esset illas pro palare. Ea-
 propter excusatum me habeo, cum
 tibi persuadear descriptiones
 ingredientium, quas pro Angelicis ven-
 ditari videris, non esse genuinas, ipse
 enim duobus solis nituntur vegetabi-
 bus. Suntque Extractum propriè dic-
 tum, Extracto improprie dicto, com-
 mixtum, &c.

De Pomis Ambra.

Ponia ambrae sunt ex odoratis pulveribus, (addi & olea possunt,) quae cera, styrace liquida, balsamo indico, mucilagine, Tragacanthi, cum tantillo Terebinthinae ad tenacitatem si opus sit, suscepti, additaque ∇ rosarum, vel simili optime incorporati, in globulos prout vim fuerit rediguntur.

N. Nomen mutantur ab Ambra, non quod ea necessario & semper ingrediatur, sed quia odorem suavem spirant, adeoque ambrae amulantur.

Exemplo sint.

I. Odoriferum Crollianum.

$\mathfrak{R}$. Macis
Caryophyll.
Cinamom. vel cass. lign. odorat.
ana $\mathfrak{z}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$.
Moschi $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$.
Zibett. $\mathfrak{z}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$.
Gumm. arab. $\mathfrak{z}\mathfrak{i}$.
Tragacanthi prius supra fornacem siccati. $\mathfrak{z}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$.

Hæc duo gummata cum moscho terantur.

Omnibus diligenter tritis, misce Zibettam, & affunde aquam Namphe, (id est, ex floribus aurantiorum,) seu Damascenae odoriferae pro libitu, (ex odoratis specificis & ∇ rosarum præparata, in qua prius per 8. dies in digestionem modicum de Paracelsi carbon. vel Zibetta oc-

cidentaliter admixtum sit,) atque incorpora.

N. 1. Carbon seu Zibetta occidentalis, quantum ex Paracelsi archidox. conjecturari potest, nihil est aliud quam stercus seu $\mathfrak{F}$ r humanum, in digestionem aliquandiu positum, & ex foetidissimo illo odore, sponte sua longa digestionem summam suaveolentiam nactum. Vide Hartman. in Croll. ut & lib. 5. class. 1.

N. 2. Poterit & parari, si pulverisata mucilagine Tragacanthi (in ∇ a odorifera saluti) suscipiantur.

Vires ac Usus. Adhibuum narium odore suo sanguinem movet, & cor supra modum refocillat, in Apoplexia, Epilepsia, Colica, suffocatione matricis, pestilentiali aura.

N. Misceri potest tantillum cum oleo nucisæ expresso, ut fiat q. lumenrum, & in supra dictis morbis debito modo adhiberi. Croll.

2. Aliud Pomum Ambrae.

$\mathfrak{R}$. Storac. calamit. $\mathfrak{z}\mathfrak{i}\mathfrak{ss}$.
Benzoin.
Laudan. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$.
Caryophyllor. $\mathfrak{z}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$.
Nucisæ.
Macis ana $\mathfrak{z}\mathfrak{i}$.
Rad. ireos fl.
Cyper. rot. $\mathfrak{a}$ $\mathfrak{z}\mathfrak{i}\mathfrak{ss}$.
Fl. Rosar. $\mathfrak{z}\mathfrak{i}$.
Lavendul.
Majoran. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$.

Storac.

- Storac. liquid. ʒi.
 Zibett. ʒß.
 Mosch. ʒj.
 Cum Balsamo indico & ▽ ro-
 sar. ana q. s.
 F. Massa.
 3. *Aliud.*
- ʒ. Ladani pur. ʒi.
 Styrac. calam. ʒij.
 Benzoin. ʒi.
 Nucis moschat.
 Cinamom
 Macis ana ʒß.
 Coriandr.
 Garyophyllor. ana ʒj.
 Mastich.
 Oliban. ana ʒj.
- Lign. Aloës. ʒß.
 Ambr. gran. v.
 Mosch. gran. x.
 F. Massa.
 4. *Aliud.*
- ʒ. Styrac. cal. ʒij.
 Mastich.
 Thur. masc.
 Sandarach. à ʒiß.
 Costi, spic. à ʒi.
 Lign. aloës ping. ʒiij.
 Mosch. ambr. gran. aliquot.
 Terebinth. parum.
 F. Pomum.
Fluxu inhibet.
 N. Vide sis & apud August. *Pon*
Ambra, I. 2.

CAP. LXXVI.

De Preparatis

PRÆPARATA officinarum communi-
 ter & in specie sic dicta, nihil a-
 liud sunt, quam simplicia nonnulla
 duriuscula in tenuissimum pulve-
 rem accedente aqua aliqua cordiali
 redacta.

Talia sunt: Terræ, Lapides, Perlæ
 Corallia, Ungulæ, Crustacea. (tes-
 tacea,

Modus.

ʒ. Rem præparandam; læviga
 super porphyrite, lapide versatili
 quam minutissimè, inter lævigan-
 dum asperge aquam aliquam cordi-
 lem, (ut plurimum ▽ rosarum ad-
 hibetur,) ut fiat instar pultis, hanc
 expone loco tepido vel aëri, ut in
 umbra exiccetur.

N. *Quæ solidiora & duriora, adeoque
 minus lævigabilia sunt, uestione antegref-
 sa calcinari friabiliaque reddi solem, ut
 cornua, ossa, crustacea, & similia.*

Usitatiores sunt.

PRÆPARAT. Cinnabaris.
 Conchæ marinæ
 Corallia alba
 rubra
 Cornu cervi uestum
 Cranium human.
 Crystalli
 Granati
 Hæmatites
 Hyacinthus
 Lapis armennus
 Iudaicus.

Lazuli.

Lazuli,
Magnes
Mandibula Lucii piscis
Margaritæ
Mater perlarum
Ocul. 6.
Ova Struthii,

Percarum lapides.
Rubinus
Sapphirus
Smaragdus
Succinum
Turia
Ungula alcis.

CAP. LXXVII.

De Pulveribus & Speciebus.

Pulveres ac species sunt tritura
lavigatione vè, quarum apparatus
nonnunquam, exiccatio, calcinatio
que antegressæ.

N. 1. *Res si subtilioris volatilioris-
que fuerint substantiæ, trituram minus
fortem expetunt.*

N. 2. *Res pulverisanda, etiamsi com-
misceri debeant, si sint diversa durities,
seorsim terantur.*

N. 3. *Quia virtutes pulverum faci-
le evanescent, prestat, quorum pulveri-
fatio sine mora perfici potest, nisi crebri-
oris sint usus, integra asservare.*

Pulveres sunt tum simplices,
tum compositi.

Simplices magis usuales sunt.

Pulvis Agarici
Asari
Aurantiorum cort.
Caryophyllorum
Cinnamomi
Croci
Cubearum
Concharum febrilis, v. libr. 5.
Glycyrrhizæ
Hellebori albi

Ialappæ
Lumbricorum
Mechoacannæ
Rhabarbari
Santalorum cunctorum
Senæ

Pulvis Serpentum, vide libr. 4.
Tormentillæ
Ventriculi gallinarum
Zingiberis.

*Pulveres compositi profant sub titulo
pulverum vel specierum.*

Sunt usuales pulveres alterantes.

Pulvis contra Abortum, August.
Adstringens Galen, A.
Anonymi contra Phthisin, A.
Bezoardicus Nicol. A.

*NB. Alium habet Renodans
sine preciosis, infra 1.
cum preciosis, 2.*

Electuarii de bolo, A.
Cachecticus Quercetani, 3.
Cæsaris gryseus, A.
rubeus, A.
contra calculum, A.
ad casum, A.
de cineribus Avicen. A.

Gg de cy-

- de cypro, 4.
 Cypheos, A.
 ad dentifricia, A.
 Dentifricius, 5.
 contra defluxiones, 6.
 Dysentericus, 7.
 Epilepticus Marchionis cum
 & f. Unicornu, A.
 Antepilepticus de secūdina, 8.
 Antiepilepticus diaphoreticus,
 9.
 pro Epithemate cordis, A.
 epatis, A.
 Febrilis, 10.
 Fortis, Tragea fortis, 11.
 Grossus, Tragea grossa, f. species
 incisæ, 12.
 Haly, A.
 Hepaticus, Tragea hepatica
 Quercet, 13.
 Hystericus, Tragea hysteric
 Quercet, 14.
 Hysteric, A.
 Antinephriticus, Tragea Antineph.
 Quer. 15.
 Partum provocans, A.
 Helidei de Paduanis, A.
 Rubeus pannonicus, A.
 Saxonicus, A.
 Sperniolæ compos. 16.
 Stomachicus, Quercet, 17.
 ad strumam, A.
 Trithemii, 18.
 Violarum odoratus, A. C.*
 Pro ulceribus gutturis, A.
 Species Diambri, cum ambra & moscho,
 A.
 Diambri, sine ambra & moscho,
 A.
 Dianifu, A.
 Dianthon, A.
 contra Apoplexiam, A.
 Aromaticæ caryophyllatæ,
 cum & sine ambra & moscho,
 A.
 Aromaticæ rosat. cum & sine
 ambra & moscho, A.
 Diacalamenthes, A.
 Cephalicæ, 19.
 Diacinnamomi, A.
 Diacorallii, A.
 Confectionis cordialis, A.
 Cordiales cum & sine ambra
 & moscho, A.
 Diacubearum, 20.
 Diacurcuma, f. Diaerocu, A.
 Diagalanga, A.
 de Gemis calidæ, cum & sine
 ambra & moscho, A.
 de Gemmis frigidæ, A.
 Ducis, f. Electuarii ducis, A.
 de Hyacyntho, A.
 Diahyslopu, A.
 Imperatoris, A.
 Diaireos Salom. A.
 simplex, A.
 usitatæ, Ibid.
 Justini, f. Electuarii Justini, A.
 Dialacca, A.
 Lætificantes Galen. cum &
 sine ambra & moscho, A.
 Lætificantes Rhasis, A.
 Liberantes, confectionis liberant,
 A.
 Lithon-

- Species Lithontribon, A.
 Diamargariton calidæ Avicenn. A.
 Diamargariton frigidæ, Nicolai. A.
 Diamoschu amaræ, A.
 dulcis, oū & sine
 ambra & m. A.
 Diapenidion, A.
 contra pestem, Ferdinandi
 Imper. A.
 Diatrion pipereon, 1. & 2. A.
 Diapleres archonticon. cum
 & sine moscho, A.
 Diapzonias, cum & sine am-
 bra & moscho. Cord.
 Diaprasliu Nicolai, A.
 Electuarii resumptivi, A.
 Diarrhodon abbatis, cum &
 sine moscho, A.
 Rosatæ novellæ, A.
 Diaspoliticon, A.
 Diatrion Santalon, A.
 Diathamaron, cum & sine
 moscho, A.
 Diatragacanthi calidæ, A.
 frigidæ, A.
 ad Vermes. confectio ad ver-
 mes, A.
 Dia-Xylo aloës, cum & sine
 ambra & moscho, A.
 DiaZingiberis, A.
 Huc Sal Philosophorum, 21.
 Sacerdotale, 22.
 Purgantes Pulveres.
 Pulvis Arthericus Paracelsi. v. *infra*. 1.
 Cholagogus Quercetani, 2.
- Pulvis Cornachini, 3.
 Laxativus, Tragea laxativa,
 Cord.
 Melanagogus Quercetani, 4.
 Nasalis, ad nasalia, A.
 Panchymagogus Quercet. 5.
 Passavanticus, 6.
 Phlegmagogus Querc. 7.
 Salæ, 8.
 Senæ præparat. Montagn. A.
 Solutivus de tribus, A.
 Magistralis Stoc-
 staldi, A.
 Sternutatorius, A.
 Sternut. Rulandi 9.
 Baumanni 10.
 ad suppositoria comunia, A.
 acutiora, A.
 sicca,
 Tartari præparat. A.
 ad vermes, A.
 Species benedictæ laxativæ, id est,
 Electuarii benedict. la-
 xativ.
 Diacarthamu, id est, Electua-
 rii Diacarth. A.
 Caryocostini, i.e. Electuar. A.
 Episcopi, s. Elefcoph. A.
 de succo rosarum, id est, ele-
 ctuarii.
 Diaturbith cum Rhabarbaro
PULVERES ALTERANTES.
 1. Pulvis Bezoardicus sine preciosis,
 F. F.
 2. Bol. armen. ver. cum aqu. sca-
 bios. præparat.
 Terr. sigillat. Silesiac.
 Gg 2 Rad.

Rad. diptamn. alb.

Tormentill. ā. ʒvi.

Angelic.

Gentian.

Rad. Petasit.

Zedoar.

C. C. ust. præparat.

Succin. alb. præparat.

Ofs. de c. c.

Rasur. Ebor.

Cort. citr.

Corall. rubr. præparat.

à ʒß.

M. F. Pulvis subtilissimus.

*Dosis ad ʒj.*2. *Pulvis Bezoardicus cum pretiosis.*

℞. Pulv. modo præscripti, ʒi.

Margar. præparat. gran. xvi.

Hyacynth. præparat.

Rubin præparat.

Granat. præparat.

Bezoard. orient. ana gran. viii.

Fol. argent.

Aur. ana. num. i.

F. Pulvis subtilissimus.

Vires. *Cordialis ac diaphoreticus infans, ususque præcipui in morbis malignis.**Dosis à ʒj. ad ʒij.*3. *Pulvis Cachecticus Quercetani.*

℞. Limatur. chalyb. in tenuissimum alcohol. per ▽ simplicem redactæ, vel cum ♁re calcinata. ʒi.

Fec. rad. Ari. ʒiß.

Ambr. gris. ʒß.

Essent. corall. (Magist.

Margarit.

Succin. præparat.

Cinamom. ana ʒiv.

Sacchari, q. s. ut fiat pulvis gustui gratus.

Vires. *Est summum Remedium ad cachexias, tam virginum, mulierum, quam virorum, juvenum ac senum.**Dosis cochlear. s. mane continuando ad dies aliquot.*4. *Pulvis de Cypro, odoriferus.*

℞. Rad. Ireos flor. ʒiß.

Cyperi rot.

Acor. à ʒij.

Lign. Santal. citr. ʒß.

Rhodii, ʒj. ʒij.

Spec. Diamb. ʒij.

Troch. Gall. moschat. ʒj.

Mosch. ʒß.

Ambr. gran. xii.

F. Pulvis.

Vires. *Pulvis est odoriferus confertans spiritus vitales & animales.*5. *Pulvis Dentifricus.*

℞. Silic. fluviatil. calcin. ʒiij.

Lap. pumic. præparat. ʒß.

Rad. Ireos fl. ʒij.

Ol. stillat. rosar. ʒß.

F. Pulvis subtilissimus.

Vires. *Exterget dentes fetorem oris emendat.*N. 1. *Alium vide apud August.*N. 2. *Dentifricipulveres sunt purissimum ex pulverisatis corallis, calcinatis ossibus, cornibus, lapidibus, crustaceis, radicibus ireos, crusta panis tostæ, salibus ustis, cineribus, & siml.*

6. Pulvis contra defluxiones, Fluxus
pulver / Korbhauffpulver /
F. F.

℞. Mastich, alb.
Succin. in fragm.
Summ. Sabin.
Rut,

Oliban,
Sem. cannab. ana ℥iv.
Stæchad. citr. M. ij.

M. F. Pulvis grossus.

7. Pulvis Dysentericus Crollii.

℞. Succin.
Sang. dracon.
Lap. Hæmatit.
Corall. rubr.
Sem. Portulac.
Plantag.
Anthor.

Rad. Tormentill.
Terr. sigillat. à ℥ij.
Balaustior. ℥i.
Nuciff. *num.* iv.
Cinamom. ℥ß.
Croc. ♂ adstring.
Talc. calcinat.
Matr. perlar. calc.
Ofs. microcosm. calc. à ℥r.

Lapides lævigentur, reliquis
que minutissimè tritis addantur.

Vires. Valet in omnibus profluviis al-
vi, menstruorum, narium, &c.

Dosis ℥j. ad ℥ß. vel ℥ij.

8. Pulvis antiepilepticus de secundina.

℞. Secundin. puelli primogeniti ex-
iccat. ℥ß.

Cranii maris calcinat. ℥r.

Pulv. pullorum corvi, ℥ij.

Coagul. lepor. ℥r.

Rafur. c. c. ℥ij.

Castor. ℥ß.

Succin. albifs. ℥ij.

Visc. quern. C. decresc. colle-
cti. ℥ß.

Granor. & rad. Pœon. ante no-
vilunium collect. à ℥ß.

Ambr. gris.

Moschi ana ℥ß.

Spec. Dianth.

Diaplrir archont.

Lætific. Galen.

Corall. præparat.

Margarit. præparat. à ℥j.

F. Pulvis subtilissimus

9. Alius Antiepilepticus Diapho-
reticus.

℞. Cinnaber. ℥ii purificat.

Magist. corallor.

perlar.

cran. human. ana.

F. Pulvis subtilissimus.

Dosis à gran. 10. ad 16, bis in septi-
mana exhiberi potest. Hartm. in Pract.
Sennert. Instit.

10. Pulvis febrilis.

℞. Rad. Diptamn.

Petasit.

Zedoar.

Fol. scord. ana ℥ij.

Sem. card. bened.

C. c. ust. præparat. à ℥r.

♂ diaphoret. ℥ij.

F. Pulvis subtilissimus.

Vires. Est contra omnis generis fe-
bres, quas per diaphoresin expellit.

Dosis ʒj. Grunlingius.

11. *Tragea fortis, Species fortes.*

℞. Piper nigr. ʒij.

Zingib. ʒi.

Croc. or ʒi.

Caryophyll.

Galang. à ʒij.

F. Pulvis.

Vires. Usus esse potest in aromati-
santis cibus.

12. *Tragea grossa, Species grosse.*

℞. Glycyrrhiz. ʒb.

Cinamom. ac. ʒv.

Zingib. alb.

Calam. arom. à ʒiij.

Galang.

Zedoar. à ʒij.

Nucist.

Caryophyll.

Macis

Cubeb. à ʒj.

Confect. anis.

fenic.

cary.

coriandr. à ʒv.

Aromata incidantur grosso mo-
do confectiōibusq; admisceantur.

Vires. Consortat ventriculum, adeoq;
digestionem iuvat.

13. *Tragea Hepatica Quercetani.*

℞. Corall. rubr. præparat.

Spod.

Spec. Diatragac. à ʒij.

Fl. Hepatic.

Sem. acetos.

Portulac. à ʒi.

Croc. ♂ optimè præparati, ʒiib.

(cum ▽ simpl. vel cum ♀.)

Croc. ♂ ex Ol. ♀ parat. ʒij. (vi-

de l. 3.

Sacchar. rosat. pro libitu.

F. Pulvis.

Vires. Pulvis est admirabilis, con-
tra omnes obstructiones, imbecillitates,
ac intemperies hepatis, cui pristinum
robur reparat: singularis porro adversus
omnes fluxus hepaticos, cachexias, hy-
dropises, icterum, &c.

14. *Tragea Hysterica Quercet.*

℞. Cass. lignæ.

Calam. arom.

Sem. agni casti.

Pastinac.

Rutæ.

Pæon.

Anis.

Fœnic.

Cardamom.

Macis

Cinnamom.

Caryophyllor. à ʒi.

Fec. Bryon ʒib.

Sacchari anthosati ad pondus
omnium.

M. F. Pulvis.

Vires. Prodest albo mulierum fluori
& uteri suffocationi.

Dosis ʒ. b.

15. *Tragea Antiephritica Quer-*
cetani.

℞. Tunica interior. ventriculi Gal-
linæ,

Sterco-

Sercoris albi Gallin. à ʒb.

Pulveris pelliculæ interioris, quæ
in putaminibus ovorum
reperitur. ʒiib.

Herniariæ

Cinnamomi à ʒiv.

Nucleor. mespilor. ʒij.

Sem. Fœnicul.

Anis. à ʒj.

F. Pulvis subtilissimus:

Vires. *Effectus pulveris hujus effica-*
cissimi sunt in alterando, & expellendo cal-
culo. Valet usdem ad colicam passionem.

Dosis ʒb. ad ʒj.

16. Pulvis Sperniola compositus
Crollis.

ʒ. Myrrh. el.

Thur. masc. à ʒij.

Croci trit. ʒb.

Camphor. ʒiij.

Tere omnia & misce

Pulverem hunc imbibe ▽ stillat.
sperniolæ, id est, spermatis ranarum,
vigiesies vel trigiesies, ita tamen, ut
semper prius sponte exiccetur.

Hinc serva ad usum

N. Sperniola colligenda est mense
Martio, triduum circiter ante noviluni-
um, (sic non fatet) destillandaq; MB.

Vires. Summum est remedium in
Hæmorrhagiâ e naribus, gutture, utero,
quia frigidi tate sua coagulat sanguinem.
Confert quoque si solvatur cum aceto
& Erysipelati doloribusve podagricis ca-
lidis applicetur. Hæmorrhagiam quoque
vulnerum impositione sistit, Paronychiam
necat, &c.

Dosis gran. 4, 5, 6, 7, 8.

N. Si hæmorrhagia e sanguinis cor-
ruptione originem traxerit, non malum
sanè remedium, quippe putredinem ar-
cet. In uterinis vero affectibus, ob myrr-
ham ac crocum, aliud adhibere mallem.

17. Pulvis Stomachicus, Querce-
tam s. Brickmanni.

ʒ. Rad. Ari præparat. ʒij.

Acori vulg.

Pimpinell. à ʒi.

Ocul. cancr. ʒb.

Cinamom. ʒiij.

Sal. Absynth.

Juniper. à ʒj.

Sacchari rosati, q. s.

F. Pulvis.

Vires. Exhibetur non tantum ad ven-
triculum corroborandum, cui proprie
convenit, sed etiam ad capitis affectus,
hemicraniam, vertiginem, melancholi-
am hypochondriacam, cachexiam: ad
calculum ac febrem quartanam: habet
enim facultatem deoppilandi, tartarum
resolvendi, &c.

Dosis ʒb. ad ʒij.

Præparatio radicis Aronis fit ma-
cerando, cum vino albo, horis 12.
hinc decantatur vinum novumque
affunditur, de quoque ut antea ma-
ceratur, qua maceratione acrimo-
nia extrahitur. Hinc radix lente
siccanda.

18. Pulvis Trithemii.

ʒ. Calam. arom.

Gentian.

Cymin.

Cymin.
Siler, montan.
Anisi.
Carvi.
Leviff.
Petroselin.
Spic. nard. ana ʒʒ.
Zinzib. albi.
Chamæpyt.
Fol. fen. el.
Crystall. ꝑiana ʒvi.
Macis
Cubeb. ana ʒij.
Garyophyllor. ʒvii.

M. F. Pulvis subtilissimus.

Vires. *Sunt qui huius laudes summe commendant, ad memoriam confortandam. Videlicet, post purgationem convenientem. ꝑ. Huius pulveris ʒj. ▽ magnanimitatis gutt. xij. & vini nonnihil, sumuntque mane & vesperi per totum mensem; altero mense, mane solum; tertio bis vel ter, singulis septimanis idque mane; quarto mense bis qualibet sept. & postea ad dies vite singulis mensibus semel, crescente Luna. Sed crapulam vitare movent, ebrietatemq̄.*

19. Species Cephalica, F. F.

ꝑ. Cinamom. ʒij.
Rad. ꝑæon.
Sem. ꝑæon. exc.
citr. exc. ana ʒx. ʒij.
Zinzib.
Cubeb.
Caryophyllor.
Macis ana ʒv. ʒj.
Spec. cordial.
aromatic, garyophyll. ana

ʒviii.
diamosch. dulc.
Spec. diamb. ana ʒiʒ. gran. vi.
Nucist. num. ij.
F. Pulvis.

Vires. *Calfacit caput, exiccat catarrhos, spiritus animales & vitales purificat, corroborat, adeoque balsamativo insigniter confert.*

Dosis à ʒʒ. ad ʒij. vel ʒj.

20. Species Diacubebiarum.

ꝑ. Santalor. trium ana ʒʒ.
Spod. præparat.
Ral. Ebor. ana ʒiij.
Sem. amomi.
Cubeb. ana ʒi.
F. Pulvis.

Vires. *Aperit & confortat Epur.*

21. Sal Philosophorum.

ꝑ. ʒ fusi.
Sal gemm. ana ʒi.
Galang.
Macis
Cubeb. ana ʒj.

F. Pulvis.

Vires. *Iuvat concoctionem ventriculi, cruditatesque consumit.*

Dosis gran 4. mane, jejuno stomacho,

22. Sal Sacerdotale.

ꝑ. Sal. commun. torref. ʒij.
Piper ʒi.
Cinamom. ʒʒ.
Zedoar.
Zinzib. ana ʒʒ.
Sem. cumin.
cary. ana ʒi.
F. Pulv. subtilis,

Vires.

Vires. *Dolori capitis medetur, ventriculum calfacit, cruditatesque & status consumit, concoctionem iuvat, colicum dolorem profligat.*

Dosis gran. v. ad viij.

Idem aliter.

℞. Sal. commun. ℥ij.

Cinamom.

Cumin. ana ℥iij.

Zinzib.

Amom.

Siler. mont.

Piper.

Satureiæ

Hyslop.

Origan.

Puleg. ana ℥i.

F. Pulv. subtiliss.

Vires. *Easdem cum priori obrinet.*

N. *Dicitur Sal Sacerdotale, quia Sacerdotibus olim (tempore Elia) ad dolorem capitis & oculorum caliginem in usu fuisse statuitur.*

Pulveres purgantes.

1. *Pulvis Aritheticum Paracelsi.*

℞. Hermodactyl.

Turbeth. opt.

Diagryd.

Fol. Senn. cl.

Rasur. cran. vel ossium human.

Sacchari. ana.

Vires. *Purgat seure & blandè omnes defluxiones podagricas.*

Dosis ℥℔. ℥ij. ex aqua lva arthetica, fragaria, &c.

2. *Pulvis Cholagogus Querc.*

℞. Rhabarb. elect. ℥iij.

Fl. Violar. ℥ij.

Rosar. pallid.

Hyperic. à ℥i.

Spec. Diatrionfantal.

Mastiches

Cinamomi à ℥℔.

Diagryd. ℥j.

Sacchar. violat. ℥℔.

M. F. Pulvis.

Dosis ℥j.

3. *Pulvis Cornachini.*

Fit ex mixtione diagrydii ꝑati, & ♂ diaphoretici cum cremore ꝑi comistorum, proportione invicem pro re nata variante, verbi gratia, Diagryd. ꝑt. gran. vii. viii. vel ℥℔. ♂ diaph. gran. v. vi. vii. &c. Crem. ꝑi. ℥j.

Vires. *Tantum pulveri huic attribuit Author, ut peculiarem de eo conscripserit librum, commendatque ad omnes ferè morbos, in quibus purgatione opus est.*

4. *Pulvis Melanagogus Querc.*

℞. Fol. Sen. ℥i.

Sem. anil.

Fœnic. à ℥i.

Cinamom. ℥ij.

Cryfall. ꝑi. ℥vi.

Sacchari. ℥i℔. M.

Dosis à ℥j. ad ℥ij.

5. *Pulvis Panchymagogus Querc.*

℞. Cryfall. ꝑi. ℥j.

Senæ cl. ℥x.

Hermodactyl.

Turbith. à ℥℔.

Rhabarbari

Agaric. troch. ana ʒiij.

Scammon. præparat. ʒij.

Macis

Cinnamomi

Galang. ana ʒiʒ.

Sacchari violati, ad pondus
omnium.

Dosis ʒj.

6. Pulvis Passavantiensis.

* Flor. Borrag.

Violar. ana ʒij.

Zinziber.

Spic. nard. ana ʒi.

Glycyrrhiz.

Sem. anif. à ʒij.

Diagryd. ʒiij.

Rhabarb. cl. ʒv i.

Turbith. gumm. ʒi.

Senæ ʒij.

M. F. Pulvis.

Vires. Purgat omnes humores noxi-
os, maxime bilem.

7. Pulvis Phlegmagogus Quey-
cetani.

* Spec. Diacatham. ʒij.

Agaric. Trochisc. ʒʒ.

Turbith.

Hermodactyl. ana ʒj. M.

Dosis ʒij.

8. Pulvis Phlegmagogus, Sala.

* Cryst. ʒi.

Hermodactyl. mund. à ʒi.

Turbeth. albi. ʒv i.

Resin. Scammon. ʒij.

o Caryophyll. cum saccharo,
mist. ʒʒ. M.

Vires. Purgat serosos ac phlegmati-

cos humores, sine molestia.

Dosis ʒʒ. ad ʒj.

9. Pulvis Siernuatorius,
Martini Rulandi.

* Sem. Nigell.

Hellebor. alb. ana ʒj.

Majoran.

Rorismar.

Salvia ana ʒʒ.

Mosch gran. ij. M.

Caput roborat, pituitam elicit.

10. Alius.

* Fl. Anthos.

Lavendul.

Salv.

Betonic.

Majoran. ana ʒj.

Macis

Cinamom.

Glycyrrhiz.

Ellebor. alb. præparat. ana ʒj.

Tabac. opt. ʒi.

Omnibus pulverisatis & probe mix-
tis: addo

o Still. anif.

Garyophyll.

Macis

Majoran. anag. iv. M.

11. Alius, Johann. Nicolai Bau-
manni M. D.

* Fol. Tabac. indic. ʒi. ʒj.

Rad. Ireos flor. ʒiʒ.

Lap. pumic. ʒij.

Moschi gran. ij.

F. Pulvis.

N. Moscus omittendus erit, si mu-
liori adhiberi debeat.

Sacculus fomentatorius fieri potest ex vegetabilibus quibuscunque incisis, sc. crassiusculeque contusis, sacculoque insutis.

Applicatur tepidè sive siccum sacculum velis, sive humidum, id est, in liquore aliquo coctum & expressum.

Exemplo sint.

1. *Sacculus stomachalis.*

℞. Herb. Menth. crisp.

Calament.

Origan.

Betonic.

Absynth. ana M. i.

Majoran.

℞. Rosar. rubr. à M̄.

Camomill. odorat. p. i.

Rad. calam. arom. ℥iij.

Nucis moschat. num. i.

Baccar. Laur. ℥i℥.

Sem. anis.

cary.

cymin à ℥i.

Ex conquassatis & incisis F. Sacculus stomachalis cancellatim intersutus.

Vires. *Confortat Ventrículum, Crato.*

2. *Sacculus cordialis.*

℞. Fol. Melis. M. i.

Basilic.

Card. bened. à M̄.

Santal. citrin. ℥ij.

Cort. citri.

arantior. à ℥i℥.

Fol. Laur. ℥i.

Cinamom.

Galang.

Nucis condit. [Nucist.

Macis ana ℥j.

Lign. Aloës. ℥℥.

Sem. citri.

Melis. ana ℥℥.

℞. Borrage.

Bugloss.

Anthos

Melis. à p. i.

Rosar. p. ℥.

Ex his crassiusculè contusis, F.

Sacc. interceptus serico.

Vires. *Confert in palpatione, Crato.*

3. *Sacculus Nephriticus, seu Paregoricus.*

℞. Herb. Malv.

Heder. ter.

Bismalv.

Cerefol.

Parietar. ana M. ℥.

Rad. Alth.

Lil. alb. à ℥i.

Sem. Fœnugr. ℥vi.

℞. Camomill.

Melilot.

Saxifrag. à p. i.

Contusis & incisis, F. Sacc.

Incoctus pluvie lactive applicetur renibus in dolore nephritico.

Huc pertinent & Cucupha, cujus Exemplum sint.

4. *Species pro Cucupha, F.F.*

Hh 2

℞. Rad.

℞. Rad. Ireos ꝑ̄b.
 Cyper. rot. ʒiij.
 Fl. Lavendul.
 Anthos. ana ʒiij.
 Fol. Menth.
 Majoran.
 Ocym. ana ʒij.
 Storac cal.
 Benzoin. ana ʒiib.

Sem. Nigell.
 Coriandr. præp.
 Summ. Thymi
 Stœch. ar. ana ʒi.
 Mosch. gran iij.
 Ambr. gryf. gran. ij.
 F. Pulvis grossius qui gossypio
 susceptus infuatur pileolo serico. in-
 terpassando.

CAP. LXXIX.

De Salibus preparatis.

SALIA tùm nativa in Officinis ex-
 tant, tùm artificialia: de nativis
 alibi, de artificialibus hic loci agere
 fas est.

Artificialia salia, vel sunt simpli-
 cia, vel composita, seu mixta.

Simplicia, (proprie sic dicta) to-
 tuplicia sunt, quotuplices res natu-
 rales, quippe res nulla est, quæ salis
 prorsus expers sit, imò constitutio
 rerum naturalium primitus ex sale
 dependet.

Medium quo salia eliciuntur li-
 quor quilibet aqueus est, in quo sa-
 lia ut solvuntur, ita & eidem sese
 immiscent. Quia tamen res natu-
 rales pleræq; validè compactæ sunt,
 præmissumque requirunt appara-
 tum, quo compedes, quibus sal in-
 peditum est, aperiantur, pro diver-
 sitate compactionis, diversi quoque
 apparatus inventi sunt.

Creberrima tamen præ reliquis
 est incineratio, qua partes mixtæ
 disgregantur, salque fixum in cine-

re remanente aptum redditur, in
 liquefcere, muriamque constituere,
 maximè si maceratio, transcolatio,
 que repetita intervenerint,

E. gr.

℞. Cinerem (absynthii à carbo-
 nibus purificatum,) coque cum ∇
 in lixivium, vel transcola ∇m fer-
 vidam aliquoties, sic imprægnabi-
 tur ⊖e, nomenque fortietur lixivii,
 Hoc purifica filtrando, inspissaque
 lenta evaporatione, aut crystallisa-
 tione.

N. 1. Salia, hac ratione calcinata,
 quæ lixivium sapiunt, nec satis albicant
 calcinantur, id est, comburuntur, fun-
 duntur vè communiter ad ignem, ut al-
 bedinem acquirant. Verum potior vi-
 detur ratio albificandi per iteratas solu-
 tiones, filtrationes ac inspissationes, hæc
 tamen admonitione, in majori dosi hæc
 salia esse exhibenda. Saporem lixiviosum
 quod attinet, optimè is aboletur, si cineres
 cum ⊕is anacirciter mixti, accenso ⊕
 calcinentur, atque hinc elixivationi sub-
 mittantur.

N. 2.

N. 2. *Salia hæc fundunt spiritum penetrantissimum, si ad modum, quo Sal commune destillentur.*

Salia volatilia. (essentialia nonnullis dicta.) nihil aliud esse videntur, quam portio salis aliquantulum elaborata humori nutritivo imixta, necdum substantiæ crassæ infinuata.

Modus fieri ex plantis.

℞. Plantam convenientem coque cum magna quantitate aquæ, hinc exprime succum, eumque optimè purificatum inspissa aliquantulum, reponesq; ad crystallifandum, s. a.

N. Si succum purificatum recenti herba affuderis, interveniente digestionè, coctione ac expressione, ut prius, majorem salis copiam nancisceris.

Exhibent videm, ligna, ossa, cornua, sanguis, &c. salia volatilia, sed non nisi interveniente destillatione, qua parietibus vasorum destillatoriorum ea adherescunt. Vide in oleis destillatis.

Salia improprie sic dicta, parantur ex lapidibus, metallis, cornibus, ossibus, crustaceis, quæ beneficio acidi cujusdam spiritus solvuntur, (communiter recipitur ☉, vide magisterium,) filtrantur, & evaporatione in pulverem rediguntur, quem sal vocant.

Hunc salem abluunt aliquoties, ne acidum sapiat, & servant pro usu, vel edulcoratum in liquorem per deliquium in cella resolvunt. Vide Liquor.

Salia simplicia usitiora.

Sal Absynthii fixum
Essentiale.

Acetosellæ
Sal Aluminis, Saccharum, O,
Angelicæ
Artemisiæ
Borraginis
Cancerorum
Cardui benedicti fix.

Essentiale.

Centaurii minoris.
Cere-folii
Chamæmeli
Cichorei
Cinamomi
C. c. volatile
Cranii volatile
Euphrasiæ
Fabarum è stramine & corticib9
Fœniculi
Fragariæ
Fraxini è ligno.
Fumariæ
Genistæ
Guajaci volatile
Hederæ terrestris,
Hyperici
Hyslopi
Juniperi è baccis.

ex ligno.

Lavendulæ
Majoranæ
Matricariæ
Melissæ
Menthæ

Hh 3

Nitri

Nitri crystallini.
fixi. Lapis prunellæ,

Ononidis
Persicariæ
Pimpinellæ
Plantaginis
Rutæ
Salviæ
Sanguinis humani.
Scordii
Succini volatile
Tamarischi
Tartari
Vitrioli vomitivum
Urinæ
Urticæ
Zedoariæ.

*Salia improprie sic dicta, (re-
ctius calces dices,) usitata
sunt.*

Sal Jovis
Saturni
Corallorum
Perlarum, &c.

Salia composita.

1. *Sal Alkali.*

℞. ℥. i.
Ciner. Isatidis. ℔. ℔.
℞i. Oiana ℥i.

Coque in ▽, ut fiat lixivium,
filtra ac inspissa ad siccitatem.

N. 1. Theophrastus, ℞. Cinerum
clavell. ℥. & cinerum fabarum, extra-
hit lixivium, coagulato.

N. 2. Venetiam. ℞. ℥. i. ci-
neris fagi, vel quercus, ℔ij. Fellis vitri.

℞i calcinati. ℞i à ℥ij. Fac lixivium,
atque exinde Sal.

N. 3. *Alkali equivocationem vide lib. 1.
Usus hujus Salis solus Chymicus est,
insevitque separationi Ois à Qe, si in
fluxu injicitur. 2. Facit ad fluxionem
Ca facilitandam.*

2. *Sal Alembrot.*

℞. O. preparat. ℥. Salis alcali.
à ℥i. F. lixivium cum succi menthe
ac caryophyllat. à ℥ij. aquæ fontan.
℔. ij. Filtra & coagula.

N. 1. Dicitur & Sal Ellebrot. Sal
Taberi. Sal Alkitræ.

N. 2. Est & Sal Alembrot nati-
vum, quod in Cypro, ex certa terra, in
monte Olympo extrahitur, formamque
& colorem sanguinis concreti habet, sed
nostratibus incognitum.

3. *Sal Anairon,*

℞. Calcis viv. ℔. iv.

Alumin. ℔. ij.

Vitrioli ℔. ij.

Salis commun. ℔. iij.

F. Lixivium cum vino albo, di-
gere per dies aliquot (9.

Postea

℞. Stiriar. salis petrae, ℔. x. af-
funde lixivii tantum, ut operiatur
sal in aheno. Misce bene ac solve,
coque ad medias, cola ac repone ad
concrendum.

Vires. Metallici hoc sale utuntur ad
purgationem fusionemq. Metallorum.

Sumitur & Anairon, 1. pro felle
viri 2. pro terra sarracenicâ, cujus
sunt

Sunt species, nigra, rubra, & carulea. 3.
pro excreſcentia alba ac lapidea, que in
petris creſcit, in modum uſnea alba, à
quibusdam Sal mirum vocata, Vide
Ontzer de Sale.

4. *Borrac.*

- ✱ Sal. ammoniac,
- Nitri
- Tartari calcinat. à ʒi.
- G. arabic,
- Sal. commun. à ʒi.
- Maffich.
- Alumin. roch. ana ʒʒ.

Pulverifatis, affunde Urinam,
 filtra ac coque, donec materia in ſa-
 lem concreſcat.

N. *Alii conſciunt ex* ☉ *& urina*
puerorum invicem commiſtis & congu-
latis. Alii Borracem noſtratam ex pe-
culiari lapide (Borracis nomine) coque
calcinato extrahi volunt, monente Trol-
dio in Halographia.

Vires. *In medico uſu facit ad men-*
ſtrua, ac parium provocandum, vene-
remque ſtimulandam.

CAP. LXXX.

De Sapone Odorato.

Sapo odoratus, Smegma odoratū
 odoramenti formula eſt, conſtat-
 que ex ſapone. (potiſſimum Vene-
 to, cui res *ewōdeis* ſubtiliſſimè pulve-
 riſatæ immiſcentur, adhibita ▽ fra-
 grante, v. gr. roſarum.

Formula ſunt, ex D. D. VVeickhardo.

1. *Sapo Moſchatuſ.*

- ✱ Sapon. Venet. ʒij.
- Styrac. calam. ʒij.
- Rad. Ireos fl. ʒj.
- Nuc. moſchat.
- Cinamom. ana ʒʒ.
- Santal. alb. ʒi.
- Al. dulc. ʒij.
- Garyophyll. ʒj.
- Moſch. gran. ʒv.

Incorporentur in mortario cum
 ▽ roſarum.

Vires. *Habet vim abſtergendi &*
conciliandi gratum odorem, ſimulque
confortandi nervos.

N. *Loco cinamomi nucis que licet*
olea ſtillati, adhibere.

2. *Aliuſ.*

- ✱ Caryophyll.
- Macis ana ʒi.
- Benz.
- Rad. Ireos fl. ana ʒʒ.
- Moſch. gran. x.
- Ambr.
- Zibett. ana gran. v.
- Sapon. Venet. ʒij.

Diſtemperentur cum ▽ roſa-
 rum, adjiciendo Ol. ſtillat. cinam.

CAP.

De Spiritibus.

Spiritus ut diversi sunt volatilitate ac fixitate, ita & diverso caloris gradu, diversisque destillatoris destillantur. Fixiores scilicet retortâ, igneque fortiori, arenâ scilicet, vel nudo. Volatiliores ☿ atque igne blandiori, scil. ♀. MB. vel cinerum.

Fieri possunt Spiritus ex mineralibus, vegetabilibus ac animalibus.

Spiritus MINERALES singuli ferè peculiare sibi vendicant modos, quos vide suis locis.

N. Quæ ratione sine vasis destillatoris spiritus minerales destillari queant libr. 1. c. 20. delineavimus.

Spiritus VEGETABILES eliciuntur naturæ volatiliores; è foliis, floribus, fructibus, seminibus, aromatis: fixiores; è lignis, corticibus, viscidis.

Modus eliciendi spiritus volatiliores non discrepat à destillatione ☿rum stillariciarum, quippe inter has & spiritus hoc solum discriminis intercedit, quod aquæ dictæ maximam partem phlegmatis contingant, spiritus minorem; unde & rectificando spiritus ex aquis sequentur.

N. 1. Res fermentata siquidem promptius ac copiosius spiritum halant, si res destillanda fermentari apta fuerit, fermentationem præmutere suadeo, quippe qua præter dictam faciliorem exhala-

tionem, spiritus in quintam Essentiam exaltantur; persuasum autem tibi habeo, fermentationem feliciter in vasis ligneis, v. gr. quernis, procedere, quam in vasis aliis.

N. 2. Fiunt quoque spiritus quorundam vegetabilium cum vino, ut spiritus liliorum convallium, &c. Verum cuius pars maxima ☿ debeatur, præstat huiusmodi generis cognominare, ☿ cum adjectione dati vegetabilis, e. gr. ☿m libratum, vel ☿m vine libratam.

1. Sic fiunt ex herbis & floribus.
 ☿. Herbas aut flores recenter (tempore sicco collectos) contunde, & que in vas terreum vitreatum, vel dolum quernum (præstant enim ad fermentationem vasa lignea,) intermixto sale comprime, clausoque vase in cellam reponere (per mensem unum vel plures) donec fermentando acidiusculum ac vinosum acquirant odorem. Hinc destilla per vesicam, (aut MB.) usque ad siccitatem, destillatum affunde, si libet, parti destillandæ residuæ ac destilla denuo. Tandem rectifica.

Aliter,

Exprime succum, eumque cum contusis herbis recentibus mixtum ad fermentandum colloca.

N. 1. Si minus sui colenta res fuerint, aqua fervente irrorari ac perstrundi volunt.

2. Fermentatio promovetur adjecta aliqua portione. $\ominus$ is. (qua & putrefactionem præcavet) ¶ i. secum cerevisia, vini, fermenti dissolui (in ∇) vel sacchari.

3. Poterit & ex fermentatis succis exprimi, atque cum novis herbis denuo fermentari; sic copiosior extillat spiritus.

II. Ex fructibus & baccis succulentis.

¶ Succum expressum eumque clauso vase debite deferere sine, ac destilla: sic fiunt spiritus pomorum, pyrorum, mespilorum, citiorum, &c.

III. Ex fructibus & baccis minus succulentis.

¶ Fructus vel baccas, conquassa ac affunde ∇ m ferventem. vel ebullire parum permittite, hinc colloca, vase clauso in fermentationem addendo s. placet nonnihil secum vini vel cerevisia, & simil. sic fiunt spiritus baccar. juniperi.

IV. Ex fructibus carnosiss, (i.e. qui pulpam exprimendo præbent.

¶ Expressam carnosam substantiam, v. gr. cerasorum nigrorum, (exemptis nucleis.) repone ♂ (14) ad fermentandum cum $\ominus$. &c. destilla, sic fiunt spiritus, seu quinta Essentia, baccarum sambuci, fragorum.

N. Licet initio. sine visum fuerit, aliquid ∇ a ferventis addere.

V. E semibus calidioribus ∇ cum oleo ascendit, quæ rectificando ex-

hibet spiritum, præcipue si fermentatio fuerit præmissa, vide supra de Oleis.

N. 1. Spiritus hi aquarum nomine ut plurimum veniunt.

N. 2. Si loco ∇ a vinum in maceratione adhibueris, spiritum itidem nascis, sed compositum ex ¶ i seminisque dati spiritu, præstat itaque hunc ad differentiam spiritus simplicis sc. cum ∇ a destillati, appellare spiritum compositum, seu ¶ i cum adjectione dati seminis; (e. gr. anisatum, vel ∇ m vite anisatam, vide supra.

VI. E frumentis parari possunt Quinta Essentia, si in Cerevisiam reducta ea fuerint, qua ratione magnam spirituum copiam exhibent.

VII. Ex aromatibus spiritus quomodo eliciuntur, vide cap. 38.

VIII. E lignis prodit una cum oleo per destillationem liquor acidulus, (vide supra c. 70.) qui rectificatus, spiritum refert.

N. Rectificatio fieri potest super colchotare aut sale marino, vel cinerib. propriis; sic exit primophlegma inspidum; hinc spiritus acidus seorsim colligendus.

Ex ANIMALIUM familia exhibent spiritus; cornua, ossa, sanguis, urina.

Cornua, ossa, ungula, fundunt spiritum acidulum mediante destillatione. (vide de oleis) hunc rectificata in MB.

Sanguinis itidem spiritus beneficio destillationis elicitur. (vide in oleis

& ∇ is.) est que liquor ab oleo separatus & denuo rectificatus.

N. Coronidis loco addo: si oleum aliquod stillatum cum ∇ is rectificatissimo digeratur, oleum illud à spiritu absorberi, ut sub forma spiritus deliteat.

Spiritus minerales usitatiores.

Spiritus Aluminis

Coralliorum

Mercurii

Salis ammoniaci

communis

gemmæ

nitri

Saturni

Succini

Sulphuris

Tartari

Vitrioli.

Huc ∇ a spirituosa composita:

∇ . ∇ . $\odot$ Area. v. l. 3.

Spiritus vegetabiles.

Spiritus Absynthii

Aceti vini

Angelicæ

Anisi, id est, ∇ eum vino
destillati,

Spiritus Cardui benedicti

Centaurii minoris.

Cerasorum nigrorum

Cochleariæ

Cydoniorum

Ebuli ex granis.

Feniculi

Fragorum

Guajaci

Juniperi

Liliorum convallium

Melissæ

Rorismarini

Rosarum

Salviæ

Sambuci

Thymi

Tiliæ flor.

Veronicæ

Vini.

N. Compositi spiritus ferme sub
lo aquarum recensentur, ut spiritus
riacalis ad est, ∇ theriacalis, &c.

N. 2. Spiritus oleaceos quare
Oleis, ut spiritum Terebinthina, &c.

milia.

CAP. LXXXII.

De Succis.

Succi ex vegetabilibus potissimum
depromuntur, raro ex animalibus.

E vegetabilibus puta non omnibus.

Inidonea enim sunt, 1. nuclei, se-
mina, & reliqua oleosa, qualia sunt
amygdalæ, pistacia, semina lini, (de
quibus egimus in oleis expressis,

2. Minus apta sunt aridiora, et
fruges, nisi decocta harum, succus
appellare libuerit.

Modus fiendi.

3. Vegetabilia succolenta, (mi-
nus succolenta, macerari, insolari,
elixarivè antea volunt ∇) conquat-
sa &c

& exprime, hinc clarifica, (cum albumine ovi, filtrationeque vel digestionem quod melius,) si opus est ∇ , l. inspissa, atque ne empyreuma contrahat, continuo agita; sic fiunt succi.

I. Ex floribus. $\mathfrak{R}$. Flores virides imple $\mathfrak{X}$. premendo, collocenturque ad digerendum, s. putrescendum in $\mathfrak{M}$. satis profunde, donec in mucilaginem abiisse videantur: Hinc exprime succum, clarifica c. alb. ovi, & inspissa lentè ad consistentiam mellis; sic fiunt succi, (Essentia dicta,) borag. buglos. pæon. verbas. violar. & simil.

N. 1. Si flores minus succolenti fuerint, affundatur parum ∇ a: sic sic extractum, s. succus inspissat. flor. tunica, calendule, Keyri, Cyani, rorismar. rha. ad. salu. & simil.

N. 2. Prestant flores primum erumpentes.

N. 3. Expressum succum si recentibus floribus adjuderis, majorem succi copiam colliges.

II. Ex fructibus. $\mathfrak{R}$. Succolentos exprime, vel coque antea; hinc exprime trajiceque per setaceum, liquidioresque ad mellis consistentiam inspissa.

N. Succus est fructibus alio ferè nomine gaudent, mellis scil. si dulce sapiant, ut mel juniperinum, passularum, & simil. alias Rob, Sapa; ut rob de berberis, de ribis.

III. Ex radicibus & lignis, interveniente coctione, (in ∇ ,) & expressione succi eliciuntur, ad seiscumque nomen Extractorum, vide supra c. 57.

Succi officinales, tum liquidi profertant, tum inspissati.

Liquidi qui per se conserventur pauci sunt, quippe præter succos, acidulos & fermentatos illos potulentos, (qualis vinum, vinum pomorum, pyrorum, & simil.) nulli ad tempus durabiles sunt: hinc fit ut addito saccharo, melleve, in syrupum coquantur, vide de Syrupis. c. 84.

Quin imo vel ipsis succis acidulis nonnihil sacchari ferè additur, cuius vi tum parum fermentantur, tum ab injuria corruptionis conservantur.

N. Dantur & succi è vegetabilibus, tum per se ruptis, tum incisissimè stillantibus, (lacrymas vocare expedit.) Verum hi partim nativis accensuntur, partim non-usuales sunt.

Talis est succus betula, qui in Suecia & Finlandia, mensibus Martio & Aprili collectus & fermentatus, multierculis nobilibus potus suppetit, succus juglandis arboris, liquor sc. qui in quercuum stipitibus coacervatur, lacryma vitis amputata. Huc opium & simil.

Succi Officinales Liquidi, qui & Vina dicuntur, sunt

Succus Berberum
Citri

Cytoniorum
Granatorum acidorum
Limonum.

N. Succis recentes tot ex tempore parari queunt, quot vegetabilia viridia succolentia exhibentur, verum quia gramineum sapiunt saporem, minus in usum veniunt, licet sapor ille saccharo corrigi queat.

Succi inspissati.

Succus Absynthii communis.
Acaciae nostratis.

N. Vera Officinis habetur inter nativa,

Agrimoniae.
Aloe
Cardui benedicti
Chermes granorum
Centaurii minoris
Cydoniorum simplicis
Enulae
Fumariae
Glycyrrhizae
Gratiolae

Hyperici
Hyoscyami
Ireos nostratis caeruleae.
Liquiritiae
Mercurialis
Myrtillorum Germanico-
rum, Heidelbeersafft.
Nicotianae
Papaveris domestici
erratici
Plantaginis
Rosarum incarnatarum
rubrarum
Scrophulariae
Solatri

Huc pertinent

Rob de Berberis simplex.
de Ribib.

Mel Ebulinum } consistentiam
Sambucinum } Electuarii ferè
Juniperinum } obtinent,
Passularum.

CAP. LXXXIII.

De Suppositoriis & Pessis.

Suppositoriorum formandorum operationis triplicia.

ratio in hoc sita est, ut fiat ex materia duriuscula, glabra, adeoque in anum intrudi apta, sive illa aptitudo per se rebus insit, sive mixtione, coctione vé concilietur.

Prout igitur indicatio fuerit, ita suppositoriis materia eligenda, anodyna scil. detergens, consolidans, exiccans, alvum irritans, &c.

Usitatissima tamen sunt suppositoria dejectoria, eaque pro ratione

1. Lenia, quae solo ferè tactu materiali movent. Talia sunt ex lardo, ficu inversa, sevo hircino, bubulo, (candela seovina,) cera, farina aquae incocta. (ex qua fiunt suppositoria in sole exiccanda,) caulibus, & radicibus. v. gr. betae, brassicae, blitis, mercurialis, petroselini, & simil.

2. Mediocria, quae aliquali acrimonia stimulant. Talia parantur ex melle

melle ad crassitiem cocto, sapone, terebinthina cocta. Quibus adduntur interdum & alia, v. gr. muscerda, sal, saccharum.

3. Fortiora, quæ vi purgante la- cessunt. Talia sunt ex purgantibus, lenioribus, ac fortioribus, agarico, aloë, hiera picra, pulvere ad suppositoria, elleboro, scammonio, & simil.

Modus parandi.

Mel coquitur lentè ad spissitudinem, ut digitis tractari possit, sine iniquatione, (experiri id licet guttula in laminam frigidam, vel stanneam effusa,) hinc effunditur in dictam laminam, oleo illitam, dumq; frigeat, formantur suppositoria, oleoque illinuntur.

Si qua addenda fuerint, ante effusionem ea pulverisata admiscere oportet, vel & formatos cylindros iisdem involvere, ut obducantur.

Proportio mellis ʒi. pulver. ad purgantia mitiora est ʒi. præter propter, ad fortiora ʒb. ad ʒb. vel ʒi.

Ut ʒ. Mellis, q. s. (ʒi) salis gemm. ʒb. aut ʒj. muscerd. ʒb. F. suppositorium.

ʒ. Agaric. ʒj. sal gemm. ʒb. mellis, q. s. F. suppositorium.

ʒ. Pulv. ad suppositor. commun. ʒi. mellis, q. s. F. suppositorium.

De Pessaritis.

Pessaria, pelli, nasalia, ad digiti formam ferè formari consueverunt, fiuntque ex rebus medicamentali- bus uterinis, quæ vel suscipiuntur, sacculo lineo oblongo, lana concerpta, gossypiové, vel incorporantur cum melle, ladano, galbano, cera, succo, similivè re, formanturque ad dictam formam digiti.

N. *Figurâ suppositoris similia sunt, nisi quod longiora & crassiora.*

Exemplo sint.

ʒ. Myrrhæ ʒiʒ.

Spec. hier. pic. compos.

benedict. laxat. ana ʒi.

Cum melle cocto F. pessarium, quod panno raro obductum, immit- tatur utero ad menses ciendos. *VVeickhard.*

ʒ. Sercoris asini, q. s. desicca & pulverisa, involvaturque pulvis panno de serico, pro pessario hæmorrhagiam uteri sistente.

ʒ. Burl. pastor. M. b. contunde & inde panno pro supposito- rio mensis sistente, &c.

N. *Possunt videm radices certæ, v. gr. rubi tinctorum, cyperi, Iridis, & simil. loco pessaritis adhiberi.*

De Syrupis, Mellibus & Robis Syrupisatis.

Syruporum materia principalis est decoctum, infusum, succus, aqua liquor quidam medicamentosus, stillatitia, acetumvé. Servillis, est

faccharum clarificatum, melle depuratum, cum quibus liquor ad consistentiam mellis coquitur.

N. Saccharum & mel adduntur precipue ut liquorum corruptibilitatem arceant, tum quoque ut qualitatem ingratam mitigent, saporemque medicamento gratiorem concilient. Hinc non abs re foret, loco sacchari aut mellis aliquando gratiores alias adhibere melligenes, cum liquore syrupisando tamen qualitatibus conspirantes; quales sunt, vobis gratia, mel passularum, rob pomorum redolentium, succus glycyrrhizæ depuratus, &c.

Syrupi sunt simplices vel compositi.

Simplices, qui ex simplici unaque re medicamentali cum saccharo aut melle parantur.

Compositus, qui ex pluribus.

Modus fiendi.

R. Liquorem clarificatum, (decoctum, infusum, succum expressum, acetum.) adde saccharum, vel mel, & simil. coque, clarifica, (si opus,) inspissa, ad mellis consistentiam, ac reponere pro usu.

N. Guttulam tabulam frigidam effusa consistentiam experiri licet.

Proportio liquoris ad saccharum aut mel est serè dupla vel tripla.

Verbi gratia.

R. Decocti, lb. iij. sacchari, lb. iij. vel 1. prout crassior, vel dilutior syrupus expetitur, vel prout durationi longiori, breviorivè destinatur,

Virium ratione sunt syrapi alterantes, & purgantes.

Syrupi alterantes usitatiores.

Syrupus de absinthio major, A. C.
 Acetositis citri, f. è succo citri, A. C.
 de succo acetosæ, acetosellæ.
 Acetosus simplex, id est, tr. & ▽. A.
 Acetosus compositus, (è radicibus tr. & ▽. A.
 Acetosus Diarrhodon, A.
 Adiantinus Fernelii, A.
 de Agresta, A. C.
 de Althæa Fernelii, A.
 Renod.
 Anisi simplex Querc. *infr.* 1.
 Antepilepticus Querc. 2.
 Aquilegiæ flor.
 Arantiorum è succo è corticibus è floribus
 de Artemisia Fernelii, cõp. 3.
 è succo Betonicæ
 de Betonica compositus, de succ. Berberum.
 Bizantinus simplex, f. Dynari, è succ. Endiv.
 Ap. Lupul. Buglosi.
 Bizantinus compositus 9 A. C.
 de Borragine, f. Infusionis de Buglosia è floribus
 de Calametha Mesuæ, A. C.
 Calendulæ Quercetani, f. è succ. vel Infus. flor.
 è succ. Chamameli

Capil-

- Syrup⁹ Capillorum Veneris simplex, ex decoctione.
 Capillorum Veneris comp.
 Cardiacus, 4.
 de succo Cardui benedicti.
 Cerasorū acidorū : è succo.
 Cichorii simplex : è succo.
 de Cinamomo, A.
- N. *Quercetanus parat cum Vino malvatico. Augustani cum* ∇ *cinamomi.*
 de Cortice citri.
- N. è succo citri dicitur syrupus acetositaris citri.
- Coralliorum, v. l. 3. c. 6.
 Cytoniorum è succo
 Cytoniorum Vinosus simplex. f. Miva cytoniorum quæ simplex & aromatica.
 de Endivia simplex.
 compositus
 de Erylimo Lobelii, 5.
 de Eupatorio Mesuæ, A. C.
 de Farfara, è succo
- N. *Renodeus compositum exhibet.*
 de fragis è succo
 de Fumaria simplex, è succo.
 de Glycyrrhiza Mesuæ, A. C.
 Granatorum dulcium : è succo
 Granat. acidorum : è succo cum aceto
- O. saccharum composit.
 de succo Hederæ terrestris
 de succ. Hyperici
 de Hyssopo Mesuæ, A. C.
 de Jujubis Mesuæ, A. C.
- Syrup⁹ de Limonibus : è succo
 de Lupulo : è succo.
 de succ. Melissophyll.
 de Mentha minor : è succo
 Ment. granat. dulc.
 vel acid.
 de Mentha major, Mesuæ
 A. C.
 de succ. Mercurialis
 Myrtin⁹ composit⁹ Mesuæ
 Nephrocatharticus Jouberti, A.
 Nicotiana seu de Peto simplex, Quercet. 6.
 Nicot. compositus. 7.
 de Nymphæa : è florum infusione, A.
 de Nymphæa compositus.
 Pedemontani, A.
 de Papavere albo simplex A.
 de Papav. alb. compositus A.
 de Papav. erratico, è florum infus. A.
 de Floribus Paralyfis.
 de Pede cati, f. Hispidula.
 five
 de Eluopo simplex : fit ex infusione summitatum
 de Eluopo compositus 8.
 Flor. Pæoniæ
 de Pilosella : ex infusione summitatum floridarū
 de succo Plantaginis
 de Pomis : è succo
 de Portulaca Mesuæ
 de Prallio Mesuæ
 de duæ

Syrupus de duabus radicibus	inspissatum.	
de quinque rad.	Mel Menthae, è succo & mell.	
Refectivus Cord.	ana	
Ribium è succo	Mercuriale è succo &	
Rosatus regius, seu Julepus	mell. $\frac{r}{z}$.	
rosatus.	Rosatum simplex, ex in-	Vide Disp.
de Rosis succis	fusione triplici &	
de Rubo Idæo	mell. $\frac{r}{z}$.	
de Scabiosa	Rosatum citratum	
de Scordio è succo	Mesuae, è gem-	
compositus Mer-	mis & mell.	
curialis, A.	Violatum simplex ex in-	
de Scolopendrio Fernelii,	fusione triplici &	
A. C.	mell. $\frac{r}{z}$.	
de Sempervivo è succo	Sic Oxymel simplex	
compositus	compositum	
Siliquarum	diureticum	
de Stœchade simplex, A.	scylliticum simpl.	
compositus A.	compos.	
Fernelii, A.	<i>Huc pertinent et Rob composita</i>	
de Symphyto, Fernelii, A.	Rob de Agresta	} ex succ. & sac-
de Testudinibus, 9.	de Berberis	
Flor. Tunicae	de Cornis	
de succo veronicae	de Ribib.	} char. $\frac{1}{z}$.
Violatus simplex	Diamoron simplex, ex succ. $\frac{z}{z}$	
compositus Mesuae	& mell.	
regius, s. Julepus	compositum	
violatus.	usitatum Gal.	
ex succo.	Nucum ex succo cort. virid.	
Hujus loci sunt & Syrupi mellis,	jugl. & mell. $\frac{1}{z}$.	
mella vulgò dicti.	<i>Syrupi purgantes usitatiores.</i>	
Ut	Syrupus Flor. Acaciae Aug.	
Mel Anthosatum	de Carthamo, A.	
Emblicorum, id est, mel	de Cichoreo cum Rhabar-	
in quo Emblici my-	baro, A. C.	
rob. conditi, vel de-	Diafercos, Andern, A.	
coctura Emblicorum	de Epi-	

- Syrupus de Epithymo
de Fumaria compositus, f. major.
Helleborat. minor Querc. i.
Helleborat. major.
Holagogus 2.
Flor. persicorum
de polypodio, A. C.
de pomis regis Sabor, A.
cum sena Querc.
de Rhabarbaro solutivus, *August.*
Rosatus solutivus simplex
1. Mucharum, è Damascenarum 3. infus.
Rosatus laxativus compositus, f. Helleboratus.
Rosatus compositus, sine Helleboro,
de Senna
Violatus solutivus, f. infusionis.
Vomitivus, 3.
Mel Rosatum laxativum, } ex infus.
Violatum laxativum, } & mell.
vum, } $\frac{1}{2}$.
- Oxymel Helleboratum Gesner, A. C.
Oxyfacccharum vomitivum, 4.
1. Syrupus Anisi, cum Vino: *Quercetani*
2. Anisi conquassati, $\mathfrak{z}$ iv. mace-
retur in vini generosi, lb. ij. per tres
dies, coletur: Colaturæ adde Sac-
chari, lb. ij. & coque ad syrupum.
N. Eodem modo concinnari possunt
Syrupi, & ex aliis seminibus, veluti ex
semin. fœniculi, pœonia, ex baccis lauri,
juniperi, & siml.
2. Syrupus antiepilepticus: *Quercet.*
2. Rad. pœoniæ
Visci querni, ana $\mathfrak{z}$ ß.
Cinamomi opt. $\mathfrak{z}$ ij.
Flor. calendulæ.
Lilii convall.
Tiliæ
Lavendul. à p. i.
Rosar. rubr. p. ij.
F. Extractio cum spiritu Juni-
peri, vel Viad eminentiam digit. 4.
Decantetur.
2. Tincturæ $\mathfrak{z}$ x.
Sacchari candi pulverisat. $\mathfrak{z}$ ij.
aut iv.
M. & accendantur, flagrentque
continuò agitando, donec syrupus
satis coctus, aut plus minusvé fortis
videatur. Tum enim extinguendum
erit incendium.
Vires. *Præstantissimus est Syrupus,
tam præcautionis, quam curationis indi-
cationi satisfaciens.*
Dosis cochlear s.
3. Syrupus de Artemisia Fernelii.
2. Summit. Artemis. M. ij.
Rad. Iridis
Helenii
Rubiz
Pœoniæ
Levistic
Fœniculi à $\mathfrak{z}$ ß.
Herb. Pulegii
Origani
Calaminth.
Nepet.
Melissophylli
Kk Sabi-

Herb. Sabinae
Sampfuchi
Hyslopi
Praslii
Chamaedryos
Chamaepityos
Parthenii
Betonicae à M. j.
Sem. Anif.
Petrofel.
Fœnicul.
Ocymi
Dauci
Rutæ
Nigellæ ana ℥iij.

Contusa macerentur horis 24. in hydromelit. ℔. viij. Coquantur ad ℔. v. & cum sacchari. ℔. v. F. Syrup. qui condiatur Cinam. ℥i. Spic. ℥iij. Vires. *Insignum est virtutum in uteri affectibus, à viscida mucilagine subortis, promovet menstrua, uterumq; repurgat.*

4. Syrupus Cardiacus, F. F.

℞. Vini albi generos. ℔. ij.
Aqu. Rosar. ℥iij.
Cinamom. ℥β.
Zinziber.
Caryophyll. ana ℥ij.

Ligentur omnia in petia, addaturque Sacchar. ℥i vβ.

Coque ad consistentiam syrupi postea adde

Ambr. gryf. gran. iij.
Mosch. g. i. in syndone.

Vires. *Convenit in lipothymia, aliisque cordis affectibus.*

N. Præstat solâ infusione, vel in MB parare.

5. Syrupus de Erysmo Lobe.
℞. Erysim. totius recent. M. vi.
Rad. Enul.
Tussilag. succo adhuc prægnantium.
Glycyrrhiz. ana ℥ij.
Herb. Borræg.
Cichor.
Capill. ♀ ana Miß.
Flor. Cordial.
Anthos
Stœchad. vel Betonic. ana M. β.

Sem. Anif. ℥vi.

Passular. mundatar. ℥iij.

Incisis & contusis f. omnium decoctio f. a. in f. q. aquæ hordei, hydromelitis & ℥vi. succi Erysimi, ad ℔. ij. vel iij. exprime inque Colatura dissolve sacchar. q. s. f. syrupus. Vires. *Efficacissimus est ad mucilaginem pulmonum incidendam, & educendam, adeo ut beneficio ejus juvenctas decennio raucedine laborantes, se percunavisse, testetur Author libr. observat.*

6. Syrupus Nicotiana. f. de Peto simplex Quercet.

℞. Succ. Peti ℔. iv.

Hydromelit. simpl. ℔. i.

Oxymelit. simpl. ℥i v.

Omnibus simul mixtis, fiat digestio in MB. ℥ 2. vel 3. ut defecetur; hinc decanta, ac digere iterum ut supra, donec materia ab omni fœculentia depurata fuerit, adde postea sacchari ℔. ij. & coque in syrupum.

N. Suc-

N. Succus Peti opus habet perexquisita & ingeniosa digestionem, qua vis vomitiva, ac delectiva corrigitur, atque in Syrupum abit præstantissimum, adversus omnes affectus asthmaticos, in quibus pulmonum bronchia pituita crassa ac viscosa adeo infarciuntur, ut intercepta respiratione suffocationis periculum imminet, in quo casu Syrupus hic ritè præparatus & administratus mira præstat. Cerebrum insuper catarrhis, sive fluxionibus serosis & frigidis liberat, simulque per inferiora educit.

Dosis cochlear. s. ubi tamen à principio summa opus est circumspèctione. postea vero dosis augenda erit.

7. Syrupus de Nicotiana compositus *Quercetani.*

℞. Succus Peti (Nicotianæ) depurati (ut supra) ℔iij.

Hydromelitis simpl. ℔. i.

In quibus macera per 2. vel 3. MB.

Fol. Hyssop.

Polytrich.

Adiant.

Flor. Tussilag. in.

Stachad.

Violar.

Bugloss. ana p. ij.

Sem. Bombac.

Urtic.

Card. bened. à ʒi.

Follicul. sennæ ʒiij.

Agaric. rec. trochisc ʒi.

Cinamom.

Macis

Caryophyllor. à ʒi.

Dein fortiter exprimantur, digerantur denuo ad perfectam fecum depurationem. Colaturæ ℔iij. adde tantundem sacchari, coquantur in Syrupum.

Vires. Ad anhelosos & asthmaticos aliosque affectus omnes pulmonum à frigidis & crassis humoribus subortos, qui pulmonum bronchis inherentes, vel usque antiquam, vel ipsam dyspneam parant, excellentissimum est remedium.

Dosis ʒi. vel ʒij. ad summum.

8. Syrupus de pede cati compositus,

℞. Dactylor. mundat.

Jujubar.

Sebesten.

Ficuum recent.

Passul. major. enuel. à ʒiv.

Ungul. caballin. c. toto.

Pulmonar. maculos. c. flor. à Mij.

Pedis cati.

Ceterach. ana M. i.

Glycyrrhiz. raf. ʒi.

F. Decoctio & exinde cum sacchari ℔. ij. Syrupus perfectè coctus.

Vires. Pectoralis est ac nutritiva, unde his qui phthisi laborant, solamini magno esse poterit.

9. Syrupus de Testudinibus *Ἀρχαίων*
Resumptivus Renodæi.

℞. Carnis testudinum, ʒiv. (abjectis cauda collo & pedibus.

Hordei mundat. ʒij.

Carnis dactylorum. ʒi.

Passularum damascenarum.

Glycyrrhiz. rafæ ʒv.

Sebesten,

Jujub. ananum, x℥i.

Sem. Bombac.

Melonum.

Cucum.

Citrull. ana ℥℥.

Sem. Lactuc.

Papav. alb. ana ℥ij.

Herb. Ungul. caballin.

Pulmonariæ ana M. i.

Flor. Violar.

Nenuphar. à ℥℥.

F. Decoctio. In colatura clarific. ad ℔. iv. adde Sacchar. alb. ℔. ij. sacchar. rosati & diatragacanth. frig. ana ℥v F. syrupus.

Vires. Conferi his qui à morbo chronico resurgunt, macie confectis, tabidis, phthisicis, & similibus.

Syrupi purgantes.

1. Syrupus Helleboratus minor Quercetani.

℞. Fibrarum hellebori nigri. ℥ij

Agaric. rec. trochisc. ℥ij.

Fol. sen. mundat. ℥iij.

Turbith.

Hermodactylor. ana ℥i.

Sem. Anisi

Fenicul.

Cort. Citri à ℥℥.

Caryophyll.

Macis

Cinamom. à ℥ij.

Macerentur in Oxymelitis simplicis, Vini malvatici, & aquarum Melissæ ac Fumariæ ana q. s. vase vitreo clauso, hinc leviter bulliant ac exprimantur. Depuratæ per digestionem colaturæ addantur,

Syrupi de pomis redolentibus solutivi

de succis rosarum pallidarum,

Sacchari rosati & violati ana ℥iv. F. Syrupus.

Vires. Omnibus morbis à materia tartarica, crassa ac tenace; à phlegmate adusto, bile aut melancholia dependentibus, in capite, thorace, ventriculo, hepate, utero, ipsisque articulis mirum in modum confert.

N. Habet & idem Quercetani Syrupum helleboratum majorem, sed sufficit hunc in Officinis paratum asservare.

2. Syrupus Hologogus, F. F.

℞. Rad. Polypod. querc. rec.

Cappar. ana ℥i.

Fol. Scolopendr.

Ceterach.

Meliss.

Betonie.

Rutæ murar. à M. i.

Flor. Trium cordial.

Cuscut. ana M. ℥.

Sem. Limon.

Fœnic.

Anis. à ℥ij.

Carthami contus. ℥i.

F. Decoctio in ℥. q. aquæ, ad remanentiam quantitatis, cui species infra scriptæ infundi queant. Decoctio hæc ita stet horis 24. tum fiat colatura, & in hac infundantur,

Fol. Senn. mundat. ℥iv.

Agaric. albiss. ℥ij.

Hermodactyl. alb. ℥vi.

Rad.

Rad. Hellebor. nigr. in aceto præ-
parat. ℥i.

Epithymi
Zinzib. alb. ana ℥ij.
Caryophyllor. ℥ij.
Macis ℥j.

Bulliant parum & stent in infu-
sione horis 24. hinc exprimantur.

℞. Expressionem integram (ad ℥b.
ij. & ℥iij.

Succi rosar. incarnatar. ℥ix.

Sacchari albifs. ℥. iij.

Coque ad ℥b. iv. circiter.

Vires. *Convenit omnibus humoribus
expurgandis, præcipue atra bilis, ac exin-
de morbis oriundis.*

3. *Syrupus Vomitorius.*

℞. Aqu. Vomitoria s. benedictæ,
(sive illa ex croco fit, sive
ex vitro ℥ii.) ℥vi.

Aqu. Rosar. fragrant. ℥ib.

Pulv. cinamom. ℥ij.

Digerantur vase clauso horis 24.
postea cola. In colatura dissolve
Sacchari ℥viiij. coque ad consistenti-
am syrupi.

Dosis a ℥j. ad ℥iij.

4. *OxySaccharum vomitorium.*

℞. Vitri. ♂ iij. pulver. ℥b.

Acet. vini albifs. ℥viiij.

Infundantur in MB. l. Δ. per
horas xv. colaturæ adde sacchari al-
bifs. ℥iv. reduc in patina vitrea ad
consistentiam.

Vires. *Uti eo possumus pro vomitorio
adversus febres continuas, pestilentes &
intermittentes, paulo ante paroxysmum,
Item, contra venena, Exanthemata an-
tequam scil. prodierint.*

Dosis a ℥ij. ad vj. Sala.

N. *Loco Vitri ♂ in his compositioni-
bus sumere quoque licet crocum metallo-
rum, vel etiam flores ♂ij.*

CAP. LXXXV.

De Tincturis.

Tincturæ, tum liquidioris, tum so-
lidioris consistentiæ in usu sunt.

Liquidioris consistentiæ Tinctu-
ræ nihil aliud sunt, quam extractio-
nes sine abstracto menstruo.

Solidioris consistentiæ Tincturæ
sunt, pulveres sine combustione, ex
liquidiorib9 tincturis abstracto men-
struo residui. Et hoc juris sola mi-
neralia sibi vindicare videntur.

Modus fiendi sit ad modum, quem
de Extractis dedimus. Conveniunt

nimirum Tincturæ cum Extractis in
plurimis, adeoque non raro confun-
duntur, quam confusionem uti in
aliis, ita & hocce in loco remove-
re, non absque commodo foret. Hinc
sunt Tincturæ.

I. *Ex fructibus.*

℞. Rob. affunde ♀, ac extrahe.

Vel ℞ Baccas seu fructus exiccatos
affunde ♀ convenientem stillatiti-
am, ac extrahe: & c.

N. *Si Tinctura lenè inspissetur, ex-*

tra-

tractum dicitur *Quercet. P. R. cap. 26.*

Sic sunt Tinctura cerasorum, baccarum sambuci, ebuli, & simil.

II. Ex floribus.

℞. Flores siccos, infunde in ∇ appropriata, (propria,) vel fontana tepida, additis guttulis aliquot spirit. ☉i, vel ☿is.

Famosiores Tincturae sunt.

Ex Mineralibus.

Tincturae ☉

☾

♁

♂

h

♁

☉i

vide libro
tertio,

☿is]

Smaragdi.

Ex vegetabilibus, & maxime ex floribus.

Tinctura Alkekengi è baccis

Essentia croci, 4.

Cerasorum nigrorum

Fragorum

Hypericonis, vide c. 57.

Flor. Pœoniae

Rhæados.

Rosarum,

Violarum

Granorum Sambuci

Ebuli.

Ex animalibus.

Tinctura fellis tauri, vide libr. 5.

CAP. LXXXVI.

De Trochiscis.

Materia Trochiscorū sunt omnis generis Medicamenta, quæ pulverisata, liquore conveniente, (viscoso,) suscipi, compilari ac impastari queunt.

Parantur autem in Officinis Trochisci, partim ut pulveres viscoso aliquo liquore compacti ab injuria aeris eò melius asserventur, exigenteque necessitate denuo pulverisata in usum arcessantur, aliorum Medicamentorum compositionem ingrediantur; partim quoque, ut per se applicentur, e. gr. Trochisci bechici, sublinguales, prophylactici, trochisci pro fumo, & simil.

Modus fiendi,

℞. Medicamenta subtiliter pulverisata, redige in massam cum liquore conveniente mucilaginoso, e. g. cum mucilagine aliqua (Tragac.) cum succo, syrupo, & simil.

Ex massa impastata formantur trochisci, seu parvi pastilli, (quibus character pro libitu imprimitur,) vel fiunt inde bacilli oblongi.

Trochisci usitatiores alterantes.

Trochisci.

de Absynthio, Mesuræ, August.

de Agno casto, Rhasis, Aug.

Alexiterij s. contra pestem, 1.

Aliptæ moschatæ, cum ambra ac

moscho, A.

Aliptæ

Trochisci

Aliptæ moschatæ, sine ambra & moscho.

de Alkekengi. cum opio. A. sine opio.

de Aniso, Mesuæ, A.

Bechici albi, cum moscho, A. sine moscho.

nigri
rubri, sive è bolo.

de Benzoin

de Berberis

de Camphora, Mesuæ.

N. *Renodius* alios è *Myrris* substituit.

de Capparibus, Mesuæ.

de Charabe, f. succino, Mesuæ

de Corallio, Nicol.

Diacoralliu, Gal.

Cypheos Damocratis

de Eupatorio, Mesuæ

pro fumo vulgares, 2.

optimi, f. cum moscho. 3.

de Gallia moschata

Gordonii

Hedychroi

de Violis, Nicol.

de Lacca, Mesuæ

Moschardini, 4.

de Myrrha Rhaf.

Pectorales. Baculi pectorales. 5.

Prophylactici cum mithridatio, 6.

Ramich, Mesuæ.

Diarrhodon, Nicol.

de Santalis, Mesuæ

Diaspermaton, Gal.

de Spodio

Trochisci

de Terra sigillata, Mes.

de Vipera, Gal.

de Xyloaloe, Mesuæ.

Huc referendi sunt. 1. Trochisci ophthalmici, quibus imponitur nomen Sief. 2. Candelæ pro fumo. 3. Sapo odoratus, ac 4. Poma Ambrae, de quibus partim suis locis, partim hoc loco.

Collyria sunt usitata.

Sief. album cum & sine Opio

album Galeni

citrinum Mesuæ

de plumbo Mesuæ

de rosis siccis

de thure Rhafis.

Vide

Di-

spen-

fator.

Trochisci purgantes.

Trochisci de Agarico, Mesuæ.

Agaricus Trochiscatus,

Alhandal, f. de Colocynthide.

de Rhabbaro.

de Violis solutivi.

1. *Trochisci Alexuervi, Renoder*

Rad. Zedoariæ

Gentianæ

Tormentillæ

Rad. Ireos flor. à ʒj.

Angelicæ ʒij.

Cinnamomi.

Caryophyllor.

Macis, ana ʒʒ.

Zinziber. ʒi.

Coriandri præparat.

Rosar. ana ʒi.

Gort. citri sic. ʒij.

E. Pul-

F. Pulvis subtilissimus, & cum succi Glycyrrhizæ ꝑvi. f. pasta mollis, de qua formentur trochisci, vel potius bacilli oblongi.

Vires. Pesti præcavenda multum conferunt, si in ore delineantur, vel & in ventriculum demittantur.

2. Trochisci pro fumo vulgares.

F. F.

℞. Santal. citrin.
Rosar. rubr.
Caryophyll.
Cinnamom. à ꝑvi.
Benzoin. ꝑiij.
Styrac. calamit. ꝑi.
Sacchar. pulv. ꝑxi.

Cum mucilagin. Tragac. in ▽ ros. fact. f. trochisci.

3. Trochisci pro fumo cum moscho.

F. F.

℞. Benzoin. lb. i.
Styrac. calamit. ꝑvij.
Rosar. rubr. ꝑi.
Ligni aloës. ꝑij.
Caryophyll.
Santal. citr. à ꝑij.
Sacchar. alb. ꝑviij.
Mosch.
Zibett. ana ꝑij.

M. & cum infusione tragacanth. in ▽ rosar. formentur trochisci.

4. Trochisci moschardini, alias confectio moschardina: corpus sine anima.

℞. Moschi ex △ rosar. dissolut. ꝑj.
Sacchari albifs. ꝑvi.

Amyli ꝑv.

Atterantur pistillo, & cum mucilagine tragacanth. (ex ꝑi.) in ▽ rosar. facta, f. grana instar hordeaceorum, quæ exiccantur in umbra pro usu.

N. Sunt qui sanguinem Draconis addunt.

Vires. Graveolentiam oris emendant, si pastillus unus ac alter in ore detineatur.

5. Baculi pectorales, F. F.

℞. Spec. Diatragac. frigid.
Diaireos simpl. ana ꝑi.
Rad. Liquirit ꝑij.
Sacchar. albifs. ꝑvi.

Cum mucilagin. tragacanth. F. Bacul.

Vires. Tussim leniunt, asperitatem demulcent.

6. Trochisci Prophylactici cum Mithridatio: F. F.

℞. Boliarmen. in succo citri inf. & exiccati. ꝑi.
Corall. rubr. præpar. ꝑij.
Rasur. c.c. ꝑi.
Suecin. alb. ꝑij.
Rad. Tormentill.
Pimpinell.
Imperator.
Angelic.
Zedoar. à ꝑij.
Cinnamom. ꝑij.
Croc. ꝑj.
F. Pulvis subtilissimus
℞. Hujus pulveris. ꝑij.
Mithridatii opt. ꝑi.

20 Cinamom.

Angelica ana gutt. i.

Sacchar. alb. ℥iij.

Cum infusione G. Tragac. in ▽
angelicæ facta, F. Trochisci.

Vires. *Frequentibus in usu sunt ad
pestem præcavendam.*

Hujus quoque loci sunt, candelæ & baculi fumales, quæ sunt ex pulveribus odoriferis, impastatis mucilagini Tragacanth. Styrac. & simil. uti trochisci pro fumo, à quo non differunt, quo ad modum fiendi

Sic sunt

7. *Candela fumales, F. F.*

℞. Benzoin. ℥xvi.

Lign. aloës.

Rhod.

Santal. citrin.

Ladan. ana ℥iv.

Oliban.

Mastich.

Garyophyll. à ℥iij.

Sacchar. alb. ℥ij.

Carbon. tilia. ℥. iv. ℞.

F. Omnium pulvis subtilissimus & cum mucilagine tragacant. in ▽ rosar. majoran. & cort. citri facta. formentur candelæ addendo parum styracis liquid. & terebinth.

8. *Massa seu baculi pro fornacæ.*

℞. Benzoin.

Storac. cal. à ℥i.

Ladan. opt. ℥vi.

Balsam. indic. ℥iij.

Lign. aloës ℥iij. (præstat extract.

Mosch. Alexandr.

Zibett. ana ℥j. M. f. a. f. Massa.

Formenturque instar ceræ Hispanicæ bacilli fornaci affricandi.

CAP. LXXXVII.

De Balsamis Inunctoriis, Linimentis, Unguentis.

Balsami Inunctorii. Linimenta & Unguenta, vix præparatione, & ferè non nisi consistencia, inter se differunt, quam illi liquidiorum habent instar mellis; ista paulo duriorum, ac vix fluidam; hæc crassiorem adhuc, minusque fluidam: ubi tamen notari velim in praxi plerumque Linimenti ac Unguenti nomina confundi.

Materiæ ex quibus parantur, sunt olea, butyrum, adipes, seva, medullæ, resinæ, mucilagines, succi; ut & res aliæ, quæ aptæ sunt dictis mate-

riis, vel sub forma pulverum immisceri, vel in iisdem colliquari, &c.

N. 1. } 3j. vel ij. in linimentis
Sumitur ad } 3j. vel ℥. in balsamis
Olei 3j. pen- } 3ij℞. vel ℥℞. in unguentis
guedinis ferè } addita insuper pulveris,
3j. &c.

N. 2. Balsami ob mollissimam consistentiam Cera carent. Linimenta vel nihil, vel parum admittunt, (scil. ad Olei 3j. Cera 3j.) Unguenta vero uti consistentiam requirunt crassiorem, ita & materiam volunt duriores, adeoque Cerâ copiosorem & nonnunquam gummata.

Ll Mo-

Modus parandi.

Recipiuntur Olea, hinc adduntur quæ crassiorem inducunt consistentiam, idque vel sola mistura, vel si opus sit liquefactione interveniente.

N. 1. Fieri potest quoque linimentum unguentumve ex pulveribus melle, oxymelite, syrupo, & simili susceptis, in forma scilicet Electuarii.

N. 2. Succis aquei si addendi sint, coquendi illi sunt cum oleis ad humiditatis illius aqueæ consumptionem, cujus indicium est, si instilletur guttula super prunas, sine strepitu.

Balsami usitatiora sunt.

Balsamus Hispaniæ, 1.

Vulnerarius, 2. 3.

Uterinus, 4.

Linimenta usitatiora sunt.

Linimentum *Hi*, id est, Balsamus *Hi*, dictus, 5.

Linimentum de Amianto, 6.

dentifricium, 7.

Errhinum, 8.

*Unguenta usitatiora.**Unguentum*

Agrippæ Mefuæ, *Aug.*

Ægyptiacum, A.

Alabastrinum, A.

Album, Avicenn.

Album Camphoratum, A.

Altheæ simplex, Dialthæa, 1.
compositum, A.

Anodinum, Cord.

Podagricum, Crolli *ρ.*

Apostolicum Avicenn.

Aregon.

Unguentum

Arthanitæ majus
minus

Aureum Mefuæ

Basilicum

de Bdellio

de Calce

ad Carunculas penis,

de Cerussa Avicenn.

Citrinum

Clymaticum

Comitissæ

Cardiacum 10.

Cordiale,

de Cyclamine

de Cynoglossa

Fuscum

de Glycyrrhiza.

ad Hæmorrhoides

Noribergense.

Infrigidans Galeni

Jovis s. de Verbena

de Lithargyrio

Martiatum magnum

parvum

Mercuriale

de Minio camphoratum

Nervinum

de Nicotiana

Nihili ad Oculos.

Cordiale, 12.

Ophthalmicum, 13.

Pectorale

Pedicularum

Pomatum

Diapompholygos s. Nihili,

Nicolai, *Aug.*

Popule-

Unguentum

Populeum
 potabile
 Resumptivum
 Rosatum
 Rubeum camphoratum
 ad Scabiem
 Spleneticum, 14.
 de Succ. Arantii.
 Sympatheticum, 15.
 Terebinthinae, 16.
 ad Tineam
 de Tutia
 ad Vermes
 Violatum
 Viride Reginæ.
 Viride potabile. Butyrum Viri-
 de, 17.
 1. Balsamus Hispanie.
 2. Olei vetustiss. ʒiv.
 Hyperic. ʒij.
 Terebinth. puræ, ʒviij.
 Frumenti integr. ʒiʒ.
 Rad. card. bened.
 Valerian. à ʒi.
 Thur. pulverisat. ʒij.
 Radices & Herbae crasso modo
 contusæ, ponantur in olla, infun-
 danturque in Vini albi generosi, q. s.
 ut omnia in Vino mergant, per
 (1.) hinc adjiciantur oleum & fru-
 mentum, coquanturq; omnia ad Vi-
 ni consumptionem. Mox facta for-
 ti expressione, addatur Terebinth. &
 Thus, & iterum parum ebulliant, ser-
 venturque in vase vitreo.
Vires. Sanat vulnera partium etiam

*nervosarum spacio, aut ajunt, viginti
 quatuor horarum.*

Modus utendi talis est.

Abluto prius vulnere Vino albo
 frigido, statim inungitur totum vul-
 nus oleo prædicto calente: quod si
 hoc comodè fieri nequeat, per sy-
 phonem intra vulnus, tanquam per
 clysterem immittitur & confertim
 labra vulneris ad mutuam conta-
 ctum adducuntur deligatura, aut
 sutura, aut glutine, deinde partes
 circumstantes prædicto oleo simili-
 ter inunguntur. Supra vero vulne-
 ris labia jam reducta, linteum im-
 ponitur, prædicto oleo madens, &
 supra hoc aliud Vino nigro expres-
 sum, mox alia lintea sicca: deinde
 fascia superligatur. *Vide Hieronymum
 Fabricium ab Aquapend. secundo Opere
 Chirurg. part. 2. cap. 7.*

2. Balsamum vulnerarium, Crollii.

3. Flor. Hyperic. lb. i.

*N. Colligantur cum Solis ortu, balsa-
 mico tempore, in exaltatione videlicet cir-
 ca Festum Johannis ante novilunium.*

Flor. Cheiri.

Centaur. min.

Chelidoniz

Prunell.

Chamomill.

Rad. Aristoloch.

Consolidæ mediz vel majoris,
 à ʒiʒ.

Rosar. rubr. ʒiʒ.

Mumiæ transmar.

Ll 2 Myrrh.

Myrrh.
Thuris à ʒiʒ.
Mastich. ʒi.
Storac. liquid. ʒij.

Incisis incidendis & tritis terendis F. infusio in V boni. lb. viij. & aliquot, hinc decantetur cum forti expressione. Spiritui huic tincto. (nisi velis majoris efficaciz ergo reiterare infusionem florum,) addatur olei olivarum recentis, quod supra ramenta pingua abietina per octo dies, in digestionem stetit. lb. v. Terebinth. clara commun. & resinæ laricæ lota in V hyperic. lb.ʒ.

Iterum per O 14. omnia digerantur: ultimo abstrahatur V in MB. tunc balsamum manebit in fundo rubeum, instar sanguinis.

Vires. Balsamū est ad vulnera & punctiones sanandas efficacissimum. Confert & in omnib; tumorib; inflammationibus, contractis & cōiunctis membris, rupturis ossium.

Ufus idem qui precedentis esse potest.

3. Balsamus vulnerarius.

ʒ. Galbani
Ammoniac.
Bdell. à ʒʒ.

Macerentur in F per O 3. hinc colentur & inspissentur ad consistentiam mellis.

Postea:

ʒ. Myrrh. rubr.
Mastich. cl. à ʒʒ.
Oliban. ʒi.

Bulverisata solve, coquendo

igne lento in Ol. Olivar. lb. i. oleurgi scil. per vices affundendo, semperque agitando, donec posteriora hæc bene fuerint eliquata.

Tandem gammata illa priora inspissata (uti dictum,) admisce simili modo agitando, & dein recens oleum olivarum per vices affundendo, donec & altera quoq; lb. olei adjecta fuerit, & Balsamus aliquid flavedinis contraxerit.

Vulnera recens punctim & castim facta, citissime curat.

Ufus idem est qui precedentium.

N. Fortius erit in mundificatione vulneris, si aruginis ʒj. addideris, & per mensem insolareris, qua ratione feces subsidentes rejici queunt. Hart. in pra.

4. Balsamus Uterinus.

ʒ. Galban. puriss.
Serapin. elect. ana ʒvi.
Al. foetid. ʒʒ.
Ammoniac. ʒi.

Dissolve in oleo destillato Juniper. & Terebinth. addendo olei Lauri stillat. ʒʒ. succin. ʒʒ. M.

Vires. Uteri suffocationes insigniter sistit menstrua ciet, si umbilico immungatur, vel abdomen deorsum eo conficitur.

5. Linimentum de h. Balsamus

h.

Solve Sal h i in ☉, ut optimè eo imprægnetur, hinc abstrahe aliquantulum ☉, misceque hujus ʒviij. cum olei rosar. ʒi v. vi. & c., agitaque ut f. Linimentum

Vires:

Vires. Confert inflammationibus, & amictus is illatum.

6. *Linimentum Hi compositum, seu Linimentum de amianto.*

℞. Amiant. ℥iv.

Plumb. ust. ℥xij.

Tut. præparat. ℥ij.

Calcinentur, deinde pulverisata macerentur cum ℞. ac quotidie per mensem materia agitetur semel: post mensem ebullienda est unius horæ quadrante, ac quiescere finitur, donec clarescat.

Deinde

℞. Aceti hujus clari.

Ol. Rosac. ana.

Misc. optimè, donec F. Linimentum.

Vires. Miraculosum est, ad tineam puerorum, & ad ulcera iubarum sananda. Inungitur scil. pueri caput totum ad scabiem. Vcera vesperi inunguntur.
Boëthius de Woodt.

7. *Linimentum dentifricium.*

℞. Rad. Ireos. ℥i.

Pumic. ℥i℥.

Alum. ust. ℥℥.

Oc. ℥.

Corallor. rubr. ana ℥i.

Pulverisata excipiantur melle rosato: F. Linimentum.

8. *Linimentum Errhinum.*

℞. Succ. Ireos;

Cyclamin.

Majoran.

Beta ana ℥ij

Ol. Irin, ℥v.

Elaterii gran. vij, cum Cera.

F. Linimentum. Crato.

9. *Unguentum Anodynum in Podagra.*

℞. Flor. Rosar. sylvestr. M. x.

Herb. & Cortic. exterior. hyoscyam. recent. M. vi.

Concisa coquantur in Vini mensur. s. hinc exprimantur & colentur. Colaturæ l. Δ ad mellis consistentiam inspissatæ, adde pingued. suill. castrat. lb. ij. misc. optime ad Δ, tandem ubi parum refrigerata fuerint: admisce

Opii in vino solut. ℥i.

Croci pulv. ad magnitudinem avellanar. duarum.

Extract. flor. verbasci, ℥℥.

F. Unguentum.

Vires. Singulare est in sistendo dolore Podagræ & Nephritico, si calide affectus illo inungatur.

N. Ubi dolori nephritico velis applicare, opera precium feceris, si manipul. duos vel tres baccarum Juniperi ab initio compositionis cum hyoscyamo teras & exprimas. Croll.

10. *Unguentum Cardiacum. Herbergerian Salb / F.F.*

℞. Herb. Cardiac.

Chamædr.

Malv.

Senecii

Jaceæ

Amar. dulc.

Scabios.

Semperviv.

℥℥

Mor-

Morsus gallin. ana M. ij.
 Incidantur & coquantur in ℞.
 viij. butyri recentis, ad consumptionem aquositate, dein exprimantur, & F. Unguentum.

Vires. *Frequentis usus est in affectu infantum quem Cardiacam appellant. Fricant eo hypochondria & locu cordia, &c.*

11. *Unguentum Cordiale, D. D. Arnoldi, VVeickhardi pro Officinis F. F.*

℞. Ung. rosat. Mef. ℥ij.
 Ol. Scorpion. simpl. ℥i℞.
 Nucist. express.
 Stillat. cort. citri.
 camphor. ana ℥i.

Antidot. Matthiol.

Theriac. Andr. ana ℥i℞.

Aloës rosat. ℥ij.

M. F. Linimentum.

Vires. *Corroborat Balsamum vite, languidisque viribus subvenit, Cordi inunctum.*

12. *Unguentum Cordiale Cl. Ludov. ab Hornig.*

℞. Ung. ros. opt. loti ℥ij.
 Balsam. Apoplect. ℥j.
 Ol. Nucist. express. ℥j.
 Still. cort. citri, ℥℞.
 Cinam. g. v.
 Rosar. g. vi.

M. optimè.

Usus idem qui prioris.

13. *Unguentum Ophthalmicum, F. F. D. D. de Spina.*

℞. Tut. præparat. ℥℞.
 Camphor. ℥j.

Aqu. rosar. alb. ℥i.

Butyr. rec. ℥i.

Virid. æris parum,

M. F. Unguent.

Ufus. *Applicatur ciliis, in inflammatione ac rubedine oculorum.*

Unguentum somniferum, F. F.

℞. Opii thebaic. ℥ij.

Croc. ℥℞.

Ung. rosar.

alabastr. ana ℥ij.

Ol. nucist. ℥v. ℥j.

Acet. sambuc. parum,

F. l. a. Unguent.

Vires. *Inungitur temporibus, fronti, & cervici pone aures, ad conciliandum somnum.*

14. *Unguentum speneticum.*

℞. Ol. Amygdal. amar. ℥i.

Cappar. ℥ij.

Nucl. persic. express. ℥℞.

Succ. Rad. Bryon.

Cyclamin.

Cicut. ana ℥ij.

Gumm. Ammoniac. in ℥ dissolut.

Bdell. ana ℥i℞.

Pulv. Cort. cappar.

Tamarisc. à ℥℞.

Fraxin. ℥vi.

Ceterach.

Summ. centaur. min. à ℥℞.

Sem. Cymin. aceto macerati & iterum exiccari ℥ij.

Cerz novæ, q. s. F. Unguent.

Vires. *Vim habet calfacientem, emollientem, resolventem, aperientem, roborantem.*

N. Penetrandi gratia potest addi
 ʒj. ʒ. y. Ol. Spic. vel Ol. stillait ab-
 synch. ʒiʒ.

15. Unguentum Sympatheticum,
 Crolii.

ʒ. Adip. Verris aprugn.
 Ursin. ana ʒiv.

Bulliant per horam dimidiam, in
 Vino rubro, fundanturque super a-
 quam frigidam, colligaturque pin-
 guedo supernatans.

Dein

ʒ. Lumbricorum lotorum pulveris.

Cerebri aprugni

Santal. rubr.

Mumie

Hæmatit. ana ʒi.

Ulnæ è cranio hominis inter-
 empti. ʒi.

F. l. a. Unguentum cum pin-
 guedinibus illis.

N. 1. Animalia illa quò seniores,
 èo adeps melior.

N. 2. Vinea colligenda ¶ crescente,
 & in bona domo existente, ¶ scil. si fieri
 possit non ʒ, aut h. Parandumque
 Unguentum ¶ in libra existente.

N. 3. Sunt qui omittunt Vineam &
 Mumiam.

Vsus.

Hoc Unguento sanantur omnia
 Vulnere. (modo nervi, arteriæ, &c.
 non sint læsæ.) Ungatur telum, quo
 vulnus inflictum, quotidie semel si
 necessitas urgeat, & vulnus sit in-
 gens, alioquin secundo vel tertio
 die inunxisse sufficit.

N. 1. Telum servetur in linteolo
 mundo, & loco non nimis calido, ne dam-
 num inferatur Patienti. Cavendum
 etiam ne pulvis super telum cadat, nec
 ventus afflet in loco frigido, alioquin Pa-
 tiens mire affligeretur.

N. 2. Si Vulnus punctim inflictum,
 ungatur telum versus mucronem de-
 scendendo.

N. 3. Si telum desit, sanguis ex
 vulnere lignello suscipiendus, quod deim
 ut de telo dictum, tractandum. Hac
 ratione dolor dentium mitigari quoque
 potest, si nimirum lignellum sanguine
 Gingivarum imbutum, eodem unguento
 mungatur.

Operatio hujus Unguenti perfici-
 tur identitate Balsami, sive Spiritus
 Balsamici, qui in homine & cruore
 illius, inter quos Spiritus non alia est
 differentia, quam quod in homine
 vitali actu adhuc Spiritus ille vigeat,
 in cruore autem coagulatus sit.
 Quare cum experiamur, affinitatem
 sanguinis tantum posse, ut uno fra-
 tre, vel consanguineo proximo, pes-
 ste correpto, & alter etsi longo viæ
 intervallo absit eadem afficiatur, ;
 quid non fieri posse, autumabimus,
 sanguinis identitate?

16. Unguentum Terebinthina, vulgò
 Eyperfälbichen,

ʒ. Terebinth. lb. ij.

Vitell. ovor. num. vi.

Mastich.

Myrrh.

Oliban. ana ʒi.

F. Ungu-

F. Unguent.

Vires. In vulneribus generationem
puris promovet.17. Unguentum Viride potabile, Bu-
tyrum viride,

F. F.

℞. Herb. Salv.

Hyssop.

Prassij

Menth.

Betonic.

Scolopendr.

Scabios.

Cichor.

Fœnicul.

Meliss.

Veronic.

Matrisylv.

Aquileg.

Rut.

Petrosel.

Millefol.

Centaur. min.

Agrimon.

Aristoloch. rot.

Plantag. c. toto ana M. ij.

Butyri Majalis, ℞. viij.

Infunde herbas omnes recens
suo quamlibet collectionis tempore
in butyro, stentque donec omnes
collegeris & infuderis, postea expri-
me; expressum coquatur ad consum-
ptionem aquositate, F. l. a. Ungu-
entum.

Vires. Expetitur à vulgo assumitur,
que ad sanguinem coagularum resolven-
dum, dolores leniendos, pulmonum mu-
cilaginem demulcendam & expellen-
dam. Quin & extrinsecus ad dictos
affectus adhibetur.

Et sic Finis esto Libri Secundi,

